

ประวัติและผลงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์

วิทยานิพนธ์
ของ
นริสา แซ่ไคว่

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกไทยคดีศึกษา

มีนาคม 2544

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยทักษิณ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกไทยคดีศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์จำเริญ แสงดวงแข)

.....กรรมการ
(อาจารย์สมใจ ศรีนวล)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์จำเริญ แสงดวงแข)

.....กรรมการ
(อาจารย์สมใจ ศรีนวล)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์พรศักดิ์ พรหมแก้ว)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์จรินทร์ ศิริ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกไทยคดีศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

.....ประธานอนุกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ประดิษฐ์ มีสุข)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลือกรุณาให้คำแนะนำจากผู้มีพระคุณหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณเกรียง สุวรรณวงศ์ นายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ ผู้เป็นเจ้าของประวัติและผลงาน ที่ได้กรุณาอนุญาตให้ผู้วิจัยได้ทำการวิจัย ตลอดจนให้คำแนะนำช่วยเหลือ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์จำเริญ แสงดวงแข ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์สมใจ ศรีนวล กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์พรศักดิ์ พรหมแก้ว และอาจารย์จรินทร์ ศิริ กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ อีกทั้งได้สละเวลาในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดทั้งให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ผู้สอนไทยคดีศึกษาทุกคน ที่ได้กรุณาถ่ายทอดองค์ความรู้ตลอดจนแนวคิดเกี่ยวกับการทำวิจัย ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้และสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คุณพัชนี สุทธิธรรม หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ คุณอวยพร ทองศรี ร.ต.ท.สุตจิตร์ อนุสาร ปิยะมิตรผู้คอยให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดมา คุณสุนันท์ อินทนิล คุณพรเทพ บุญจันทร์เพชร คุณศรีอรุณ เรืองฤทธิ์ คุณจำรัส พรุเพชรแก้ว คุณพรตรี กิตติคุณ คุณพนม วิไลรัตน์ และเพื่อน ๆ นิสิตไทยคดีศึกษาปีการศึกษา 2542 ภาคพิเศษทุก ๆ ท่าน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือเอื้อเฟื้อแก่ผู้วิจัยจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อย

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพิมาย แซ่ไคว้ บิดา คุณอำไพ อินทนุกูล มารดา คุณศักดิ์ชาย เศรษฐวิรุฬห์ คุณทรงศักดิ์ แซ่ไคว้ น้องชาย คุณยายพร้อม อินทนุกูล และคุณอภิญา สิริพันธ์ ผู้ซึ่งคอยเป็นกำลังใจและเบรียบเสมือนหลักชัยให้ผู้วิจัยมุ่งมั่นพยายามจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

นริสา แซ่ไคว้

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	8
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	9
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
งานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวทางในการศึกษาชีวประวัติ	11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลงานของ เครื่อง สุวรรณวงศ์	12
2 ประวัติของ เครื่อง สุวรรณวงศ์	14
ชาติภูมิ	15
ปฐมวัย	16
การศึกษา	16
ครอบครัว	17
อาชีพและการงาน	17
นิสัยและบุคลิกภาพ	21
ผลงานที่สำคัญ	24
เกียรติคุณที่ได้รับ	26
3 ผลงานของ เครื่อง สุวรรณวงศ์	30
ด้านเศรษฐกิจ	36
ด้านการเมือง การปกครอง	55
ด้านสังคมและวัฒนธรรม	82

4 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	119
บทย่อ	119
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	119
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	119
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	120
สรุปผล	121
อภิปรายผล	124
ข้อเสนอแนะ	125
บรรณานุกรม	127
บุคลากร	133
ภาคผนวก	138
บทคัดย่อ	165
ประวัติย่อผู้วิจัย	169

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	รายชื่อสมาชิกสภาเทศบาล สมัยเลือกตั้ง วันที่ 18 พฤษภาคม 2501 - 17 พฤษภาคม 2506	58
2	รายชื่อสมาชิกสภาเทศบาล สมัยเลือกตั้ง วันที่ 1 สิงหาคม 2506 - 25 ตุลาคม 2510	59
3	รายชื่อสมาชิกสภาเทศบาล สมัยเลือกตั้ง วันที่ 23 ธันวาคม 2510 - 22 ธันวาคม 2515	60
4	รายชื่อสมาชิกสภาเทศบาล สมัยเลือกตั้ง วันที่ 23 ธันวาคม 2515 - 13 ธันวาคม 2517	63
5	รายชื่อสมาชิกสภาเทศบาล สมัยเลือกตั้ง วันที่ 14 ธันวาคม 2517 - 13 ธันวาคม 2522	64
6	รายชื่อสมาชิกสภาเทศบาล สมัยเลือกตั้ง วันที่ 8 มิถุนายน 2523 - 8 มิถุนายน 2528	65
7	รายชื่อสมาชิกสภาเทศบาล สมัยเลือกตั้ง วันที่ 28 กรกฎาคม 2528 - 22 กรกฎาคม 2533	66
8	รายชื่อสมาชิกสภาเทศบาล สมัยเลือกตั้ง วันที่ 23 กันยายน 2533 - 22 กันยายน 2538	67
9	รายชื่อสมาชิกสภาเทศบาล สมัยเลือกตั้ง วันที่ 16 ธันวาคม 2538 - 22 มกราคม 2542	69
10	รายชื่อสมาชิกสภาเทศบาล สมัยเลือกตั้ง วันที่ 23 มกราคม 2543 - ปัจจุบัน	70
11	รายชื่อชุมชน 30 ชุมชนและรายชื่อผู้นำชุมชน	76

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	เครื่อง สุวรรณวงศ์	139
2	วันมงคลสมรส นายเครื่อง สุวรรณวงศ์ กับ นางสาวเบญจจิต เตียวจำเริญ	140
3	เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้รับพระราชทานปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อ ปี พ.ศ. 2523	141
4	บริเวณด้านหน้าสำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่	142
5	ป้ายประชาสัมพันธ์โครงการเทศบาลพบประชาชน หน้าสำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่	142
6	บรรยากาศการพักผ่อนภายในสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ ซึ่ง เครื่อง สุวรรณวงศ์ได้ดำเนินการก่อสร้างสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ ในสมัยดำรงตำแหน่งเทศมนตรี เมื่อ ปี พ.ศ. 2506	143
7	สระน้ำในสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่	143
8	พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เครื่อง สุวรรณวงศ์ได้เป็นประธานในการจัดสร้าง เมื่อปี พ.ศ. 2529	144
9	ศาลาทำวมหาพรหม บนยอดเขาชุมลึก ในสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ เครื่อง สุวรรณวงศ์ได้จัดสร้างขึ้น เมื่อ ปี พ.ศ. 2532	145
10	ทิวทัศน์เมืองหาดใหญ่ มองจากจุดชมวิว บนยอดเขาชุมลึก สวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่	146
11	ทิวทัศน์เมืองหาดใหญ่ มองจากอีกมุมหนึ่งของจุดชมวิว บนยอดเขาชุมลึก สวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่	146
12	พระโพธิสัตว์กวนอิม ประดิษฐาน ณ บริเวณยอดเขาคอหงส์ สวนสาธารณะ เทศบาลนครหาดใหญ่ เครื่อง สุวรรณวงศ์ได้จัดสร้างขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. 2539 เพื่อ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เนื่องในวโรกาสทรงครอง สิริราชย์สมบัติครบ 50 ปี	147
13	โครงการไฟประดับเฉลิมพระเกียรติ หน้าสำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่ เครื่อง สุวรรณวงศ์ได้จัดขึ้นเนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระชนมพรรษาครบ 72 พรรษา เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2542	148

14 โครงการไฟประดับเฉลิมพระเกียรติ บนถนนเพชรเกษม	
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	149
15 ภาพสามมิติ หน้าสำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่	150
16 อีกด้านหนึ่งของภาพสามมิติ หน้าสำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่	150
17 พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	
และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ บริเวณถนนเพชรเกษม	
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	151
18 พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ	
บริเวณถนนนิพัทธ์สงเคราะห์ 1 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	151
19 โครงการเทศบาลพบประชาชน ณ ชุมชนวัดหาดใหญ่ใน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัด	
สงขลา เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้จัดขึ้น เพื่อให้	
บริการด้านการรักษาพยาบาลและกิจกรรมต่าง ๆ แก่ประชาชน	152
20 ประชาชนที่มารับบริการต่าง ๆ ในโครงการเทศบาลพบประชาชน ณ ชุมชน	
หน้าวัดหาดใหญ่ใน เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544	152
21 เอกสารประชาสัมพันธ์ประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ ที่ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้จัดทำขึ้น	
เพื่อเผยแพร่ข่าวสารของทางเทศบาลนครหาดใหญ่	153
22 ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ ตั้งอยู่บริเวณคลองขุด ริมถนนลพบุรีราเมศวร์	
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้ดำเนินการจัดสร้างขึ้น	
เพื่อปรับปรุงคุณภาพน้ำ	154
23 แพลตเคะชุมชน ถนนราษฎร์อุทิศ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	
อาคารที่พักอาศัยที่ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้ประสานงานกับการเคหะแห่งชาติ	
จัดหาที่ดินสำหรับสร้างอาคารที่พักอาศัยให้เช่า	155
24 โรงเรียนเทศบาล 2 บ้านหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	
1 ใน 5 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่	156
25 ศูนย์บริการสาธารณสุข โรงเรียนเทศบาล 2 ซึ่งเปิดให้บริการด้านการรักษาพยาบาล	
แก่ประชาชนทั่วไป	157

26 ศูนย์บริการสาธารณสุขสวนจรรยา ตั้งอยู่บริเวณสาธารณะเทศบาลนคร หาดใหญ่ เปิดบริการรักษาพยาบาลแก่ประชาชนทั่วไป และกรณีเกิด อุบัติเหตุจากการฝึกอบรมโครงการขับเคลื่อนปลอดภัยเบื้องต้น สามารถเข้า รับการรักษาได้ทันที	158
27 สำนักงานสวนจรรยา เทศบาลนครหาดใหญ่ ตั้งอยู่บริเวณสวนสาธารณะเทศบาลนคร หาดใหญ่ เป็นสถานที่สำหรับฝึกอบรมโครงการขับเคลื่อนปลอดภัยเบื้องต้น	159
28 การเรียนภาคทฤษฎี โครงการขับเคลื่อนปลอดภัยเบื้องต้น หลักสูตรรถจักรยาน ณ สำนักงานสวนจรรยา เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544	160
29 การฝึกภาคปฏิบัติ โครงการขับเคลื่อนปลอดภัยเบื้องต้น หลักสูตรรถจักรยาน ณ สำนักงานสวนจรรยา เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544	160
30 บริเวณด้านหน้าห้องสมุดประชาชน เทศบาลนครหาดใหญ่	161
31 ผู้มาใช้บริการห้องสมุดประชาชน เทศบาลนครหาดใหญ่	162
32 ด้านหน้าอาคารสุวรรณวงศ์ สนามกีฬาจิระนคร	162
33 ป้ายประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดในสนามกีฬาจิระนคร	162
34 พนักงานรักษาความสะอาด เทศบาลนครหาดใหญ่ กำลังปฏิบัติหน้าที่ ทำความสะอาดถนนหนทาง	163
35 ฝ่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลนครหาดใหญ่ ถนนนิพัทธ์สงเคราะห์ 1 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	164
36 รถยนต์บรรทุกน้ำดับเพลิง ใช้สำหรับระงับอัคคีภัย	164

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

มนุษย์จะอยู่อย่างโดดเดี่ยวไม่ได้ จำเป็นจะต้องมีการรวมกลุ่มอยู่กันเป็นสังคมและมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ดังที่ พัทยา สายหนู ได้กล่าวไว้ว่า

ตั้งแต่เกิดจนตาย มนุษย์เราต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่นตลอดเวลา และมีการพึ่งพาอาศัยให้ประโยชน์แก่กันและกัน มิฉะนั้นแล้วคงไม่รอดและดำรงชีวิตอยู่ได้...มนุษย์มิได้พอใจที่จะอยู่กันเพียงครอบครัวย่อม ๆ ที่ประกอบด้วยพ่อแม่ลูกเท่านั้น มนุษย์ยังต้องการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มซึ่งใหญ่กว่านั้นอีก ในแง่นี้มนุษย์มีลักษณะเป็น “สัตว์สังคม”¹

เนื่องจากมนุษย์ได้ชื่อว่าเป็นสัตว์สังคม จึงชอบอยู่รวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มเป็นหมู่ ดังที่ นิยพวรรณ (ผลวัฒน์) วรรณศิริ² ได้กล่าวถึงการรวมกลุ่มของมนุษย์ สรุปได้ว่า การอยู่ร่วมกันของมนุษย์เกิดมาจากธรรมชาติของสัตว์สังคม ได้แก่ อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม, เป็นพวกเดียวกัน, ชอบเลียนแบบ, กลัวในความลึกลับและธรรมชาติ และไม่สามารถทำอะไรได้ตามลำพัง

นอกจากนี้แล้วมนุษย์ยังมีศักยภาพในการต่อสู้เพื่อการดำรงชีวิตให้ปลอดภัย เพื่อบรรลุเป้าหมายสูงสุดคือ ความสุข การดำรงชีวิตให้มีความสุขที่ยั่งยืนได้ขึ้นอยู่กับการรักษาความสมดุลย์ในการทำหน้าที่ของมนุษย์ เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ ที่อยู่อาศัยจึงเป็นเป้าหมายแรกที่มีมนุษย์แสวงหาจากธรรมชาติ เพื่อการตั้งถิ่นฐานให้กับตนเองและครอบครัว ซึ่ง อรสา สุกสว่าง ได้กล่าวถึงการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ว่า

หน่วยการตั้งถิ่นฐานของที่เล็กที่สุดคือบ้าน เมื่อครอบครัวมีการขยายพันธุ์เพิ่มขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงของเวลา จนกลายเป็นสังคมซึ่งประกอบด้วยครอบครัวหลายครอบครัว ทำให้เกิดหน่วยการตั้งถิ่นฐานที่ใหญ่ขึ้นเป็นหมู่บ้านซึ่งประกอบด้วยบ้านหลาย ๆ บ้าน หลายหมู่บ้านรวมกันเป็นเมือง หลายเมืองรวมกันเป็นประเทศ³

¹ พัทยา สายหนู. กลไกของสังคม. 2540. หน้า 3 – 7.

² นิยพวรรณ (ผลวัฒน์) วรรณศิริ. มานุษยวิทยาสังคมและวัฒนธรรม. 2540. หน้า 227.

³ อรสา สุกสว่าง. “การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์” ใน มนุษย์กับสังคม. 2542. หน้า 25.

เมื่อมนุษย์มีการรวมกลุ่มกันเป็นสังคมขนาดใหญ่ สมาชิกในสังคมมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องผู้นำ เพื่อที่จะคอยดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย ควบคุมป้องกันการขัดแย้ง ผลประโยชน์ของกลุ่มสมาชิกในสังคมและพัฒนาให้เจริญก้าวหน้า ดังที่ พรเพ็ญ กาญจน์มณี ได้กล่าวถึงการรวมกลุ่มของสังคมว่า

สังคมไทยแรกเริ่มมีการอยู่กันเป็นกลุ่มหรือเป็นแบบสังคมเผ่าพันธุ์กระจายแยกกันอยู่ทั่วไป และเริ่มอยู่รวมเป็นสังคมเมืองชัดเจนในสมัยกรุงสุโขทัย และได้พัฒนามาจนถึงปัจจุบัน การปกครองของไทยแรกเริ่มมีลักษณะเช่นเดียวกับการปกครองของชนชาติอื่น ๆ คือ มีการรวมกลุ่มอยู่เป็นหมู่เหล่า บางแห่งก็รวมกันเป็นชุมชนขนาดใหญ่ มีหัวหน้าเป็นผู้ปกครอง ดูแลรับผิดชอบให้ความคุ้มครองป้องกันภัยอันตราย¹

นอกจากนี้ ทรงพล ภูมิพัฒน์ ยังได้กล่าวถึงผู้นำในการปกครองไว้ว่า

เพื่อให้ได้แนวความคิดที่ตรงทิศทางและถูกต้อง กลุ่มมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ จึงต้องมีมนุษย์คนหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้นำ (leader) เพื่อหาแนวคิดที่ดีที่สุดเสมอ ยิ่งได้ผู้นำที่ดีมากเท่าใดก็ยิ่งทำให้สังคมเจริญมากขึ้นเท่านั้น...ซึ่งในบางครั้งอาจจะได้มาเนื่องจากอำนาจบารมี (power) จากคุณงามความดี (virtue) ก็ได้จะอย่างไรก็ตามเราอาจกล่าวได้ว่า บุคคลที่กลายมาเป็นผู้นำนั้นจะขึ้นอยู่โอกาส (opportunities) สถานการณ์ (situations) และความต้องการ (needs) ทั้งที่เป็นของตนเองและผู้อื่นเป็นหลักสำคัญในการขึ้นสู่ความเป็นผู้นำ²

ผู้บริหารหรือผู้นำ ย่อมมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานขององค์กรหรือหน่วยงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้นำจึงต้องแสดงพฤติกรรมให้เด่นชัด เพื่อให้สมาชิกได้กระทำในสิ่งที่ผู้นำต้องการ จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้นำจะต้องมีคุณสมบัติและศักยภาพที่สามารถจูงใจคนให้เลื่อมใสและสนับสนุนตน เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

¹พรเพ็ญ กาญจน์มณี. บทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสงขลา. 2541. หน้า 1.

²ทรงพล ภูมิพัฒน์. จิตวิทยาสังคม. 2541. หน้า 185 – 186.

สุนันทา เลาหนันท์ ได้กล่าวถึงผู้นำ ไว้ว่า “การดำเนินงานขององค์กรจะมีประสิทธิภาพเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับผู้นำขององค์กรเป็นสำคัญ เพราะผู้นำเป็นผู้กำหนดทิศทางในการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้เกิดผลดีในการปฏิบัติงาน เป็นผู้ใช้อำนาจในการตัดสินใจ เป็นผู้กระตุ้น จูงใจ ให้ผู้ร่วมงานได้ทำงานเต็มความสามารถ”¹

ปัจจุบันสังคมไทยมีบุคคลที่สร้างผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติอยู่มาก ซึ่งบุคคลเหล่านี้ควรได้รับการยกย่อง ทั้งควรแก่การศึกษาชีวประวัติและผลงานเพื่อเผยแพร่ให้คนทั่วไป ได้รู้จักและยึดถือเป็นแบบอย่าง ดังที่ เอกวิทย์ ณ ถลาง ได้กล่าวว่า

ปัจจุบันนี้ในประเทศชาติบ้านเมืองของเรา ยังมีบุคคลที่ประกอบคุณงามความดีด้วยความเสียสละ ห่มเทก่าลังกาย กำลังใจกำลังความคิด และทรัพย์สินเงินทอง เพื่อบรรเทาทุกข์ของส่วนรวมให้อยู่เย็น พัฒนาชาติบ้านเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้า...จึงจำเป็นต้องยกย่องสรรเสริญ ให้เกียรติ ให้กำลังใจ และสนับสนุนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ประวัติชีวิต ผลงาน และคุณงามความดีของท่านเหล่านี้ให้แพร่หลายเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคมสืบไป²

พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ³ ได้กล่าวถึงการศึกษาชีวประวัติบุคคลสำคัญ สรุปได้ว่า การศึกษาถึงความเป็นไปของบุคคลที่มีความสำคัญเป็นประโยชน์ที่จะเป็นบทเรียนแก่ชีวิตของเราเอง และอันที่จริงสิ่งที่เราควรศึกษามากที่สุดในโลกมนุษย์นี้ ก็คือเรื่องของมนุษย์เรานั่นเอง

การศึกษาชีวประวัติและผลงานของบุคคลที่มีความสำคัญและมีผลงานดีเด่น เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในเขตชุมชน เป็นเรื่องที่ดีและควรส่งเสริมให้มีการศึกษากันอย่างแพร่หลาย ดังที่ นงนุช แสงเสน่ห์ ได้กล่าวถึง การศึกษาชีวประวัติและงานของบุคคล ดังนี้

¹สุนันทา เลาหนันท์. การพัฒนาองค์กร. 2531. หน้า 14.

²เอกวิทย์ ณ ถลาง. ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมพุทธศักราช 2523. 2524. หน้า คำนำ.

³พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ. ดวงหน้าในอดีต. 2514. หน้า ง – จ.

การศึกษาชีวประวัติและงานของบุคคลจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะชีวประวัติและผลงานของบุคคลเป็นสิ่งที่บอกว่าบุคคลผู้นั้นได้ใช้ความอดสาเห ความรู้ความสามารถ และคุณธรรมด้านใดบ้างในการดำเนินชีวิต ข้อเท็จจริงอีกประการหนึ่ง จากการศึกษาชีวประวัติและผลงานของบุคคลคือ การได้ศึกษาวิธีการทำงานของบุคคลผู้นั้น เพื่อที่จะนำมาปรับใช้กับปัจจุบัน หรือศึกษาเพื่อที่จะไม่ให้เหตุการณ์ในทางลบที่เกิดขึ้นแล้วในอดีตไม่ให้เกิดขึ้นอีก¹

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ยังได้กล่าวถึงบุคคลสำคัญที่ควรค่าแก่การยกย่องชมเชย ไว้ว่า

ความเจริญรุ่งเรืองของประเทศนั้น ขึ้นอยู่กับคุณภาพของคนในชาติเป็นสำคัญ ในปัจจุบันได้มีบุคคลและหน่วยงานที่ได้ประกอบคุณงามความดีและผลงานอันเป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติเป็นจำนวนมาก ถึงแม้ว่าจะมีหน่วยงาน มูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้ประกาศเกียรติคุณ มอบรางวัล และสดุดีผลงานของบุคคลหรือหน่วยงานที่มีผลงานดีเด่นสาขาต่าง ๆ แต่ละสาขาอยู่เป็นประจำ แต่การประกาศเกียรติคุณดังกล่าวยังอยู่ในวงจำกัดเฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่งเท่านั้น ไม่ถึงกับเป็นการเผยแพร่ผลงานดีเด่นในระดับชาติ ทั้ง ๆ ที่บุคคลและหน่วยงานที่มีผลงานดีเด่นเหล่านั้นได้อุทิศตัวเพื่องานเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อส่วนรวม และหลายท่านได้เป็นตัวอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตทำงานด้วยอุดมการณ์โดยไม่หวังบำเหน็จรางวัลหรือสิ่งตอบแทนใด ๆ²

การศึกษาชีวประวัติของบุคคลที่มีความสำคัญ สามารถนำมาเป็นแบบอย่างในการเลือกปฏิบัติตนของชนรุ่นหลัง ดังที่ พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ ได้กล่าวว่า

¹ งามนุช แสงเสนห์. ศึกษาชีวประวัติและผลงานของพระราชศีลสังวร (ช่วง อตถเวทเถร). 2540. หน้า 6.

² สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. ประกาศเกียรติคุณบุคคลดีเด่นของชาติ. 2533. หน้า คำนำ.

การศึกษาประวัติของบุรุษผู้เรื่อนามาแล้วในพงศาวดารก็ดี หรือการที่คนเพ่งเล็งดูจริยาวัตรของท่านผู้มีฐานะอันสูงส่งในปัจจุบันสมัยก็ดี ย่อมมีประโยชน์แก่เราอนึ่งประการ แต่จะต้องจำไว้อย่างหนึ่งว่า การดูความเป็นไปของมนุษย์ เราควรมองดูแต่ทางที่ดี คนทุกคนในโลกย่อมมีดีและชั่วระคนกันอยู่ในตัวเสมอ ถ้าเราจะค้นหาคนที่ดีพร้อมทุกอย่างไม่ต่างพร้อย ไม่เคยทำอะไรผิดเลยแล้ว ก็คงไม่่ง่ายกว่าที่จะค้นหาเข็มในมหาสมุทร...”พึงมองดูลักษณะที่ดีและแข็งแรงอันมีอยู่ในบุคคลทุกคนที่เข้ามาใกล้ท่าน จงยกย่องชมเชยปิตินดีด้วย และถ้าท่านสามารถจะทำได้ จงพยายามเอาอย่างเมื่อเป็นเช่นนี้ลักษณะที่ดีของท่าน จะหลุดไปจากท่านเหมือนอย่างไปไม้แห้งที่ร่วงหล่นไปเมื่อถึงกาลละ”¹

นอกจากนี้ ธนิตา ครุเดชไชย์ ยังได้กล่าวว่า “ภาคใต้เป็นภูมิภาคหนึ่งที่มีบุคคลสำคัญในท้องถิ่นต่าง ๆ อยู่มาก บุคคลเหล่านี้ได้สร้างผลงานต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมในอดีตและปัจจุบัน ซึ่งมีทั้งนักปกครอง ศิลปินพื้นบ้าน ช่างพื้นบ้าน ฯลฯ”²

อำเภอหาดใหญ่เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยเฉพาะในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่เป็นศูนย์กลางของความเจริญก้าวหน้าด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา การบริหารราชการ และการท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดสงขลา จนอาจกล่าวได้ว่า เทศบาลนครหาดใหญ่เป็นศูนย์กลางของภาคใต้ตอนล่าง ได้พัฒนาและเติบโตมาตามลำดับ จากหมู่บ้านเล็ก ๆ มีผู้คนเพียงไม่กี่ครัวเรือน ยกฐานะมาเป็นเทศบาลนครหาดใหญ่ ดังที่ เทศบาลนครหาดใหญ่³ ได้กล่าวถึง การพัฒนาของเทศบาลนครหาดใหญ่ สรุปได้ว่า เทศบาลนครหาดใหญ่เดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาลหาดใหญ่ ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลหาดใหญ่ เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2478 ยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองหาดใหญ่ เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2492 และยกฐานะเป็นเทศบาลนคร เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2538

¹พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ. มหามุข. 2535. หน้า 4.

²ธนิตา ครุเดชไชย์. การศึกษาชีวประวัติและผลงานวรรณกรรมของขุนอาเทศคดี (กลอนมัลลิกะมาส). 2542. หน้า 5.

³เทศบาลนครหาดใหญ่. รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ ประจำปี 2539. 2540. ไม่มีเลขหน้า.

ปัจจุบันหาดใหญ่ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวอันเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวจากชาวมลายูและชาวสิงคโปร์ ซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะวันศุกร์ – วันอาทิตย์ หรือช่วงเทศกาล จะมีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ในยามราตรีตามแหล่งศูนย์การค้า ตามสถานเริงรมย์ต่าง ๆ ในเทศบาลนครหาดใหญ่ จะคราคร่ำไปด้วยนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ตัน ฮู ฮวน¹ นักเขียนชาวเวียดนาม ได้กล่าวถึงความนิยมเข้ามาท่องเที่ยวในหาดใหญ่ของนักท่องเที่ยวต่างชาติ สรุปได้ว่า ในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา หาดใหญ่ได้เจริญเติบโตอย่างมาก เป็นที่นิยมของชาวมลายูและสิงคโปร์หาดใหญ่ได้ชื่อว่าเป็นเมืองที่มีความสนุกสนานและได้รับฉายาว่า “ปารีสน้อยแห่งตะวันออก”เสน่ห์ของหาดใหญ่อยู่ที่ยามราตรีที่มีชีวิตชีวาสนุกสนาน ตื่นเต้นเร้าใจ มีไนท์คลับ บาร์ ผับ ดิสโก้เธค คาราโอเกะ สถานที่ที่นักท่องเที่ยวนิยมแห่งหนึ่ง คือ การแสดงของคณะทิฟฟานี ที่บรรดานักแสดงชายสวมเครื่องแต่งกายเป็นหญิงแสดงอยู่บนเวที ทำให้บรรยากาศยามราตรีดูมีสีสันขึ้น สำหรับนักจับจ่ายซื้อของ หาดใหญ่คือ สวรรค์ที่อุดมไปด้วยสินค้ามากมายที่มีราคาไม่สูง บนถนนนิพัทธ์อุทิศ 1 ถนนนิพัทธ์อุทิศ 2 ถนนนิพัทธ์อุทิศ 3 เป็นถนนสามสายที่ตัดกัน เป็นแหล่งสินค้าที่สามารถจับจ่ายซื้อหาได้ตามรสนิยม ตามงบประมาณของตนเอง

ผู้ที่มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งคนหนึ่งในการพัฒนาเทศบาลนครหาดใหญ่ คือ เคร่ง สุวรรณวงศ์ นายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ ซึ่ง บัญญัติ จันทน์เสนะ ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา ได้กล่าวถึงเทศบาลว่า

เทศบาล เป็นการจัดการปกครองท้องถิ่น ที่มีความสำคัญและสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจการบริหารการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เลือกตั้งตัวแทนเข้าทำหน้าที่ในการบริหารและควบคุมดูแลการบริหารงาน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน เทศบาลนครหาดใหญ่ ได้พัฒนาและเติบโตตามลำดับ จนเป็นศูนย์กลางของความเจริญในทุกด้าน ที่สุดได้ยกฐานะเป็นเทศบาลนครหาดใหญ่ เมื่อปี พ.ศ. 2538 นำมาซึ่งความภาคภูมิใจแก่ชาวหาดใหญ่และชาวจังหวัดสงขลาเป็นอย่างยิ่ง สืบเนื่องมาจากคุณความดี และผลงานของคณะเทศมนตรี สภาเทศบาลและชาวหาดใหญ่ทุกท่าน ที่ได้ร่วมมือร่วมใจในการพัฒนา จนบังเกิดผลงานเป็นที่ประจักษ์แก่บุคคล

¹ ตัน ฮู ฮวน. “HatYai For Fun,” กินรี. 13 (8) : 110 – 114 ; สิงหาคม 2539.

ทั่วไป และยังได้รับการคัดเลือกให้ได้รับรางวัลชนะเลิศประเภทต่าง ๆ หลายปีติดต่อกันอีกด้วย¹

เครื่อง สุวรรณวงศ์ นับเป็นผู้บริหารที่มีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาเทศบาลนครหาดใหญ่ จนหาดใหญ่สามารถพัฒนาเจริญก้าวหน้าเป็นแหล่งศูนย์กลางของภาคใต้ตอนล่าง และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นิยมของชาวไทยและชาวต่างชาติ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะความสามารถและวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลจนเป็นที่รู้จักกันดีในหมู่ผู้บริหารส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ และได้รับความไว้วางใจมอบหมายให้ดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ระดับประเทศหลายครั้งด้วยกัน

วัชรินทร์ เกษภาษา² ได้กล่าวสรุปถึงประวัติและเกียรติยศที่ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้รับว่า เครื่อง สุวรรณวงศ์ เป็นชาวหาดใหญ่โดยกำเนิด บิดาชื่อ นะ สุวรรณวงศ์ มารดาชื่อ เทศ สุวรรณวงศ์ มีพี่น้องด้วยกัน 4 คน และ 1 ในจำนวนนั้นก็คือ ครั้น สุวรรณวงศ์ หนึ่งในคณะสมาชิกสภาเทศบาลและอดีตเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ จบการศึกษาระดับมัธยม 6 ที่โรงเรียนมัธยมชายหาดใหญ่ (ปัจจุบันคือ โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย) เริ่มเข้าสู่การเทศบาลเมื่อ พ.ศ. 2500 ได้รับการทาบทามให้ลงสมัครรับเลือกตั้งแข่งขันเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลหาดใหญ่ และได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลหาดใหญ่ โดย โกเมศ อินทวงศ์ หัวหน้ากลุ่มเป็นนายกเทศมนตรี เครื่อง สุวรรณวงศ์ และ ธนา พันธุเมธา เป็นเทศมนตรี และสมัยต่อมาก็ได้รับเลือกตั้งเป็นเทศมนตรีมาโดยตลอด จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2516 ได้รับเลือกเป็นนายกเทศมนตรีครั้งแรกจนถึงปัจจุบัน เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้รับการไว้วางใจจากประชาชน สามารถชนะการเลือกตั้งมาทุกครั้ง การดำรงตำแหน่งผู้นำทางการบริหารของเทศบาลนครหาดใหญ่อันดับหนึ่งของประเทศเป็นระยะเวลายาวนาน จากประสบการณ์และความสำเร็จที่เป็นผลงานที่เด่นชัด นอกจากจะประสบความสำเร็จได้รับการเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีมาโดยตลอดแล้ว ยังได้รับเกียรติดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ระดับประเทศ เช่น

ได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่สภานิติบัญญัติแห่งชาติแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นองค์กรที่มีนายกเทศมนตรีและปลัดเทศบาลทั่วประเทศเป็นสมาชิก ให้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารสภานิติบัญญัติเทศบาลแห่งประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2517 – 2518

¹บัญญัติ จันทน์เสนะ. “สารผู้ว่าราชการจังหวัด,” ใน รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ประจำปี 2538, 2539. ไม่มีเลขหน้า.

²วัชรินทร์ เกษภาษา. ภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีและโครงสร้างอำนาจในท้องถิ่นไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลนครหาดใหญ่. 2542. หน้า 96 – 101.

ได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่สภานิติบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ให้ดำรงตำแหน่ง
อุปนายกสภานิติบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นตำแหน่งสูงสุดในองค์กรถึง 3 วาระ คือ พ.ศ.
2522 – 2523, พ.ศ. 2524 – 2525, พ.ศ. 2527 – 2528

ได้รับเลือกตั้งจากนายกเทศมนตรีทั่วประเทศ ให้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารสำนักงาน
กิจการส่งเสริมการลงทุนของเทศบาล มีวาระดำรงตำแหน่ง 5 ปี รวม 2 ครั้ง คือ พ.ศ. 2528 – 2538

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ยังได้มอบปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (รัฐศาสตร์)
เมื่อปี พ.ศ. 2523

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้เสนอให้ดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของ
มหาวิทยาลัยติดต่อกันมาร่วมสามสมัย คือ ปี พ.ศ. 2524 เป็นต้นมา

ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติ
แห่งชาติตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 108 ตอนที่ 53 ลงวันที่ 25 มีนาคม 2534 ตั้งแต่วันที่
15 มีนาคม 2534 จนถึงวันที่ 22 มีนาคม 2535 มีหน้าที่จัดทำรัฐธรรมนูญและพิจารณาร่างพระราช
บัญญัติ

จากผลงานและเกียรติยศที่เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้รับทั้งสิ้นมิใช่ว่าทุกคนจะมีโอกาสได้รับ
เกียรติยศเหล่านี้ แต่เกิดจากบทบาทและความสามารถที่ทำให้ทุกคนได้ประจักษ์และยอมรับ ซึ่งเคร่ง
สุวรรณวงศ์ มิใช่ถือเป็นความสำเร็จของตนเพียงผู้เดียว แต่เป็นเกียรติยศและความสำเร็จของชาว
หาดใหญ่ทั้งมวล

การศึกษาถึงประวัติและผลงานของเคร่ง สุวรรณวงศ์ นายกเทศมนตรีเทศบาลนคร
หาดใหญ่ ผู้ซึ่งสามารถบริหารเทศบาลนครหาดใหญ่มานานเกินกว่า 2 ทศวรรษ ผู้ซึ่งมีส่วนสำคัญ
เป็นอย่างยิ่งในการวางแผนพัฒนาบริหารเทศบาลนครหาดใหญ่ให้เจริญก้าวหน้า เป็นแหล่งการ
ศึกษา แหล่งการลงทุนที่สำคัญยิ่งของภาคใต้ตอนล่าง รวมทั้งเกียรติยศต่าง ๆ ที่ได้รับ ย่อมแสดงถึง
ความสามารถ ศักยภาพ และวิสัยทัศน์ในการทำงาน ดังนั้นด้วยเหตุต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วจึงเป็น
มูลเหตุที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “ประวัติและผลงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์”

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

1. ประวัติของ เคร่ง สุวรรณวงศ์
2. ผลงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความสำคัญ ดังนี้

1. เป็นการรวบรวมและศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประวัติและผลงานของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ในฐานะนายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ ที่ได้สร้างไว้ให้ปรากฏแก่สาธารณชนในด้านเศรษฐกิจด้านการเมืองการปกครอง ด้านสังคมและวัฒนธรรม ไว้อย่างเป็นระบบ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการสืบค้นและศึกษาให้ลุ่มลึกเฉพาะเรื่องเฉพาะด้านต่อไป
2. เป็นการช่วยเผยแพร่เกียรติประวัติของบุคคลที่ได้สร้างคุณงามความดีในสังคมให้เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายกว้างขวางยิ่งขึ้น
3. ทำให้เห็นคุณค่าของบุคคลผู้สร้างผลงานที่มีคุณประโยชน์แก่สังคม ซึ่งจะทำให้เกิดความสนใจที่จะแสวงหาวิธีการในการเชิดชูเกียรติและเผยแพร่เกียรติประวัติในทางที่เหมาะสมต่อไป
4. ผลการวิจัยนำไปใช้ในการเรียนการสอนประวัติบุคคลสำคัญ เพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูบุคคลที่ทำประโยชน์ให้กับประเทศชาติ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาประวัติและผลงานของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านข้อมูล การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาจากข้อมูลต่าง ๆ ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติและผลงานของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ จึงกำหนดขอบเขตของข้อมูล ดังนี้
 - 1.1 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ครอบครัว ญาติผู้ร่วมงาน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องและสามารถให้ข้อมูลได้
 - 1.2 ข้อมูลจากเอกสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติและผลงานของ เครื่อง สุวรรณวงศ์
 - 1.3 ข้อมูลจากผลงานของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ที่ปรากฏอยู่เท่าที่จะสามารถศึกษาได้ ภายในขอบเขตด้านเนื้อหา
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งจะศึกษาประวัติและผลงานของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ โดยมีประเด็นศึกษา ดังนี้
 - 2.1 ประวัติของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ โดยศึกษาในประเด็นต่อไปนี้
 - 2.1.1 ชาตัญญู
 - 2.1.2 ปฐมวัย
 - 2.1.3 การศึกษา

- 2.1.4 ครอบครัว
- 2.1.5 อาชีพและการงาน
- 2.1.6 อุปนิสัยและบุคลิกภาพ
- 2.1.7 ผลงานที่สำคัญ
- 2.1.8 เกียรติคุณที่ได้รับ
- 2.2 ผลงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์
 - 2.2.1 ด้านเศรษฐกิจ
 - 2.2.2 ด้านการเมืองการปกครอง
 - 2.2.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

ประวัติ หมายถึง ประวัติชีวิตของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ในประเด็นต่อไปนี้ ชาตินิยม ปฐมวัย การศึกษา ครอบครัว อาชีพและการงาน อุปนิสัยและบุคลิกภาพ ผลงานที่สำคัญ และ เกียรติคุณที่ได้รับ

ผลงาน หมายถึง งานในการพัฒนาเทศบาลนครหาดใหญ่ด้านต่าง ๆ ที่ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ในฐานะนายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ได้สร้างไว้ให้ปรากฏแก่สาธารณชน โดยจำแนกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองการปกครอง และด้านสังคมและวัฒนธรรม

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นสำรวจและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยการสำรวจและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ เรื่องที่ศึกษาจากแหล่งเอกสารต่าง ๆ เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานช่วยกำหนดแนวทางในการศึกษาและ เขียนเค้าโครงวิจัย

2. ขั้นเก็บรวบรวม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาดังวิธีการดังนี้

2.1 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสังเกต โดยการสัมภาษณ์ เคร่ง สุวรรณวงศ์

ครอบครัวและญาติ จำนวนไม่น้อยกว่า 10 คน ผู้ร่วมงาน จำนวนไม่น้อยกว่า 20 คน รวมทั้งบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับประวัติและผลงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ จำนวนไม่น้อยกว่า 20 คน พร้อมทั้งถ่ายภาพ ประกอบตามความเหมาะสม การสัมภาษณ์จะใช้วิธีการบันทึกในแถบบันทึกเสียงและจดบันทึกสรุป ตามที่เห็นสมควร

2.2 ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประวัติและผลงานของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวแล้วนำมาอ่าน เพื่อเก็บสาระสำคัญและนำมาประกอบการศึกษาตามขอบเขตที่กำหนดไว้

3. ขั้นตอนการจัดกระทำกับข้อมูล โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ ทั้งในส่วนที่เป็นข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เอกสาร ภาพประกอบ มาจัดระบบศึกษาตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนดไว้

3.2 นำข้อมูลที่ได้เรียบเรียงแล้วไปให้ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้ตรวจสอบในสาระสำคัญอีกครั้งหนึ่ง เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

4. ขั้นนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า เสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์และมีภาพประกอบ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้จัดแบ่งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. งานวิจัยเกี่ยวกับแนวทางในการศึกษาชีวประวัติ
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลงานของเครื่อง สุวรรณวงศ์

1. งานวิจัยเกี่ยวกับแนวทางในการศึกษาชีวประวัติ

การศึกษาเกี่ยวกับชีวประวัติของบุคคลที่มีผลงานดีเด่นในด้านต่าง ๆ ได้มีผู้กระทำไว้พอสมควร ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาควบคู่กับการศึกษาผลงานของบุคคลนั้น ๆ ด้วย การกำหนดกรอบความคิดในการศึกษาเกี่ยวกับชีวประวัติของบุคคลแต่ละคนจึงอาจแตกต่างกันไปตามข้อมูลเฉพาะบุคคล แต่ก็สามารถที่จะนำมาปรับใช้เป็นแนวทางในการศึกษาชีวประวัติได้ระดับหนึ่ง การศึกษาเกี่ยวกับชีวประวัติบุคคลที่มีผู้ศึกษาไว้พอจะประมวลได้ ดังนี้

พจนารถ แสงประดับ¹ ได้ศึกษาเรื่อง “ศึกษาชีวประวัติและผลงานวรรณกรรมเพลงบอกของสร้อย เสียงเสนาะ” ในส่วนของการศึกษาชีวประวัติได้กำหนดกรอบประเด็นการศึกษาสรุปได้ว่า ได้แก่ ชาติภูมิและชีวิตครอบครัว แรงดลใจในการร้องเพลงบอก ชีวิตของการร้องเพลงบอก การร้องเพลงบอกครั้งสำคัญ ธรรมเนียมในการร้องเพลงบอกของสร้อย เสียงเสนาะ เทคนิคในการร้องเพลง

¹พจนารถ แสงประดับ. ศึกษาชีวประวัติและผลงานวรรณกรรมเพลงบอกของสร้อย เสียงเสนาะ. 2538. 223 หน้า.

บอก ผลงานวรรณกรรมเพลงบอก เกียรติยศที่ได้รับ บทบาททางสังคม และบทบาทการอนุรักษ์และเผยแพร่เพลงบอก

วีระ แ่งยัง¹ ได้ศึกษาเรื่อง “ศึกษาชีวประวัติและผลงานของ ธรรมทาส พานิช” ในส่วนของ การศึกษาชีวประวัติได้กำหนดประเด็นการศึกษาไว้ เช่น ชาตินิยม ปฐมวัย การศึกษา ครอบครัว อาชีพ และการงาน อุปนิสัยและบุคลิกภาพ ผลงานที่สำคัญ เกียรติยศที่ได้รับ เป็นต้น

ธนิดา คุรุเดโชชัย² ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาชีวประวัติและผลงานวรรณกรรมของขุนอาเทศ คดี (กลอน มัลลิกะมาส)” ในส่วนของการศึกษาชีวประวัติได้กำหนดประเด็นศึกษาไว้ เช่น ชาตินิยม ปฐมวัยและการศึกษา อาชีพและการทำงาน ครอบครัว บุคลิกภาพ การสร้างผลงานวรรณกรรม เกียรติคุณและบั้นปลายของชีวิต เป็นต้น

นงนุช แสงเสนห์³ ได้ศึกษาเรื่อง “ศึกษาชีวประวัติและผลงานของพระราชศีลสังวร (ช่วง อตตเวทีเถร)” ในส่วนของการศึกษาชีวประวัติได้กำหนดประเด็นการศึกษาไว้ เช่น ชาตินิยม ปฐมวัย เครือญาติ บรรพชาและอุปสมบท การศึกษาอบรมและวิทยฐานะ สมณศักดิ์ อุปนิสัยและบุคลิกภาพ และมรณภาพ เป็นต้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของบุคคลต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น จะพบว่า มีแนวทางที่แตกต่างกัน แต่ในความแตกต่างก็มีลักษณะร่วมกันอยู่ เช่น การกำเนิด การศึกษา ประสบการณ์ เป็นต้น ซึ่งแนวทางดังกล่าวสามารถประมวลเข้าด้วยกันเป็นแนวทางในการศึกษาชีวประวัติและผลงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้ดังที่ปรากฏในขอบเขตด้านเนื้อหา ซึ่งได้แสดงไว้ในตอนต้น

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์

เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นผู้บริหารในฐานะนายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ ซึ่งเป็นผู้มีความสามารถในการบริหารงาน จนสามารถพัฒนาเทศบาลนครหาดใหญ่มีความเจริญก้าวหน้า และได้สร้างผลงานในการพัฒนาเทศบาลนครหาดใหญ่ ซึ่งเป็นประโยชน์ของประชาชนในสังคม จึงทำให้เป็นที่รู้จักและเคารพนับถือของประชาชนทั่วไป นอกจากนี้ยังได้มีผู้สนใจบางคนได้ศึกษาและเขียนถึง

¹วีระ แ่งยัง. ศึกษาชีวประวัติและผลงานของธรรมทาส พานิช. 2539. 96 หน้า.

²ธนิดา คุรุเดโชชัย. การศึกษาชีวประวัติและผลงานวรรณกรรมของขุนอาเทศคดี (กลอน มัลลิกะมาส). 2542. 156 หน้า.

³นงนุช แสงเสนห์. ศึกษาชีวประวัติและผลงานของพระราชศีลสังวร (ช่วง อตตเวทีเถร). 2540. 94 หน้า.

ผลงานของเครื่อง สุวรรณวงศ์ ในการพัฒนาเทศบาลนครหาดใหญ่ในด้านต่าง ๆ ไว้บ้างแล้ว ซึ่งสามารถประมวลได้ดังนี้

เทศบาลนครหาดใหญ่¹ ได้กล่าวถึง ผลงานของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ นายกเทศมนตรี เทศบาลนครหาดใหญ่ไว้ เช่น โครงการศึกษาและจัดทำตัวแบบระบบการจราจรและการขนส่ง สำหรับเมืองภูมิภาค โครงการติดตั้งเตาเผามูลฝอยติดเชื้อเทศบาลนครหาดใหญ่ แผนป้องกัน อุทกภัย โครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมริมคลองเตย โครงการออกแบบรวมก่อสร้างระบบรวบรวม และบำบัดน้ำเสียรวมเทศบาลนครหาดใหญ่ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในสวนสาธารณะ เป็นต้น

วัชรินทร์ เกษภาษา² ได้ศึกษาเรื่อง “ภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีและโครงสร้างอำนาจในท้องถิ่นไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลนครหาดใหญ่” ซึ่งในบทที่ 4 มีเนื้อหาเกี่ยวกับพื้นฐาน คุณสมบัติ และเส้นทางเดินเข้าสู่ตำแหน่งของนายกเทศมนตรี และในบทที่ 6 มีเนื้อหาเกี่ยวกับผลงานที่มีผลต่อความมั่นคงต่อตำแหน่งนายกเทศมนตรี โดยแยกเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ ผลงานที่สนองต่อประชาชนทั่วไป ผลงานที่สนองต่อประชาชนระดับสูงและนักธุรกิจขนาดใหญ่ ผลงานที่สนองต่อกลุ่มอิทธิพลหรือมีอำนาจทางการเมือง ผลงานที่สนองต่อพนักงานเทศบาล วิสัยทัศน์ และผลงานของเทศบาลนครหาดใหญ่ในอนาคตของนายกเทศมนตรี

เครื่อง สุวรรณวงศ์ นับเป็นผู้บริหารระดับท้องถิ่นที่มีความสามารถ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการบริหารท้องถิ่นให้เกิดความเจริญและผาสุกเป็นประโยชน์และเป็นที่พอใจแก่ประชาชน และยังสามารถรักษาตำแหน่งมาเป็นระยะเวลายาวนาน ซึ่งหมายความว่า ประชาชนให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง นับเป็นกรณีที่น่าทำความเข้าใจให้ลึกซึ้งเป็นอย่างยิ่ง

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาดังกล่าวทั้ง 2 ประเด็นที่กล่าวมา ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้พื้นฐานที่สามารถนำมาใช้ในเรื่องที่จะศึกษาเรื่อง ประวัติและผลงานของเครื่อง สุวรรณวงศ์ ซึ่งสามารถนำข้อมูลมาเขียนเค้าโครงวิจัย และนำความรู้นี้มาใช้เป็นกรอบความคิดในการศึกษาเรื่องนี้ ตลอดจนใช้เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาเรื่องนี้

¹เทศบาลนครหาดใหญ่. ผลงานดีเด่นในรอบ 4 ปี พ.ศ. 2539 – 2542. 2543. หน้า 3 – 18.

²วัชรินทร์ เกษภาษา. ภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีและโครงสร้างอำนาจในท้องถิ่นไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลนครหาดใหญ่. 2542. หน้า 98 – 146.

บทที่ 2

ประวัติของ เคร่ง สุวรรณวงศ์

เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นนักการเมืองท้องถิ่นของเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นผู้ที่มีผลงานดีเด่นในการบริหารงานเทศบาลนครหาดใหญ่ให้เจริญก้าวหน้า จนประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง ทั้งในชีวิตครอบครัวและหน้าที่การงาน และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุคคลทั่วไป เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้เริ่มต้นเข้าสู่การเมืองท้องถิ่นด้วยการสมัครรับการเลือกตั้งสมาชิกเทศบาลเมืองหาดใหญ่ เมื่อ ปี พ.ศ. 2500 และในปี พ.ศ. 2516 ได้รับการเลือกตั้งจากสมาชิกในทีมให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าทีมดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองหาดใหญ่ จนกระทั่งปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2544 ก็ยังคงดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ นับเป็นระยะเวลา 28 ปี ที่ดำรงตำแหน่งผู้นำทางการบริหารส่วนท้องถิ่น และเป็นระยะเวลาถึง 44 ปี ที่เข้ามาสู่วงการเมืองท้องถิ่น ดังที่ ทีมข่าวภูมิภาค¹ หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ได้กล่าวถึงการบริหารงานในตำแหน่งนายกเทศมนตรี สรุปได้ว่า การที่คนคนหนึ่งจะเข้ามาบริหารงานในตำแหน่งนายกเทศมนตรียาวนานถึง 20 ปีติดต่อกันเป็นเรื่องที่ยาก เพราะต้องเผชิญกับแรงกดดันต่าง ๆ มากมาย ทั้งในแง่ของการสร้างผลงานให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน การทำให้สภาพการเมืองภายในเทศบาลอยู่ในภาวะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การประสานที่เยี่ยมยอดและต้องเป็นผู้ที่มีบารมีอันล้นเหลือเชื่อมต่อกับทุกกลุ่มได้เป็นอย่างดี และในประเทศไทยมีผู้ที่สามารถทำได้ถึง 8 คน และ 1 ในจำนวน 8 คนนั้น ก็คือ เคร่ง สุวรรณวงศ์ นายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่

เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้สั่งสมประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำงานด้านการเมืองท้องถิ่นที่มีระยะเวลาอันยาวนาน ในการนำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับมาปรับใช้ในการบริหารงานเทศบาลนครหาดใหญ่ให้เข้ากับสภาพความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทำให้เทศบาลนครหาดใหญ่มีการพัฒนาไปอย่างเป็นระบบในทุก ๆ ด้าน จนเป็นเทศบาลขนาดใหญ่แห่งหนึ่งของประเทศไทย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ประวัติและผลงานความสำเร็จของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ จึงเป็นที่น่าสนใจศึกษาอย่างยิ่ง เพื่อให้เป็นแบบอย่างของอนุชนรุ่นต่อไปได้ศึกษาเรียนรู้ถึงความเพียรพยายามของผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิต

¹ทีมข่าวภูมิภาค. "เปิดตัวผู้ยิ่งใหญ่แห่งเทศบาล สร้างตำนานครองตำแหน่ง 20 ปี," สยามรัฐ. 4 กรกฎาคม 2543. หน้า 12.

ดังนั้นการศึกษาถึงประวัติและผลงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นการศึกษาไว้ดังนี้

ชาติภูมิ
ปฐมวัย
การศึกษา
ครอบครัว
อาชีพและการงาน
อุปนิสัยและบุคลิกภาพ
ผลงานที่สำคัญ
เกียรติคุณที่ได้รับ

ชาติภูมิ

เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้ถือกำเนิดในครอบครัวชาวนาชาวนสวน ตำบลคองหงส์ อำเภอนาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ดังที่ เคร่ง สุวรรณวงศ์¹ ได้กล่าวถึงชาติภูมิของตนเองไว้ สรุปได้ว่า ตนเองเกิดเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2472 ณ หมู่ที่ 4 ตำบลคองหงส์ อำเภอนาดใหญ่ จังหวัดสงขลา บิดาชื่อ นายนะ สุวรรณวงศ์ มารดาชื่อ นางเทศ (ทวิรัตน์) สุวรรณวงศ์ ซึ่งมีอาชีพทำนาทำสวน มีพี่น้องรวม 4 คน คือ

1. นายครั้น สุวรรณวงศ์ เกิดเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2467 ปัจจุบันอายุ 77 ปี ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครหาดใหญ่ สมรสกับนางเสงี่ยม สุวรรณวงศ์ (ถึงแก่กรรม) มีบุตรธิดาด้วยกัน 4 คนพักอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 432 ถนนสุขสารรังสรรค์ อำเภอนาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
2. นางขวด จินดาดำ ปัจจุบันอายุ 76 ปี สมรสกับ นายวุฒิ จินดาดำ มีบุตรธิดาด้วยกัน 8 คนพักอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 187/30 ถนนประชาธิปไตย อำเภอนาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
3. นายเคร่ง สุวรรณวงศ์ เกิดเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2472 ปัจจุบันอายุ 72 ปี สมรสกับ นางเบญจจิต สุวรรณวงศ์ (ถึงแก่กรรม) มีบุตรธิดาด้วยกัน 6 คนพักอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 322 ถนนธรรมญูวิถี อำเภอนาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

¹เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว่ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอนาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543.

4. นายครั้น สุวรรณวงศ์ เกิดเมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2475 ปัจจุบันอายุ 69 ปี สมรสกับ นางนา สุวรรณวงศ์ มีบุตรธิดาด้วยกัน 2 คน พักอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 91/1 หมู่ 7 ตำบลคองหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ปฐมวัย

เครื่อง สุวรรณวงศ์ เกิดในครอบครัวที่ฐานะปานกลาง สภาพครอบครัวอบอุ่น แวดล้อมท่ามกลางญาติพี่น้อง ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าง ซึ่ง อุทิศ จารีย์¹ และพร้อม อินทนูกุล² ได้กล่าวถึงชีวิตในช่วงปฐมวัยของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ไว้ว่า ฐานะทางบ้านของเครื่อง สุวรรณวงศ์ พอมีพอกิน ไม่ขัดสน เนื่องจากเป็นลูกพี่ลูกน้องกันสนิทสนมกันมาก ทั้งสองครอบครัวจะไปมาหาสู่กันสม่ำเสมอ บางครั้งจะไปกินอยู่หลับนอนพักอาศัยที่บ้านของเครื่องบ้าง บ้านของตาบ้าง ซึ่งเป็นปู่ของเครื่อง ที่มีบ้านอยู่ใกล้กัน จึงไปช่วยเลี้ยงน้อง จึงเป็นทั้งพี่เลี้ยงและเพื่อนเล่นกับเครื่องตั้งแต่เด็ก เมื่อตอนเล็ก ๆ เครื่อง เป็นเด็กผู้ชายตัวดำ อ้วน ผอมแดง หน้าตาน่ารัก ช่างฟัง ช่างพูด และซุกซนตามประสาเด็ก ค่อนข้างจะเรียบร้อย เนื่องจากเป็นน้องคนที่ 3 จึงเป็นที่รักของปู่ เมื่อโดนพี่ ๆ รังแก มักจะวิ่งไปฟ้องปู่ ทำให้พี่ ๆ ต้องโดนลงโทษ

การศึกษา

ชีวิตในวัยเรียนของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ เป็นชีวิตที่เหมือนกับเด็กทั่ว ๆ ไป ต้องเข้าเรียนหนังสือ โดยเริ่มต้นเรียนในโรงเรียนประชาบาลใกล้ ๆ กับบ้าน เนื่องจากหาดใหญ่ในขณะนั้น ยังไม่ได้มีความเจริญก้าวหน้าในด้านสถานศึกษาอย่างเช่นในปัจจุบัน ดังที่ ถวิล สุวรรณวงศ์³ ได้กล่าวถึงการศึกษาของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ไว้สรุปได้ว่า เครื่อง สุวรรณวงศ์ เริ่มเข้าเรียนชั้นประถมที่โรงเรียนประชาบาลวัดคลองเรียน จนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากนั้นไปเรียนต่อจนจบมัธยม 1- มัธยม 3 ที่โรงเรียนหาดใหญ่วิทยา ในปัจจุบันได้ยกเลิกดำเนินการไปแล้วและเป็นที่ตั้งของสถานพยาบาลหมอบุญจอน

¹อุทิศ จารีย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 9 ถนนจิระนคร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

²พร้อม อินทนูกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 8 ถนนจิระนคร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

³ถวิล สุวรรณวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 8 ถนนจิระนคร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

ที่ถนนแสงจันทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งได้เข้าศึกษาในโรงเรียนเดียวกัน ครู เป็นคนที่เรียนเก่ง สนใจและตั้งใจเรียน ไม่เกเร หลังจากจบมัธยม 3 จึงได้เรียนต่อมัธยม 4 จนถึงมัธยม 6 ที่โรงเรียนมัธยมชาย ซึ่งก็คือโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยในปัจจุบัน หลังจากที่ได้เข้ามาบริหารงานเทศบาล อีกประมาณ 20 ปีต่อมา ในปี พ.ศ. 2523 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ตระหนักถึงบทบาทของครู สุวรรณวงศ์ จึงได้ตรวจสอบผลงาน และมีมติมอบปริญญารัฐศาสตร์ มหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์

ครอบครัว

ปัจจุบัน ครู สุวรรณวงศ์ อาศัยอยู่ที่บ้านเลขที่ 322 ถนนธรรมานุญวิถี อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ดังที่ ขวด จินดาคำ¹ และ ประยุทธ์ จินดาคำ² ได้กล่าวถึงครอบครัวของ ครู สุวรรณวงศ์ สรุปได้ว่า ที่อยู่ในปัจจุบันของ ครู สุวรรณวงศ์ คือ บ้านเลขที่ 322 ถนนธรรมานุญวิถี อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ภรรยาชื่อ นางเบญจจิต สุวรรณวงศ์ ซึ่งได้เสียชีวิตไปแล้ว มีบุตรธิดาด้วยกัน 6 คน ตามลำดับ จากคนแรกไปคนสุดท้าย ดังนี้

1. นายประสงค์
2. นางสาวปัทมา
3. นายประยูรศักดิ์
4. นายประยุทธ์
5. นายประพจน์
6. นางสาวปิยธิดา

อาชีพและการงาน

ครู สุวรรณวงศ์ เป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่ง ในฐานะที่เป็นนายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ ที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ซึ่งได้สร้างผลงานไว้เป็นที่ประจักษ์แก่ชาวหาดใหญ่ และบุคคลทั่วไป จึงเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางทั้งจากหน่วยงานราชการและเอกชน ซึ่งหลังจากจบการศึกษาชั้นมัธยม 6 ครู ได้ทำงานกับกำนันวร ทวีรัตน์ เป็นเสมียนกำนันทำให้สั่งสมประสบการณ์ในการทำงานบริการประชาชนและการเข้าถึงประชาชน จึงทำให้ชีวิตหักเหเข้าสู่เส้นทางการเมือง

¹ขวด จินดาคำ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 187/30 ถนนประชาธิปไตย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

²ประยุทธ์ จินดาคำ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 187/30 ถนนประชาธิปไตย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

ท้องถิ่น ดังที่ ขวด จินดาดำ¹ และผัน อุนะพำนัก² ได้ให้สัมภาษณ์ถึงการเข้าสู่เส้นทางทางการเมืองท้องถิ่น และการทำงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ สรุปได้ว่า หลังจากเรียนจบมัธยม 6 ก็ได้เข้าทำงานเป็นเสมียนกำนันให้กับกำนันวร ทวีรัตน์ กำนันตำบลคองหงส์ในสมัยนั้น ซึ่งเป็นที่รู้จักกันคุ้นเคยในวงการเมืองในนามกำนันวรและเป็นผู้ที่มีบทบาทด้านกีฬาพื้นบ้านของภาคใต้ ซึ่งเป็นเสมือนผู้ปกครองขั้นต้นของชุมชนหาดใหญ่ในสมัยนั้น และการทำหน้าที่เป็นเสมียนกำนันของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ก็เป็นเสมือนตัวแทนกำนันวร ในการทำหน้าที่เป็น ผู้ประสานงานระหว่างราชการกับประชาชน เมื่อทำงานในหน้าที่มานาน เคร่ง สุวรรณวงศ์ ก็กลายเป็นคนกว้างขวางที่ประชาชนได้พบปะ รู้จัก และคุ้นเคยในนิสัยใจคอ อันเป็นฐานคะแนนเสียงให้แก่ เคร่ง สุวรรณวงศ์ เมื่อเริ่มหันเหชีวิตตนเองเข้ามาสู่วงการเมืองท้องถิ่น จากการสั่งสมประสบการณ์การทำงานด้วยการทำงานให้แก่กำนันวร ทวีรัตน์ ทำให้ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้เข้าใจถึงความต้องการของประชาชน เข้าถึงจิตใจของประชาชน ทำให้เป็นที่รู้จักรักใคร่แก่ประชาชนในท้องถิ่น เคร่ง สุวรรณวงศ์ จึงเป็นบุคคลที่ทีมการเมืองท้องถิ่นในหาดใหญ่ ต้องการจะให้มาร่วมทีมบริหารหาดใหญ่ ดังที่ วัชรินทร์ เกษภาษา³ ได้กล่าวถึงการก้าวมาสู่วงการเมืองท้องถิ่นของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ สรุปได้ว่า เมื่อปี พ.ศ. 2500 อายุการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาของเทศบาลเมืองหาดใหญ่ได้หมดวาระลง ปรากฏว่าผู้ที่มีความสนใจที่จะเข้ามาบริหารงานเทศบาลหลายกลุ่ม ต่างกลุ่มต่างก็ก่อตัวและรวมตัวกันตั้งเป็นทีมสมัครเข้ารับเลือกตั้งแข่งขันเป็นสมาชิกของเทศบาลตำบลหาดใหญ่ สมัยนั้นมีผู้ร่วมกันอยู่ 3-4 ทีม หลายทีมต่างก็ได้ชักชวน เคร่ง สุวรรณวงศ์ ให้เข้าร่วมทีมด้วย เพราะเห็นว่า เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นบุคคลที่เป็นที่รู้จักกว้างขวางของประชาชนในท้องถิ่น เป็นบุคคลที่มีอุปนิสัยใจคอโอบอ้อมอารีเข้ากันได้กับประชาชน ในที่สุด เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้ตกลงไปเข้าร่วมกลุ่มกับ โกเมศ อินทวงศ์, ธนา พันธุเมธา และเฉวียง ณ พัทลุง โดยที่บุคคลทั้ง 3 ได้ไปติดต่อให้กำนัน วร ทวีรัตน์ กำนันตำบลคองหงส์ ซึ่งเป็นญาติผู้ใหญ่ที่เคร่ง สุวรรณวงศ์ ให้ความเคารพ โนมน้ำใจให้ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ตัดสินใจเข้าร่วมทีม ในการเลือกตั้งครั้งนั้น ทีมที่ เคร่ง เข้าร่วมด้วย ซึ่งเป็นทีมเก่าได้ผ่านการรับเลือกตั้งเข้าไปได้ถึง 10 คน ในจำนวน

¹ขวด จินดาดำ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 187/30 ถนนประชาธิปไตย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

²ผัน อุนะพำนัก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 187/30 ถนนประชาธิปไตย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

³วัชรินทร์ เกษภาษา. ภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีและโครงสร้างอำนาจในท้องถิ่นไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลนครหาดใหญ่. 2542. หน้า 96 – 99.

สมาชิกสภาเทศบาลที่ต้องการ 12 คน และ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ก็ได้รับเลือกตั้งเข้าเป็นสมาชิกสภาเทศบาลด้วยเป็นสมัยแรก โดยครั้งนั้น โกเมศ อินทวงศ์ ซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มได้เป็นนายกเทศมนตรี เคร่ง สุวรรณวงศ์ และ เมธา พันธุมธนา ได้รับเลือกให้เป็นเทศมนตรี นับเป็นความสำเร็จที่เกิดขึ้นทันทีในสมัยแรกที่เข้าสู่วงการเทศบาลของเคร่ง สุวรรณวงศ์ อีก 5 ปีต่อมา เป็นเวลาที่มีการดำรงตำแหน่งของสภาเทศบาลหมดลงพอดีที่ประเทศไทยมีการปฏิวัติ ทางคณะปฏิวัติจึงเลือกที่จะไม่ให้มีการเลือกตั้ง แต่ใช้วิธีแต่งตั้งข้าราชการมารักษาราชการแทนในเทศบาลทั่วไปก่อน แต่ที่เทศบาลเมืองหาดใหญ่จากการสอบถามราษฎร ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาในขณะนั้น เห็นว่าคณะเทศมนตรีทั้ง 3 ท่าน บริหารงานได้ดี มีความสามารถทำงานให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน จึงเสนอชื่อต่อกระทรวงมหาดไทยให้คณะเทศมนตรีที่มี เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นเทศมนตรีร่วมอยู่ด้วยดำรงตำแหน่งต่อ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้อนุมัติแต่งตั้งให้บุคคลทั้ง 3 ดำรงตำแหน่งเป็นคณะเทศมนตรีสืบเนื่องต่อไปจนหมดเทอม เทอมนี้มีระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2506 – พ.ศ. 2511

ในปี พ.ศ. 2511 วาระการเป็นคณะผู้บริหารเทศบาลหาดใหญ่หมดลงอีกครั้ง และก็มีมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลอีกครั้งหนึ่ง คราวนั้นมีผู้สมัครสมาชิกเทศบาลแบ่งเป็นกลุ่มอยู่ 4 กลุ่ม ผลของการเลือกตั้งปรากฏว่า ทีมเก่าที่ เคร่ง สุวรรณวงศ์ สังกัดอยู่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากมีผลงานดีเด่น แต่ครั้งนี้กลุ่มทีมเก่าได้เปลี่ยนตัวนายกเทศมนตรีใหม่ จาก โกเมศ อินทวงศ์ เป็น วิเชียร โกวิทยา โดย ธนา พันธุมธนา และ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ยังคงเป็นเทศมนตรีต่อมาอีกวาระหนึ่ง

ต่อมาปี พ.ศ. 2516 วาระการเป็นสมาชิกสภาเทศบาลก็ครบวาระลงอีกครั้งหนึ่ง และมีการแข่งขันกันอีก คราวนี้มีกลุ่มเข้าสมัครด้วยกัน 3 กลุ่ม และมีบุคคลเลือกสมัครอิสระไม่สังกัดกลุ่มใดอีก 6 – 7 คน ผลปรากฏว่า กลุ่มที่ เคร่ง สุวรรณวงศ์ สังกัดอยู่ได้รับเลือกตั้งเป็นส่วนใหญ่ และสามารถเป็นคณะผู้บริหารต่อไปอีก โดยมี วิเชียร โกวิทยา เป็นนายกเทศมนตรีเมืองหาดใหญ่ ธนา พันธุมธนา และ เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นเทศมนตรี

หลังจากที่ วิเชียร โกวิทยา นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองหาดใหญ่ บริหารงานเทศบาลผ่านมาได้ 2 ปีเศษเกิดล้มป่วยกระทันหัน ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนายกเทศมนตรีได้ กลุ่มผู้สนับสนุนจึงได้มีการพิจารณาสรรหาตัวบุคคลที่จะต้องดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีแทน ซึ่งคราวนี้สภาเทศบาลได้มีมติเลือก เคร่ง สุวรรณวงศ์ ให้เป็นนายกเทศมนตรีเป็นครั้งแรก สืบเนื่องต่อจาก วิเชียร โกวิทยา โดยมี ธนา พันธุมธนา และ เฉยียง ณ พัทลุง เป็นเทศมนตรี บริหารงานต่อมาจนหมดวาระตามกฎหมายเทศบาล

การบริหารงานเทศบาลภายใต้การนำของเคร่ง สุวรรณวงศ์ ดำเนินมาด้วยดี ทั้งในด้านการบริหารและด้านการเมือง ดังนั้นเมื่อหมดวาระลงในปี พ.ศ. 2523 เคร่ง สุวรรณวงศ์ ซึ่งได้กลายเป็นผู้นำสูงสุดในเทศบาล จึงได้เป็นหัวหน้ากลุ่มเดิมของตนทำการรวมคนสำคัญร่วมทีมเข้าสมัครเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล คราวนี้มีการแข่งขันกันทั้งหมดรวม 3 ทีม หรือ 3 กลุ่ม และมีผู้สมัครอิสระประมาณ 6 – 7 คน ผลปรากฏทีมของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเข้ามาได้ถึง 16 คน ซึ่งเป็นจำนวนมาก นับเป็นความภูมิใจของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ที่ได้ทำงานให้ประชาชนจนได้รับความไว้วางใจเลือกให้เข้ามาบริหารงานบ้านเมืองต่อไปอีก

สมัยต่อมา พ.ศ. 2528 เป็นปีเลือกตั้งที่ทีมของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ สามารถครองตำแหน่งได้อย่างเด็ดขาดเป็นครั้งแรก จากการเข้าแข่งขันระหว่างกลุ่มของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ กับกลุ่มของนายแพทย์อนันต์ ผ่องสุวรรณ และกลุ่มผู้สมัครอิสระอีก 3 – 4 คน ผลปรากฏว่ากลุ่มของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนเลือกตัวบุคคลในกลุ่มของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ กลับเข้ามาบริหารงานเทศบาลได้ทั้ง 18 คน และต่อมา เมื่อวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2533 ซึ่งทางเทศบาลเมืองหาดใหญ่ได้แบ่งเขตการเลือกตั้งเป็น 3 เขต เขตละ 6 คน ปรากฏว่าเขตเลือกตั้งที่ 1 และเขตเลือกตั้งที่ 2 ไม่มีผู้ใดมาสมัครเป็นคู่แข่งกันเข้าช่วงชิงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลจำนวน 12 ตำแหน่ง จากกลุ่มของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ แม้แต่คนเดียว คงมีแต่ในเขตเลือกตั้งที่ 3 เท่านั้น ที่มีการดำเนินการเลือกตั้งเนื่องจากมีผู้มาสมัครมากกว่า 6 คน ถึงแม้ว่าจะต้องมีการเลือกตั้ง แต่กลุ่มของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ก็ยังคงได้รับความไว้วางใจจากประชาชนเลือกเข้ามาทั้ง 6 คน รวมทั้งสิ้นจึงเป็น 18 คน เติบโตตามจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมืองหาดใหญ่ โดยไม่ได้เลือกบุคคลอื่นแม้แต่คนเดียว จนกระทั่งผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา ก็สามารถแต่งตั้งได้วันรุ่งขึ้นทันที

วันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2538 วาระการดำรงตำแหน่งของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ หมดลงทางรัฐบาลประกาศยกฐานะของเทศบาลเมืองหาดใหญ่ให้เป็นเทศบาลชั้นหนึ่ง ซึ่งจะต้องมีการเลือกตั้งและจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นจาก 18 คน เป็น 24 คน การเลือกตั้งครั้งนั้นกระทำเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2538 เป็นการแข่งขันกันระหว่างกลุ่มของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ กับกลุ่มเกียรติภูมิ ซึ่งเป็นกลุ่มการเมืองท้องถิ่นกลุ่มใหม่ นำโดย ประยูร วงศ์ปริชากร ผลปรากฏว่า สมาชิกกลุ่มของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้รับเลือกเข้ามา 21 คน ทีมเกียรติภูมิ 3 คน และคณะเทศมนตรีประกอบด้วย ครั้น สุวรรณวงศ์, เนิน ไชยัญดิษฐ์ , ชลัช กระวานิช และ วิญญู ทวีรัตน์ ต่อมา วิญญู ทวีรัตน์ ได้เสียชีวิตลง จึงได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลซ่อมในเขต 3 ผลปรากฏว่า ประสงค์ สุวรรณวงศ์ ได้รับการเลือกตั้งจึงได้มีการแต่งตั้งให้ ประสงค์ สุวรรณวงศ์ เป็นเทศมนตรี และเดือนเมษายน 2542 ครั้น สุวรรณวงศ์ ได้ขอลาออกจากการเป็นเทศมนตรี จึงได้แต่งตั้ง วรรณิต ฐานิสโร เป็นเทศมนตรีแทน โดยได้แบ่งการ

รับผิดชอบแต่ละฝ่ายดังนี้ ประสงค์ สุวรรณวงศ์ เป็นเทศมนตรี รับผิดชอบ กองคลัง สำนักการช่าง กองวิชาการและแผนงาน กองสวัสดิการสังคม ชลัช กิระวานิช เป็นเทศมนตรี รับผิดชอบ กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เน้น ไชยปัญดิษฐ์ เป็นเทศมนตรี รับผิดชอบ สำนักการช่าง และ ครรชิต ฐานิสโร เป็นเทศมนตรี รับผิดชอบ สำนักการศึกษา

เมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2543 ก็มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลอีกครั้ง ในครั้งนี้ผู้สมัครเข้าแข่งขันหลายทีม ไม่ว่าจะเป็นทีมเกียรติภูมิ ทีมหาดีใหญ่พัฒนา แต่ผลปรากฏว่า ทีมเก่า ซึ่งเป็นทีมของเครื่อง สุวรรณวงศ์ สามารถชนะการแข่งขันเข้ามาได้ยกทีม โดยไม่มีฝ่ายค้านแม้แต่คนเดียว

อุปนิสัยและบุคลิกภาพ

บุคคลที่จะเป็นผู้นำได้นั้น บุคคลผู้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติมีความสามารถสร้างศรัทธาให้ผู้สนับสนุนยอมรับได้ และเมื่อเป็นที่ยอมรับแล้วก็จะสามารถทำความดีทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้มากขึ้น บารมีของผู้นั้นก็มากขึ้น และก็จะส่งผลให้บุคคลผู้นั้นสามารถทำงานยาก ๆ ได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น ตามหลักการแล้วผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำเนินการใด ๆ ให้สำเร็จได้ เนื่องจากเป็นผู้ที่มีอำนาจหรืออิทธิพลใจผู้อื่นได้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าผู้นำจะเป็นบุคคลสำคัญในการริเริ่มพัฒนาและปรับปรุง เพื่อให้ท้องถิ่นของตนเจริญ โดยใช้ความสามารถ ประสบการณ์ รวมไปถึงการดึงประชาชนเข้ามาเป็นส่วนร่วมในการสร้างความเจริญของท้องถิ่นของตนมากที่สุด

ทีมข่าวภูมิภาค¹ หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ได้สัมภาษณ์ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ถึง เทคนิคในการบริหารงาน ซึ่งบ่งบอกถึงบุคลิกภาพความเป็นผู้นำของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้กล่าวไว้ สรุปได้ว่า การดำเนินงานแต่ละอย่างนั้นจะต้องรู้จักค้นคว้าหาความจริงในการแก้ไข โดยนำประสบการณ์ที่ผ่านมาเป็นบทเรียน เพื่อปรับปรุงแก้ไขงานชิ้นใหม่ให้ดีขึ้น แต่แผนที่วางไว้นั้นต้องมีความยืดหยุ่นหรือปรับเปลี่ยนได้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสถานการณ์สิ่งที่สำคัญที่จะขาดไม่ได้ในฐานะเป็นผู้บริหาร คือ ต้องฟังเสียงของประชาชน สิ่งที่สำคัญมากที่สุดในการบริหารงานนั้น จะต้องมีความซื่อสัตย์ ความตั้งใจ และความจริงใจ และต้องรับฟังเสียงของประชาชนและคนรอบข้าง เพื่อนำมาปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรม รู้จักพื้นที่และสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานทางด้านการคลัง ในส่วนของรายได้ที่จะนำมาใช้ ซึ่งทุก ๆ สิ่งต้องมีความสอดคล้องกันเพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นในการบริหารงานต้องมีความเข้าใจในเสียงของคนรอบข้าง ซึ่งมีอยู่อย่างมากมาย และ

¹ทีมข่าวภูมิภาค. “เปิดตัวผู้ยิ่งใหญ่แห่งเทศบาล สร้างตำนานครองตำแหน่ง 20 ปี,” สยามรัฐ. 4 กรกฎาคม 2543. หน้า 12.

ต้องรู้จักแยกแยะได้ตรงต่อให้ได้ว่าสิ่งไหนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เมื่อเข้ามาต้องมีความตั้งใจจริง มีความเข้าใจในความต้องการของประชาชน เพราะคุณสมบัติของผู้บริหารที่ดีนั้น ต้องมีศีลธรรม มีคุณธรรม ความจริงใจ ความตั้งใจ รับฟังเหตุผลในการปฏิบัติงาน และที่สำคัญที่สุดต้องเข้าใจประชาชน รับฟังเสียงของประชาชน จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้

พลอากาศเอกประพันธ์ ฐปะเตมีย์¹ และ พลอากาศเอกเกษตร โรจนนิล² ได้กล่าวถึงลักษณะนิสัยของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ไว้ในทำนองเดียวกัน สรุปได้ว่า นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ใหญ่ที่สุภาพ เรียบร้อย และมีอัธยาศัยที่งดงาม เป็นผู้ที่มีความเมตตา กรุณา กับคนทุกคน ไม่ว่าจะเป็นคนในระดับเดียวกัน หรือกับผู้ที่อ่อนอาวุโสกว่า จึงเป็นที่รักนับถือของคนทั่วไป นอกจากนี้ เพลินจันทร์ ดิษฐโชติ³ ยังได้กล่าวถึงลักษณะนิสัยของเครื่อง สุวรรณวงศ์ ไว้ว่า เครื่อง สุวรรณวงศ์ เป็นญาติผู้ใหญ่ที่ใจดี รักลูกหลาน คอยได้ถามสารทุกข์สุกดิบอยู่เสมอ ๆ หากมีเรื่องเดือดร้อนต้องการความช่วยเหลือ เครื่อง สุวรรณวงศ์ จะให้ความช่วยเหลือในทันทีในกรณีที่สามารถช่วยเหลือได้ วรรณิ์ สุวรรณวงศ์⁴ ยังได้กล่าวถึงบุคลิกของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ไว้ว่า เครื่อง สุวรรณวงศ์ เป็นผู้ที่มนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคน ไม่ถือตัว เป็นกันเอง ทำให้ผู้ที่เข้าใกล้เกิดความรู้สึกอบอุ่น

เครื่อง สุวรรณวงศ์ สะสมบารมีในตำแหน่งนายกรัฐมนตรีมาเป็นเวลานานถึง 27 ปี การสั่งสมประสบการณ์ในการทำงาน การเป็นคนในพื้นที่ การมีโอกาสติดต่อสัมผัสกับคนในชุมชนอย่างกว้างขวาง รวมทั้งการทุ่มเทและเสียสละเวลาในการทำงานให้กับท้องถิ่นของตนอย่างจริงจัง ส่งผลทำให้ เครื่อง สุวรรณวงศ์ มีบุคลิกที่ได้รับการสนับสนุนและการยอมรับนับถืออย่างแน่นหนา ดังที่ วัชรินทร์ เกษภาษา⁵ ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพความเป็นผู้นำของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ สรุปได้ว่า

¹พลอากาศเอกประพันธ์ ฐปะเตมีย์. “สารแสดงความยินดี,” ใน ชีวประวัติและผลงานของเครื่อง สุวรรณวงศ์. ม.ป.ป. ไม่มีเลขหน้า.

²พลอากาศเอกเกษตร โรจนนิล. “นายกรัฐมนตรี ผู้เปี่ยมด้วยน้ำใจ คุณเครื่อง สุวรรณวงศ์,” ใน ชีวประวัติและผลงานของเครื่อง สุวรรณวงศ์. ม.ป.ป. ไม่มีเลขหน้า.

³เพลินจันทร์ ดิษฐโชติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 8 ถนนจิระนคร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2543.

⁴วรรณิ์ สุวรรณวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 5 ถนนจิระนคร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2543.

⁵วัชรินทร์ เกษภาษา. ภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรีและโครงสร้างอำนาจในท้องถิ่นไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลนครหาดใหญ่. 2542. หน้า 101 – 105.

1. เป็นผู้นำที่มีบุคลิกลักษณะ (Trait Personality) หรือ มีคุณลักษณะพิเศษเฉพาะตัว คือ Charisma เครื่อง มีความสามารถและวางตัวและเจรจา มีลักษณะอย่างนักการทูตอยู่ในตัว คือ รู้จักอะลุ่มอล่วยผ่อนหนักผ่อนเบา เป็นนักประสานผลประโยชน์กับผู้สนับสนุน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน โดยเป็นที่ทราบทั่วกัน กล่าวคือยินดีพูดคุย และให้ชาวบ้านสามารถเข้าพบได้โดยตรง มีความเป็นกันเองกับบุคคลทุกระดับ ไม่ถือตัวและเอาใจใส่ทุกขี้อ้อนของประชาชน ผลงานส่วนใหญ่แล้ว สามารถแก้ไขปัญหาให้กับชาวบ้านได้อย่างรวดเร็ว เทศบาลจะต้องทำงานร่วมกับผู้นำทั้งทางราชการและภาคเอกชน โดย เครื่อง จะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

2. ผู้นำที่ได้อำนาจตามกฎหมาย (Legal Leader) หรือผู้นำโดยตำแหน่งหน้าที่ (Position) ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวนี้ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีอำนาจกว้างขวางในท้องถิ่นนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 ทำให้เกิดการสั่งสมประสบการณ์ในการครองอำนาจและอำนาจเหนือข้าราชการทางการเมืองในระบบสภาในหมู่ข้าราชการประจำ และต่อประชาชน กฎหมายเทศบาลและกฎหมายอื่น ๆ ผู้กำหนดให้เทศบาลมีหน้าที่บังคับในด้านเสนอบริการ ก่อสร้างสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านที่อยู่อาศัยและประกอบธุรกิจ เครื่อง เป็นผู้ถืออำนาจส่วนนี้ ซึ่งจากอำนาจดังกล่าวสามารถจำแนกแบบของผู้นำของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้คือ

2.1 การมีอำนาจแบบเบ็ดเสร็จ สืบเนื่องจากการที่ครอบตำแหน่งถึง 27 ปี ก่อให้เกิดการมีอำนาจแบบเบ็ดเสร็จ คือ สามารถควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ โดยให้ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่สั่งสมมา อาทิเช่น สถานการณ์ในสภา หรือการบริหารงานในระบบราชการ กล่าวได้ว่า เครื่อง สุวรรณวงศ์ มีความเด็ดขาด มีไหวพริบ และปฏิภาณ เป็นที่ยอมรับทั้งในวงราชการและวงการเมือง

2.2 การได้มาซึ่งอำนาจในระยะเวลานาน โดยมีการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายในการปกครองบังคับบัญชา ควบคุมการปฏิบัติงานตามที่ได้วางไว้ ซึ่งทำให้ข้าราชการประจำที่ทำงานในสำนักงานเทศบาลหรือในการปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดความเกรงใจนับถือ นอกเหนือจากนี้การคัดเลือก เลือกรับบุคลากร เครื่อง สุวรรณวงศ์ สามารถสร้างเครือข่ายในการทำงานได้อย่างกว้างขวาง รวมไปถึงศักยภาพในการนำบุคคลที่เก่งเข้ามาบริหารงานระบบราชการได้ นอกเหนือจากนี้การได้มาซึ่งอำนาจที่ถูกต้องของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ เกิดขึ้นจากการสนับสนุนจากประชาชนทุกกลุ่ม เพราะเป็นคนในพื้นที่ มีกลุ่มเครือญาติและมิตรสหาย ซึ่งล้วนแต่มีอิทธิพล บารมี เครือข่าย สนับสนุน และเป็นนักประสานผลประโยชน์ที่ดี

3. เป็นผู้นำแบบสัญลักษณ์ (Symbolic Leader) ผู้นำแบบสัญลักษณ์ ซึ่งเป็นจุดศูนย์รวมจิตใจของคน ซึ่ง เคร่ง สุวรรณวงศ์ มีสัญลักษณ์ที่สามารถทราบได้ว่าเป็นสัญลักษณ์ของเคร่ง สุวรรณวงศ์ คือ

3.1 มีความพึงพอใจกับอำนาจหรือตำแหน่งข้าราชการทางการเมืองระดับท้องถิ่นที่ตนดำรงตำแหน่ง ไม่คาดหวังการเมืองระดับชาติ โดยมีอุดมการณ์ที่จะพัฒนาท้องถิ่นของตน

3.2 การดำเนินงานโดยไม่พึ่งพิงพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่ง มีความเป็นตัวของตัวเองในการดำเนินงานของทีมงาน สามารถประสานงานได้กับทุกพรรคการเมือง วางตัวเป็นกลาง โดยไม่เอนเอียงเข้ากับพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่ง

3.3 การเป็นบุคคลที่จำคนเก่ง ก่อให้เกิดการสร้างสัมพันธ์ส่วนตัวได้เป็นอย่างดีและรวดเร็ว ทำให้เกิดการยอมรับมากยิ่งขึ้น

3.4 เป็นคนกล้าได้กล้าเสียในการตัดสินใจ ก่อให้เกิดการพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งเมื่อกล้าได้กล้าเสียและกล้าที่จะรับผิดชอบ ผู้ร่วมงานก็จะเกิดการยอมรับ และพร้อมร่วมงาน

3. เป็นผู้นำแบบสถานการณ์ (Situation) เคร่ง สุวรรณวงศ์ มีศักยภาพในการนำงบประมาณมาพัฒนาเมืองในโครงการต่าง ๆ ขึ้นมาใหม่ได้อย่างมากมาย และเป็นโครงการสำคัญที่ก่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างรวดเร็ว โดย เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ในการคัดเลือกทีมงานที่มีคุณภาพ ช่วยผลักดันให้งานต่าง ๆ ก้าวหน้าไปได้ตามเจตนารมณ์และแผนงานที่วางไว้ ปัจจุบัน เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้วางแผนงานโดยการวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์ไว้ถึง 20 ปี ซึ่งโครงการทั้งหมดเกิดจากการวิเคราะห์สถานการณ์ทุกด้านของเมืองหาดใหญ่ และกำหนดให้เป็นโครงการที่จะจัดทำตามลำดับสำคัญก่อนหลัง อาทิ โครงการบำบัดน้ำเสีย โครงการสำนักสวนจระจร โครงการสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ รวมถึงการกำหนดผังเมืองไว้สำหรับอีก 20 ปี ข้างหน้า ซึ่งโครงการทั้งหมดนี้ก่อให้เกิดการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องแก่เมืองหาดใหญ่

ผลงานที่สำคัญ

การที่ เคร่ง สุวรรณวงศ์ สามารถรักษาและดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี ซึ่งเป็นตำแหน่งทางการเมืองที่ขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนจากประชาชนได้นานถึง 27 ปี นับเป็นระยะเวลาที่ครองตำแหน่งที่นานที่สุดในประเทศ ปัจจัยที่สนับสนุนที่สำคัญคือ โอกาสและความสามารถในการสร้างผลงานให้เป็นประโยชน์ ประทับใจ หรือยอมรับของประชาชน

เครื่อง สุวรรณวงศ์¹ ได้กล่าวถึงผลงานของเทศบาลนครหาดใหญ่ สรุปได้ว่า เนื่องจากเทศบาลนครหาดใหญ่ มีความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน ได้รับความร่วมมือจากหลาย ๆ ท่าน การประสานงานที่ดีจากทุกฝ่าย ประกอบกับการบริหารงานเพื่อการพัฒนาในทุกด้าน ทำให้เทศบาลนครหาดใหญ่ก้าวไปด้วยการมีระบบแบบแผนที่ดี เป็นผลทำให้เทศบาลนครหาดใหญ่ได้รับรางวัลการปฏิบัติงานดีเด่น จากการประกวดการปฏิบัติงานของเทศบาลทั่วประเทศ

นอกจากนี้ เทศบาลนครหาดใหญ่² ได้กล่าวถึงผลงานเทศบาลนครหาดใหญ่ สรุปได้ว่า ผลงานของเทศบาลภายใต้การนำของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้บริหารบ้านเมืองมาอย่างต่อเนื่องมากกว่า 30 ปี มีผลงานปรากฏแก่สายตาประชาชนมากมาย เริ่มจากเทศบาลเมืองหาดใหญ่เป็นเมืองเล็ก ๆ มีพื้นที่ 8 ตารางกิโลเมตร จนกลายมาเป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจด้านการค้าบริการ อุตสาหกรรม การศึกษาและการคมนาคมขนส่งของภาคใต้ ซึ่งมีพื้นที่ 21 ตารางกิโลเมตร จากงบประมาณเพียง 20 ล้านบาทมาเป็น 600 ล้านบาท ซึ่งเป็นงบประมาณที่สูงกว่าทุกแห่งของเทศบาลทั่วประเทศ จนกระทั่งในปัจจุบันได้รับรางวัลชนะเลิศในประเภทต่าง ๆ เช่น ความสะอาด งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การจัดการศึกษาและอื่น ๆ จากการประกวดผลงานดีเด่นเทศบาลขนาดใหญ่ทั่วประเทศจากสันนิบาตเทศบาล ทำให้มีคณะบริหารงานทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ได้เดินทางเข้ามาศึกษาดูงานยังเทศบาลนครหาดใหญ่เป็นจำนวนมาก เนื่องจากผลงานที่ปรากฏเด่นชัดสนองความต้องการของประชาชน ซึ่งผลงานดังกล่าว มีดังนี้

1. ผลงานในการพัฒนาเทศบาลนครหาดใหญ่ในด้านเศรษฐกิจ เช่น การส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว, การสนับสนุนให้มีการลงทุนโครงการขนาดใหญ่ เช่น โรงแรม ศูนย์การค้า เป็นต้น, สนับสนุนการค้าขาย โดยการสร้างงานสร้างอาชีพ, ส่งเสริมและสนับสนุนสถานบริการ, ส่งเสริมให้มีระบบการขนส่งพืชผลทางการเกษตร, จัดตั้งสถานีบริการขนส่ง รถแท็กซี่และรถตู้ปรับอากาศ เพื่อให้บริการแก่นักธุรกิจและนักท่องเที่ยว เป็นต้น

2. ผลงานในการพัฒนาเทศบาลนครหาดใหญ่ในการเมือง เช่น การวางตัวเป็นกลางแก่ทุกพรรคการเมือง, การสนับสนุนการจัดงานในด้านต่าง ๆ, การอนุญาตให้หน่วยงานของรัฐใช้

¹เครื่อง สุวรรณวงศ์. “สารนายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่,” ใน รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ ประจำปี 2539. 2540. ไม่มีเลขหน้า

²เทศบาลนครหาดใหญ่. “ผลงาน,” ใน รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ ประจำปี 2538. 2539. ไม่มีเลขหน้า.

ประโยชน์ที่ดินของเทศบาล นอกจากนี้ผลงานในการบริหารพนักงานเทศบาลในสังกัด เช่น การบริหารจัดการภายในเขตเทศบาล โดยยึดหลักการบริหารแบบเครือข่าย ให้ความสำคัญสนทนเป็นกันเองแก่ผู้ได้บังคับบัญชา, การพัฒนาบุคลากรของเทศบาล, การปรับปรุงเครื่องอุปกรณ์ และด้านสวัสดิการพนักงาน เป็นต้น

3. ผลงานในการพัฒนาเทศบาลนครหาดใหญ่ในด้านสังคมและวัฒนธรรม เช่น การสร้างและปรับปรุงถนน ตรอก ซอย พร้อมท่อระบายน้ำ, การส่งเสริมให้มีการเคหะชุมชน, โครงการทางด้านสาธารณสุข, โครงการเทศบาลพบประชาชน, โครงการทางด้านการศึกษา, โครงการก่อสร้างสวนสาธารณะ, การจัดสร้างพระพุทธรูปมงคลมหาราช, ก่อสร้างพระโพธิสัตว์กวนอิม, สนามกีฬากลางจิระนคร, การรักษาความสะอาด, งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมือง, งานกำจัดขยะมูลฝอยติดเชื้อ, แผนป้องกันอุทกภัย, โครงการบำบัดน้ำเสีย, แผนระบบการจราจรและการขนส่งสำหรับเมืองหาดใหญ่ เป็นต้น

เกียรติคุณที่ได้รับ

การดำรงตำแหน่งผู้นำทางการบริหารของเทศบาลขนาดใหญ่อันดับหนึ่งของประเทศเป็นเวลานาน ทำให้เครื่อง สรวรรณวงศ์ มีความอาวุโสมากทั้งตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ เป็นที่นับถือ และได้รับเกียรติจากองค์กรต่าง ๆ ให้รับตำแหน่งต่าง ๆ หลายตำแหน่ง ดังที่ ยงยุทธ วิชัยดิษฐ์ และคนอื่น ๆ¹ ได้กล่าวถึงเกียรติคุณที่ เครื่อง สรวรรณวงศ์ ได้รับ สรุปได้ว่า เครื่อง สรวรรณวงศ์ ได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่สภานิติบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นองค์กรที่มีนายกเทศมนตรีและปลัดเทศบาลทั่วประเทศเป็นสมาชิก ให้ดำรงตำแหน่งกรรมาธิการบริหารสภานิติบาตเทศบาลแห่งประเทศไทยเป็นครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2517 จนถึง ปี พ.ศ. 2518 และต่อมาในระหว่างปี พ.ศ. 2519 – พ.ศ. 2521 เครื่อง สรวรรณวงศ์ ได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่สภานิติบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ให้ดำรงตำแหน่งอุปนายกสภานิติบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ในระหว่างปี พ.ศ. 2522 – พ.ศ. 2523 ได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่สภานิติบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ให้ดำรงตำแหน่งนายกสภานิติบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นตำแหน่งสูงสุดในองค์กรนี้ ซึ่งเป็นองค์กรหลักของผู้บริหารขององค์กรส่วนท้องถิ่นของประเทศ ในระหว่างปี พ.ศ. 2523 – พ.ศ. 2524 ได้รับความไว้วางใจจากสภานิติบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ให้ดำรงตำแหน่งอุปนายกสภานิติบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ใน

¹ ยงยุทธ วิชัยดิษฐ์ และคนอื่น ๆ. ชีวประวัติและผลงานของ เครื่อง สรวรรณวงศ์. ม.ป.ป. ไม่มีเลขหน้า.

ระหว่างปี พ.ศ. 2524 – พ.ศ. 2525 ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกสภานิสิตเทศบาลแห่งประเทศไทยอีกวาระหนึ่งเป็นวาระที่ 2 ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2527 จนถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2528 เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกสภานิสิตเทศบาลแห่งประเทศไทยอีกครั้งหนึ่ง นับเป็นวาระที่ 3 ซึ่งนับเป็นเกียรติประวัติอันสูงส่งยิ่งของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ อีกประการหนึ่งที่ได้รับความไว้วางใจจากนายกเทศมนตรีและปลัดเทศบาลทั่วประเทศ ให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวหลายครั้งหลายหน ตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2528 จนถึง พ.ศ. 2538 เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้รับเลือกตั้งจากนายกเทศมนตรีทั่วประเทศให้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารสำนักงานกิจการส่งเสริมการลงทุนของเทศบาล มีวาระดำรงตำแหน่ง 5 ปี รวม 2 ครั้ง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 เป็นต้นมา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้เสนอให้ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ติดต่อกันมาร่วมสามสมัย การได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว นับเป็นเกียรติประวัติอันสูงยิ่งอีกประการหนึ่งของ เครื่อง สุวรรณวงศ์

เครื่อง สุวรรณวงศ์ ปฏิบัติงานในหน้าที่ของนายกเทศมนตรีอย่างขยันขันแข็งและมานะบากบั่น จึงสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้กับท้องถิ่นได้ดี ทำคุณประโยชน์ต่อทางราชการและประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง จนได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 108 ตอนที่ 53 ลงวันที่ 25 มีนาคม 2534 จนถึงวันที่ 22 มีนาคม 2535 มีหน้าที่จัดทำรัฐธรรมนูญและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของประเทศ ซึ่งนับเป็นเกียรติประวัติอย่างสูงสุดในชีวิตของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ช่วงระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้เดินทางไปประชุมทุกนัด ยกเว้นที่มีภารกิจสำคัญยิ่งเท่านั้น

จากการทำงานเป็นระยะเวลาอันมีผลงานที่เป็นที่ยอมรับไปทั่ว เครื่อง สุวรรณวงศ์ ยังได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้ให้สัมภาษณ์ถึงเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทาน ไว้ว่า

- 5 ธันวาคม พ.ศ. 2502 ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย (บ.ม.)
- 5 ธันวาคม พ.ศ. 2505 ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เบญจมาภรณ์ช้างเผือก (บ.ช.)
- 5 ธันวาคม พ.ศ. 2520 ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จตุรภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.)
- 5 ธันวาคม พ.ศ. 2526 ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จตุรภรณ์ช้างเผือก (จ.ช.)
- 5 ธันวาคม พ.ศ. 2531 ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตริตาภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.)

5 ธันวาคม พ.ศ. 2535 ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประถมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.)¹

นอกจากนี้ ทีมข่าวภูมิภาค² ยังได้กล่าวสรุปได้ว่า มีผู้ได้รับเข็มเชิดชูเกียรติจากสมาคม สันนิบาตแห่งประเทศไทยในฐานะที่ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีนานถึง 20 ปี จำนวน 8 คน และในจำนวนนี้มี เคร่ง สุวรรณวงศ์ นายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ เป็นผู้หนึ่งที่ได้รับเข็มเชิดชูเกียรติ และในจำนวนทั้งหมด เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นผู้ที่ครองตำแหน่งนายกเทศมนตรีนานที่สุด

ยังยุทธ วิชัยดิษฐ์ และคนอื่น ๆ³ ได้กล่าวถึงเกียรติคุณที่ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้รับ สรุปได้ว่า ได้รับโล่เกียรติคุณ “บุคคลตัวอย่าง ประจำปี พ.ศ. 2534” ประเภทข้าราชการพัฒนาท้องถิ่นของสำนักงานเลขาธิการพิจารณาบุคคลตัวอย่าง จาก ฯพณฯ องคมนตรี ดร.ธำนิภร กรัยวิเชียร เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2535, ได้รับโล่เกียรติคุณ จาก สทท. ที่ให้การสนับสนุนการจัดการประชุมใหญ่ สทท. ครั้งที่ 31 พ.ศ. 2533, ได้รับโล่เกียรติคุณในการสนับสนุนการแข่งขันกีฬานักเรียน โรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยา ประจำปี พ.ศ. 2530 จาก พลเอกประจวบ สุนทรากร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย, ได้รับโล่เกียรติคุณในฐานะผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม ในสาขากการปกครองท้องถิ่น จากชุมนุมนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2525, ได้รับโล่เกียรติคุณในฐานะผู้เสียสละบำเพ็ญประโยชน์แก่ส่วนรวมอย่างแท้จริง จากชมรมผู้สื่อข่าวไทยรัฐภาคใต้ เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2535, ได้รับโล่เกียรติคุณในฐานะที่ได้ให้ความร่วมมือแก่ข้าราชการศาลยุติธรรม ในโอกาสสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯ ทรงเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดอาคารศาลจังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2530, ได้รับโล่เกียรติคุณจากกองบัญชาการตำรวจภูธร 4 ที่ได้ให้การสนับสนุนส่งเสริมกิจการของกองบัญชาการตำรวจภูธร 4 จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2534, เป็นกรรมการแก้ไขปัญหาการจราจรของจังหวัดสงขลา ตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อย จังหวัดสงขลา ที่ 1/2534 ลงวันที่ 25 มกราคม 2534, ได้รับโล่เกียรติคุณจากสำนักงานป.ป.ส. เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2528 ตามหนังสือของศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

¹ เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2544.

² ทีมข่าวภูมิภาค. “เปิดตัวผู้ยิ่งใหญ่แห่งเทศบาล สร้างตำนานครองตำแหน่ง 20 ปี,” สยามรัฐ. 4 กรกฎาคม 2543. หน้า 12.

³ ยังยุทธ วิชัยดิษฐ์ และคนอื่น ๆ. ชีวประวัติและผลงาน เคร่ง สุวรรณวงศ์. ม.ป.ป. ไม่มีเลขหน้า.

ที่ นร 1110/2714 ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2528, เป็นกรรมการลูกเสือจังหวัดสงขลา ตามหนังสือคณะกรรมการลูกเสือจังหวัดสงขลา ที่ สป 0030/3510 ลงวันที่ 5 ธันวาคม 2528 เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีอีก 4 รางวัลแห่งความภาคภูมิใจของเทศบาลนครหาดใหญ่ที่เกิดจากความตั้งใจในการทำงานทั้ง เคร่ง สุวรรณวงศ์ ในฐานะนายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ และบรรดาพนักงานเทศบาลทุกคนที่มีส่วนร่วมจนทำให้เทศบาลนครหาดใหญ่ได้รับรางวัลต่าง ๆ จากการประกวดผลงานดีเด่นเทศบาลขนาดใหญ่ทั่วประเทศ จากสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ดังที่ เทศบาลนครหาดใหญ่¹ ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับรางวัลที่ได้รับ สรุปได้ว่า การทำงานด้วยความมุ่งมั่นภายใต้การนำของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ส่งผลให้เทศบาลนครหาดใหญ่ได้รับรางวัลถึง 4 รางวัล ดังนี้

1. โล่พระราชทานรางวัลชนะเลิศ โครงการประกวดการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ติดต่อกัน 3 ปีซ้อน (พ.ศ. 2537 – พ.ศ. 2539)
2. รางวัลชนะเลิศด้านการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย 3 ปีซ้อน (พ.ศ. 2538 – พ.ศ. 2540) จากกรรมการปกครองและสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย
3. รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 ประจำปี 2538 รางวัลรองชนะเลิศประจำปี 2539 รางวัลชนะเลิศประจำปี 2540 และรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 ประจำปี 2542 ในด้านการให้บริการประชาชนจากสำนักทะเบียนดีเด่น
4. รางวัลที่ 2 ประจำปี 2533, 2534, 2536, 2537, 2538 และ 2539 ด้านการจัดการศึกษาและส่งเสริมเด็ก จากสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทยและกรรมการปกครอง

¹เทศบาลนครหาดใหญ่. “4 รางวัลแห่งความภาคภูมิใจ,” ใน ผลงานดีเด่นในรอบ 4 ปี พ.ศ. 2539 – 2542. 2543. หน้า 31 – 32.

บทที่ 3

ผลงานของ เครื่อง สุวรรณวงศ์

เทศบาล เป็นการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสำคัญและสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน เป็นการกระจายอำนาจการบริหารการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เลือกตั้งตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ในการบริหารและควบคุมดูแลการบริหารงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน เทศบาลจึงเข้าไปมีส่วนสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประชาชน กลุ่มองค์กร และสถาบันต่าง ๆ ในท้องถิ่นนั้น ๆ ตำแหน่งนายกเทศมนตรีเป็นตำแหน่งการเมืองส่วนท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทนและเป็นตำแหน่งผู้นำทางการบริหารในเทศบาล ที่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นได้เลือกตั้งตัวแทนของตนเข้าไปบริหารในการปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจะตระหนักถึงหน้าที่ของตน ดังที่ คอแลมภ์ ในหลวงของเรา¹ ได้กล่าวถึงพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเปิดประชุมรัฐสภา เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 สรุปใจความได้ว่าบุคคลที่ประชาชนได้เลือกเข้ามาเป็นผู้แทน ควรจะนึกถึงความสำคัญและความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้มาก และพยายามใช้สติปัญญาความสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้อง เทียบตรง สุจริต บริสุทธิใจ ดังนั้น การปฏิบัติงานใด ๆ จึงควรเป็นไปอย่างมีเหตุผล และมีความร่วมมือปรองดองกัน โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่พึงประสงค์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นเป้าหมายสูงสุด

ภารกิจของเทศบาลเป็นการสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนให้ได้รับประโยชน์มากที่สุด ดังที่ บุญณรงค์ กวีพันธ์² ได้กล่าวถึง หน้าที่ของเทศบาลนครตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ไว้ สรุปได้ดังนี้ เทศบาลนครมีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน จัดให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ป้องกันและระงับโรคติดต่อ จัดให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง จัดให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม จัดให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา จัดให้มีโรงฆ่าสัตว์ จัดให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้ จัดให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ จัดให้มีและบำรุงส่วนสาธารณะ จัดให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น จัดให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น จัดให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม จัดให้มีสุสานและฌาปนสถาน บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร จัดให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก จัดให้มีและ

¹“ในหลวงของเรา,” สยามรัฐ. 9 กุมภาพันธ์ 2544. หน้า 12.

²บุญณรงค์ กวีพันธ์. คัมภีร์เทศบาล. 2542. หน้า 64 – 67.

บำรุงโรงพยาบาล จัดให้มีการสาธารณสุข การจัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา จัดให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา จัดให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น เทศพาณิชย์

เทศบาลนครหาดใหญ่เป็นเมืองที่เจริญเติบโตมาจากธุรกิจการค้าและการท่องเที่ยว จนกลายมาเป็นเมืองศูนย์กลางของภาคใต้ตอนล่างและมีความพร้อมในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษาที่มีตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับปริญญาเอกในบางสาขาวิชา เป็นแหล่งการลงทุนของนักลงทุนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เป็นเหตุให้หาดใหญ่เป็นแหล่งการจ้างแรงงานขนาดใหญ่ มีการหลั่งไหลเข้ามาหางานทำของชาวต่างจังหวัด มีการประกอบกิจกรรมของประชาชนที่อาศัยอยู่ทั้งอาคารบ้านเรือน ร้านค้า โรงงาน โรงแรม และนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในหาดใหญ่ว่าที่ วันชัย แซ่จั่ว อาจารย์คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ยังได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับหาดใหญ่ไว้ว่า “หาดใหญ่เป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่มีความสำคัญอันดับสองของประเทศ”¹ ศักดิ์ชาย เศรษฐวิรุฬห์² ได้กล่าวถึงความพร้อมในด้านการศึกษาของเทศบาลนครหาดใหญ่ไว้ สรุปได้ว่า ท่านเป็นชาวจังหวัดยะลา หลังจากจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ก็ได้สอบเอ็นทรานซ์เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เนื่องจากหาดใหญ่อยู่ใกล้ภูมิลำเนา สะดวกในการกลับไปเยี่ยมบ้าน นอกจากนี้หาดใหญ่ยังมีการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอกในบางสาขาอีกด้วย ซึ่งไม่จำเป็นที่จะต้องเดินทางไปเรียนต่อยังกรุงเทพฯ จรูญ ชิงชัย³ ยังได้กล่าวถึงแหล่งงานในพื้นที่เทศบาลนครหาดใหญ่ สรุปได้ว่า แทบจะกล่าวได้ว่าหาดใหญ่เป็นเมืองหลวงของภาคใต้ตอนล่าง เป็นแหล่งจ้างงาน มีอาชีพ มีรายได้รองรับสำหรับผู้ที่ต้องการจะหางานทำ และตนเองก็เป็นชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช หลังจากจบการศึกษาก็ได้เข้ามาหางานทำในหาดใหญ่

¹วันชัย แซ่จั่ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุทธิชัย หยุ่น เป็นผู้สัมภาษณ์. เส้นทางสู่สภา ชีวะตาประเทศไทย. (เทปโทรทัศน์) สถานีโทรทัศน์ไอทีวี. 20 ธันวาคม 2543. 22.30 – 24.00 น.

²ศักดิ์ชาย เศรษฐวิรุฬห์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 6 ถนนจิระนคร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2544.

³จรูญ ชิงชัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 12 ซอย 43 ถนนเพชรเกษม ตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543.

นอกจากนี้ พ.ต.ท.พิทักษ์ พุทธิวิโร¹ ได้กล่าวถึงการอพยพของแรงงานต่างถิ่น สรุปได้ว่า เนื่องจากหาดใหญ่เป็นเมืองที่มีความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม การขนส่ง และการท่องเที่ยว จึงทำให้มีการอพยพของชาวต่างจังหวัดเข้ามาอยู่อาศัยในหาดใหญ่เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่ประสงค์จะเข้ามาศึกษาต่อ หรือผู้ที่ต้องการจะเข้ามาหางานทำ จากการให้สัมภาษณ์จะเห็นได้ว่าหาดใหญ่เป็นแหล่งความพร้อมในทุก ๆ ด้าน สอดคล้องกับให้คำสัมภาษณ์ของ เคร่ง สุวรรณวงศ์² ซึ่งได้กล่าวไว้ สรุปได้ว่า พื้นที่ใกล้เคียงได้รับประโยชน์จากหาดใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นอาชีพ การศึกษา การลงทุนต่าง ๆ

เคร่ง สุวรรณวงศ์ นายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ เป็นผู้นำท้องถิ่นที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนยาวนานที่สุด ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง หาดใหญ่มีความเจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็ว เป็นเทศบาลที่ได้รับความนิยมมากกว่าทุกแห่งของเทศบาลทั่วประเทศ ดังที่ เทศบาลนครหาดใหญ่³ ได้กล่าวถึงงบประมาณของเทศบาลนครหาดใหญ่ สรุปได้ว่า เทศบาลนครหาดใหญ่ได้รับงบประมาณจากงบประมาณเพียง 20 ล้านบาท มาเป็น 600 ล้านบาท ซึ่งเป็นงบประมาณที่สูงกว่าทุกแห่งของเทศบาลทั่วประเทศ อันเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถเป็นเทศบาลตัวอย่างที่มีผู้มาศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง ตลอดทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ทำให้สามารถพัฒนาเมืองได้อย่างทั่วถึง รวมทั้งความเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกลในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน

ผลงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นที่ยอมรับและชื่นชมจากบุคคลทั่วไป ยังเป็นที่ยอมรับและเป็นที่ชื่นชมในกลุ่มวงการสื่อมวลชน ผู้นำระดับประเทศ ผู้นำระดับจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล และประชาชนชาวหาดใหญ่ ดังที่ มติชน ได้ตั้งสมญานามว่า “เคร่ง สุวรรณวงศ์ นายกเทศมนตรีตลอดกาลเมืองหาดใหญ่”⁴

¹พ.ต.ท.พิทักษ์ พุทธิวิโร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2543.

²เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุทธิชัย หยุ่น เป็นผู้สัมภาษณ์. เส้นทางสู่สภา ชีชะตาประเทศไทย. (เทปโทรทัศน์). สถานีโทรทัศน์ไอทีวี. 20 ธันวาคม 2543. 22.30 – 24.00 น.

³เทศบาลนครหาดใหญ่. “ผลงาน,” ใน รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ ประจำปี 2538. 2539. ไม่มีเลขหน้า.

⁴“ปชป.หวังครองแชมป์สงขลา-ปัตตานี,” มติชน. 21 พฤศจิกายน 2543. หน้า 15.

ประมาณ ชันชื้อ ได้กล่าวถึง เคร่ง สุวรรณวงศ์ ว่า “...เป็นคนที่ชาวหาดใหญ่รักและยกย่องเป็นอย่างมาก เห็นได้จากการที่ได้รับเลือกเป็นนายกเทศมนตรีอำเภอหาดใหญ่ไม่ขาดช่วง จนกล่าวได้ว่าเป็นนายกเทศมนตรีตลอดกาล...”¹

พลเอก สุนทร คงสมพงษ์ ได้กล่าวถึง เคร่ง สุวรรณวงศ์ ไว้ว่า “...มีส่วนอันสำคัญยิ่ง ในการพัฒนาถิ่นกำเนิดของตน ให้มีความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน จนกระทั่งได้รับเกียรติให้เป็น นายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่...”²

พลตำรวจเอก เภา สารสิน ได้กล่าวชื่นชมในทำนองเดียวกันว่า

...เป็นผู้ที่ได้ประกอบคุณงามความดีมาตลอดชีวิต ด้วยปณิธานอันแน่วแน่ที่จะสร้าง ความเจริญก้าวหน้าให้กับเมืองหาดใหญ่ คุณเคร่ง ได้อุทิศกำลังกาย กำลังสติปัญญา พัฒนาเมืองหาดใหญ่ให้เจริญเติบโตเป็นรูปธรรมในทุก ๆ ด้าน เพื่อประโยชน์ เพื่อความ สุข และการกินดี อยู่ดี ของชาวเมืองหาดใหญ่โดยรวม คุณเคร่งจึงเป็นแบบอย่าง ของนักบริหารและนักพัฒนา ที่ควรแก่การยกย่องสรรเสริญ³

อนันต์ อนันตกุล ปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้กล่าวถึงผลงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ไว้ว่า “ผลงานอันเกิดจากการอุทิศตนด้วยความเสียสละในการบำเพ็ญประโยชน์ เพื่อความเจริญของ ท้องถิ่นของ คุณเคร่ง สุวรรณวงศ์ นายกเทศมนตรีเมืองหาดใหญ่ ล้วนปรากฏเป็นที่ยอมรับแก่คน โดยทั่วไป นับเป็นแบบอย่างที่ดีควรแก่การยกย่อง”⁴

บัญญัติ จันทน์เสนะ อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาได้กล่าวชื่นชม เคร่ง สุวรรณวงศ์ ไว้ว่า “ขอชมเชยคณะผู้บริหารเทศบาลนครหาดใหญ่ โดยการนำของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ นายกเทศมนตรี

¹ประมาณ ชันชื้อ. “ประธานศาลฎีกา,” ใน ชีวประวัติและผลงาน เคร่ง สุวรรณวงศ์. ม.ป.ป. ไม่มีเลขหน้า.

²พลเอกสุนทร คงสมพงษ์. “พลเอกสุนทร คงสมพงษ์,” ใน ชีวประวัติและผลงาน เคร่ง สุวรรณวงศ์. ม.ป.ป. ไม่มีเลขหน้า.

³พลตำรวจเอกเภา สารสิน. “สารแสดงความยินดีของ พลตำรวจเอกเภา สารสิน,” ใน ชีวประวัติและผลงาน เคร่ง สุวรรณวงศ์. ม.ป.ป. ไม่มีเลขหน้า.

⁴อนันต์ อนันตกุล. “สารแสดงความยินดี,” ใน ชีวประวัติและผลงาน เคร่ง สุวรรณวงศ์. ม.ป.ป. ไม่มีเลขหน้า.

นครหาดใหญ่ ที่สร้างสรรค์ผลงานและบริหารจัดการพันธกิจสาธารณะเพื่อประโยชน์โดยรวม แก่พี่น้องประชาชน มาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิผลอย่างแท้จริง”¹ นอกจากนี้ สมพร ใช้บางยาง² และ ยงยุทธ แสงจันทร์³ รองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา ยังได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกัน สรุปได้ว่า ขอชื่นชม เคร่ง สุวรรณวงศ์ ที่มีวิสัยทัศน์ที่ยาวไกลในการพัฒนาเทศบาลนครหาดใหญ่ อย่างมีแบบแผนเป็นขั้นเป็นตอนและมีประสิทธิภาพ โดยได้รับความร่วมมือจากประชาชนชาวหาดใหญ่อย่างดียิ่ง

นอกจากสื่อมวลชน ผู้บริหารทั้งระดับประเทศและระดับจังหวัดแล้ว สมาชิกสภาเทศบาล คณะผู้บริหารเทศบาลนครหาดใหญ่ ซึ่งร่วมงานปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารเทศบาลนครหาดใหญ่กับ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ยังได้กล่าวชื่นชมในผลงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ดังที่ ชาญ ลีลาภรณ์⁴ อดีตสมาชิกสภาเทศบาลเมืองหาดใหญ่ และ วิลาศ เรืองกุล⁵ ประธานสภาเทศบาลนครหาดใหญ่ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า ความเจริญต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหาดใหญ่ เป็นเพราะฝีมือและความสามารถของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ จากผลงานต่าง ๆ ที่ปรากฏส่งผลให้ประชาชนชาวหาดใหญ่เลือกให้เข้ามาดำรงตำแหน่งติดต่อกันเป็นเวลายาวนาน และเป็นนายกเทศมนตรีคนแรกที่ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นปดมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.) ชั้นสูงสุด เป็นเกียรติประวัติแก่วงศ์ตระกูลและชาวหาดใหญ่ทุกคน ปราโมทย์ จินณะวงศ์⁶ ยังได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันอีกว่า เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นนายกเทศมนตรีที่มีความรู้ ความสามารถ ไม่ว่าจะเป็นผลงานต่าง ๆ ที่ปรากฏ การประสานงาน การ

¹บัญญัติ จันทน์เสนะ. “สารของรองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา,” ใน รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ ประจำปี 2542. 2543. ไม่มีเลขหน้า.

²สมพร ใช้บางยาง. “สารของรองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา,” ใน รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ ประจำปี 2542. 2543. ไม่มีเลขหน้า.

³ยงยุทธ แสงจันทร์. “สารของรองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา,” ใน รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ ประจำปี 2542. 2543. ไม่มีเลขหน้า.

⁴ชาญ ลีลาภรณ์. “สาส์นจาก นายชาญ ลีลาภรณ์ ประธานหอการค้าจังหวัดสงขลา,” ใน ชีวประวัติและผลงาน เคร่ง สุวรรณวงศ์. ม.ป.ป. ไม่มีเลขหน้า.

⁵วิลาศ เรืองกุล. “สานแสดงความยินดี,” ใน ชีวประวัติและผลงาน เคร่ง สุวรรณวงศ์. ม.ป.ป. ไม่มีเลขหน้า

⁶ปราโมทย์ จินณะวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ทีมมหาวิทยาลัยทักษิณ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2544.

ดูแลเอาใจใส่ในความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชนชาวหาดใหญ่ ล้วนเป็นที่ยอมรับส่งผลให้สามารถนำทีมเอาชนะการเลือกตั้งเข้ามาบริหารหาดใหญ่ได้เป็นระยะเวลายาวนาน

ผลจากการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ในฐานะผู้นำส่วนท้องถิ่น คือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน มีผลงานปรากฏมากมาย ดังที่ เครื่อง สุวรรณวงศ์¹ ได้กล่าวไว้ สรุปได้ดังนี้

กิจกรรมด้านการกุศล เช่น กรรมการมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์, กรรมการมูลนิธิสายใจไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์, กรรมการมูลนิธิพัฒนาชนบทสงขลา, กรรมการหน่วยแพทย์อาสาในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี, กรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, กรรมการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม, กรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยส่วนภูมิภาค, กรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ, กรรมการโครงการรณรงค์ปีสาธารณสุขมูลฐานแห่งประเทศไทย, กรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน, กรรมการส่งเสริมและพัฒนางานสังคมสงเคราะห์เอกชน, กรรมการสงเคราะห์บุคคลปัญญาอ่อน จังหวัดสงขลา และ กรรมการบริหารกองทุนพัฒนาเด็กและเยาวชนชนบท

กิจกรรมด้านการกีฬา เช่น ประธานกรรมการมูลนิธิการกีฬาสำหรับเยาวชน, กรรมการที่ปรึกษาทิตติมศักดิ์ สมาคมปันจักสีลัดแห่งประเทศไทย, เลขาธิการการกีฬาแห่งประเทศไทย สาขาเขต 9, กรรมการสอนเทนนิสสมาคมแห่งประเทศไทย, กรรมการสมาคมรักบี้ฟุตบอลแห่งประเทศไทย, กรรมการการแข่งขันเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13, ให้การสนับสนุนการแข่งขันกีฬาทุกประเภท ทั้งระดับภาค และระดับประเทศ อาทิ การแข่งขันรักบี้ 7 คน นานาชาติ การแข่งขันหาดใหญ่เทนนิสแชมเปียนชิพ, ให้การสนับสนุนการกีฬากับทุกหน่วยงาน, จัดกิจกรรมการกีฬากับทุกหน่วยงาน และสนับสนุนกิจกรรมเยาวชนภาคฤดูร้อน โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับการเรียนการสอนในโรงเรียน

กิจกรรมด้านการศึกษา เช่น ประธานกรรมการสนับสนุนการศึกษาแก่นักเรียนในท้องถิ่น, ประธานกรรมการจัดหาเสื้อผ้า หนังสือเรียน กระเป๋า รองเท้า เพื่อส่งเสริมการศึกษาแก่นักเรียน, กรรมการสภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผู้ทรงคุณวุฒิ, กรรมการที่ปรึกษามูลนิธิ ประจำจังหวัดสงขลา, อนุกรรมการส่งเสริมประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, อนุกรรมการการจัดการหอสมุดติณสูลานนท์, เป็นที่ปรึกษาของโรงเรียนทุกสังกัดในท้องถิ่น, ผู้รับใบอนุญาตของโรงเรียนเอกชน (โรงเรียนศรีนคร) และให้การสนับสนุนกรมศิลปากรในการจัดตั้งหอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติแห่งเดียวในภาคใต้

¹เครื่อง สุวรรณวงศ์. อยากเห็นฟ้าสวย น้ำใส หาดใหญ่สะอาด ราษฎร์ปลอดภัย วางใจทีมเก่า. ม.ป.ป. ไม่มีเลขหน้า.

กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว เช่น ประชานกรรมการศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ อำเภอบางใหญ่, อนุกรรมการร่วมภาคีรัฐบาลและเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยว, อนุกรรมการวัฒนธรรม อำเภอบางใหญ่, กรรมการที่ปรึกษาฟื้นฟูส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรมพื้นบ้าน, ให้การสนับสนุนศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านทุกแขนง อาทิ หนึ่งตะลุง มโนราห์ และประชันกรรมการจัดงาน เทศกาลประเพณีสงกรานต์และลอยกระทง

เครื่อง สุวรรณวงศ์¹ ได้กล่าวถึงผลงานที่ปรากฏในการพัฒนาเทศบาลนครหาดใหญ่ สรุปได้ว่า ฟ้าสวย น้ำใส หาดใหญ่สะอาด ราษฎร์ปลอดภัย เป็นคำปณิธานที่ตนและคณะผู้บริหารได้ยึดหลักการปฏิบัติงาน คือ มีสิ่งแวดล้อมที่ดี ปลอดภัยดี อาทิ โครงการบำบัดน้ำเสีย โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์คลองเตย โครงการกำจัดขยะมูลฝอย โครงการเตาเผาขยะติดเชื้อ โครงการแก้ไขปัญหาจราจร โครงการป้องกันน้ำท่วม และมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ได้ให้กับประชาชน ด้วยการส่งเสริมสุขภาพอนามัยที่ดีในการรักษาพยาบาล โดยโครงการเทศบาลพบประชาชน เป็นต้น

ผลงานในการพัฒนาเทศบาลนครหาดใหญ่ของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ในฐานะนายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่มีอยู่มากมาย แต่ผู้วิจัยขอนำเสนอผลงาน ในด้านต่อไปนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ
2. ด้านการเมือง การปกครอง
3. ด้านสังคมและวัฒนธรรม

ด้านเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจเป็นเรื่องที่เกี่ยวพันกับชีวิตของทุกคนในสังคม ในเรื่องของรายได้ ฐานะความเป็นอยู่ การเลือกซื้อสินค้าและบริการ การประกอบการ ถ้าเศรษฐกิจดี ประชาชนก็จะอยู่ดีกินดี ไม่มีปัญหาด้านเศรษฐกิจ สามารถช่วยสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้ประเทศชาติได้ ประเทศชาติก็จะมีความมั่นคง แต่ถ้าเศรษฐกิจตกต่ำ ประชาชนอดอยากยากจน ขาดกำลังซื้อ ผู้ผลิตสินค้าและบริการก็ลดการผลิตลง ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย เช่น ปัญหาการว่างงาน ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด เป็นต้น และก็ไม่สามารถพัฒนาประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรืองได้ ประชาชนมีความเหลื่อมล้ำระหว่างคนจนกับคนรวย นำไปสู่ความขัดแย้งภายในสังคม เศรษฐกิจจึงเป็นเรื่องที่สำคัญของสมาชิกทุกคนภายในสังคม ซึ่งทุกคนมีความต้องการทางเศรษฐกิจ จึงต้องทำงานเพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการนั้น หากสามารถพัฒนาด้านเศรษฐกิจให้มีความเจริญมากขึ้น ก็จะทำให้ชีวิต

¹เครื่อง สุวรรณวงศ์. “พบผู้บริหาร,” *กฤษณสาร*. 5 (1) : 3 ; ตุลาคม 2543.

ความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคมดีขึ้น และจะเป็นกลไกผลักดันให้ประเทศชาติพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้อง

หาดใหญ่เป็นเมืองใหญ่เมืองหนึ่งที่ถูกจัดให้เป็นเมืองหลักของภาคใต้ เนื่องจากหาดใหญ่เป็นศูนย์กลางของการพาณิชย์ และการท่องเที่ยว จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในเมืองหาดใหญ่ซื้อหาสินค้าและบริการ ซึ่งเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวทำให้เงินตราไหลสะพัด ส่งผลให้มีการเข้ามาลงทุนของนักลงทุน ไม่ว่าจะเป็นด้านการค้า การบริการ การโรงแรม เมื่อมีแหล่งงานก็เป็นเหตุให้มีการอพยพพลัดถิ่นเข้ามาของแรงงานที่มุ่งเข้ามาหางานทำในหาดใหญ่ ความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจ จำนวนประชากร รายได้ของประชากรในหาดใหญ่ ซึ่งเห็นได้จากการที่หาดใหญ่พัฒนามาจากเทศบาลตำบลเล็ก ๆ เป็นเทศบาลเมือง จนกระทั่งพัฒนามาเป็นเทศบาลนคร เมื่อปี พ.ศ. 2538 การที่หาดใหญ่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ส่วนหนึ่งเป็นเพราะการบริหารงานของเทศบาลที่มีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกทางด้านพื้นฐาน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ความปลอดภัย เมื่อนักลงทุนเกิดความเชื่อมั่นก็จะเข้ามาลงทุนในหาดใหญ่

ประสงค์ สุวรรณวงศ์¹ เทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ และ เจษฎา รัตนะจรณะ² ฝ่ายผังเมืองเทศบาลนครหาดใหญ่ ได้กล่าวถึงผลงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจไว้ในทำนองเดียวกัน สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้เศรษฐกิจในเมืองหาดใหญ่เข้มแข็งและเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมี 3 ประการ คือ การท่องเที่ยว การพาณิชย์ และการคมนาคม การที่หาดใหญ่ถึงพร้อมในปัจจัยทั้ง 3 ประการ จึงเป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดการจ้างงาน การสร้างรายได้ การเข้ามาลงทุนของนักลงทุน การอพยพเข้ามาหางานทำของคนต่างถิ่น ดังนั้น เทศบาลนครหาดใหญ่ซึ่งมีหน้าที่ที่จะต้องอำนวยความสะดวกในด้านโครงสร้างพื้นฐานให้สนองตอบความต้องการทั้งชาวหาดใหญ่และนักลงทุนต่างถิ่นหรือนักลงทุนต่างชาติ เช่น การสาธารณูปโภค สาธารณูปการ เป็นต้น เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการเข้ามาลงทุนของนักลงทุน ซึ่งการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนจะนำมาซึ่งเงินตรา ส่งผลให้เศรษฐกิจของเมืองหาดใหญ่เข้มแข็ง เคร่ง สุวรรณวงศ์ นายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ ตระหนักถึงความสำคัญตรงส่วนนี้ จึงเน้นย้ำให้เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุก ๆ ฝ่าย ได้

¹ประสงค์ สุวรรณวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543.

²เจษฎา รัตนะจรณะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543.

ตระหนักถึงหน้าที่และบทบาทของตนเอง เพื่อที่จะให้การดำเนินงานในแต่ละโครงการสนองตอบความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด

สุรพงษ์ โสภนะเสถียร¹ ได้กล่าวถึงคำสัมภาษณ์ของ ยงยุทธ วิชัยดิษฐ์ ในสมัยการประชุมคณะกรรมการไชนεκติก เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2528 ณ โรงแรมมายเฮาส์ ซึ่งได้กล่าวถึงเศรษฐกิจของหาดใหญ่ไว้ สรุปได้ว่า หาดใหญ่เจริญได้ด้วยรถไฟ คณะเทศมนตรี และบรรดาพ่อค้า ประชาชน ในอดีตหาดใหญ่เป็นเพียงชุมชนเล็ก ๆ เมื่อมีการสร้างทางรถไฟ หาดใหญ่ก็เจริญขึ้นเป็นลำดับ มีคณะผู้บริหารซึ่งสามารถดำรงตำแหน่งในการบริหารหาดใหญ่มายาวนาน ในขณะที่เมืองใหญ่ ๆ เมืองอื่นไม่เคยปรากฏว่าจะมีคณะผู้บริหารของเทศบาลเมืองไหนที่สามารถอยู่ได้เกิน 2 สมัย เนื่องจากความสามารถ ผลงานต่าง ๆ ที่ปรากฏ ล้วนเป็นที่ยอมรับของประชาชน เมื่อมากประสบการณ์ก็สั่งสมความรู้ ความสามารถ วิสัยทัศน์ ในการบริหารเทศบาลจนเจริญก้าวหน้าเป็นลำดับ นอกจากนี้นิสัยของชาวหาดใหญ่ส่วนใหญ่เป็นคนเสียสละ ชอบการลงทุน ชอบการเปลี่ยนแปลง ชอบการทันสมัย ไม่คัดค้านการเปลี่ยนแปลง ไม่ได้แย้ง มีการบริจาคที่ดินให้แก่เทศบาล เพื่อที่ทางเทศบาลจะได้ใช้ประโยชน์จากที่ดินดังกล่าว หรือถ้าจะขายก็จะขายได้ในราคาที่สูง จึงกล่าวได้ว่าเทศบาลเมืองหาดใหญ่เป็นเทศบาลเดียวในประเทศไทยที่มีถนนโดยไม่เสียเงินค่าที่ดินแม้แต่บาทเดียว เนื่องจากความเชื่อมั่นในตัวคณะผู้บริหารเทศบาล ที่ได้บริหารงานจนสามารถสร้างความมั่นใจให้แก่นักลงทุนไม่ว่าจะเป็นเรื่องระบบภาษี สะพาน ท่อระบายน้ำ ไฟฟ้า เมื่อนักลงทุนเกิดความมั่นใจก็เกิดการลงทุนจึงเกิดศูนย์การค้า โรงแรมใหญ่ ๆ ในหาดใหญ่ เมื่อมีการขยายกิจการต่าง ๆ จากส่วนกลางมาสู่ส่วนท้องถิ่น เมื่อถึงภาคใต้ก็นึกถึงหาดใหญ่จึงเห็นได้จาก ธนาคารชาติ มหาวิทยาลัย สถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ สนามบิน ล้วนตั้งอยู่ในหาดใหญ่ทั้งสิ้นสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้หาดใหญ่เจริญเติบโตจนถึงปัจจุบัน ส่งผลให้คณะผู้บริหารงานเทศบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายกเทศมนตรีได้รับความเชื่อถือ ความมั่นใจจากประชาชน และถึงแม้ตัวนายกเทศมนตรีจะมีความรู้เพียงแค่มัธยม 6 แต่จากความสามารถ ผลงานต่าง ๆ ที่ปรากฏ ล้วนเป็นที่ยอมรับแก่บุคคลทั่วไป ดังนั้นทางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จึงมีมติมอบปริญญาโทรัฐศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ให้ รวมทั้งร่วมเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์อีกด้วย

จากผลงานต่าง ๆ ที่ปรากฏซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ เช่น

¹สุรพงษ์ โสภนะเสถียร. “การประชุมคณะกรรมการไชนεκติก,” ใน เมืองใหญ่และรูปแบบที่ควรเป็น : การบริหารงานหาดใหญ่. 2528. หน้า 181 – 184.

1. การจัดการด้านการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ มนุษย์รู้จักการเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่าง ๆ มาช้านานแล้ว ปัจจุบันการเดินทางท่องเที่ยวเป็นที่นิยมของคนทั่วไปมากขึ้น เพราะการท่องเที่ยวเป็นการพักผ่อนอย่างหนึ่ง และทำให้ผู้เดินทางท่องเที่ยวได้รับความรู้เกี่ยวกับสภาพและสิ่งต่าง ๆ มากขึ้น อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับคนต่างถิ่นได้ทางหนึ่ง นอกจากนี้การท่องเที่ยวจะมีประโยชน์โดยตรงต่อผู้เดินทางท่องเที่ยวแล้ว ยังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย โดยสามารถทำรายได้เข้าประเทศปีละเป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้ประเทศต่าง ๆ จึงได้ให้ความสนใจในการส่งเสริมการท่องเที่ยวกันอย่างจริงจังมากขึ้น

หาดใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เป็นที่รู้จักกันดีในหมู่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ดังที่ นิวส์ ไทม์¹ ได้กล่าวถึงธุรกิจการท่องเที่ยวในหาดใหญ่ไว้ สรุปได้ว่า “ธุรกิจการท่องเที่ยวในหัวเมืองทางภาคใต้ อำเภอหาดใหญ่ถูกยกให้เป็นเมืองของการลงทุนทั้งด้านการค้าและการท่องเที่ยวที่ขึ้นชื่อแห่งหนึ่ง ไม่ใช่เฉพาะทางภาคใต้เท่านั้น แต่นับว่าติดอันดับของประเทศทีเดียว จนมีการขนานนามว่าเป็นประตูเศรษฐกิจและการลงทุนทางภาคใต้”

เครื่อง สุวรรณวงศ์ นายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ ตระหนักดีว่ารายได้หลักของเมืองหาดใหญ่ขึ้นอยู่กับ การท่องเที่ยวและการพาณิชย์ จึงได้สร้างผลงานที่ก่อให้เกิดการเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ดังนี้

1.1 สวนสาธารณะ เนื่องจากหาดใหญ่มีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติน้อย การเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติส่วนใหญ่ มุ่งเน้นเข้ามาหาซื้อสินค้าและบริการแต่ประชาชนชาวหาดใหญ่เองไม่มีสถานที่สำหรับได้พักผ่อนหย่อนใจทางธรรมชาติ หากจะไปเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ จะต้องเดินทางออกนอกตัวเมืองหาดใหญ่ เครื่อง สุวรรณวงศ์ จึงได้คิดและลงมือดำเนินการที่จะจัดให้มีสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ สำหรับที่จะให้ชาวหาดใหญ่และนักท่องเที่ยวได้มีทางเลือกในการท่องเที่ยวและมีสถานที่สำหรับพักผ่อนในช่วงวันหยุด

เทศบาลนครหาดใหญ่² ได้กล่าวถึงความเป็นมาของการก่อสร้างสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ สรุปได้ว่า สวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ตั้งอยู่ที่ถนนกาญจนาภิเษยด้านทิศตะวันออกของถนน กิโลเมตรที่ 23-24 สายสงขลา-หาดใหญ่ ในพื้นที่หมู่ที่ 6 ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่

¹“ซึ่งนายกสมาคมท่องเที่ยว บัลลังก์ที่ไร่ขุนพล,” นิวส์ ไทม์. พฤษภาคม 2543. หน้า 19.

²เทศบาลนครหาดใหญ่. “โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในสวนสาธารณะ,” ใน ผลงานดีเด่นในรอบ 4 ปี พ.ศ. 2539 – 2542. 2543. หน้า 17.

จังหวัดสงขลา โดยเทศบาลได้จัดซื้อที่ดินแห่งนี้เพื่อก่อสร้างเป็นสวนสาธารณะ ใช้เป็นที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจแก่ประชาชนชาวหาดใหญ่และท้องถิ่นใกล้เคียง ที่ดินแปลงนี้เทศบาลซื้อเมื่อปี พ.ศ. 2468 สมัย ที่ จิระนคร เป็นนายกเทศมนตรี โซติ เตชะรัฐ เป็นปลัดเทศบาล และเศียร สิทธิรักษ์ เป็นนายช่างเทศบาล โดยซื้อที่ดินจาก อึ้งเองหงวน จินฮกเกี้ยนชาวเมืองปีนัง ประเทศมาเลเซีย เป็นเนื้อที่ทั้งสิ้น 203 ไร่ ในราคาไร่ละ 891.56 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 182,001.68 บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นสองพันหนึ่งบาทหกสิบแปดสตางค์) เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2498

เทศบาลได้ลงมือทำการก่อสร้างปรับปรุงและปรับพื้นที่สวนสาธารณะ เมื่อปี พ.ศ. 2506 ในระยะแรกของการก่อสร้างมีผู้คัดค้านและวิพากษ์วิจารณ์กันมากว่าอยู่ไกลและไม่ได้ประโยชน์อะไร แต่เพราะความมีแนวความคิดอันกว้างไกลของ เกร่ง สุวรรณวงศ์ ซึ่งเป็นเทศมนตรีในสมัยนั้น ได้พยายามดำเนินการจนบรรลุผลสำเร็จเป็นที่ชื่นชอบและภูมิใจของชาวหาดใหญ่ทุกคน

ในการก่อสร้างครั้งแรกได้ทำการสำรวจตัดถนนขึ้นไปบนยอดเขาชุมสัก โดยใช้รถชุดเรเมียสำหรับตัดดิน ดังถนนในปัจจุบันนี้ ซึ่งเทศบาลได้มีโครงการที่จะปรับปรุงสถานที่แห่งนี้ให้มีประโยชน์ทั้งสถานที่ และในการประหยัดเงินค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงถนนหนทางในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ จึงได้นำดินลูกรังจากการตัดถนนทางขึ้นเขาและดินลูกรังจากบริเวณสระน้ำ เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์และได้ปรับปรุงเรื่อยมา จนถึงขณะนี้เทศบาลนครหาดใหญ่ก็ได้รับประโยชน์จากที่ดินแห่งนี้ อย่างมหาศาล อันประมาณค่ามิได้จากที่ดินดังกล่าว ในการขุดดินลูกรัง บริเวณสวนสาธารณะแห่งนี้ ผลที่ได้รับตามมาจะได้สระน้ำขนาดใหญ่ ต่อมาเทศบาลได้ทำการขยายพื้นที่สวนสาธารณะ เพื่อทำการพัฒนาจัดสร้างให้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของประชาชน และก่อสร้างสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนโดยได้จัดซื้อที่ดินเพิ่มขึ้น ปัจจุบันสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ มีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ 914 ไร่ เทศบาลได้ตั้งงบประมาณประจำปี เพื่อจัดสรรงบประมาณในการปรับปรุงก่อสร้างสวนสาธารณะตลอดมาทุกปี และได้รับรางวัลชนะเลิศการจัดสวนสาธารณะดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2525 จากสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

ปัจจุบันสวนสาธารณะได้รับความสนใจจากประชาชนไปเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวันเสาร์และวันอาทิตย์ มีประชาชนไปเที่ยวพักผ่อนมาก นอกจากคนในท้องถิ่นแล้วยังมีชาวไทยและชาวต่างชาติเข้ามา พักผ่อนประมาณวันละ 400 – 500 คน ทั้งในวันธรรมดาและวันหยุดสุดสัปดาห์ นอกจากนี้แล้วภายในสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ ยังมีการประกอบกิจกรรมค้าขายของบรรดาพ่อค้าแม่ค้า โดยที่ทางเทศบาลได้จัดเป็นสถานที่สำหรับค้าขายอาหารอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ทำให้มีการประกอบอาชีพมีรายได้สำหรับผู้ค้าขาย

ด้วยเนื้อที่กว่า 914 ไร่ ของสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ ศูนย์รวมการพักผ่อนของชาวหาดใหญ่ในวันหยุดสุดสัปดาห์ที่หลากหลายผู้คน ต่างเลือกบริเวณสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ เพราะพร้อมไปด้วยธรรมชาติที่งดงาม บริเวณรอบอ่างเก็บน้ำมีน้ำพุ น้ำตกจำลอง สวนนกขนาดใหญ่ไว้รองรับผู้คนได้เป็นจำนวนมาก ดังที่ พิธิน สิทธิพันธ์¹ ได้กล่าวถึงสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ สรุปได้ว่า ในช่วงวันหยุดราชการการมักจะพาครอบครัวมาเที่ยวที่สวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ เพราะเป็นสถานที่ที่ร่มรื่น สวยงาม เหมาะสำหรับการพักผ่อน ผ่อนคลายความตึงเครียด มีสนามเด็กเล่น มีสวนนก สวนสัตว์ มีสระน้ำให้ชม มีร้านอาหารให้หาซื้อรับประทาน นอกจากนี้ในบริเวณสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ยังมีสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวพุทธได้เป็นอย่างดีคือ พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ท้าวมหาพรหม บริเวณยอดเขาชุมสัก พระโพธิสัตว์กวนอิม บริเวณยอดเขาคอหงส์ และพระพุทธรูปประจำนครหาดใหญ่ ซึ่งประชาชนชาวหาดใหญ่และนักท่องเที่ยวนิยมไปสักการะบูชาเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ จันทนา สิทธิพันธ์² ยังได้กล่าวถึงสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ ไว้ในทำนองเดียวกัน สรุปได้ว่า สวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ได้จัดสร้างขึ้น เนื่องจากการเล็งการณีกาลของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ที่เห็นว่าในหาดใหญ่ไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ จึงควรจะมีการดำเนินการก่อสร้างเพื่อให้ชาวหาดใหญ่และชาวพื้นที่ใกล้เคียงได้มีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติไว้สำหรับพักผ่อน

เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกใหม่ในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวยังหาดใหญ่ ทางเทศบาลนครหาดใหญ่ ภายใต้การนำของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้มีความคิดที่จะสร้างสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เพิ่มขึ้นในบริเวณสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, ศาลาท้าวมหาพรหม, พระโพธิสัตว์กวนอิม, พระพุทธรูปประจำนครหาดใหญ่ เป็นต้น

¹พิธิน สิทธิพันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2543.

²จันทนา สิทธิพันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2543.

1.1.1 พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เครื่องสุวรรณวงศ์ ได้เป็นประธานในการจัดสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว “พระปิยมหาราช” ณ บริเวณสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ โดยได้รับบริจาคเงินจากประชาชนทั่วไปพร้อมกับเงินงบประมาณ ในการจัดสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดังที่ ยงยุทธ วิชัยดิษฐ์ และคนอื่น ๆ¹ ได้กล่าวถึงบทบาทของ เครื่องสุวรรณวงศ์ ในด้านการดำเนินการจัดสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สรุปได้ว่า เครื่องสุวรรณวงศ์ ได้เป็นประธานในการจัดสร้าง โดยได้รับบริจาคเงินจากประชาชนทั่วไปเป็นเงินทั้งสิ้น 1,525,042.11 บาท สมทบกับเงินงบประมาณ 8,891,620 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 10,416,662.11 บาท ซึ่งสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงกระทำพิธีเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ฯ เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2529

วันที่ 23 ตุลาคม ของทุก ๆ ปี เนื่องในวันปิยมหาราช ส่วนราชการทั้งภาครัฐและเอกชน บรรดาข้าราชการ ประชาชน นิสิต นักศึกษา ร่วมใจกันวางพวงมาลาหน้าพระบรมราชานุสาวรีย์และถวายราชสดุดีแด่องค์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

1.1.2 ศาลาทำมหาพรหม เครื่องสุวรรณวงศ์ นายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ ได้จัดสร้างที่ประดิษฐานทำมหาพรหม บนยอดเขาชุมลึก เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่บ้านเมืองและเพื่อเป็นที่สักการะบูชาของชาวไทยและชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในเทศบาลนครหาดใหญ่ นอกจากนี้บนยอดเขาชุมลึกยังมีจุดชมวิว ซึ่งสามารถมองเห็นเมืองหาดใหญ่ได้อย่างชัดเจน ดังที่ เทศบาลนครหาดใหญ่² ได้กล่าวถึงศาลาทำมหาพรหม สรุปได้ว่า ทางเทศบาลนครหาดใหญ่ โดยการนำของ เครื่องสุวรรณวงศ์ นายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ ได้ัญเชิญทำมหาพรหมมาประดิษฐาน ณ ศาลาบนยอดเขาชุมลึก มีขนาดกว้างของหน้าตัก 1.20 เมตร สูง 2.50 เมตร เพื่อเป็นสิริมงคลแก่บ้านเมือง และเป็นที่สักการะบูชาของผู้เลื่อมใสศรัทธาในทำมหาพรหม จัดสร้างขึ้นเมื่อปี 2532 และจัดสร้างภูมิสถาปัตย์โดยรอบให้สวยงาม เพื่อใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ จุดชมวิวของเมือง ซึ่งจากจุดนี้จะมองเห็นทั้งฝั่งทะเลสาบสงขลา และฝั่งเมืองหาดใหญ่ได้

¹ยงยุทธ วิชัยดิษฐ์ และคนอื่น ๆ. ชีวประวัติและผลงาน เครื่องสุวรรณวงศ์. ม.ป.ป. ไม่มีเลขหน้า.

²เทศบาลนครหาดใหญ่. “โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในสวนสาธารณะ,” ใน ผลงานเด่นในรอบ 4 ปี พ.ศ. 2539 – 2542. 2543. หน้า 18.

อย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสวยงามของสถานที่แห่งนี้ ที่เทศบาลนครหาดใหญ่ มีความตั้งใจจริงสร้างให้มีความวิจิตรสวยงาม จนได้รับการกล่าวขวัญถึงในพื้นที่ประมาณ 12 ไร่

1.1.3 พระโพธิสัตว์กวนอิม เพื่อเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้ดำเนินการจัดสร้างพระโพธิสัตว์กวนอิม นอกเหนือจากที่ชาวหาดใหญ่จะมีความศรัทธาในพระโพธิสัตว์กวนอิมและเพื่อเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติแล้ว การจัดสร้างพระโพธิสัตว์กวนอิมยังเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี โดยประสานความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชน ได้จัดสร้างองค์กวนอิมขนาดองค์พระสูง 9.9 เมตร ทำด้วยหินหยกขาวแกะสลักจำนวน 8 ก้อน จากมณฑลเหอเป่ย์ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และมีน้ำหนักรวมประมาณ 70 ตัน ซึ่งพระโพธิสัตว์กวนอิมองค์นี้เป็นองค์ที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทยที่ทำด้วยหินหยกขาว และบริเวณที่เทศบาลนครหาดใหญ่ได้จัดสร้างพระโพธิสัตว์กวนอิมประดิษฐานนั้น ทางเทศบาลนครหาดใหญ่ได้จัดเตรียมสถานที่ตกแต่งไว้อย่างสวยงาม โดดเด่น มองเห็นได้อย่างชัดเจน

เทศบาลนครหาดใหญ่¹ ได้กล่าวถึงความเป็นมาการก่อสร้างพระรูปแกะสลักหินหยกขาวพระโพธิสัตว์กวนอิม เทศบาลนครหาดใหญ่ สรุปได้ดังนี้

เดือนมีนาคม 2537 เคร่ง สุวรรณวงศ์ นายกเทศมนตรีนครหาดใหญ่ และคณะเทศมนตรีดำรงให้มีการจัดสร้างพระรูปโพธิสัตว์กวนอิมประจำนครหาดใหญ่ขึ้น ที่เชิงเขาคลองหอยโข่ง ในสวนสาธารณะของเทศบาลนครหาดใหญ่ ให้เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์และสำคัญประจำนครหาดใหญ่ หลังจากที่ได้ก่อสร้างทำมหาพรหมเสร็จแล้ว เพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจของประชาชนที่มีเชื้อสายจีนทั้งชาวไทยและประเทศใกล้เคียง ได้แก่ มาเลเซีย และสิงคโปร์ ซึ่งเคารพบูชาพระโพธิสัตว์กวนอิมและเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของนครหาดใหญ่อีกทางหนึ่งด้วย จึงได้จัดส่งเจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครหาดใหญ่ ไปดูการก่อสร้างพระรูปโพธิสัตว์กวนอิมที่ได้ดำเนินการไปแล้วที่จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดเชียงราย เป็นต้น เพื่อทำการศึกษาประวัติ รูปแบบลักษณะอาคารสถานที่ นำมาใช้เตรียมการจัดสร้างที่นครหาดใหญ่ต่อไป

เดือนเมษายน 2538 เนื่องจากในปี พ.ศ. 2539 จะเป็นปีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี คณะเทศมนตรีนครหาดใหญ่ จึงได้มีความประสงค์ที่จะให้การจัด

¹เทศบาลนครหาดใหญ่. “ความเป็นมาการก่อสร้างพระรูปแกะสลักหินหยกขาวพระโพธิสัตว์กวนอิม เทศบาลนครหาดใหญ่,” ใน รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ ประจำปี 2539. 2540. ไม่มีเลขหน้า.

สร้างพระรูปโพธิสัตว์กวนอิมครั้งนี้เป็นการเฉลิมฉลองในปีกาญจนาภิเษา โดยได้ทำการวางแผนงาน การก่อสร้างให้มีความยิ่งใหญ่กว้างขวางและสวยงามมากยิ่งขึ้น

เดือนกรกฎาคม 2538 เทศบาลนครหาดใหญ่มีความประสงค์ให้องค์พระรูปโพธิสัตว์กวนอิม ที่จะจัดสร้างขึ้นมีคุณค่าทั้งเนื้อวัสดุและศิลปวัฒนธรรม โดยจะไม่ใช้วิธีการหล่อด้วยโลหะหรือวัสดุสังเคราะห์อื่น แต่จะใช้วัสดุธรรมชาติที่มีคุณค่ามาทำการแกะสลักเป็นองค์พระที่มีขนาดใหญ่ที่สุดเท่าที่เคยทำมา จึงมีความเห็นว่ามัน่าจะแกะสลักจากหินอ่อนและได้ทำการเสาะหาหินอ่อนก้อนใหญ่ทั้งภายในประเทศและประเทศใกล้เคียง ก็ไม่มีหินที่มีคุณภาพขนาดใหญ่เพียงพอความต้องการ

เดือนสิงหาคม 2538 ต่อมาทราบว่าหินอ่อนที่มีขนาดก้อนใหญ่ที่จะนำมาแกะสลักได้นั้น มีอยู่เฉพาะที่มณฑลเหอเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีนเท่านั้น เทศบาลนครหาดใหญ่จึงได้ประสานขอความร่วมมือจาก หม่า โหลง ซาน กงสุลใหญ่แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำสงขลา และ นิคม ปรีชาวรกุล ประธานชมรม 13 สมาคมและมูลนิธิหาดใหญ่ ให้ติดต่อไปยังสำนักงานวิเทศสัมพันธ์ มณฑลเหอเป่ย์ เพื่อให้ทางมณฑลช่วยสำรวจหาแหล่งหินอ่อนที่ต้องการ ตลอดจนจัดหาช่างชาวจีนที่มีความชำนาญในการแกะสลักองค์พระโพธิสัตว์กวนอิม และได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่ง

เดือนตุลาคม 2538 มณฑลเหอเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีนได้แจ้งว่าพบแหล่งหินที่ต้องการแล้ว โดยเป็นหินหยกขาวบริสุทธิ์ ซึ่งมีความสวยงามและหายากมาก และได้ทำการขุดเจาะจากภูเขาจนได้ก้อนหินหยกขาวขนาดใหญ่ จำนวนเพียง 9 ก้อนเท่านั้น สามารถนำมาแกะสลักองค์พระโพธิสัตว์กวนอิมได้สูงไม่น้อยกว่า 9.9 เมตร และจะเป็นองค์ที่แกะสลักด้วยหินหยกที่ใหญ่ที่สุดพร้อมทั้งเสนอรูปแบบพระโพธิสัตว์กวนอิม มาเพื่อพิจารณาด้วย

เดือนธันวาคม 2538 เคร่ง สุวรรณวงศ์ นายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ ตกลงให้มณฑลเหอเป่ย์ได้ทำการแกะสลักองค์พระโพธิสัตว์กวนอิมตามรูปแบบที่เสนอมา จากนั้นช่างชาวจีน 6 คน ได้ลงมือทำการแกะสลักหินหยกขาวดังกล่าวทั้ง 9 ก้อน ตามรูป ศิลปะ และคตินิยมของชาวจีน โดยใช้หินหยกขาวนำมาเรียงต่อกันตามความสูง เพื่อประกอบเป็นองค์พระ

เดือนกุมภาพันธ์ 2539 มณฑลเหอเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้แสดงความจำนงค์ที่จะขอบริจาคองค์พระโพธิสัตว์กวนอิมที่กำลังแกะสลัก มอบแด่เทศบาลนครหาดใหญ่ เนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชย์สมบัติครบ 50 ปี และเพื่อกระชับความสัมพันธ์อันดีระหว่างเมืองทั้งสอง โดย หม่า โหลง ซาน กงสุลใหญ่แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำสงขลา และ นิคม ปรีชาวรกุล ประธานสมาคมและมูลนิธิหาดใหญ่ เป็นผู้ติดต่อประสานงานอย่างใกล้ชิด

เดือนพฤษภาคม 2539 ตลอดเวลาประมาณ 6 เดือน ช่างฝีมือชาวจีนก็สามารถแกะสลักรูปพระโพธิสัตว์กวนอิมเสร็จเรียบร้อย คงไว้เฉพาะส่วนตกแต่งรายละเอียด ซึ่งจำเป็นต้องทำในสถานที่ที่

ประดิษฐาน โดยนำมาเรียงต่อกันเป็นรูปพระโพธิสัตว์กวนอิม สูง 9.9 เมตร พระหัตถ์ขวาถือดอกบัว พระหัตถ์ซ้ายถือคนโทน้ำ ประทับยืนบนดอกบัว

เดือนมิถุนายน 2539 ทำการขนส่งองค์พระโพธิสัตว์กวนอิมสู่เทศบาลนครหาดใหญ่ โดยแยกลำเลียงองค์พระทั้ง 9 ชิ้น บรรจุกล่องไม้ขนาดใหญ่ จากโรงงานแกะสลักชิ้นรถบรรทุกขนาดใหญ่ ไปยังสถานีรถไฟเมืองสือเจียจวง เพื่อทำการขนส่งทางรถไฟส่งต่อไปยังท่าเรือเซี่ยงไฮ้ และขนถ่ายลงเรือ ชินหัว 10 วี ออกเดินทางมายังประเทศไทย ใช้เวลาเดินทางโดยทางเรือประมาณ 1 เดือน

วันที่ 8 กรกฎาคม 2539 เรือบรรทุกชินหัว 10 วี ได้เข้ามาจอดเทียบท่า ณ ท่าเรือน้ำลึก จังหวัดสงขลา โดยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากกรมศุลกากร ในการยกเว้นค่าอากรนำเข้า เนื่องจากการเป็นกรณีพิเศษเพื่อกระชับความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ทั้งนี้จากการประสานของ บุญญติ จันทน์เสนะ ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา การขนส่งจากท่าเรือน้ำลึก จังหวัดสงขลาเพื่อนำมาประดิษฐาน ณ บริเวณสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ ใช้รถเทลเลอร์ใหญ่ 1 คัน และรถบรรทุกขนาด 10 ล้อ จำนวน 6 คัน โดยได้รับการสนับสนุนจาก ห้างหุ้นส่วนจำกัด ชุ่นเฮงก่อสร้าง

วันเสาร์ที่ 3 สิงหาคม 2539 เทศบาลนครหาดใหญ่ ได้ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ก่อสร้างที่ประดิษฐานพระโพธิสัตว์กวนอิม ณ บริเวณยอดเขาคอหงส์สวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ โดยความร่วมมือของ 13 สมาคมและมูลนิธิหาดใหญ่ โดยเฉพาะมูลนิธิมิตรภาพสามัคคี (ท่งเซียเซี่ยงตึ้ง) หาดใหญ่ และประชาชนชาวหาดใหญ่

เดือนกันยายน 2539 ช่างชาวจีนได้เดินทางจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มาตกแต่งศิลปรายละเอียดองค์พระโพธิสัตว์กวนอิม และประกอบเป็นองค์พระนำขึ้นประดิษฐานเป็นที่เรียบร้อยแล้วสมบูรณสวยงาม จากนั้นทางเทศบาลนครหาดใหญ่ ได้ทำการก่อสร้างอาคารส่วนประกอบที่ประดิษฐานพระโพธิสัตว์กวนอิมและภูมิสถาปัตยกรรมต่อไป

เดือนเมษายน 2540 วันที่ 4 เมษายน 2540 ได้ประกอบพิธีเบิกเนตรพระโพธิสัตว์กวนอิม โดยท่านเจ้าคุณพระโสภณปริยัตยาภรณ์ เจ้าคณะจังหวัดสงขลา วัดโคกสμανคุณ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

วันที่ 7 – 9 เมษายน 2540 เทศบาลนครหาดใหญ่ได้กำหนดจัดพิธีพุทธาภิเษกและสมโภชพระโพธิสัตว์กวนอิม ณ มณฑลพิธีสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ โดยประกอบพิธีพราหมณ์ พิธีสงฆ์ฝ่ายจีน และพิธีสงฆ์ไทยนิยม นิมนต์พระผู้ทรงสมณศักดิ์ทั่วประเทศ ร่วมประกอบพิธีเจริญภาวนา

วันที่ 9 เมษายน 2540 เวลา 15.39 นาฬิกา สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ เจ้าคณะใหญ่
หัวน้ำฝายเหนือวัดปากน้ำเสด็จแทนพระองค์สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช
สกลมหาสังฆปริณายก เป็นองค์ประธานพิธีแปลคฤมองค์

การดำเนินการก่อสร้างองค์พระโพธิสัตว์กวนอิมสำเร็จลุล่วงได้ด้วยความร่วมมือของทุกฝ่าย
ทั้งภาครัฐและเอกชน ภายใต้การประสานงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ทำให้ประชาชนชาวหาดใหญ่ได้
รับองค์พระโพธิสัตว์กวนอิมไว้เคารพบูชาคู่บ้านคู่เมืองหาดใหญ่ ปัจจุบันพระโพธิสัตว์กวนอิมเป็นที่
นิยมสักการะบูชาของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

1.1.4 พระพุทธรูปประจำนครหาดใหญ่ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้ดำเนินการก่อสร้าง
พระพุทธรูปประจำนครหาดใหญ่ขึ้น บริเวณยอดเขาคอหงส์ภายในสวนสาธารณะเทศบาลนคร
หาดใหญ่ เพื่อเป็นสถานที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของพุทธศาสนิกชนในเมืองหาดใหญ่และบริเวณใกล้เคียง
เพื่อเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ (72 พรรษา) ในปี
2542 และส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวของเมืองหาดใหญ่ โดยจัดสร้างเป็นพระพุทธรูปประจำนคร
หาดใหญ่ ใช้งบประมาณในการก่อสร้างกว่า 50 ล้านบาท ขนาดความสูง 19.90 เมตร ไม่รวมฐาน
องค์พระ ความสูงของพระเกศ 1.63 เมตร ฐานสูง 4.5 เมตร ถือเป็นพระพุทธรูปที่มีขนาดใหญ่ที่สุดใน
ภาคใต้หล่อด้วยทองเหลืองเนื้อดีน้ำหนักประมาณ 200 ตัน ซึ่งใช้รูปแบบพระพุทธรูปประจำพระชนม
वारพระประจำวันเกิดพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งประสูติวันจันทร์มาเป็นแบบในการจัดสร้าง
ซึ่งมีพุทธลักษณะเป็นพระพุทธรูปสมัยรัตนโกสินทร์ ประทับยืนแบบสมภังค์แสดงประทานพรด้วย
พระหัตถ์ขวาเพียงข้างเดียว ส่วนพระหัตถ์ซ้ายทอดลงข้างพระวรกาย แบ่งการปั้นและหล่อเป็นส่วน ๆ
นำมาเชื่อมติดกัน โดยมีโครงเหล็กยึดเป็นแกนข้างใน ควบคุมการก่อสร้างองค์พระพุทธรูปและตัว
อาคารประดิษฐานองค์พระโดย รศ.ดร.ภิญโญ สุวรรณคีรี ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะ
(สถาปัตยกรรม) เพื่อให้ประชาชนชาวไทยมาขอพรกราบไหว้ เพื่อเป็นสิริมงคลและน้อมรำลึกถึง
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามว่า “พระพุทธรูปมงคลมหาราช”
หมายถึง ความเป็นสิริมงคลอันยิ่งใหญ่

เทศบาลนครหาดใหญ่¹ ได้กล่าวถึงการดำเนินการจัดสร้างพระพุทธรูปประจำนครหาดใหญ่
สรุปได้ดังนี้

¹เทศบาลนครหาดใหญ่. ขอเชิญร่วมสร้างพระพุทธรูปประจำนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.
2543. ไม่มีเลขหน้า.

13 กรกฎาคม 2541 ดำเนินการวางศิลาฤกษ์ฐานประทักษิณ ซึ่งจะเป็นสถานที่ประดิษฐานองค์พระพุทธรูปมิ่งมงคลหาราช บนเขาคอหงส์ ภายในบริเวณสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ โดยเครื่อง สุวรรณวงศ์ นายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ เป็นประธานพิธีฯ

22 มกราคม 2542 เททองหล่อพระเกศ (ศิรประภา) ณ บริเวณสถานที่ประดิษฐานองค์พระฯ ภายในบริเวณสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ โดยสมเด็จพระพุฒาจารย์ วัดสุพรรณาราม เป็นองค์ประธานพิธีเททองฯ

10 ตุลาคม 2542 เททองหล่อพระบาท 2 ข้าง ณ พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดย ยงยุทธ วิชัยดิษฐ์ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย และพลโทนายแพทย์อำรุงรัตน์ แก้วกาญจน์ เป็นประธานพิธีเททองฯ

1 – 2 ธันวาคม 2542 ประกอบพิธียกพระบาทขึ้นประดิษฐานเป็นปฐมฤกษ์ และทำพิธีเททองพระเศียร องค์พระพุทธรูปมิ่งมงคลหาราช พร้อมทั้งบรรจุพระกริ่งของวัดสุทัศนเทพวราราม และพระพุทธรูปมิ่งมงคลหาราชแบบดินเผา จำนวน 84,000 องค์ ไว้ใต้ฐานองค์พระฯ โดยพระวิสุทธิธำมณี เป็นองค์ประธานพิธีเททอง

19 มีนาคม 2543 เททองหล่อพระหัตถ์ทั้ง 2 ข้าง ณ บริเวณพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยมีสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เป็นองค์ประธาน พร้อมด้วยพระวิสุทธิธำมณี เจ้าอาวาสวัดสุทัศนเทพวราราม ประธานที่ปรึกษาฝ่ายสงฆ์

14 พฤษภาคม 2543 เททองหล่อพระพักตร์ ณ บริเวณวัดพระศรีมหาโพธิ์ อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยมี ฯพณฯ องคมนตรี พลอากาศตรีกำธน สินธุวานนท์ เป็นประธาน พร้อมด้วยพลโทนายแพทย์อำรุงรัตน์ แก้วกาญจน์

16 กรกฎาคม 2543 ประกอบพิธีเททองหล่อพระอุระ ณ บริเวณวัดพระศรีมหาโพธิ์ อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

30 กรกฎาคม 2543 สมเด็จพระมหาธีราจารย์ วัดชนะสงคราม ประธานฝ่ายสงฆ์ เป็นประธานพิธีเททองส่วนพระอุระ ณ วัดศรีมหาโพธิ์ อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

10 สิงหาคม 2543 ประกอบพิธีเททองหล่อพระเศศมาลา ณ มณฑลพิธีประดิษฐานองค์พระฯ ภายในสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ ซึ่งเทศบาลนครหาดใหญ่ได้กราบบังคมทูลเชิญสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานในพิธี

พระพุทธรูปมิ่งมงคลหาราช จะหันพระพักตร์มายังตัวเมืองเทศบาลนครหาดใหญ่ เปรียบเสมือนพระผู้คอยปกป้องคุ้มครองภัยชาวเทศบาลนครหาดใหญ่ และจะเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชน

นครหาดใหญ่และใกล้เคียง รวมทั้งสนับสนุนให้นักท่องเที่ยวได้มาสักการะบูชา ถือเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวในอีกทางหนึ่ง

การดำเนินก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ ภายในสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ศาลาทำมหาพรหม พระโพธิสัตว์กวนอิม และพระพุทธรูปประจำนครหาดใหญ่ จะไม่สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ หาก เครื่อง สวรรณวงศ นายกเทศมนตรี จะไม่เห็นด้วยหรือไม่เห็นชอบในการดำเนินการก่อสร้าง แต่เพราะความมีวิสัยทัศน์อันยาวไกลของ เครื่อง สวรรณวงศ จึงได้พยายามดำเนินการและประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายจนทุกสิ่งสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และโดยเฉพาะอย่างยิ่งหากทุกโครงการไม่ได้รับความร่วมมือจากภาคเอกชนหรือจากประเทศเพื่อนบ้าน ทุกฝ่ายล้วนมีส่วนทำให้สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลเป็นรูปธรรม เป็นที่ชื่นชอบของชาวหาดใหญ่และชาวต่างชาติที่เข้ามาเที่ยวชม

1.2 โครงการไฟประดับและธงทิวเฉลิมพระเกียรติ เป็นโครงการที่จัดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา เนื่องในวโรกาสวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2542 เป็นวันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระชนมพรรษา 6 รอบ 72 พรรษา ในวันที่ 5 ธันวาคม 2542 เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติและแสดงออกถึงความจงรักภักดีที่มีแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เครื่อง สวรรณวงศ นายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ ได้จัดให้มีโครงการต่าง ๆ ขึ้น โครงการไฟประดับและธงทิวเฉลิมพระเกียรติ เป็นหนึ่งในหลาย ๆ โครงการที่จัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และเป็นหนึ่งในความภาคภูมิใจของชาวหาดใหญ่ทุกคน ที่ได้มีโอกาสร่วมในโครงการนี้ เพื่อถวายเป็นราชสักการะ โครงการไฟประดับและธงทิวเฉลิมพระเกียรติ ยังคงจัดดำเนินติดต่อกันมาจนปัจจุบัน ดังที่ เทศบาลนครหาดใหญ่¹ ได้กล่าวถึงโครงการไฟประดับและธงทิวเฉลิมพระเกียรติ สรุปได้ว่าโครงการไฟประดับและธงทิวเฉลิมพระเกียรติเป็นโครงการที่ประกอบด้วย การติดตั้งพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เครื่องหมายสัญลักษณ์พระราชพิธีมหามงคล 72 พรรษา ธงชาติ ไฟประดับ และการตกแต่งด้วยไม้ดอกไม้ประดับ ในส่วนของการติดตั้งพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ภายในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่จะมี 2 แบบ คือ แบบทรงดอกบัว ซึ่งติดตั้งบริเวณสี่แยกน้ำพุไว้จำนวน 4 ชุด แบบกรอบรูปทรงโรมัน ซึ่งติดตั้งบริเวณเกาะกลางถนนจุดเข้าเมือง จำนวน 5 ชุด คือ บริเวณถนนเพชรเกษมช่วงมาจากสนามบิน บริเวณถนนลพบุรีราเมศวร์ บริเวณถนนเพชรเกษมตัดกับถนนกาญจนาภิเษย (สามแยก

¹เทศบาลนครหาดใหญ่. “สว่างไสวทั่วเมืองด้วยไฟประดับและธงทิวเฉลิมพระเกียรติ,” ใน รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ ประจำปี 2542. 2543. ไม่มีเลขหน้า.

คองหงส์) บริเวณถนนศรีภูวนารถ และบริเวณหน้าสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ ธงชาติและธงสัญลักษณ์เฉลิมพระเกียรติ ดำเนินการติดตั้งบริเวณถนนสายหลัก ได้แก่ ถนนเพชรเกษม ถนนราชบุรียี่นดี และถนนศรีภูวนารถ ไฟประดับเฉลิมพระเกียรติ ประกอบด้วย ไฟประดับต้นไม้รูปหยดน้ำค้าง ซึ่งทำการประดับต้นไม้ตามบริเวณเกาะกลางถนนและสวนหย่อมบริเวณถนนเพชรเกษม จากช่วงสามแยกคองหงส์ถึงหน้าปั๊มเอสโซ่ บริเวณหาดใหญ่ใน ถนนราชบุรียี่นดี ตลอดสาย ถนนศรีภูวนารถ ถนนศุภสารรังสรรค์ บริเวณสวนหย่อมตรงข้ามกับท่าเทียบเรือตั้ง ถนนธรรมานุญาติบริเวณสวนหย่อมหน้าโรงแรมโนรา การติดตั้งไฟประดับและตราสัญลักษณ์เฉลิมพระชนมพรรษา 72 พรรษา พร้อมคำถวายพระพรบริเวณสะพานลอยข้ามถนน ได้แก่ บริเวณถนนเพชรเกษม บริเวณภาสว่าง บริเวณหน้าสถานีตำรวจภูธรหาดใหญ่ และบริเวณถนนกาญจนวนิชย์ ใกล้สามแยกคลองเรียน ไฟราวข้ามถนน ได้จัดให้มีในถนนนิพัทธ์อุทิศ 1 นิพัทธ์อุทิศ 2 นิพัทธ์อุทิศ 3 สามแยกคองหงส์ ถนนเพชรเกษม ถนนนิพัทธ์สงเคราะห์ วงเวียนน้ำพุ และหน้าสนามกีฬาจิระนคร ไฟอิเล็กทรอนิกส์หรือไฟพลุ ซึ่งมีลักษณะคล้ายต้นปาล์มได้ทำการติดตั้งบริเวณเกาะกลางถนน จำนวน 8 ต้น เริ่มตั้งแต่หน้าร้านเซาฮ้างจนถึงบริเวณหน้าสำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่ ไฟประดับรูปพญานาค พร้อมตราสัญลักษณ์เทศบาลนครหาดใหญ่ไว้บริเวณสะพานลอยข้ามทางรถไฟหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอหาดใหญ่ด้วย ไม้ดอกไม้ประดับ ซึ่งได้ทำการตกแต่งในบริเวณวงเวียนน้ำพุ และบริเวณเกาะกลางถนนสายหลักในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ โดยเน้นดอกดาวเรืองเป็นหลักเนื่องจากสีเหลืองเป็นสีประจำพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ นอกจากนี้ทางสำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่ มีการประดับประดาด้วยไฟเฉลิมพระเกียรติพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเครื่องหมายตราสัญลักษณ์พระราชพิธีมหามงคล 72 พรรษา

พชนี้ สุทธิธรรม¹ ได้กล่าวถึง โครงการไฟประดับและธงทิวเฉลิมพระเกียรติ สรุปได้ว่า เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจทุกครั้งเมื่อได้เดินทางผ่านไปยังบริเวณที่มีโครงการดังกล่าว เนื่องจากความสวยงาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลากลางคืน ความสวยงาม ความสว่างไสว จากไฟดวงเล็ก ๆ ทำให้พระบรมฉายาลักษณ์องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ เด่นเป็นสง่า เกิดความรู้สึกปลื้มปิติที่ทางเทศบาลนครหาดใหญ่ได้ดำเนินการโครงการดังกล่าว เพื่อถวายแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณแก่ประชาชนชาวไทยอย่างล้นเหลือ คาดว่าโครงการดังกล่าวต้องใช้งบในการดำเนินการมาก แต่เมื่อโครงการนี้เสร็จและเมื่อเห็นก็รู้สึกคุ้มค่ากับ

¹พชนี้ สุทธิธรรม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2544.

เงินที่ลงทุนและก็สามารถใช้การได้ระยะยาว เมื่อเดินทางไปยังต่างสถานที่เกิดความรู้สึกเปรียบเทียบ และภาคภูมิใจที่หาดใหญ่มีโครงการดี ๆ ขอมชมเชย เคร่ง สุวรรณวงศ์ ที่ได้ดำเนินโครงการดังกล่าวจนแล้วเสร็จ

นอกจากนี้ สมพงษ์ อินทหนูล¹ ได้กล่าวถึงโครงการไฟประดับและธงทิวเฉลิมพระเกียรติ สรุปลไว้ว่า โครงการไฟประดับและธงทิวเฉลิมพระเกียรติเป็นโครงการที่สวຍงามมาก รู้สึกภูมิใจและตั้งใจที่จะได้อวดแขกบ้านแขกเมือง รวมทั้งนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในหาดใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่บริเวณน้ำพุ พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทั้ง 4 มุมรอบน้ำพุ โดดเด่นและสวยงามเป็นอย่างยิ่ง

1.3 การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้เป็นประธานในการจัดกิจกรรมประเพณีในรอบปีต่าง ๆ ของเทศบาลนครหาดใหญ่ โดยมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ทำการประชาสัมพันธ์ เพื่อเชิญชวนให้ชาวหาดใหญ่และใกล้เคียงได้ร่วมประกอบในประเพณีนั้น ๆ เช่น ประเพณีสงกรานต์ ได้มีการปิดถนนนิพัทธ์อุทิศ 1, 2, 3 เพื่อเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวและชาวหาดใหญ่ได้ร่วมรดน้ำดำหัว เล่นสงกรานต์กันอย่างสนุกสนาน ประเพณีไหว้พระจันทร์ของชาวไทยเชื้อสายจีน ในงานจะมีกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย รวมทั้งมีนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านจะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ประเพณีลอยกระทง ใช้สถานที่ในการจัดงานที่บริเวณสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ ประเพณีวันขึ้นปีใหม่ มีการร่วมทำบุญตักบาตร เป็นต้น การจัดกิจกรรมต่าง ๆ นี้ นอกจากจะเป็นการร่วมส่งเสริม ฟันฟู และอนุรักษ์ วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของไทยแล้ว ยังเป็นการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวในหาดใหญ่อีกด้วย ดังจะเห็นได้จากจำนวนห้องพักโรงแรมต่าง ๆ ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ มีอัตราการเข้าพักเต็ม ต้องมีการสั่งจองห้องพักกันล่วงหน้า ดังที่ เจษฎา รัตนะจรณะ² ฝ่ายผังเมือง เทศบาลนครหาดใหญ่ ได้กล่าวถึง ผลงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ สรุปลไว้ว่า เคร่ง สุวรรณวงศ์ จะให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะประเพณีในรอบปี ไม่ว่าจะเป็นประเพณีวันขึ้นปีใหม่ ประเพณีลอยกระทง ประเพณีวันสงกรานต์ ประเพณีไหว้พระจันทร์ เป็นต้น

¹สมพงษ์ อินทหนูล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 8 ถนนจิระนคร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2543.

²เจษฎา รัตนะจรณะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543.

เพื่อเป็นการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของหาดใหญ่ อีกด้วย และในช่วงที่มีการจัดกิจกรรมดังกล่าว จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในหาดใหญ่ เพิ่มขึ้น

2. การจัดการด้านพาณิชย์

เทศบาลนครหาดใหญ่เป็นเทศบาลที่มีความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและสังคม อย่างมาก รวมทั้งยังเป็นเมืองศูนย์กลางของธุรกิจภาคใต้ ซึ่งรวมทั้งธุรกิจการค้า ธุรกิจบริการ และธุรกิจการโรงแรม ดังที่ ดวงรัตน์ วงศ์สว่างศิริ¹ ได้กล่าวถึงการพาณิชย์ของเทศบาลนครหาดใหญ่ ไว้ สรุปได้ว่า เทศบาลนครหาดใหญ่มีความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและสังคม มีประชากรหนาแน่น มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเป็นเมืองท่องเที่ยว เป็นศูนย์กลางการค้าของภาคใต้ ประชากรในเขตเทศบาลส่วนใหญ่จะทำการค้า ทั้งค้าปลีกและค้าส่ง ปัจจุบันเป็นแหล่งที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีการสร้างศูนย์การค้าขนาดใหญ่ขึ้นหลายแห่ง เพื่อจำหน่ายสินค้าสำเร็จรูป นอกจากนี้ยังมีอุตสาหกรรมอีกประเภทที่ได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลและมีการสนองตอบเป็นอย่างดีจากภาคเอกชน คือ การท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วยธุรกิจที่เกี่ยวข้องหลายอย่าง เป็นต้นว่า โรงแรม บริการนำเที่ยว บาร์ ไนต์คลับ ห้องอาหาร และบริการอื่น ๆ ดังนั้น การพาณิชย์ของหาดใหญ่ที่ทำให้เศรษฐกิจของหาดใหญ่ขยายตัวอย่างรวดเร็วจึงประกอบด้วยธุรกิจการค้า ธุรกิจบริการ และธุรกิจการโรงแรม

2.1 ธุรกิจการค้า ธุรกิจการค้ามีความสำคัญต่อประชาชนทั้งต่อผู้ผลิต ผู้บริโภค เศรษฐกิจ สังคม และประเทศชาติ ทำให้คนมีงานทำ มีรายได้ มีกำลังใจการเลือกซื้อ และสร้างความเจริญให้กับชุมชน ดังที่ กาญจนาท เรืองจิตปกรณณ์, วิชัย ธนรังสีกุล และ บรรจง อยู่ทอง² ได้กล่าวถึงความสำคัญของธุรกิจการค้า สรุปได้ว่า ธุรกิจการค้ามีความสัมพันธ์กับสังคมมนุษย์ เป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งทางเศรษฐกิจ เพราะมนุษย์มีความต้องการสินค้ามากขึ้นทุกวัน จึงทำให้ผู้ประกอบการค้าคิดค้น และปรับปรุงผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ขึ้นมาเสนอขายในตลาด จึงส่งผลให้เกิดการเพิ่มพูนของรัฐตลอดจนเป็นการเปิดโอกาสให้คนทั่วไปเป็นเจ้าของธุรกิจอย่างกว้างขวาง เป็นการยกระดับมาตรฐานการครองชีพ นอกจากนี้แล้วยังก่อให้เกิดการจ้างแรงงาน ซึ่งเป็นการกระจายรายได้ให้แก่สังคม

¹ดวงรัตน์ วงศ์สว่างศิริ. ศึกษาสภาพและผลกระทบจากการค้าอาหารริมบาทวิถีในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. 2543. หน้า 18.

²กาญจนาท เรืองจิตปกรณณ์, วิชัย ธนรังสีกุล และบรรจง อยู่ทอง. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ. 2521. หน้า 13 – 14.

ประชาชนในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ส่วนใหญ่มีอาชีพด้านการค้า ซึ่งมีทั้งค้าปลีกและค้าส่ง ทำให้สภาพเศรษฐกิจในบริเวณนี้ขยายอย่างรวดเร็ว สถานที่ประกอบธุรกิจการค้าและบริการของหาดใหญ่ ส่วนใหญ่มักจะจับกลุ่มกันเป็นกระจุกหรือเป็นย่านพาณิชย์กรรม โดยเฉพาะในเขตบริเวณถนนนิพัทธ์อุทิศ 1 ถนนนิพัทธ์อุทิศ 2 และถนนนิพัทธ์อุทิศ 3 ในบริเวณดังกล่าวจะเป็นที่นิยมเข้ามาหาความสำราญของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงกลางคืน ในคืนวันศุกร์-เสาร์ หรือช่วงที่วันหยุดนักขัตฤกษ์ยาวนาน เช่น ช่วงเทศกาลปีใหม่ สงกรานต์ หรือเทศกาลไหว้พระจันทร์ ฯลฯ ในถนนสายดังกล่าวจะมีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ดัน ฮู ฮวน¹ นักท่องเที่ยวชาวเวียดนาม ได้กล่าวถึงหาดใหญ่ สรุปได้ว่าเสน่ห์ของหาดใหญ่อยู่ที่ยามราตรีที่มีชีวิตชีวา สนุกสนาน ตื่นเต้นเร้าใจ มีสีสันเป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยว บนถนนริมทางเท้าก็มีบรรดาพ่อค้า แม่ค้า วางแผงขายของทั้งผลไม้ อาทิเช่น ทุเรียน ลิ้นจี่ ลองกอง มะม่วง เงาะ เป็นต้น เม็ดมะม่วงหิมพานต์ ปลากรอบ ของที่ระลึก เสื้อผ้า มีร้านอาหารกลางแจ้ง ขายอาหารทะเล ซุปหน่อลาม รังนก กระเพาะปลา เปิดน้ำแดง นกพิราบทอด ปลาหมึกย่าง และกุ้งใหญ่ทอด ซึ่งมีราคาไม่สูงมากนัก นอกจากนี้ ยิวดี น่วมอยู่² และพลับพลึง บุญรัตน์³ ผู้ค้าของริมทางเท้า บริเวณถนนนิพัทธ์อุทิศ 3 ได้กล่าวถึงการค้าริมทางเท้า สรุปได้ว่า ในช่วงที่มีวันหยุดติดต่อกันหลายวัน วันศุกร์ เสาร์ และอาทิตย์ หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ จะมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวสิงคโปร์และชาวมาเลเซีย จะเข้ามาจับจ่ายซื้อของในย่านดังกล่าว สร้างรายได้ได้เป็นอย่างดี ทางเครื่อง สุวรรณวงศ์ นายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ ก็จะช่วยอำนวยความสะดวกให้ขายของริมทางเท้าได้ เพียงแต่ช่วยกันรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของทางเท้าให้ดี ไม่วางของเกะกะทางสาธารณะ ซึ่งเครื่อง สุวรรณวงศ์ จะเน้นย้ำในทั้งสองเรื่องเป็นอย่างยิ่ง เพื่อภาพลักษณ์ที่ดีแก่นักท่องเที่ยว โดยจะให้เจ้าหน้าที่หมั่นมาดูแลตรวจตราความเป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ

¹ดัน ฮู ฮวน. "Hat Yai For Fun," กินรี. 13 (8) : 113 ; สิงหาคม 2539.

²ยิวดี น่วมอยู่ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว่ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ถนนนิพัทธ์อุทิศ 3 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

³พลับพลึง บุญรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว่ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ถนนนิพัทธ์อุทิศ 3 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

พนม วิไลรัตน์¹ ได้ให้สัมภาษณ์ถึงบทบาทของเทศบาลในการดูแลผู้ประกอบการค้าริมทางเท้า สรุปได้ว่า การค้าริมทางเท้าเป็นเรื่องที่ผู้ค้ากับเจ้าของร้านจะตกลงเงื่อนไขในการใช้สถานที่หน้าร้านในการวางสินค้าสำหรับค้าขาย หากบรรดาผู้ค้าไม่วางของเกะกะหรือไม่ก่อความเดือดร้อนแก่สาธารณะทางเทศบาลก็จะไม่ห้ามปราม ทางด้านนายกเทศมนตรี ก็จะอะลุ่มอล่วยให้แก่บรรดาผู้ค้า เนื่องจากเห็นว่าผู้ค้าส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีรายได้น้อย เพื่อให้มีการประกอบอาชีพสำหรับเลี้ยงตนเองและครอบครัว ในส่วนเทศบาลนครหาดใหญ่มีหน้าที่ที่คอยรักษาความสะอาดและดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อย

สำหรับนักท่องเที่ยวแล้ว หาดใหญ่เต็มไปด้วยสินค้ามากมายที่มีราคาไม่สูง และนักท่องเที่ยวแทบทุกคน โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทย เมื่อแวะมาหาดใหญ่นอกจากจะมีสินค้าให้เลือกซื้อตามความพอใจทั้งริมทางเท้าและร้านค้าต่าง ๆ แล้ว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะต้องแวะไปจับจ่ายซื้อสินค้ายังตลาดกิมหยงและตลาดสันติสุข ซึ่งมากมายไปด้วยเครื่องใช้ไฟฟ้าราคาถูก ดังที่ สุรพงษ์ โสธนะเสถียร² ได้กล่าวถึง การเข้ามาท่องเที่ยวยังตลาดกิมหยงและตลาดสันติสุขของนักท่องเที่ยว สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวภายในประเทศไม่ว่าจากคนท้องถิ่น จังหวัดใกล้เคียง จากกรุงเทพฯ และชาวต่างประเทศจะต้องไปเยือนทุกครั้งที่มาหาดใหญ่ จนอาจกล่าวได้ว่าไม่ถึงหาดใหญ่ถ้าไม่ได้ไปย่านดังกล่าว และย่านดังกล่าวก็กลายเป็นสัญลักษณ์ของการท่องเที่ยวในหาดใหญ่

นอกจากนี้แล้วในส่วนห้างสรรพสินค้าและร้านค้าห้องแถวในหาดใหญ่ซึ่งได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว นอกจากจะขายของให้คนไทยแล้ว ยังมุ่งขายสินค้าให้กับชาวมาเลเซียและสิงคโปร์ โดยเฉพาะสินค้าจำพวกเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย เครื่องหนัง และของที่ระลึก ห้างสรรพสินค้าประเภทคอมเพล็กซ์ ได้สร้างขึ้นหลายห้างในหาดใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นไดอาน่า แมคโคร บิ๊กซี และที่กำลังดำเนินการก่อสร้างอยู่ในขณะนี้ คือ โลตัส คาดว่าหากการก่อสร้างแล้วเสร็จจะส่งผลให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในหาดใหญ่และจะขยายตัวจากการกระจุกตัวบริเวณถนนนิพัทธ์อุทิศ 1, 2 และ 3 จะขยายตัวออกมายังบริเวณมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

¹พนม วิไลรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2544.

²สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. "สภาพเศรษฐกิจ," ใน เมืองใหญ่และรูปแบบที่ควรเป็น : การบริการงานหาดใหญ่. 2528. หน้า 67.

2.2 ธุรกิจการบริการและธุรกิจการโรงแรม นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในหาดใหญ่ นอกจากจะมาหาซื้อสินค้าแล้ว ธุรกิจการบริการก็เป็นอีกประการหนึ่งที่นักท่องเที่ยวนิยมเข้ามาหาความสำราญ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวเพศชาย สถานบริการประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นบาร์ไนท์คลับ คาราโอเกะ สถานอาบอบนวด ห้องอาหารที่มีดนตรี และโรงภาพยนตร์ ล้วนเปิดขึ้นมากมาย เพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจของหาดใหญ่เจริญขึ้น มีรายได้มาก รายได้ส่วนหนึ่งมาจากธุรกิจการบริการและธุรกิจการโรงแรม ซึ่ง วัชรินทร์ เกษภาษา¹ ได้กล่าวถึงจำนวนสถานบริการและนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในหาดใหญ่สรุปได้ว่า ในเทศบาลนครหาดใหญ่มีสถานบริการ ไนต์คลับ ดิสโกเธค ผับ คาราโอเกะ อาบอบนวด แพนใหม่และแพนโบราณ จำนวนมากกว่า 100 แห่ง โรงภาพยนตร์ระบบมัลติเพล็กซ์จำนวน 10 แห่ง จำนวนสถานบริการที่ได้มีการลงทุนมากมาย เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวซึ่งได้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ ซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านของไทย ได้เดินทางมาเที่ยวเป็นประจำ โดยเฉพาะวันศุกร์-อาทิตย์ หรือวันเทศกาล เฉลี่ยวันละ 3,500 คน นอกจากนี้ยังมีนักท่องเที่ยวจากที่อื่นอีกไม่น้อยกว่าวันละ 1,500 คน ส่งผลให้เศรษฐกิจของหาดใหญ่รุ่งเรือง นอกจากนี้ ธุรกิจโรงแรมก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในหาดใหญ่ เนื่องจากหาดใหญ่เป็นเมืองท่องเที่ยว โรงแรมส่วนใหญ่มีการกระจุกตัวอยู่ย่านกลางเมือง และนักท่องเที่ยวก็ชอบที่จะเลือกพักตามโรงแรมใจกลางเมือง ซึ่งสะดวกต่อการจับจ่ายซื้อหาสินค้าและบริการในเมืองหาดใหญ่

พนม วิไลรัตน์² ได้ให้สัมภาษณ์ถึง บทบาทของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ในด้านธุรกิจการบริการและธุรกิจการโรงแรม สรุปได้ว่า เนื่องจากหาดใหญ่เป็นเมืองท่องเที่ยว ที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ จะเข้ามาซื้อบริการ และต้องพักอาศัยในโรงแรม ดังนั้น ธุรกิจทั้งการบริการและการโรงแรมจึงเป็นธุรกิจที่สร้างรายได้ให้กับเมืองหาดใหญ่ได้เป็นจำนวนมากมายในแต่ละปี ทำให้เป็นแหล่งสร้างงานและสร้างรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่นจำนวนมาก เคร่ง สุวรรณวงศ์ ตระหนักถึงความสำคัญของธุรกิจทั้งสองประเภทนี้ จึงได้มีนโยบายที่จะให้เทศบาลอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการ ไม่ว่าจะเป็น

¹วัชรินทร์ เกษภาษา. ภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีและโครงสร้างอำนาจในท้องถิ่นไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลนครหาดใหญ่. 2542. หน้า 77 – 79.

²พนม วิไลรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2544.

เป็นการขออนุญาตเข้ามาดำเนินการ การประชุมร่วมกับเจ้าสถาประกอบการเพื่อช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งต่าง ๆ นอกจากนี้ วชิรวิภรณ์ เกษภาษา¹ ยังได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า จากสภาพปัจจุบันของเมืองหาดใหญ่มีนักลงทุนจำนวนมาก และการที่จะมาดำเนินธุรกิจจะต้องมีการเข้ามาขออนุญาตต่าง ๆ ภายในสำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่ อาทิ การขออนุญาตการก่อสร้างอาคาร การติดต่องานทะเบียนราษฎร งานการคลัง ซึ่ง เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้มีนโยบายที่จะให้พนักงานเทศบาลบริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็วและอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ของงานบริการอย่างโปร่งใส จนเป็นที่ยอมรับและเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่นักลงทุนสนใจที่จะมาลงทุนในเมืองหาดใหญ่

นอกจากธุรกิจการค้า ธุรกิจการบริการ และธุรกิจการโรงแรมในย่านใจกลางเมืองหาดใหญ่แล้ว เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้ริเริ่มวางแผนและปรับปรุงตลาดสดของเทศบาล ซึ่งแต่เดิมเป็นอาคารชั้นเดียว และมีสถานที่คับแคบ ไม่สะดวกที่ผู้ประกอบการค้า หรือเกษตรกรจะนำสินค้าหรือผลผลิตมาวางขาย อีกทั้งไม่สะดวกต่อประชาชนที่จะมาจับจ่ายสินค้าที่จำเป็น จึงได้ดำเนินการสร้างตลาดสดขึ้น จำนวน 3 ชั้น 2 หลัง และสะดวกเพียงพอในการที่ผู้ประกอบการค้าจะนำสินค้ามาวางขาย และสะดวกแก่ประชาชนที่จะซื้อหาสินค้า นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการก่อสร้างตลาดเกษตรเพื่อรองรับสินค้าจากเกษตรกร เนื่องด้วยการจราจรที่หนาแน่นที่บริเวณตลาดสด เพื่อเป็นการขยายตลาดไปยังที่แห่งใหม่ ซึ่งขณะนี้ได้ดำเนินการก่อสร้างเกือบแล้วเสร็จ

ด้านการเมือง การปกครอง

การปกครองระบอบประชาธิปไตย คือ การปกครองที่ประชาชนเป็นเจ้าของประเทศ มีส่วนมีเสียงในการปกครอง การปกครองที่จะสร้างความผาสุกให้เกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์ตามอุดมคติของระบอบประชาธิปไตยนั้น คือ การที่ควรจะมีองค์กรในระดับย่อยที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนที่จะสามารถสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาได้รวดเร็วและพอเพียง ด้วยเหตุนี้จึงเกิดการปกครองท้องถิ่นขึ้น เพื่อปฏิบัติหน้าที่สนองความจำเป็นและความต้องการส่วนนี้

เทศบาลในประเทศไทยก่อตั้งเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2476 หรือ 1 ปี หลังมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มีการแบ่งชั้นหรือประเภทของเทศบาลเป็น 3 ประเภท คือ เทศบาล

¹วชิรวิภรณ์ เกษภาษา. ภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีและโครงสร้างอำนาจในท้องถิ่นไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลนครหาดใหญ่. 2542. หน้า 139.

ตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ซึ่งแต่ละระดับต่างกันที่ขนาดของชุมชน ความเจริญ เศรษฐกิจ และจำนวนประชากร ส่วนหาตใหญ่ได้มีวิวัฒนาการตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังที่ สงบ ส่องเมือง และลักษมี จิระนคร¹ ได้กล่าวไว้ สรุปได้ว่า อำเภอหาตใหญ่เป็นที่ตั้งของเทศบาลนคร หาตใหญ่ เดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาลหาตใหญ่ (25 กรกฎาคม พ.ศ. 2471) ได้ยกฐานะเป็นเทศบาล ตำบลหาตใหญ่ เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2478 ยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองหาตใหญ่ เมื่อวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2492 และต่อมาได้ยกฐานะเป็นเทศบาลนครหาตใหญ่ ตามพระราชกฤษฎีกา เล่มที่ 112 ตอนที่ 40 ก. ลงวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2538 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2538

การที่หาตใหญ่ได้ยกฐานะมาอย่างรวดเร็ว เป็นเพราะความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการขยายตัวอย่างรวดเร็วของจำนวนประชากร ปัจจัยอีกประการหนึ่งที่มีผลต่อการเจริญเติบโต ของหาตใหญ่ คือ ผลงานในการเมือง การปกครอง ของผู้นำส่วนท้องถิ่น คือ เคร่ง สุวรรณวงศ์ นายก เทศมนตรีเทศบาลนครหาตใหญ่ ซึ่งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500-2516 เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้ดำรงตำแหน่งเป็น เทศมนตรี พ.ศ. 2516 – 2538 ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองหาตใหญ่ และ พ.ศ. 2538 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน เคร่ง สุวรรณวงศ์ ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาตใหญ่ ดังนั้น ผู้วิจัยขอแบ่งผลงานทางด้านการเมือง การปกครอง ของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็น 3 สมัย คือ

1. สมัย เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นเทศมนตรี
2. สมัย เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นนายกเทศมนตรีเมืองหาตใหญ่
3. สมัย เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นนายกเทศมนตรีนครหาตใหญ่

1. สมัย เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นเทศมนตรี

ก่อนหน้าที่ เคร่ง สุวรรณวงศ์ จะลงเล่นการเมืองส่วนท้องถิ่น ได้ทำงานให้กับกำนันวร ทวีรัตน์ กำนันตำบลคองส์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีอิทธิพลในสมัยนั้น โดยทำหน้าที่เป็นเสมียนกำนันประสานงาน ระหว่างราชการกับประชาชน ทำงานในหน้าที่มานาน จนเป็นที่รู้จักมักคุ้นกับคนทั่ว ๆ ไป จึงกลายเป็นคนกว้างขวางที่ประชาชนได้พบปะรู้จักและคุ้นเคยในนิสัยในคอ ดังที่ วชิรภรณ์ เกษภาษา² และ

¹สงบ ส่องเมือง และลักษมี จิระนคร. “หาตใหญ่, อำเภอ,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 เล่ม 17. 2542. หน้า 8,610.

²วชิรภรณ์ เกษภาษา. ภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีและโครงสร้างอำนาจในท้องถิ่นไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลนครหาตใหญ่. 2542. หน้า 69 – 99.

เคร่ง สุวรรณวงศ์¹ ได้กล่าวถึงการเข้าสู่การเมืองท้องถิ่นและสภาพการเมืองในสมัยนั้น สรุปได้ว่าเมื่อปี 2500 อายุการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองหาดใหญ่ได้หมดวาระลง ปรากฏว่ามีผู้ที่มีความสนใจที่จะเข้าไปบริหารงานเทศบาลหลายกลุ่ม ต่างกลุ่มต่างก็ก่อตัวและรวมตัวกันตั้งเป็นทีมสมัครเข้ารับเลือกตั้งแข่งขันเป็นสมาชิกเทศบาลเมืองหาดใหญ่ ในสมัยนั้นมี 3 – 4 ทีม หลายทีมต่างก็ได้ชักชวน เคร่ง สุวรรณวงศ์ เข้าร่วมทีมด้วย เนื่องด้วยเห็นว่าเคร่ง เป็นบุคคลที่กว้างขวาง เป็นที่รู้จักของประชาชนโดยทั่วไป ในที่สุด เคร่ง สุวรรณวงศ์ โดยการชักชวนของ โกเมศ อินทวงศ์ หัวหน้าทีมเก่าในสมัยนั้น ธนา พันธุเมธา และ เฉวียง ณ พัทลุง ได้ไปติดต่อ วร ทวีรัตน์ กำนันตำบลคอหงส์ในสมัยนั้น ซึ่งเป็นผู้ใหญ่ที่ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ให้ความเคารพนับถือ และในการเลือกตั้งสมัยนี้ทีมเก่าได้ผ่านการรับเลือกให้เข้าไปบริหารงานถึง 10 คน ในจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมด 12 คน และในการเข้าลงเล่นการเมืองท้องถิ่นครั้งแรกของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้รับเลือกได้ดำรงตำแหน่งเทศมนตรี นับเป็นความสำเร็จครั้งแรกทันทีที่เข้าลงเล่นการเมืองท้องถิ่น ประกอบกับคณะเทศมนตรีต่างมองเห็นว่า เคร่ง สุวรรณวงศ์ สามารถปฏิบัติงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เป็นคนที่มีความจริงจังต่อหน้าที่การงานและสามารถที่จะเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มและประสานงานกับหน่วยราชการได้เป็นอย่างดี การเมืองในช่วงนั้นประชาชนไม่สนใจการเมือง เนื่องจากเห็นว่าเป็นเรื่องของราชการ จึงไม่มีการสนใจ และแย่งชิงอำนาจ ประกอบกับทีมของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นผู้บริหารมากกว่าฝ่ายค้าน รวมไปถึงการได้การสนับสนุนจาก วร ทวีรัตน์ จึงทำให้เคร่ง สุวรรณวงศ์ สามารถบริหารงานเทศบาลได้อย่างสะดวกสบาย แต่ทีมของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ก็ไม่ได้นิ่งดูดาย มีการวางรากฐานทางประชาชนโดยอาศัยแกนหนุนจากญาติพี่น้อง ซึ่งมีมากในขณะนั้น สอบถามความคิดเห็นและความต้องการจากประชาชนนำมาพัฒนาเมืองหาดใหญ่ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ และเหตุการณ์ในสภาในขณะนั้นก็เป็นไปอย่างราบเรียบ ผู้สมัครที่เข้าแข่งขันต่างยอมรับและสามารถประสานผลประโยชน์ได้อย่างลงตัว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาเมืองหาดใหญ่ และการทำงานยังเป็นหน่วยงานเล็ก ๆ ที่มีหน้าที่การบริหารงานไม่มากนัก รวมไปถึงประชาชนสามารถเรียกร้อง ร้องเรียนได้อย่างรวดเร็ว ทำให้เหตุการณ์ในสภาเป็นไปอย่างสงบ

หลังจากวาระการดำรงตำแหน่งเป็นเวลา 5 ปี ได้หมดวาระลงเมื่อปี 2506 ช่วงจังหวะที่ประเทศไทยมีการปฏิวัติ ทางคณะปฏิวัติจึงเลือกที่จะไม่ให้มีการเลือกตั้ง แต่ใช้วิธีแต่งตั้งข้าราชการ

¹เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2543.

มารักษากาการแทนในเทศบาลทั่วไปก่อน แต่ที่เทศบาลเมืองหาดใหญ่จากการสอบถามราษฎร ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาในขณะนั้นเห็นว่าคณะเทศมนตรีทั้ง 3 สามารถบริหารงานได้ดี มีความสามารถเป็นที่ยอมรับจากประชาชน จึงได้เสนอชื่อต่อกระทรวงมหาดไทยให้คณะเทศมนตรีที่มี เกร่ง สุวรรณวงศ์ ร่วมอยู่ด้วยดำรงตำแหน่งต่อ ซึ่งทางกระทรวงมหาดไทยได้อนุมัติแต่งตั้งให้บุคคล ทั้ง 3 ดำรงตำแหน่งเป็นคณะเทศมนตรีสืบเนื่องต่อไปจนหมดวาระ

ในปี พ.ศ. 2511 วาระการเป็นคณะผู้บริหารเทศบาลเมืองหาดใหญ่หมดลงอีกครั้ง ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลอีกครั้งหนึ่ง ในครั้งนั้นมีผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาลแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ซึ่งผลของการเลือกตั้งปรากฏว่าทีมเก่า ซึ่งเป็นทีมที่ เกร่ง สุวรรณวงศ์ สังกัดอยู่ได้รับความสำเร็จได้รับเลือกตั้งจากประชาชนอีกครั้ง ซึ่งครั้งนี้มีการเปลี่ยนตัวหัวหน้าทีมเก่าจาก โกเมศ อินทวงศ์ เป็น วิเชียร โกวิทยา เป็นนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองหาดใหญ่ เกร่ง สุวรรณวงศ์ และ ธนา พันธุเมธา เป็นเทศมนตรี นับเป็นเทศมนตรีสมัยที่ 3 ของเกร่ง สุวรรณวงศ์

ตาราง 1 รายชื่อสมาชิกสภาเทศบาล สมัยเลือกตั้ง
วันที่ 18 พฤษภาคม 2501 – 17 พฤษภาคม 2506

รายชื่อสมาชิก	ตำแหน่ง
1. นายกี จิระนคร	นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองหาดใหญ่
2. นายโกเมศ อินทวงศ์	
3. นายครั้น สุวรรณวงศ์	
4. นายเกร่ง สุวรรณวงศ์	เทศมนตรี
5. นายเงิน ดิลโร	
6. นายชลัษ กิระวานิช	
7. นายชูศักดิ์ สุขคนหงษ์	เทศมนตรี
8. นายธนา พันธุเมธา	
9. นายเนื่อง บุญเลิศ	
10. นายบุญจินต์ โล่ห์สุวรรณ	
11. นายผุด พุทธชาติ	
12. นายเนียร สุวรรณศิริ	
13. นายวินิจ เลชะกุล	
14. นายเศกสรรค์ สุวรรณานนท์	

ตาราง 1 (ต่อ)

รายชื่อสมาชิก	ตำแหน่ง
15. นายสกล วงศ์จรัส	
16. นายสนธิ จารีย์	
17. นายสุเมธ ณ ถลาง	
18. นายอริย์ อักษร ศิริ	
19. นายทวี บุญสนิท	
20. นายวิเชียร โกวิทยา	

ที่มา : สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลนครหาดใหญ่

ตาราง 2 รายชื่อสมาชิกสภาเทศบาลสมัยเลือกตั้ง วันที่ 1 สิงหาคม 2506 – 25 ตุลาคม 2510

รายชื่อสมาชิก	ตำแหน่ง
1. นายกี จิระนคร	
2. นายโกเมศ อินทวงศ์	นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองหาดใหญ่
3. นายครั้น สุวรรณวงศ์	
4. นายเคร่ง สุวรรณวงศ์	เทศมนตรี
5. นายเงิน ดิสโร	
6. นายเจียง ณ พัทลุง	
7. นายชลัษ กิระวานิช	
8. นายทิน พงษ์อักษร	
9. นายธนา พันธุเมธา	เทศมนตรี
10. นายบุญจันต์ โล่ห์สุวรรณ	
11. ร.ต.ไพบุลย์ สิทธิคุณ	
12. นายวิเชียร โกวิทยา	
13. นายวินิจ เลชะกุล	
14. นายเศกสรรค์ สุวรรณานนท์	
15. นายสกล วงษ์จรัส	
16. นายสนธิ จารีย์	
17. นายสุทัศน์ ศักดิ์เลิศวัชร	

ตาราง 2 (ต่อ)

รายชื่อสมาชิก	ตำแหน่ง
18. นายอริย์ อักษร ศิริ 19. นายประสิทธิ์ จุลพันธ์ 20. นายนิทัศน์ ไสเจยยะ	

ที่มา : สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลนครหาดใหญ่

ตาราง 3 รายชื่อสมาชิกสภาเทศบาลสมัยเลือกตั้ง วันที่ 23 ธันวาคม 2510 – 22 ธันวาคม 2515

รายชื่อสมาชิก	ตำแหน่ง
1. นายปิติ ชวพงษ์ 2. นายเกร่ง สุวรรณวงศ์ 3. นายครั้น สุวรรณวงศ์ 4. นายวิเชียร โกวิทยา 5. นายนิทัศน์ ไสเจยยะ 6. นายธนา พันธุเมธา 7. นายเศกสรรค์ สุวรรณานนท์ 8. นายเจียง ณ พัทลุง 9. นายโกเมศ อินทวงศ์ 10. จ.ส.ต.อนันต์ เรืองกุล 11. นายเอี่ยม สุวรรณพฤษ 12. นางผ่องเพ็ญ มุ่งแสง 13. นายสวัสดิ์ พูลสุวรรณ 14. นายสนิท ณ สงขลา 15. นายสกล วงษ์จรัส 16. นายจวน พันธุ์สุวรรณ 17. นายนิพนธ์ สว่างภาพ 18. นายจินดา อยู่คมโชติ	เทศมนตรี นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองหาดใหญ่ เทศมนตรี

ที่มา : สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลนครหาดใหญ่

2. สมัย เครื่อง สุวรรณวงศ์ เป็นนายกเทศมนตรีเมืองหาดใหญ่

ปี พ.ศ. 2516 วาระการเป็นสมาชิกสภาเทศบาลได้หมดวาระอีกครั้งและมีการแข่งขันเป็นสมาชิกสภาเทศบาลอีกครั้ง ครั้นนั้นมีกลุ่มผู้เข้าสมัครด้วยกัน 3 กลุ่ม และมีบุคคลเลือกสมัครอิสระไม่สังกัดกลุ่มใดอีก 6 – 7 คน ผลปรากฏว่า ทีมเก่าสามารถได้รับเลือกตั้งให้เป็นผู้บริหารเทศบาลเมืองหาดใหญ่อีกครั้ง โดยมี วิเชียร โกวิทยา เป็นนายกเทศมนตรี เครื่อง สุวรรณวงศ์ และ ธนา พันธุเมธา เป็นเทศมนตรี หลังจากนั้น วิเชียร โกวิทยา ล้มป่วยไม่สามารถบริหารงานต่อไปได้ จึงได้มีการสรรหาผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งแทน ทางสมาชิกสภาเทศบาลพิจารณาเห็นชอบให้ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเมืองหาดใหญ่ ซึ่งเป็นสมัยแรกของการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของเทศบาล โดยมี ธนา พันธุเมธา และ เฉวียง ณ พัทลุง เป็นเทศมนตรี ปี พ.ศ. 2518 เครื่อง สุวรรณวงศ์ เป็นผู้นำทีมเก่า ได้พาสมาชิกเข้ามาร่วมบริหารได้เกือบยกทีม คือ 16 คน นอกเหนือจากนั้นเป็นผู้สมัครอิสระ 2 คน วันที่ 8 มิถุนายน 2523 และวันที่ 28 กรกฎาคม 2528 ทีมเก่าสามารถเข้ามาบริหารเป็นสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมด ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2528 ได้มีกลุ่มการเมืองใหม่ที่ชื่อว่า “ใหม่พัฒนา” ซึ่งมีหัวหน้าทีม คือ ชูชาติ อินทฤทธิ์ เข้าร่วมสมัครแข่งขันรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองหาดใหญ่ด้วย ในครั้งนี้หาดใหญ่มีการแบ่งเขตการเลือกตั้งท้องถิ่นเป็น 3 เขต คือ เขตบริเวณรอบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เขตย่านใจกลางเมืองหรือบริเวณย่านพาณิชยกรรม และเขตหาดใหญ่ใน แต่ละเขตมีตัวแทนเขตละ 6 คน จากเดิมที่เคยเป็นแบบรวมเขตคือเลือกพร้อมกัน 18 คน ผลปรากฏว่า ทีมเก่าสามารถนำลูกทีมเข้ามาได้ทั้ง 18 คน เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2533 มีการแข่งขันเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลอีกครั้ง ปรากฏว่า ในเขตเลือกตั้งที่ 1 และ 2 ไม่มีผู้ใดสมัครเข้าแข่งขันช่วงชิงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลแม้แต่คนเดียว คงมีแต่ในเขตเลือกตั้งที่ 3 เท่านั้นที่มีการดำเนินการเลือกตั้ง เนื่องจากมีผู้มาสมัครมากกว่า 6 คน ผลปรากฏว่า ทีมเก่า ก็สามารถเข้ามาบริหารงานในเทศบาลได้ครบทั้ง 18 คน

วัชรินทร์ เกษภาษา¹ ผู้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีและโครงสร้างอำนาจในท้องถิ่นไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลนครหาดใหญ่ ได้กล่าวถึงเหตุที่ทำให้ทีมเก่าภายใต้การนำของเครื่อง สุวรรณวงศ์ ประสบความสำเร็จในการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลทุกครั้ง สรุปได้ว่าเครื่อง สุวรรณวงศ์ เป็นที่นับหน้าถือตาแก่ชาวบ้านทั่วไป มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้เห็นเด่นชัดใน

¹วัชรินทร์ เกษภาษา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ปรึกษาวิทยุภักษ์ จำกัด 590 ถนนคลองเรียน 1 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

โครงการต่าง ๆ เป็นคนกล้าตัดสินใจในการทำงาน และกล้าที่จะรับผิดชอบต่อสมาชิกสภาสูง จนทำให้เกิดความเชื่อมั่นที่จะมีผู้นำที่สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ในการคัดสรรผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้ง เคร่ง สุวรรณวงศ์ จะคัดสรรกลุ่มคนในหมู่เครือญาติหรือกลุ่มอำนาจที่สนับสนุนมาสมัคร ซึ่งเมื่อผ่านการเลือกตั้งไปแล้ว สมาชิกสภาสามารถทำตามความคิดและนโยบายของตนเป็นหลัก ซึ่งจะสังเกตได้ว่าในกลุ่มสมาชิกสภาเทศบาลจะประกอบด้วย ทวีรัตน์ สาระวิโรจน์ สุวรรณวงศ์ ทองวงศ์ ลาภาโรจน์ ลีลาภรณ์ กิระวานิช เป็นต้น ซึ่งกลุ่มดังกล่าวเป็นพันธมิตรกับ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ทำให้การบริหารงานเป็นไปด้วยความราบรื่น สำหรับผู้สมัครอิสระที่ได้รับคัดเลือก เคร่ง สุวรรณวงศ์ ก็จะให้เกียรติและพยายามที่จะประสานผลประโยชน์ให้ผู้สมัครอิสระยอมรับ เมื่อมีการแข่งขันครั้งต่อไป เคร่ง สุวรรณวงศ์ ก็จะเชิญชวนเข้าร่วมทีม

นอกจากนี้ จ.ส.อ.นุกูล มณีสิทธิ์¹ อดีตสมาชิกสภาเทศบาลนครหาดใหญ่ ได้ให้สัมภาษณ์ถึงการที่ไม่มีผู้สมัครเข้ารับการแข่งขันเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล สรุปได้ว่า เคร่ง สุวรรณวงศ์ มีบุคคลิกผู้นำแบบมีบารมี ซึ่งบุคคลในท้องที่มีความยำเกรง และทีมผู้เข้าแข่งขันก็ไม่สามารถสรรหาบุคคลที่มีคุณสมบัติโดดเด่น และมีความรอบรู้ได้เท่ากับ เคร่ง สุวรรณวงศ์ รวมไปถึงการที่มีศักยภาพในการบริหารงานที่สมบูรณ์แบบ เป็นที่ยอมรับของข้าราชการระดับสูงจากส่วนกลาง ที่ เคร่ง สุวรรณวงศ์ สามารถของบประมาณอุดหนุนจากส่วนกลางได้อย่างรวดเร็ว และเป็นจำนวนมาก

ตาราง 4 รายชื่อสมาชิกสภาเทศบาลสมัยเลือกตั้ง วันที่ 23 ธันวาคม 2515 – 13 ธันวาคม 2517

รายชื่อสมาชิก	ตำแหน่ง
1. นายกี จิระนคร	นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองหาดใหญ่ เทศมนตรี
2. นายกระจำจ ธรรมโชติ	
3. นายโกเมศ อินทวงศ์	
4. นายขาม ธรรมชาติ	
5. นายครั้น สุวรรณวงศ์	
6. นายเคร่ง สุวรรณวงศ์	
7. นายเจียง ณ พัทลุง	
8. นายชูชาติ ประธานราษฎรนิกร	

¹จ.ส.อ.นุกูล มณีสิทธิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 7 ถนนคลองเรียน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

ตาราง 4 (ต่อ)

รายชื่อสมาชิก	ตำแหน่ง
9. นายธนา พันธุเมธา	เทศมนตรี
10. นายธรรมบุญ เลากัยกุล	
11. นายนิทัศน์ ไสเจยยะ	
12. นายปรีชา มาตยานันท์	
13. นายวินิจ เลชะกุล	
14. นายวิรัตน์ ฉันทานุมัติ	
15. นายเศกสรรค์ สุวรรณานนท์	
16. นายสกล วงษ์จรัส	
17. นายสุทิน พงศ์พานิช	
18. จ.ส.ต.อนันต์ เรืองกุล	

ที่มา : สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลนครหาดใหญ่

ตาราง 5 รายชื่อสมาชิกสภาเทศบาลสมัยเลือกตั้ง วันที่ 14 ธันวาคม 2517 – 13 ธันวาคม 2522

รายชื่อสมาชิก	ตำแหน่ง
1. นายเกร่ง สุวรรณวงศ์	นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองหาดใหญ่
2. นายปิติ ชวพงษ์	
3. นายครั้น สุวรรณวงศ์	
4. นายชูชาติ ประธานราษฎรนิกร	
5. นายชาญ ลีลาภรณ์	
6. นายธนา พันธุเมธา	
7. นายกี จิระนคร	
8. นายวิญญู ทวีรัตน์	
9. นายชลัษ กิระวานิช	
10. นายเจวียง ณ พัทลุง	เทศมนตรี
11. นายช่วง มโนชีพ	
12. นายสกล วงษ์จรัส	
13. นายจารุ มาตรากูร	

ตาราง 5 (ต่อ)

รายชื่อสมาชิก	ตำแหน่ง
14. นายนิทัศน์ ไสเจยยะ	
15. ส.อ.ผาด จันทะยะ	
16. นายสรวง ยุทธนา	
17. พันตำรวจตรีพิน ไตรสุวรรณ	
18. นายเจียร คชรรัตน์	
19. นายเศียร สิทธิรักษ์	
20. นายบรรพสาร อินทศร	

ที่มา : สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลนครหาดใหญ่

ตาราง 6 รายชื่อสมาชิกสภาเทศบาลสมัยเลือกตั้ง วันที่ 8 มิถุนายน 2523 – 8 มิถุนายน 2528

รายชื่อสมาชิก	ตำแหน่ง
1. นายเกร่ง สุวรรณวงศ์	นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองหาดใหญ่
2. นายธนา พันธุเมธา	เทศมนตรี
3. นายครั้น สุวรรณวงศ์	รองประธานสภา
4. นายเจียง ณ พัทลุง	เทศมนตรี
5. นายเริ่ม บุญวรรณโณ	
6. นายสรวง ยุทธนา	
7. นายจารุ มาตยาญูร	
8. นายผิน บุญทิศโร	
9. นายกี จิระนคร	ประธานสภา
10. นายวิญญู ทวีรัตน์	เทศมนตรี
11. นายเศียร สิทธิรักษ์	
12. นายช่วย มโนชีพ	
13. นายบรรพสาร อินทศร	
14. นายชาญ ลีลาภรณ์	
15. นายเจียร คชรรัตน์	
16. นายคลอง ทองวงศ์	

ตาราง 6 (ต่อ)

รายชื่อสมาชิก	ตำแหน่ง
17. นายชัชชัย กิระวานิช	
18. นายนิทัศน์ ไส้เจยยะ	

ตาราง 7 รายชื่อสมาชิกสภาเทศบาลสมัยเลือกตั้ง วันที่ 28 กรกฎาคม 2528 – 27 กรกฎาคม 2533

รายชื่อสมาชิก	ตำแหน่ง
เขต 1	
1. นายครั้น สุวรรณวงศ์	รองประธานสภา
2. นายลั่น สาระวิโรจน์	
3. จ.ส.อ.บุญล มณีสิทธิ์	
4. นายธนา พันธเมธา	เทศมนตรี
5. นายเศียรลธิธิรักษ์	
6. นายบรรพสาร์ อินทศร	
เขต 2	
1. นายเคร่ง สุวรรณวงศ์	นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองหาดใหญ่
2. นายบุญเลิศ ลาภาโรจน์กิจ	
3. นายวินุญ ทวีรัตน์	เทศมนตรี
4. นายคลอง ทองวงศ์	
5. นายชาญ ลีลาภรณ์	
6. นายกี จิระนคร	ประธานสภา
เขต 3	
1. นายชัชชัย กิระวานิช	
2. นายวิลาศ เรืองกุล	
3. นายเฉวียง ณ พัทลุง	เทศมนตรี
4. นายเริ่ม บุญวรรณโร	
5. นายน้อม รักษาภิรักษ์	
6. พ.ต.ท.รณภูมิ กุลจันต์	

ที่มา : สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลนครหาดใหญ่

ตาราง 8 รายชื่อสมาชิกสภาเทศบาลสมัยเลือกตั้ง วันที่ 23 กันยายน 2533 – 22 กันยายน 2538

รายชื่อสมาชิก	ตำแหน่ง
เขต 1	
1. นายครั้น สุวรรณวงศ์	รองประธานสภา
2. นายลั่น สาระวิโรจน์	
3. จ.ส.อ.นุกูล มุณีสัทธี	
4. นายธนา พันธเมธา	เทศมนตรี
5. นายเศียร ลิทธิรักษ์	
6. นายบรรพसार อินทศร	
เขต 2	
1. นายเกร่ง สุวรรณวงศ์	นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองหาดใหญ่
2. นายบุญเลิศ ลาภาโรจน์กิจ	
3. นายคลอง ทองวงศ์	
4. นายวิญญู ทวีรัตน์	เทศมนตรี
5. นายชาญ ลีลาภรณ์	
6. นายกี จิระนคร	ประธานสภา
เขต 3	
1. นายชลัษ กิระวานิช	
2. นายวิลาศ เรืองกุล	
3. นายเฉยียง ณ พัทลุง	เทศมนตรี
4. นายเริ่ม บุญวรรณโณ	
5. นายน้อม รักษาภิกษุ	
6. พ.ต.ท.รณภูมิ กุลจินต์	

ที่มา : สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลนครหาดใหญ่

3. สมัย เสร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นนายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่

ในช่วงที่เทศบาลเมืองหาดใหญ่ยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนครหาดใหญ่ ในวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2538 รัฐบาลมีความต้องการที่จะกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นมากขึ้น ประชาชนมีความสนใจทางด้านการเมืองมากขึ้นและการเมืองในหาดใหญ่ในสมัยนั้นน่าจับตามองมากขึ้น กระแสการเลือกตั้งค่อนข้างรุนแรง เนื่องจากมีกลุ่มนักธุรกิจกลุ่มหนึ่งในหาดใหญ่ได้มีการรวมตัวกันเข้าสมัครแข่งขันกับทีมเก่าในนามของทีมเกียรติภูมิ เพื่อหวังแย่งชิงอำนาจทางการเมืองในสภาเทศบาล เมื่อหาดใหญ่ได้ยกฐานะจากเทศบาลเมืองหาดใหญ่มาเป็นเทศบาลนครหาดใหญ่ ซึ่งจะต้องมีสมาชิกสภาเทศบาลเพิ่มขึ้นจาก 18 คน เป็น 24 คน และในการเลือกตั้งครั้งนี้กระทำเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2538 ซึ่งเป็นการแข่งขันกันระหว่างทีมเก่า นำทีมโดยนายกเทศมนตรีเมืองหาดใหญ่หลายสมัย กับทีมเกียรติภูมินำทีมโดย ประยูร วงศ์ปรีชากร

การคัดสรรบุคคลเข้ามาร่วมทีมของ เสร่ง สุวรรณวงศ์ ได้คัดสรรบุคคลต่าง ๆ ที่เป็นคนรุ่นใหม่เข้ามาร่วมทีม อาทิ ครรชิต สุวานิสโร (นักธุรกิจ) ชนะ มหาศรี ประสงค์ สุวรรณวงศ์ (บุตรชาย/ปลัดอำเภอ) พิพัฒน์ เจือละออ โสภณ สาระวิโรจน์ จ่านง มิหิตพงษ์ ซึ่งเป็นบุคคลที่ในวงการคนรุ่นใหม่ยอมรับ ผลปรากฏว่า ภายหลังการเลือกตั้ง ทีมเก่า เสร่ง สุวรรณวงศ์ สามารถนำลูกทีมเข้ามาในสภาได้ 21 คน ฝ่ายค้าน 3 คน ประกอบด้วย ประยูร วงศ์ ปรีชากร อุดุลศักดิ์ ภูเก็ม สุธรรม ธรรมโชติ จากทีมเกียรติภูมิได้เข้ามาเป็นสมาชิกสภาฝ่ายค้าน นับเป็นสมัยแรกของ เสร่ง สุวรรณวงศ์ ที่ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ โดย ครั้น สุวรรณวงศ์, เน้น ไชยปัญดิษฐ์, ชลช กิระวานิช และ วิญญู ทวีรัตน์ เป็นเทศมนตรี ต่อมา วิญญู ทวีรัตน์ ได้เสียชีวิตลง เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2539 และได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลซ่อมในเขต 3 เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2539 ผลปรากฏว่า ประสงค์ สุวรรณวงศ์ บุตรชาย เสร่ง สุวรรณวงศ์ ได้รับเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกสภาเทศบาล และแต่งตั้งให้เป็นเทศมนตรีแทนวิญญู ทวีรัตน์ ต่อมาเดือนเมษายน 2542 ครั้น สุวรรณวงศ์ ได้ขอลาออกจากการเป็นเทศมนตรี จึงได้แต่งตั้งให้ ครรชิต สุวานิสโร เป็นเทศมนตรี เป็นที่น่าสังเกตว่า ชูชาติ อินทฤทธิ์ ประธานสภาเทศบาล ในสมัยนี้ ในอดีตเมื่อช่วงการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมื่อปี พ.ศ. 2528 เคยลงสมัครแข่งขันเพื่อช่วงชิงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น แต่ไม่สามารถเอาชนะทีมเก่าของ เสร่ง สุวรรณวงศ์ ได้ แต่ในสมัยนี้กลับเข้าร่วมทีมเก่ากับ เสร่ง สุวรรณวงศ์ นับเป็นกลยุทธ์ในการแข่งขันทางการเมืองของ เสร่ง สุวรรณวงศ์ ในการดึงเอาคู่แข่งมาเป็นทีมเดียวกับตนเอง

ตาราง 9 รายชื่อสมาชิกสภาเทศบาลสมัยเลือกตั้ง วันที่ 16 ธันวาคม 2538 – 22 มกราคม 2543

ชื่อ	ตำแหน่ง
เขต 1	
1. นายครั้น สุวรรณวงศ์	เทศมนตรี
2. พ.ท.คิต หิรัญขุนทด	
3. นายโสภณ สาระวิโรจน์	
4. นายเนิ่น ไชยปัญดิษฐ์	เทศมนตรี
5. นายประเสริฐ หมิดปน	รองประธานสภา
6. นายบรรพสาร อินทศร	
เขต 2	
1. นายเกร่ง สุวรรณวงศ์	นายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่
2. นายครรชิต ฐานิสโร	
3. นายชนะ มหาศรี	
4. นายจำนงค์ มหิตพงษ์	
5. นายชาญ ลีลาภรณ์	
6. นายประยูร วงศ์ปรีชากร (ฝ่ายค้าน)	
เขต 3	
1. นายครั้น ทวีรัตน์	
2. นายคล่อง ทองวงศ์	
3. จ.ส.อ.นุกูล มุณีสัทธี	
4. นายวีระชัย สุวรรณวงศ์	
5. นายวิญญู ทวีรัตน์	ถึงแก่กรรม
6. นายวิลาศ เรืองกุล	
7. นายประสงค์ สุวรรณวงศ์	เทศมนตรี
เขต 4	
1. นายชูชาติ อินทฤทธิ์	ประธานสภา
2. นายอดิศักดิ์ ชัยวิวัฒน์พงศ์	
3. นายพิพัฒน์ เจือละออง	
4. นายชลัษ กิระวานิช	

ตาราง 9 (ต่อ)

ชื่อ	ตำแหน่ง
5. นายสุธรรม ธรรมโชติ	ฝ่ายค่าน
6. นายอดุลศักดิ์ มูเก็ม	ฝ่ายค่าน

ที่มา : สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลนครหาดใหญ่

ตาราง 10 รายชื่อสมาชิกสภาเทศบาล สมัยเลือกตั้งวันที่ 23 มกราคม 2543 - ปัจจุบัน

ชื่อ	ตำแหน่ง
เขต 1	
1. นายครั้น สุวรรณวงศ์	เทศมนตรี
2. นายสรพงศ์ แผละดี	
3. นายอนงค์ แก้วจันทัด	
4. นายประเสริฐ หมิดปน	รองประธานสภา
5. นายโสภณ สาระวิโรจน์	เทศมนตรี
6. นายเน้น ไชยบัณฑิตชู	
เขต 2	
1. นายเกร่ง สุวรรณวงศ์	นายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่
2. นางเสริมศิริ ผสมพงษ์	
3. นายอานูภาพ นิลกรรณ	
4. นายจำนง มหิตพงษ์	
5. นายชนะ มหาศรี	
6. นายครรชิต ฐานิสโร	เทศมนตรี
เขต 3	
1. นายประสงค์ สุวรรณวงศ์	เทศมนตรี
2. นายยุทธพงศ์ มุณีสัทธี	
3. นายวีระชัย สุวรรณวงศ์	
4. นายวิลาศ เรืองกุล	ประธานสภา
5. นายครั้น ทวีรัตน์	
6. นายคลอง ทองวงศ์	

ตาราง 10 (ต่อ)

ชื่อ	ตำแหน่ง
เขต 4	
1. นายอดิศักดิ์ ชัยวิวัฒน์พงศ์	เทศมนตรี
2. นายวิจิต คงสุจริต	
3. นายพงษ์ศักดิ์ จิโรภาส	
4. นายไพลภ หนูมี	
5. นายเกียรติ เจริญวิริยาภ	
6. นายพิพัฒน์ เจือละออง	

ที่มา : สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลนครหาดใหญ่

ยุทธพงศ์ มุณีสิทธิ์¹ สมาชิกสภาเทศบาลนครหาดใหญ่ ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลในนามทีมเก่า และความสำเร็จในการได้รับการเลือกตั้ง สรุปได้ว่าเหตุในการเลือกร่วมกับทีมเก่าภายใต้การนำของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ เนื่องจากมีสัมพันธภาพอันดีกับตัวนายกเคร่ง และ จ.ส.อ.นุกุล มุณีสิทธิ์ อดีตสมาชิกสภาเทศบาลนครหาดใหญ่ ผู้เป็นบิดาก็เคยร่วมทีมกับเคร่ง สุวรรณวงศ์ อีกประการคือ ความสามารถในการบริหารงานของนายกเคร่ง เป็นที่ประจักษ์ นโยบายของทีมล้วนเป็นนโยบายที่ดี มีประโยชน์ต่อส่วนร่วม และเมื่อได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน ทราบดีว่าในการทำงานหรือการดำเนินโครงการในแต่ละโครงการจะต้องมีการกลั่นกรองและร่วมรับฟังแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มสมาชิกสภาเทศบาล ทุกคนมีสิทธิ์ร่วมแสดงความคิดเห็น สามารถคัดค้าน แนะนำ ซึ่งนายกเคร่ง จะรับฟังความคิดเห็นของทุกคน และยอมรับมติของที่ประชุม นอกจากนี้ เคร่ง เป็นผู้นำที่มีศักยภาพ วิสัยทัศน์สูง โดยเฉพาะในแง่ประสานงานกับรัฐบาลกลาง ส่งผลให้โครงการบางโครงการ เช่น โครงการบ่อบำบัดน้ำเสีย ซึ่งเป็นโครงการที่ต้องใช้งบประมาณในการดำเนินงานเป็นพันล้าน แต่นายกเคร่งก็สามารถผลักดันให้โครงการนี้ประสบผลสำเร็จ หากตัวนายกไม่ใช่ นายกเคร่ง คิดว่าโครงการดังกล่าวจะไม่ประสบความสำเร็จแน่นอน และเป็นเทศบาลนครแห่งแรกในประเทศไทยที่สามารถดำเนินโครงการดังกล่าวได้ และเป็นแบบอย่างให้เทศบาลอื่น ๆ ดำเนินการตาม ในส่วนของโครงการแต่ละโครงการจะเป็นโครงการต่อเนื่อง ซึ่งต้องมี

¹ยุทธพงศ์ มุณีสิทธิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 7/1 ถนนคลองเรียน 1 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

การประสานงานต่อ จึงเป็นปัจจัยที่ทำให้ทีมเก่าภายใต้การนำของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ประสบความสำเร็จมาทุกสมัย การเลือกตั้งเมื่อครั้งที่ผ่านมา คือ เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2543 นโยบายยุทธศาสตร์ 20 ปี เป็นนโยบายที่ทางเทศบาลนครหาดใหญ่ร่วมกับสถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ ร่วมศึกษาหาวิธีป้องกันและแก้ไขปัญหาในเมืองหาดใหญ่ เป็นนโยบายที่เด่นมาก ที่ทำให้ประชาชนชาวหาดใหญ่ลงคะแนนให้ทีมเก่าเข้ามาบริหารงานยกทีม และเป็นนโยบายที่เทศบาลนครหาดใหญ่ได้จัดดำเนินการขึ้นเป็นแห่งแรกในการบริหารงานส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย ซึ่งต่อมาเป็นแบบอย่างให้เทศบาลนครแห่งอื่น ๆ ดำเนินการตาม

ในการบริหารงานเทศบาลนครหาดใหญ่ในครั้งนี้ มีอุปสรรคมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่หาดใหญ่ได้เกิดอุทกภัย ซึ่งทำให้เกิดความเสียหายทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมากมายมหาศาล ความนิยมในตัวผู้นำ คือ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ลดลงมาก ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า ไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือจากเทศบาลเท่าที่ควร โดยเฉพาะ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ในฐานะผู้นำ ควรจะมีความรับผิดชอบ จึงส่งผลให้การเลือกตั้งซ่อมแทน วีระชัย สุวรรณวงศ์ สมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งได้ลาออกจากตำแหน่งไปลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา การเลือกตั้งซ่อมกระทำเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2543 ผู้สมัครเข้าร่วมแข่งขัน คือ วันชัย ทวีรัตน์ กับ ธราดร พรหมสุทธิ ผู้สมัครในสังกัดทีมหาดใหญ่พัฒนา ซึ่ง ซาลี นพวงศ์ เป็นหัวหน้าทีม ตลอดระยะเวลาที่เกิดและหลังจากเกิดอุทกภัย ได้มีการกล่าวหาโจมตี เคร่ง สุวรรณวงศ์ ตลอด ทั้งเปิดการปราศรัย แจกใบปลิว ล่ารายชื่อประชาชนในหาดใหญ่ เพื่อลงมติขับไล่ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ให้พ้นจากตำแหน่งผู้นำทางการบริหารเทศบาลนครหาดใหญ่ ผลจากการเลือกตั้งซ่อมปรากฏว่า ธราดร พรหมสุทธิ ชนะ เข้ามาดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเป็นฝ่ายค้านเพียงคนเดียว ยุทธพงศ์ มุณีสัทธี¹ สมาชิกสภาเทศบาลนครหาดใหญ่ ได้ให้สัมภาษณ์ถึงการพ่ายแพ้การเลือกตั้งซ่อม สรุปได้ว่า การเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาเทศบาล เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2543 สาเหตุที่ วันชัย ทวีรัตน์ สมาชิกทีมเก่าพ่ายแพ้การรับเลือกตั้งให้แก่ ธราดร พรหมสุทธิ สาเหตุใหญ่คือ ปัญหาน้ำท่วมที่เกิดขึ้นให้หาดใหญ่ เมื่อวันที่ 21 – 24 พฤศจิกายน 2543 ส่งผลให้ประชาชนชาวหาดใหญ่เข้าใจผิดว่าทางเทศบาลนครหาดใหญ่ไม่ให้ความช่วยเหลือเท่าที่ควร ทั้ง ๆ ที่ในความเป็นจริงแล้ว สมาชิกสภาเทศบาลนครหาดใหญ่ทุกคน รวมทั้งตัวนายกเคร่ง พยายามให้ความช่วยเหลือพี่น้องประชาชนชาวหาดใหญ่อย่างเต็มกำลังความ

¹ยุทธพงศ์ มุณีสัทธี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 7/1 ถนนคลองเรียน 1 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

สามารถ แต่เนื่องจากอุทกภัยที่เกิดขึ้นรุนแรง นอกจากนี้ยังมีอุปสรรคอีกหลายประการทำให้ความช่วยเหลือเข้าไปไม่ถึง และเหตุผลอีกประการหนึ่งที่ทำให้ วันชัย ทวีรัตน์ พายแพ้ คือ บรรดาประชาชนส่วนใหญ่คาดว่าทีมเก่าจะต้องชนะแน่นอน เพียงแต่จะชนะห่างกันเท่าไร ทำให้มีผู้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งน้อยมาก

การเมือง การปกครอง ของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน คือ เมื่อปี พ.ศ. 2500 – ปัจจุบัน ปัจจัยที่ทำให้การเมือง การปกครอง ประสบความสำเร็จ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. คณะผู้บริหารในทีมภายใต้การบริหารของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีทั้งกลุ่มเครือญาติ รวมทั้งตระกูลผู้ทรงอิทธิพลหนุนหลัง ไม่ว่าจะเป็นตระกูลทวีรัตน์ คือ วิญญู ทวีรัตน์ ซึ่งเป็นบุตรชายคนสุดท้องของ กำนันวร ทวีรัตน์ กำนันผู้กว้างขวางในอดีต เป็นฐานคะแนนให้ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ตระกูลสุวรรณวงศ์ ไม่ว่าจะเป็น ครั้น สุวรรณวงศ์ พี่ชาย ประสงค์ สุวรรณวงศ์ บุตรชาย วีระชัย สุวรรณวงศ์ หลานชายซึ่งเป็นบุตรชายของ ครั้น สุวรรณวงศ์ ตระกูลจิระนคร คือ กี่ จิระนคร อดีตนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองหาดใหญ่และอดีตเทศมนตรีเมืองหาดใหญ่หลายสมัย ตระกูลสุคนธ์หงษ์ คือ ชูศักดิ์ สุคนธ์หงษ์ โดยเฉพาะตระกูลจิระนคร และตระกูลสุคนธ์หงษ์ เป็นตระกูลเก่าแก่ก่อตั้งเมืองหาดใหญ่ มีอิทธิพลต่อการได้รับเลือกตั้งของทีมเก่าในสมัยแรก ๆ

2. การที่เมืองหาดใหญ่เป็นเมืองธุรกิจ ทำให้ชาวเมืองทั่วไปสนใจการค้าขายมากกว่าการเมือง ผู้สนใจการเมืองมีน้อยกลุ่ม โอกาสที่กลุ่มเดิมอันเป็นกลุ่มเก่าจะได้รับเลือกตั้งจึงมีสูง และอีกประการ คือ การที่ เคร่ง สุวรรณวงศ์ วางกลยุทธ์ในการแข่งขัน โดยการดึงกลุ่มนักธุรกิจเข้ามาร่วมทีม ไม่ว่าจะเป็น ชูชาติ ประธานราษฎรนิกร, จ.ส.ต.อนันต์ เรืองกุล, ชาญ ลีลาภรณ์, ครรชิต ฐานิสโร เป็นต้น ล้วนมีผลทำให้คะแนนเสียงของทีมเก่าได้รับการยอมรับจากกลุ่มนักธุรกิจ ซึ่งเป็นกลุ่มมากในหาดใหญ่

3. ความสามารถในการบริหารงานเป็นที่ยอมรับแก่ประชาชนทั่วไป ผลงานปรากฏมากมาย เป็นรูปธรรม จนกล่าวได้ว่าประสบความสำเร็จในการสร้างความเจริญเติบโตให้กับหาดใหญ่ จนเห็นความแตกต่างจากท้องถิ่นอื่น ๆ ในภาคเดียวกันอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นงานที่ได้รับการยอมรับให้เป็นเทศบาลชั้นหนึ่งของประเทศ นอกจากนี้ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ยังประสบความสำเร็จในการทำงานเป็นที่ยอมรับทั้งจากประชาชนในเมืองหาดใหญ่ รวมทั้งผู้นำทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ จะเห็นได้จากการมาศึกษาดูงานที่เทศบาลนครหาดใหญ่ ทั้งจากจังหวัดใกล้เคียง และต่างชาติเป็นจำนวนมาก

การที่เทศบาลนครหาดใหญ่ครอบคลุมพื้นที่ถึง 21 ตารางกิโลเมตร ซึ่งยากต่อการที่จะดูแล และปฏิบัติต่อประชาชนได้ทั่วถึง เคร่ง สุวรรณวงศ์ จึงหาวิธีการในการทำงานให้สามารถเอื้อ ประโยชน์ต่อประชาชนให้ได้มากที่สุด การบริหารงานจะสำเร็จไปไม่ได้ หากไม่ได้รับความร่วมมือจาก บุคลากร ดังนั้น การปกครองให้บุคลากรร่วมมือในการทำงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนสูง สุด จึงเป็นผลงานอันหนึ่งของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ที่น่าสนใจศึกษา

1. การเมือง การปกครอง ภายในองค์กร

การปกครองภายในเทศบาล ซึ่งมีพนักงานเทศบาลเป็นจำนวนมาก การปกครองคนเป็น จำนวนมากให้ยอมรับในตัวผู้นำย่อมยาก แต่ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ก็สามารถปกครองผู้ใต้บังคับบัญชา ให้ยอมรับ อันนำมาซึ่งความสามัคคีและความสำเร็จ ดังที่ปรากฏให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน

1.1 การบริหารจัดการภายในเขตเทศบาล โดยยึดหลักการบริหารแบบเครือข่าย¹ ให้ ความสนิทสนมเป็นกันเองแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความรัก และศรัทธาในตัว เคร่ง สุวรรณวงศ์ ดังที่ ประภาพร กาญจนมิ่ง² หัวหน้างานส่งเสริมสุขภาพ กองอนามัยและ สิ่งแวดล้อม เทศบาลนครหาดใหญ่ ได้กล่าวถึงเคร่ง สุวรรณวงศ์ ไว้ว่า เคร่ง สุวรรณวงศ์ ปกครอง ลูกน้องแบบเครือข่าย เหมือนพ่อปกครองลูก ให้ความสนิทสนมเป็นกันเองแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา เคร่ง มักจะไปทำงานตั้งแต่เช้า และเดินตรวจงานเป็นประจำ ทำให้ทราบถึงปัญหาและผลการทำงานได้ใน ระยะเวลาที่รวดเร็ว และเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจที่ดี นอกจากนี้ เกล็ดอม ชูกำเนด² อดีต พนักงานเทศบาล ซึ่งในปัจจุบันได้เกษียณไปแล้ว ได้กล่าวถึงการบริหารงานของเคร่ง สุวรรณวงศ์ สรุปได้ว่า เคร่ง สุวรรณวงศ์ มีความเป็นกันเองกับลูกน้อง ใจดี มีความยุติธรรม ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่าย หนึ่ง ผิดว่าไปตามผิด ถูกว่าไปตามถูก ถึงแม้จะเป็นญาติพี่น้องก็ตามหากกระทำผิดก็ต้องได้รับการ ลงโทษ

1.2 การพัฒนาบุคลากรของเทศบาล เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้มีนโยบายที่จะพัฒนาปรับ ประยุกต์ระดับความสามารถของพนักงานในเทศบาล ให้สามารถปฏิบัติงานได้รับความรู้ใหม่ ๆ ที่ เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ตลอดจนสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติ พฤติกรรมในการบริการแก่ประชาชน

¹ประภาพร กาญจนมิ่ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว่ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงาน เทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543.

²เกล็ดอม ชูกำเนด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว่ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 8 ถนน จิระนคร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2543.

ด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นธรรม ซึ่งจากการพัฒนาบุคลากรของเทศบาล ทำให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานจนประชาชนในเขตเทศบาลยอมรับและพอใจในการบริการ นอกจากนี้ยังได้ร่วมมือกับสถาบันพัฒนาประสิทธิภาพข้าราชการมาปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานเทศบาล โดยได้ทำการวางแผนไว้ถึง 20 ปีข้างหน้า

1.3 การปรับปรุงเครื่องอุปกรณ์ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้คำนึงถึงการปรับปรุงเครื่องมือและอุปกรณ์ให้เพียงพอและทันสมัยเหมาะสมกับภาวะปัจจุบัน เพื่อให้พนักงานเทศบาลได้ทำงานอย่างสะดวกรวดเร็ว เป็นการสร้างภาพลักษณ์ให้กับเทศบาล และสร้างทัศนคติที่ดีให้กับพนักงานเทศบาลได้ทำงานในสถานที่ทำงานที่สะดวกสบาย เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัย เหมาะกับภาวะการณ์ในปัจจุบันและจำนวนผู้มารับบริการ พร้อมทั้งจะบริการแก่ประชาชน ดังที่ สุภาพ อินทนูกุล¹ และ สุพจน์ สุวรรณวงศ์² เจ้าหน้าที่งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลนครหาดใหญ่ ได้กล่าวถึงการปรับปรุงเครื่องอุปกรณ์ในการใช้ทำงานด้านสาธารณภัย สรุปได้ว่า เครื่อง สุวรรณวงศ์ ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุปกรณ์ที่ใช้ในการบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งหากมีอัคคีภัยเกิดขึ้น หากไม่ได้รับการแก้ไขในทันท่วงที ความเสียหายย่อมเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากมายมหาศาล นอกจากพนักงานดับเพลิงต้องทำงานด้วยความรวดเร็ว อุปกรณ์ที่ใช้ต้องมีประสิทธิภาพ เพื่อยุติหรือบรรเทาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

นอกจากนี้ สำนักทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลนครหาดใหญ่ ยังได้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานในการให้บริการผู้มาใช้บริการด้วยความรวดเร็วยิ่งขึ้น ดังที่ เทศบาลนครหาดใหญ่³ ได้กล่าวถึงการบริการประชาชนที่สำนักทะเบียนท้องถิ่น สรุปได้ว่า ตั้งแต่วันที่ 19 กรกฎาคม 2543 เป็นต้นมา งานทะเบียนราษฎรและงานบัตรประจำตัวประชาชน สำนักทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลนครหาดใหญ่ ให้บริการประชาชนด้วยการติดตั้งระบบคิว เพื่อเพิ่มความสะดวก รวดเร็ว และความเสมอภาคให้แก่

¹สุภาพ อินทนูกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว่ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ฝ่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ถนนนิพัทธ์สงเคราะห์ 1 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2544.

²สุพจน์ สุวรรณวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว่ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ฝ่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ถนนนิพัทธ์สงเคราะห์ 1 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2544.

³เทศบาลนครหาดใหญ่. “มิติใหม่,” กฎขรรสาร. 5 (1) : 13 ; ตุลาคม 2543.

ประชาชนที่มาติดต่อ นอกจากนี้ยังได้มีการจัดทำเคาน์เตอร์ใหม่เป็นสีเขียวสดใส เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและเสริมสร้างบรรยากาศให้แก่ประชาชนที่มาใช้บริการ

1.4 ด้านสวัสดิการพนักงาน เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้สร้างผลงาน เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับพนักงานเทศบาล ด้วยการจัดสรรสวัสดิการแก่พนักงาน โดยจัดทำโครงการก่อสร้างที่พักพนักงานเทศบาล จัดตั้งสหกรณ์ และจัดตั้งเงินกองทุนสวัสดิการ เป็นต้น

2. การเมือง การปกครอง ภายนอกองค์กร

เทศบาลนครหาดใหญ่ครอบคลุมเนื้อที่ 21 ตารางกิโลเมตร ดังนั้น การบริหารงานให้ได้ผลเป็นที่ยอมรับแก่ประชาชนทั่วไป จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้ประชาชนในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง มีสิทธิ์ มีเสียง ในการแสดงความคิดเห็น เครื่อง สุวรรณวงศ์ จึงได้เน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง โดยได้จัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

2.1.1 มีการจัดตั้งชุมชนต่าง ๆ ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ 30 ชุมชน เครื่อง สุวรรณวงศ์ นายกเทศมนตรีนครหาดใหญ่ ยึดหลักการบริหาร โดยเน้นการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองมากที่สุด ซึ่งรูปแบบของการมีส่วนร่วมที่เห็นได้ชัดเจน คือ การประสานงานระหว่างคณะกรรมการชุมชนกับคณะทำงานของเทศบาลนครหาดใหญ่มีจำนวนชุมชน 30 ชุมชน คณะกรรมการชุมชนถือเป็นตัวแทนของสมาชิกในชุมชนได้เป็นอย่างดี โดยเป็นผู้ประสานงานเพื่อชี้แจงความต้องการรวมทั้งปัญหาของประชาชนในชุมชนให้ทางเทศบาลทราบ เมื่อ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ทราบก็จะมอบหมายงานให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขต่อไป ซึ่งนโยบายนี้ได้รับการตอบรับจากพี่น้องประชาชนด้วยดี ทางเทศบาลนครหาดใหญ่ได้จัดตั้งชุมชนครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2525 ตามโครงการสาธารณสุขมูลฐานในเขตเมืองของกระทรวงสาธารณสุข โดยมีชุมชนแออัดและชุมชนชานเมืองเป็นชุมชนเป้าหมาย

ตาราง 11 รายชื่อชุมชน 30 ชุมชน และรายชื่อผู้นำชุมชน

ชื่อชุมชน	ผู้นำชุมชน
1. ชุมชนหน้าสวนสาธารณะ	นายเลี่ยม แก้วจังหวัด
2. ชุมชนหน้าค่ายเสนาณรงค์	จ.ส.อ.ส่อง ช่วยสงค์
3. ชุมชนอยู่ พ.	นางนอม นพสุวรรณ
4. ชุมชนคลองเตย	นายโชติ ขาวแก้ว

ตาราง 11 (ต่อ)

ชื่อชุมชน	ผู้นำชุมชน
5. ชุมชนหน้าสนามกีฬากลาง	นายวิรัช สัยบริสุทธิ
6. ชุมชนหลังสนามกีฬากลาง	นายบุญยืน สมพงศ์
7. ชุมชนถัดอุทิศ	นางจินดา แซ่ไอ้ว
8. ชุมชนกลางนา	นายภักดิ์ สุวรรณพงษ์
9. ชุมชนจิระนคร	นายถวิล สุวรรณวงศ์
10. ชุมชนทุ่งเขี้ยเขียงตั้ง	นายช่วง สุวรรณวงศ์
11. ชุมชนบ้านจำ	พ.ท.ประมวล เทพศรี
12. ชุมชนอู่ญี่ปุ่น	นายประคอง หมวดมณี
13. ชุมชนทุ่งเสา	นายวิสุทธิ คชศรี
14. ชุมชนรัตนวิบูลย์	นายเอิบ ขาวเต็มดี
15. ชุมชนจันทร์วิโรจน์	นายวิวิธ รัตนอุบล
16. ชุมชนท่าเคียน	นางประคอง ศิริสมบัติ
17. ชุมชนคลองเรียน	นายแจก กาญจนศรี
18. ชุมชนทุ่งรี	นายเจริญ เทพแก้ว
19. ชุมชนแฟลตการเคหะแห่งชาติ	นายสิน ขาวผ่อง
20. ชุมชนหน้าสถานีรถไฟ	นายชนะจิตต์ ไชยชนะ
21. ชุมชนหลังที่ว่าการอำเภอ	นายอู่หนุ่ย สุลาการ
22. ชุมชนสหศาสตร์	นายเวียง สิงห์โกมล
23. ชุมชนริมควน	นายสุไหลหมาน แหละดี
24. ชุมชนหน้าวัดหาดใหญ่ใน	นายวิเชาว์ ยอดแก้ว
25. ชุมชนโชคสมาน	นางสมนึก แก้วทนต์
26. ชุมชนบางหัก	นางเอื้อนจิต สมบูรณ์
27. ชุมชนรัตนอุทิศ	นางสมใจ นิลทโชติ
28. ชุมชนไทยไฮเติ้ล	นายसानนท์ นิลสุวรรณ
29. ชุมชนมงคลประชา	นายวัชร วัชรพันธ์
30. ชุมชนมุสลิม	นายสรพงษ์ แหละดี

ที่มา : กองสวัสดิการสังคม เทศบาลนครหาดใหญ่

นอกจากนี้แล้วยังมีการแบ่งชุมชนต่าง ๆ ตามแนวเขตการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลทั้ง 4 เขต ดังที่ อนงค์ แก้วจังหวัด¹ สมาชิกสภาเทศบาล ได้ให้สัมภาษณ์ถึงการแบ่งชุมชนตามแนวเขตการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล สรุปได้ว่า เทศบาลนครหาดใหญ่มีการแบ่งชุมชนต่าง ๆ ตามแนวเขตการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเป็น 4 เขต ดังนี้ เขต 1 จำนวน 7 ชุมชน คือ ชุมชนถัดอุทิศ, ชุมชนหน้าสนามกีฬากลาง, ชุมชนหลังสนามกีฬากลาง, ชุมชนคลองเตย, ชุมชน อู่ ท.ส., ชุมชนหน้าค่ายเสนาณรงค์ และชุมชนหน้าสวนสาธารณะ เขต 2 จำนวน 5 ชุมชน คือ ชุมชนกลางนา, ชุมชนทุ่งเขียยเชียงต้ง, ชุมชนจิระนคร, ชุมชนบ้านจำ, และชุมชนมุสลิม เขต 3 จำนวน 7 ชุมชน คือ ชุมชนคลองเรียน, ชุมชนอู่ญี่ปุ่น, ชุมชนทุ่งเสา, ชุมชนรัตนวิบูลย์, ชุมชนจันทร์วิโรจน์, ชุมชนท่าเคียน และชุมชนทุ่งรี เขต 4 จำนวน 11 ชุมชน คือ ชุมชนหน้าสถานีรถไฟ, ชุมชนแฟลตการเคหะแห่งชาติ, ชุมชนหลังที่ว่าการอำเภอ, ชุมชนโชคสมาน, ชุมชนรัตนอุทิศ, ชุมชนบางหัก, ชุมชนสหศาสตร์, ชุมชนหน้าวัดหาดใหญ่ใน, ชุมชนริมควน, ชุมชนไทยโฮเต็ล และชุมชนมงคลประชา

2.1.2 โครงการเทศบาลพบประชาชน โครงการเทศบาลพบปะประชาชน เริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 จนถึงปัจจุบัน เทศบาลนครหาดใหญ่จะออกปฏิบัติงานตามจุดต่าง ๆ ทุกวันพฤหัสบดี ของสัปดาห์ ตั้งแต่เวลา 08.30 – 15.30 น. โดยให้บริการหมุนเวียนเปลี่ยนไปทุกชุมชนในพื้นที่ของเทศบาล

วัตถุประสงค์ของโครงการเทศบาลพบประชาชน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างเทศบาลกับประชาชน เป็นการลดช่องว่างระหว่างองค์กรท้องถิ่นกับประชาชน ให้ประชาชนได้ตระหนักและรับรู้ถึงบทบาทของเทศบาล นอกจากนี้การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นยังนำไปสู่การเข้าใจถึงสารทุกข์สุกดิบของประชาชนอย่างแท้จริง สามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง ตรงตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ

โครงการเทศบาลพบประชาชน ประกอบด้วยกิจกรรมหลายกิจกรรม และจัดให้บริการเพิ่มมากขึ้นทุก ๆ ปี ส่วนใหญ่จะเป็นงานในความรับผิดชอบของงานศูนย์บริการสาธารณสุข กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริการ ดังนี้ บริการตรวจรักษาโรคต่าง ๆ, บริการให้ภูมิคุ้มกันโรคพื้นฐาน, บริการวางแผนครอบครัว, บริการเฝ้าระวังทางโภชนาการ โดยทำการชั่งน้ำหนักเด็กอายุ 0 – 5 ปี และจ่ายอาหารเสริมแก่เด็กที่มีภาวะทุพโภชนาการทุกคน, บริการให้ทันตสุขศึกษา มีการสอนวิธีแปรงฟันที่ถูกต้อง ทำการตรวจรักษาโรค

¹อนงค์ แก้วจังหวัด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 228 ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

พันโดยไม่คิดค่าบริการใด ๆ ทั้งสิ้น, บริการฉีดภูมิคุ้มกันโรคพิษสุนัขบ้าแก่สุนัขที่มีเจ้าของและฉีดยาคุมกำเนิดแก่สุนัข, บริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการสร้างบ้านเรือนและแบบแปลนมาตรฐาน, ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัยและการใช้อุปกรณ์ดับเพลิง, มีการสาธิตวิธีการเบื้องต้นในการป้องกันและแก้ไขในกรณีที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้น เช่น ไฟรั่วจากเตาแก๊ส นอกจากงานบริการสาธารณสุขดังกล่าวแล้ว ยังมีการบริการซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า จากนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ การบริการตัดผมฟรีของโรงเรียนเสริมสวยในหาดใหญ่ และมีการตรวจรักษาโรคทั่วไป เช่น การตรวจหาปริมาณน้ำตาลในเลือด การตรวจหาพยาธิลำไส้ โดยแพทย์และเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลหาดใหญ่

จากการบริหารงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ให้มีการจัดตั้งชุมชนทั้ง 30 ชุมชน และการให้มีโครงการเทศบาลพบประชาชน นอกจากจะก่อให้เกิดผลดีทั้งกับประชาชนชาวหาดใหญ่แล้ว ยังก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อตัวเคร่ง สุวรรณวงศ์ เอง ดังที่ อุดม หล้าเบญญะ¹ ได้กล่าวถึงผลงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ในด้านการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมสรุปได้ว่า ตนเองอยู่ในชุมชนริมควน ซึ่งชุมชนริมควนมีพื้นที่ทั้งในเขตและนอกเขตเทศบาล เห็นความแตกต่างทางด้านความเจริญได้ชัดเจนระหว่างในเขตและนอกเขตเทศบาล ไม่ว่าจะเป็นถนนหนทาง การสาธารณูปโภค เป็นต้น ที่ชุมชนริมควนมีสุขุโหลมหาน แหละตี เป็นผู้นำชุมชน ภายในชุมชนริมควนมีฐานเสียงของเคร่ง สุวรรณวงศ์ คือ โกด สุราษฎร์ ซึ่งเป็นผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ ในช่วงที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล โกด สุราษฎร์ จะเป็นหัวคะแนนให้แก่ เคร่ง สุวรรณวงศ์ นอกจากนี้ชาวบ้านในชุมชนริมควนหลายคนทำงานในเทศบาล และอีกประการคือ สรพงษ์ แหละตี สมาชิกสภาเทศบาลในปัจจุบัน มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติกับผู้นำชุมชน บัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้เป็นผลบวกต่อ เคร่ง สุวรรณวงศ์ และจากการที่เทศบาลมีโครงการเทศบาลพบประชาชน ยังก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีที่ชาวบ้านมีต่อ เคร่ง สุวรรณวงศ์ มีความผูกพัน มีความใกล้ชิด ดังนั้นในช่วงที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ชาวบ้านจะไปลงคะแนนให้แก่ทีมของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ แทบทุกคน รวมทั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาที่ผ่านมา ชาวบ้านชุมชนริมควน ยังไปลงคะแนนให้แก่ วีระชัย สุวรรณวงศ์ หลานชายของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเป็นเพราะบารมีของเคร่ง สุวรรณวงศ์ ผู้เป็นอา

เสนีย์ สุวรรณวงศ์² ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับโครงการเทศบาลพบประชาชน สรุปได้ว่า เป็น

¹อุดม หล้าเบญญะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว่ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัยทักษิณ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2543.

²เสนีย์ สุวรรณวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว่ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 8 ถนนจิระนคร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2543.

โครงการที่ดีมีประโยชน์ต่อประชาชนในชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีรายได้น้อย ได้มาใช้บริการด้านการรักษาพยาบาล เมื่อทางเทศบาลได้มาจัดโครงการดังกล่าวในชุมชน จะมีประชาชนในชุมชนมาใช้บริการกันพอสมควร อาจจะเป็นเพราะชุมชนจะนครอยู่ใกล้กับสำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่ สะดวกในการเดินทางในรักษาพยาบาลบริการสาธารณสุข เทศบาลนครหาดใหญ่ แต่ก็มีประชาชนบางส่วนมาใช้บริการในโครงการ นอกจากนี้ยังมีโอกาสได้พบปะกับนายกเทศมนตรีแบบใกล้ชิด มีโอกาสได้พบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เสนอปัญหาที่ได้ประสบพบเห็น เพื่อให้นายกเทศมนตรีนำไปแก้ไข

2.2 การประชาสัมพันธ์ การเมือง การปกครองจะมีประสิทธิภาพมากเพียงใด การประชาสัมพันธ์มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในการมุ่งเสริมสร้างความเข้าใจอันดีให้เกิดขึ้นระหว่างองค์กรกับประชาชนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ประชาชนได้ทราบและเกิดความรู้ความเข้าใจในองค์กร ซึ่งอาจจะกระทำโดยการชี้แจง เผยแพร่นโยบาย และวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานกิจกรรมผลงานต่าง ๆ ของหน่วยงาน รวมทั้งข่าวคราวความเคลื่อนไหวขององค์กรให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายและประชาชนทั่วไปได้ทราบ ซึ่งหากกระบวนการประชาสัมพันธ์ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพก็จะทำให้ประชาชนประทับใจ และมีภาพพจน์ที่ดีต่อองค์กร รวมทั้งมีความนิยม ความศรัทธา ซึ่งจะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อองค์กรในด้านการได้รับความสนับสนุนร่วมมือจากประชาชนด้วยดี ดังที่นางลักษณ์ สุทธิวัฒนพันธ์¹ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ สรุปได้ว่า การประชาสัมพันธ์มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน องค์กร สถาบัน บริษัท ห้างร้าน มูลนิธิและสมาคมต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งอาจจะต้องกระทบกระเทือนต่อสังคม และในขณะเดียวกันทัศนคติและพฤติกรรมของสังคมก็อาจจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงาน องค์กร สถาบัน ฯลฯ เหล่านั้น ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างหน่วยงาน องค์กร สถาบัน และบริษัทห้างร้านกับสาธารณชนที่เกี่ยวข้องนี้ จึงเป็นสิ่งที่ช่วยทำให้ระบบสังคมสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่น และการร่วมมือร่วมใจที่ดีต่อกันตลอดจนเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานขององค์กร สถาบัน และบริษัทห้างร้าน มีความเจริญก้าวหน้า ในทางตรงกันข้าม หากระบบสังคมใดขาดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนาย่อมเกิดขึ้นได้ยาก

¹นางลักษณ์ สุทธิวัฒนพันธ์. นักบริหารกับงานประชาสัมพันธ์. 2539. หน้า 19.

เนื่องจากเทศบาลนครหาดใหญ่ได้มีภารกิจปฏิบัติในการพัฒนาท้องถิ่นในทุกด้าน มีโครงการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขหลายโครงการ ซึ่งวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการก็เพื่อประชาชนและท้องถิ่น การที่ประชาชนเข้าใจในเจตนาของผู้บริหาร ต้องเกิดจากการสื่อสารทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตามนโยบายการบริหาร มุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น และร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเมืองหาดใหญ่ จึงต้องทำความเข้าใจแก่ประชาชน แต่เนื่องจากเทศบาลนครหาดใหญ่เป็นเมืองใหญ่ การประชาสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกองค์กรจำเป็นต้องทำให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเกิดประโยชน์ต่อประชาชน เคร่ง สุวรรณวงศ์¹ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ จึงได้จัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์และผลิตสื่อในการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ดังที่ เทศบาลนครหาดใหญ่¹ ได้กล่าวถึงการประชาสัมพันธ์ของเทศบาลนครหาดใหญ่ สรุปได้ว่า เทศบาลนครหาดใหญ่ได้กระจายกำลังในการประชาสัมพันธ์ เพิ่มบุคลากรรับผิดชอบ โดยได้มอบหมายให้แต่ละกองของเทศบาลทั้งหมด 7 กอง แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ประจำกอง ทำหน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสาร อำนวยความสะดวก และดำเนินการเผยแพร่ภารกิจของหน่วยงานแก่ประชาชนทราบ โดยจัดทำเอกสารสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อมวลชนต่าง ๆ ดังนี้

เอกสารสิ่งพิมพ์ วิทยุขจรสาร ซึ่งเป็นเอกสารเผยแพร่การทำงานของคณะผู้บริหาร
เอกสารสิ่งพิมพ์ รัษฎา เป็นเอกสารเผยแพร่เรื่องเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม
รายงานกิจการประจำปี ซึ่งรวบรวมกิจกรรมที่ทางเทศบาลนครหาดใหญ่ได้กระทำในแต่ละปี
โทรทัศน์ ได้รับความอนุเคราะห์จาก สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 6 และสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 จังหวัดสงขลา จัดเวลาให้เทศบาลเสนอรายการ หาดใหญ่วันนี้ ซึ่งในปัจจุบันเสนอในเวลา 16.30 – 17.00 น. ทุกวันจันทร์

วิทยุ เทศบาลจัดรายการ โดยใช้ชื่อ “หาดใหญ่เรดิโอ” โดยนำเสนอในช่วงวันเวลา ดังนี้

1. FM 89.5 สวท. สงขลา เวลา 06.00 – 11.00 น. ทุกวันจันทร์ – วันเสาร์
2. FM 107 ทอ. 011 กองบิน 56 เวลา 10.00 – 11.00 น. ทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์
3. FM 90.0 สวท. สงขลา เวลา 08.00 – 19.00 น. ทุกวันเสาร์
4. FM 102.25 สวท. สงขลา เวลา 12.00 – 12.30 น. ทุกวันศุกร์

¹เทศบาลนครหาดใหญ่. “ประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์,” วิทยุขจรสาร. 4 (24) : 1 – 2 ; กุมภาพันธ์ 2542.

โสภณ นวลศรี¹ ผู้ดำเนินรายการ “หาดใหญ่เรดิโอ” ทางสถานีวิทยุ FM 89.5 ได้กล่าวถึงรายการหาดใหญ่เรดิโอ สรุปได้ว่า การนำเสนอเนื้อหาของรายการจะเน้นข่าวสารของทางเทศบาล สลับกับการเปิดเพลง เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างเทศบาลกับประชาชน เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น ได้พูดคุยกับผู้บริหารและเสนอแนะเกี่ยวกับการทำงานของทางเทศบาล ซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์ในการดำเนินรายการและเป็นนโยบายของ เค่ง สุวรรณวงศ์ ได้วางไว้ที่ต้องการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานของเทศบาล และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ที่ผ่านมามีได้รับการตอบรับจากประชาชนพอสมควร สังเกตได้จากมีผู้โทรศัพท์เข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นในการนำเสนอรายการแต่ละครั้งมากพอสมควร นอกจากนี้ วุฒิ หมดอาดัม² นักหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นและผู้ดำเนินรายการทางสถานีวิทยุกระจายเสียงกองบิน 56 ได้กล่าวถึงการให้ความสำคัญในการประชาสัมพันธ์ของเทศบาลนครหาดใหญ่ สรุปได้ว่า ทางเทศบาลนครหาดใหญ่ ให้ความสำคัญในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของเทศบาลมาก โดยเฉพาะผู้บริหาร เค่ง สุวรรณวงศ์ จะให้ความสำคัญในการประชาสัมพันธ์เป็นอย่างยิ่ง นับเป็นจุดเด่นจุดหนึ่งของเทศบาลนครหาดใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นการประชาสัมพันธ์จากเอกสารที่ทางเทศบาลได้จัดทำขึ้น เช่น ราชกิจจานุเบกษา รายงานกิจการประจำปีของเทศบาลนครหาดใหญ่ เป็นต้น หรือการประชาสัมพันธ์ทางสื่อมวลชนอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางวิทยุ โทรทัศน์ หรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เป็นการดีที่ประชาชนจะได้มีสิทธิรับรู้รับทราบข่าวสารต่าง ๆ ที่ทางเทศบาลได้จัดทำ เมื่อมีข่าวสารที่ทางเทศบาลต้องการจะเผยแพร่ไปสู่ประชาชน จะเชิญสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ ร่วมรับฟังการแถลงข่าว นอกจากนี้ทุกปีทางเทศบาลนครหาดใหญ่จะจัดเลี้ยงขอบคุณสื่อมวลชน เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสื่อมวลชนกับเทศบาล

นอกจากนี้ทางเทศบาลนครหาดใหญ่ยังได้มีการนำเสนอข่าวสารทางโทรทัศน์ในชื่อรายการว่า “หาดใหญ่วันนี้” ซึ่งนำเสนอทุกวันจันทร์ เวลา 16.30 – 17.00 น. ดังที่ ยุคล หมดยะมา³ ช่างภาพ

¹โสภณ นวลศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2543.

²วุฒิ หมดอาดัม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ เมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2544.

³ยุคล หมดยะมา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2544.

สถานีวิทยุโทรทัศนแห่งประเทศไทย ช่อง 11 จังหวัดสงขลา ได้กล่าวถึงรายการหาดใหญ่วันนี้ สรุปได้ว่า ทางเทศบาลนครหาดใหญ่จะเป็นผู้บันทึกเทปรายการหาดใหญ่วันนี้ ซึ่งเนื้อหาในรายการจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับเทศบาลนครหาดใหญ่ และจะนำไปออกอากาศที่สถานีวิทยุโทรทัศนแห่งประเทศไทย ช่อง 11 จังหวัดสงขลา โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น

มุจรินทร์ ทิปจิรังกุล¹ และชุติมา แหละยูหิม² ผู้สื่อข่าว สถานีวิทยุโทรทัศนแห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ ได้กล่าวถึงการให้ความสำคัญในการนำเสนอข่าวของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ไร่ทำนองเดียวกัน สรุปได้ว่า เคร่ง สุวรรณวงศ์ เห็นความสำคัญของการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของทางเทศบาลนครหาดใหญ่มาก จะให้เกียรติแก่นักข่าว ยินดีและเต็มใจในการให้ข่าวสารข้อเท็จจริงแก่สื่อมวลชนในเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ตนเองรับผิดชอบ เพื่อที่จะนำเสนอข้อเท็จจริงไปสู่ประชาชน มีการเตรียมตัวอย่างดี รวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงในการนำเสนอ นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับตนเอง ไม่ว่าจะพบเจอกันที่ใด สามารถทักทายกันได้ ซึ่งบุคลิกดังกล่าวไม่ค่อยจะมีในตัวผู้บริหารคนใด

นอกจากนี้ทางเทศบาลนครหาดใหญ่ยังได้กำหนดจุดเพื่อติดต่อสอบถาม และแจ้งความเดือดร้อน ในการปฏิบัติงานของเทศบาล ตลอด 24 ชั่วโมง ดังต่อไปนี้ งานประชาสัมพันธ์ ชั้น 1 สำนักงานเทศบาล หรือหมายเลขโทรศัพท์ 244777 โดยแจ้งชื่อ และสถานที่ติดต่อประสานในภายหลัง กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หมายเลขโทรศัพท์ 245297 ซึ่งจะรับเรื่องการลอกคูระบายน้ำ หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หมายเลข 243111 หรือ 199 กรณีเกิดภัยต่าง ๆ

ด้านสังคมและวัฒนธรรม

วิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคมแต่ละสังคมไม่อาจคงสภาพเดิมอยู่ตลอดเวลาได้ การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เช่น การมีเครื่องมือเครื่องใช้ใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในชีวิตประจำวัน ค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงจากการที่สภาวะแวดล้อมในสังคมแปรสภาพไป ความยึดมั่นในขนบธรรมเนียม

¹มุจรินทร์ ทิปจิรังกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว่ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สถานีวิทยุโทรทัศนแห่งประเทศไทย ถนนนิพัทธ์สงเคราะห์ 1 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2544.

²ชุติมา แหละยูหิม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว่ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สถานีวิทยุโทรทัศนแห่งประเทศไทย ถนนนิพัทธ์สงเคราะห์ 1 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543.

ประเพณีบางอย่างถูกทอดทิ้ง ซึ่งสรุปได้ว่าสังคมไม่อาจคงสภาพเดิม แต่จะมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จากการที่โลกมีการติดต่อกันอย่างสะดวกรวดเร็ว ทำให้มีการแพร่กระจายของวัฒนธรรมต่างชาติ สังคมไทยเป็นสังคมเปิดในการรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ทำให้เกิดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การรับเอาวัฒนธรรมอื่นเข้ามาใช้ ทำให้รูปแบบหลาย ๆ ด้านในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาในสังคม

จากการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในสังคมอย่างรวดเร็ว ส่งผลทั้งในแง่ดีและแง่ลบต่อสังคม จึงจำเป็นต้องพัฒนาให้มีการเปลี่ยนแปลงของสังคมและวัฒนธรรมให้เป็นไปอย่างถูกต้องทิศทาง เพื่อความเจริญก้าวหน้าของสังคม การพัฒนาด้านสังคมและวัฒนธรรม เช่น การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นในทุก ๆ ด้าน ส่วนสำคัญ ได้แก่ การพัฒนาทั้งด้านจิตใจ และการอุปโภคบริโภค เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย การศึกษา การสาธารณสุข การสาธารณสุข และการจัดกระจายรายได้ให้ทั่วถึง การพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมจะต้องวางแผนและดำเนินไปตามแผนที่วางไว้ และต้องปรับปรุงให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

เทศบาลนครหาดใหญ่ได้ชื่อว่าเป็นเมืองใหญ่ ถึงพร้อมซึ่งความเจริญในทุก ๆ ด้าน จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นรวดเร็ว ปัญหามากมายหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหาด้านการจราจร ปัญหาขยะมูลฝอย เป็นต้น ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการแก้ไข โดยด่วนหรือปัญหาที่เกี่ยวกับประชากร ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านการศึกษา ดังที่ เจษฎา รัตนะจรณะ¹ ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับบทบาทของเคร่ง สุวรรณวงศ์ ในด้านสังคมและวัฒนธรรม สรุปได้ว่า ปัจจุบันเมืองใหญ่ ๆ หลาย ๆ เมืองปล่อยให้เมืองเติบโตไปอย่างสะเปะสะปะ ไม่มีแผนในการแก้ไขปัญหา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านการจราจร ปัญหาขยะ ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม หาดใหญ่ก็เป็นเมืองใหญ่เมืองหนึ่งที่มีปัญหาด้านต่าง ๆ เหล่านี้ เนื่องจากจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว เคร่ง สุวรรณวงศ์ ในฐานะนายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ ได้ประกาศวิสัยทัศน์ในการทำงานอย่างชัดเจน ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ตามนโยบาย พื้ผาสวย น้ำใส หาดใหญ่สะอาด ราษฎร์ปลอดภัย

¹เจษฎา รัตนะจรณะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่ เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543.

1. สิ่งแวดล้อม

ปัจจุบันหาดใหญ่กำลังเผชิญกับปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร การขยายตัวของชุมชนอย่างรวดเร็ว ประกอบกับความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี ทำให้ปัญหาสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงและขยายวงกว้างกระจายไปเกือบทุกพื้นที่ สร้างความเสียหายและเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย และความเป็นอยู่ของประชาชนที่อาศัยในชุมชนเมืองและบริเวณใกล้เคียง ดังนั้น การจัดให้มีสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นสิ่งสำคัญมากที่สุด ทางเทศบาลนครหาดใหญ่ ภายใต้การนำของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ซึ่งได้ตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น จึงได้ร่วมระดมความคิดประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ดังที่ ปกิต กิระวานิช อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ ได้กล่าวไว้ว่า

เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวมในตำแหน่งนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองหาดใหญ่ ด้วยความเสียสละ โดยเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาเมืองหาดใหญ่ ให้เป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมของเมืองหาดใหญ่ ท่านเป็นแรงสำคัญที่ช่วยประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมให้ลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพ¹

ฟ้าสวย น้ำใส หาดใหญ่สะอาด ราษฎร์ปลอดภัย เป็นนโยบายปฏิบัติงานที่ เคร่ง สุวรรณวงศ์ปรารถนาให้ประชาชนชาวหาดใหญ่ทุกคนได้มีฟ้าสวย น้ำใส หาดใหญ่สะอาด ก็คือ มีสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยเป็นเมืองที่ปลอดภัย ราษฎร์ปลอดภัย ก็คือ พัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชน ด้วยการส่งเสริมสุขภาพอนามัยที่ดี การเท่าเทียมกันในการรักษาพยาบาล ซึ่งโครงการแต่ละโครงการล้วนมุ่งผลลัพธ์ที่ดี มีคุณค่าต่อประชาชนชาวหาดใหญ่ นอกจากนี้เทศบาลนครหาดใหญ่ยังได้รับการสนับสนุนจากโครงการพัฒนาเมืองหลัก กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และจากแผนปฏิบัติการ เพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้ประกาศให้เขตพื้นที่อำเภอหาดใหญ่เป็นเขตควบคุมมลพิษ ได้จัดทำโครงการสนับสนุน เพื่อแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมมากมาย เช่น โครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม โครงการเรารักคลองเตย โครงการสร้างโรงกำจัดขยะมูลฝอย การจัดตั้งสถานีตรวจวัดอากาศ เป็นต้น ซึ่งโครงการเหล่านี้ล้วนเป็นโครงการที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งสิ้น

¹ปกิต กิระวานิช. “สารแสดงความยินดี,” ใน ชีวประวัติและผลงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์. ม.ป.ป. ไม่มีเลขหน้า.

พรตรี กิติคุณ¹ ยังได้กล่าวถึงผลงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ สรุปได้ว่า ผลงานของเคร่ง ในด้านนี้ค่อนข้างเด่นเป็นรูปธรรม สามารถแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมไปได้ในระดับหนึ่ง ตามนโยบายที่ใช้ในการหาเสียงของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ฟ้าสวย น้ำใส หาดใหญ่สะอาด ราษฎร์ปลอดภัย ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการโครงการบ่อบำบัดน้ำเสีย ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการหลายปี และใช้ประมาณในการดำเนินการเป็นจำนวนมาก การรักษาความสะอาด การทำงานของพนักงานทำความสะอาดด้วยความตั้งใจและขยันขันแข็ง ซึ่งส่งผลให้หาดใหญ่ได้รับรางวัลในการรักษาความสะอาดเป็นเวลา 3 ปีติดต่อกัน การทำถนนให้เป็นถนนสีเขียวโดยการปลูกต้นไม้บนเกาะกลางถนน การปรับปรุงสภาพคูคลอง ทำให้พื้นที่ที่ได้รับการปรับปรุงสามารถทำประโยชน์ด้านอื่นได้ เช่น ชุมชนคนรักเมืองหาดใหญ่ สามารถได้ใช้พื้นที่บริเวณสวนหย่อม ตรงข้ามมูลนิธิท่งเหยียงตั้ง ในการจัดนิทรรศการและกิจกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

1.1 การจัดการคุณภาพน้ำ ปัจจุบันเมืองใหญ่ ๆ หลายแห่งกำลังประสบปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นน้ำ ขยะมูลฝอย หรือคุณภาพอากาศ หากไม่รีบดำเนินการแก้ไขโดยด่วน ในอนาคตต่อไปข้างหน้า จะต้องประสบกับปัญหาเป็นอย่างมาก หาดใหญ่เป็นศูนย์กลางของพาณิชยกรรม การศึกษา การคมนาคม และการท่องเที่ยว จึงมีโรงแรมและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับที่พักอาศัยและการบริการเกิดขึ้นจำนวนมาก ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสถานประกอบการ ส่งผลให้เกิดปัญหามลพิษด้านต่าง ๆ อาทิ คลองอู่ตะเภาซึ่งเป็นแหล่งน้ำดิบสำหรับการประปา คุณภาพน้ำเสื่อมโทรมลง คลองเคยมีสภาพเน่าเสียและส่งกลิ่นเหม็น ปัญหามูลฝอยตกค้างและได้รับการกำจัดไม่ถูกสุขลักษณะ ปัญหาฝุ่นละออง ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ และระดับเสียงในชุมชน ปัญหามลพิษต่าง ๆ นี้ นับวันจะทวีความรุนแรงขึ้นตามความเจริญเติบโตของเมือง และมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชน เทศบาลนครหาดใหญ่ภายใต้การนำของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้เร่งระดมความคิดในการแก้ไขปัญหา จึงให้มีการดำเนินโครงการระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ ด้วยการก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวม เพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำเสีย เนื่องจากโครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่ต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการเป็นพันล้าน ระยะเวลาในการดำเนินถึง 8 ปี ดังที่ เคร่ง สุวรรณวงศ์² ได้กล่าวถึง

¹พรตรี กิติคุณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว่ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

²เคร่ง สุวรรณวงศ์. “สารนายกเทศมนตรีนครหาดใหญ่,” รักษ์ถิ่น. 3 (4) : 3 ; กรกฎาคม – สิงหาคม 2541.

งบประมาณในการดำเนินการโครงการออกแบบและก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย สรุปได้ว่า เทศบาลได้รับการสนับสนุนการก่อสร้างจากกระทรวงมหาดไทย กองทุนสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม และงบประมาณสมทบของเทศบาลนครหาดใหญ่ เป็นเงินทั้งสิ้น 1,784,377,433 บาท

นอกจากนี้ เทศบาลนครหาดใหญ่¹ ได้กล่าวถึงระบบบำบัดน้ำเสีย สรุปได้ว่า ระบบบำบัดน้ำเสียได้ดำเนินการก่อสร้างภายในพื้นที่ประมาณ 1,800 ไร่ ห่างจากเทศบาลนครหาดใหญ่ประมาณ 13 กิโลเมตร บริเวณคลองขุด ริมถนนลพบุรีราเมศวร์ (ทางหลวงหมายเลข 414) ในอาณาเขตของตำบลน้ำน้อยและตำบลคูเต่า คือ ที่ตั้งของระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวม (ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ) ของเทศบาลนครหาดใหญ่ ซึ่งมีศักยภาพในการบำบัดน้ำเสียครอบคลุมพื้นที่ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ 21.8 ตารางกิโลเมตร (ปัจจุบัน – พ.ศ. 2548) และสามารถขยายพื้นที่ให้บริการได้ถึง 30.1 ตารางกิโลเมตร (พ.ศ. 2548 – พ.ศ. 2558) โดยในระยะแรกระบบรวบรวมน้ำเสียได้ออกแบบและก่อสร้างเป็นแบบท่อรวม (Combine System) (ท่อรวมน้ำเสียและน้ำฝนในเส้นท่อเดียวกัน) และในส่วนขยายหรือท่อรวมน้ำเสียที่จะสร้างขึ้นใหม่ เมื่อมีการขยายของตัวเมืองในอนาคต จะก่อสร้างเป็นท่อแยก (Separate System) ซึ่งจะมีการแยกการรวบรวมน้ำเสียที่เกิดขึ้นออกจากน้ำฝน ทำให้สามารถลดค่าใช้จ่ายในการบำบัดน้ำเสียในอนาคตได้ ระบบนี้เริ่มเปิดทำงานและให้บริการบำบัดน้ำเสียมาตั้งแต่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2542 และมีช่วงเวลาในการทดสอบระบบการทำงานประมาณ 1 ปี

ระบบรวบรวมน้ำเสีย เมื่อน้ำเสียถูกระบายจากแหล่งกำเนิด เช่น อาคารบ้านเรือน ร้านค้า โรงพยาบาล สถานที่ราชการ โรงงาน ฯลฯ ไหลผ่านท่อระบายน้ำจากอาคารสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะก่อนที่จะไหลไปสิ้นสุด และถูกปล่อยทิ้งลงสู่คลองเตยและคลองคูเต่า ซึ่งเป็นภาพที่ชาวหาดใหญ่คุ้นเคยในอดีต แต่ ณ เวลานั้น น้ำเสียเหล่านี้จะถูกรวบรวมลงสู่ท่อรวบรวมน้ำเสีย ซึ่งสร้างขนานเลียบริมคลองทั้ง 2 สาย ทำหน้าที่รวบรวมน้ำเสียให้ไหลไปตามแนวเส้นท่อที่มีอยู่ทั้งหมด 5 แห่ง เพื่อสูบส่งไปตามท่อส่งน้ำแรงดันไปทำการบำบัดในขั้นต่อไป ส่วนคุณภาพน้ำในคลองเตยและคลองคูเต่าจะเปลี่ยนแปลงสภาพดีขึ้นตามลำดับ เนื่องจากไม่มีน้ำเสียจากชุมชนไหลลงสู่คลองทั้งสองสายอีก

ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ (ระบบบำบัดน้ำเสีย) คือ การปรับปรุงคุณภาพน้ำให้มีปริมาณมลสารหรือสิ่งปนเปื้อนหรือความสกปรกในน้ำให้ลดน้อยลง จนสามารถนำน้ำไปใช้ประโยชน์หรือปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะได้ ขั้นตอนการปรับปรุงคุณภาพน้ำแบ่งได้ดังนี้

¹เทศบาลนครหาดใหญ่. “น้ำเสียสู่น้ำใส,” รัชชิติน. 5 (2) : 10 –11 ; มีนาคม – เมษายน 2543.

การบำบัดเบื้องต้น (Preliminary Treatment) การบำบัดเบื้องต้นหรือการบำบัดทางกายภาพ เป็นการแยกกรวดทราย ขยะต่าง ๆ ที่ปะปนมากับน้ำเสียในระบบท่อรวบรวมน้ำเสียออกไป โดยใช้ตะแกรงดักขยะ (Screening) ได้แก่ ที่ปลายท่อสาธารณะทุกจุด อาคารสถานีสูบน้ำ และที่สถานีแบ่งน้ำเสีย (Head Work) ณ ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ นอกจากนี้ยังมีบ่อพัก (Manhole) เป็นระยะ ๆ ตามแนวเส้นท่อรวบรวมน้ำเสีย เพื่อดักกรวดและทราย

การบำบัดขั้นแรก (Primary Treatment) ได้แก่ การนำน้ำเสียมาตกตะกอน เพื่อแยกความสกปรกที่เป็นของแข็งออกจากน้ำเสีย และนอกจากนั้นจะสามารถลดความสกปรกที่ละลายอยู่ในน้ำเสียได้บางส่วน การบำบัดในขั้นตอนนี้จะใช้ระบบบ่อหมัก (Anaerobic Ponds) บ่อหมักเป็นบ่อดินมีความลึก 3.40 เมตร น้ำเสียจะใช้เวลาอยู่ในบ่อหมักประมาณ 5 วัน ก่อนที่จะไหลล้นออกไป บ่อหมักจะทำหน้าที่เป็นบ่อตกตะกอน โดยจะแยกของแข็งออกจากน้ำเสียและตกตะกอนก้นบ่อ ดังนั้นจะต้องมีการขุดลอกตะกอนเหล่านี้ออกทุก ๆ 4 ปี นอกจากนี้ความสกปรกในน้ำเสียจะถูกแบคทีเรียย่อยสลายด้วยปฏิกิริยาชีวเคมีแบบไม่ใช้ออกซิเจน ทำให้น้ำเสียเน่าเหม็น มีสีดำ โดยประสิทธิภาพในการบำบัดความสกปรกจะอยู่ในช่วง 50 – 70 %

การบำบัดขั้นที่สอง (Secondary Treatment) เป็นการบำบัดสารอินทรีย์หรือความสกปรกที่อยู่ในรูปสารละลายหรือสารแขวนลอย การบำบัดจะใช้กระบวนการทางชีววิทยาแบบต่าง ๆ ได้แก่ บ่อบ่ม (Facultative Ponds) และบ่อผึ่ง (Maturation Ponds) ซึ่งใช้แบคทีเรียในการย่อยสลายสารอินทรีย์ในน้ำเสีย การบำบัดขั้นที่ 2 นี้ จะลดค่าความสกปรกในน้ำเสียได้ประมาณ 75 – 95 % ค่าความสกปรกของน้ำเสียในรูปของ BOD ที่ผ่านการบำบัดจะต่ำกว่า 20 มิลลิกรัม/ลิตร

บ่อบ่ม (Facultation Ponds) บ่อบ่มเป็นบ่อดินขนาดใหญ่ลึกประมาณ 1.70 เมตร การย่อยสลายความสกปรกในน้ำเสียจะมี 2 แบบ คือ บริเวณด้านบนของบ่อ ซึ่งแสงแดดส่องถึง แบคทีเรียจะย่อยสลายความสกปรกด้วยปฏิกิริยาชีวเคมีแบบใช้ออกซิเจน ซึ่งออกซิเจนเกือบทั้งหมดได้มาจากการสังเคราะห์แสงของสาหร่าย (algae) แต่เนื่องจากอัตราการเติมออกซิเจนค่อนข้างต่ำ ดังนั้นการเจริญเติบโตของแบคทีเรียจึงถูกจำกัดด้วยปริมาณของออกซิเจน อัตราการย่อยสลายความสกปรกค่อนข้างช้า จึงต้องใช้บ่อขนาดใหญ่ โดยน้ำเสียจะต้องอยู่ในบ่อบ่มนานประมาณ 10 วัน เมื่อเซลล์ของสาหร่ายมีขนาดใหญ่ขึ้นก็จะตกตะกอนทับถมกันที่ก้นบ่อ ซึ่งด้านล่างของบ่อแสงแดดส่องลงไปไม่ถึง จะเกิดการย่อยสลายตะกอนของสาหร่ายด้วยกระบวนการที่ไม่ใช้ออกซิเจน ดังนั้นน้ำเสียที่ออกจากบ่อบ่มจะมีสาหร่ายปะปนอยู่ไม่มากและประสิทธิภาพในการบำบัดความสกปรกอยู่ในช่วง 60–70 %

บ่อฝัง (Maturation Ponds) บ่อฝังเป็นบ่อดิน มีความลึกประมาณ 1.30 เมตร แบบที่เรียใน บ่อฝังจะทำการย่อยสลายด้วยขบวนการปฏิกิริยาชีวเคมีแบบใช้ออกซิเจน ซึ่งได้จากการสังเคราะห์แสงของสาหร่าย เพื่อลดความสกปรกในน้ำเสียให้น้อยลง นอกจากนี้ยังเป็นการฆ่าเชื้อโรค โดยอาศัย รังสีอุลตราไวโอเล็ตจากแสงอาทิตย์ บ่อฝังนี้จะมีระยะเวลาเก็บกักประมาณ 4 วัน คุณภาพน้ำที่ผ่านการบำบัดจะมีค่าความสกปรกในรูปของ BOD น้อยกว่า 20 มิลลิกรัม/ลิตร และปริมาณเชื้อโรค (Faecal Coliform) อยู่ในเกณฑ์ที่ดีกว่ามาตรฐานน้ำทิ้งที่กำหนดไว้ โดยกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

การบำบัดขั้นที่สาม (Tertiary Treatment) การบำบัดขั้นที่สาม ใช้ในกรณีที่ต้องการน้ำทิ้งที่สะอาดสูงกว่ามาตรฐาน กล่าวคือ น้ำที่ผ่านการบำบัดจากระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำจะถูกปล่อยลงสู่ คลองขุดและต้องไม่ทำให้คุณภาพน้ำของคลองขุดสกปรกมากกว่าเดิม จากการเก็บตัวอย่างน้ำจาก คลองขุดมาวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการด้านน้ำพบว่า ค่าความสกปรกในรูปของค่า BOD มีค่าสูงสุด เพียง 10 มิลลิกรัม/ลิตร เท่านั้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงคลองขุดให้มีค่า BOD น้อย 10 มิลลิกรัม/ลิตร ระบบที่ใช้ในการบำบัดจะใช้ระบบบึงประดิษฐ์ (Wet Lands) เพื่อกำจัด BOD และสารแขวนลอยจากสาหร่าย นอกจากนี้ระบบบึงประดิษฐ์ยังสามารถกำจัดไนโตรเจนและ ฟอสฟอรัสได้บางส่วน บึงประดิษฐ์จะมีอยู่ด้วยกัน 5 บ่อ และมีเวลาเก็บกักน้ำรวมกันประมาณ 10 วัน คุณภาพน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดจะมีค่า BOD ต่ำกว่า 10 มิลลิกรัม/ลิตร

บึงประดิษฐ์บ่อที่ 1 บ่อนี้มีความลึกประมาณ 0.70 เมตร จะมีการปลูกพืชชนิดต้นกกกลม หรือธูปฤาษี เป็นต้น โดยพืชดังกล่าวจะช่วยเติมอากาศ และดูดซับความสกปรกในน้ำ

บึงประดิษฐ์บ่อที่ 2 และ 3 บ่อนี้มีความลึกประมาณ 1.40 เมตร บ่อนี้จะมีการปลูกพืชชนิด จอกแหน เพื่อคลุมผิวเอาไว้ ไม่ให้แสงแดดส่องผ่านลงมาในน้ำได้ สาหร่ายไม่สามารถสังเคราะห์แสง ได้ก็จะตาย นอกจากนี้ยังจะช่วยลดไนโตรเจนและฟอสฟอรัสอีกด้วย

บึงประดิษฐ์บ่อที่ 4 และ 5 บ่อนี้จะมีความลึกประมาณ 0.70 เมตร จะมีการปลูกพืชต้นกก กลมและต้นธูปฤาษี เพื่อเติมอากาศ และเตรียมสภาพน้ำก่อนปล่อยลงสู่คลองขุดต่อไป

ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำได้เริ่มเดินระบบเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2542 สามารถรวบรวมน้ำ เสียครอบคลุมพื้นที่เขตเทศบาลทั้ง 21 ตารางกิโลเมตร มีประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสียได้เป็น อย่างดี ดังที่ เทศบาลนครหาดใหญ่¹ ได้กล่าวถึงคำให้สัมภาษณ์ของ อาทิตย์ อุไรรัตน์ รัฐมนตรีว่าการ

¹เทศบาลนครหาดใหญ่. “เจาะลึกเรื่องหาดใหญ่,” อนุชสาร 4 (40) : 9 ; กรกฎาคม 2543.

กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ได้กล่าวถึงระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ เทศบาลนครหาดใหญ่ สรุปได้ว่า ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ เทศบาลนครหาดใหญ่ คือ ความภาคภูมิใจของทุกคน เป็นโครงการที่ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ค่าบำรุงรักษาต่ำ แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับน้ำเสียได้โดยสิ้นเชิง ทำให้นครหาดใหญ่เป็นศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและอื่น ๆ ต่อไปอย่างเต็มภาคภูมิ นอกจากนี้ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำก็ดี น้ำสกปรกเมื่อผ่านการบำบัดเรียบร้อยแล้วก็จะใสได้มาตรฐานตามที่ทางราชการกำหนด และบริเวณสถานที่ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำก็มีความสวยงามสามารถเป็นสถานที่ท่องเที่ยวได้ในอนาคต

ในการดำเนินการเดินระบบจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ข้างเคียงน้อยมาก และในปัจจุบันบริเวณพื้นที่บ่อบำบัดน้ำเสียมีสภาพไม่ต่างบึง มีนกมาอาศัยในพื้นที่เป็นจำนวนมากมายหลายชนิด ซึ่งเหมาะที่จะเป็นงานอดิเรกหรือกิจกรรมที่ให้ความเพลิดเพลินให้ความสุขและผ่อนคลายความตึงเครียด นอกจากนี้ที่บริเวณสถานที่ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียหรือสถานที่ปรับปรุงคุณภาพน้ำ เทศบาลนครหาดใหญ่ จะได้รับการสนับสนุนให้เป็นสถานที่ตั้งพิพิธภัณฑสถานวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมภาคใต้ ดังที่ เคร่ง สุวรรณวงศ์¹ ได้กล่าวถึงการสร้างพิพิธภัณฑสถานวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมภาคใต้ไว้ สรุปได้ว่า ดร.เกษม สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ประธานองค์การพิพิธภัณฑสถานวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมภาคใต้ และ เฉลิมชัย ห่อหาค ผู้อำนวยการองค์การพิพิธภัณฑสถานวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมภาคใต้ พร้อมคณะได้เดินทางมาร่วมปรึกษาหารือสำรวจทำเลที่ตั้ง และจะดำเนินการศึกษาเพื่อก่อสร้างพิพิธภัณฑสถานดังกล่าว ซึ่งทุกฝ่ายมีความเห็นตรงกันว่าให้การสนับสนุนที่ดินในการก่อสร้างบริเวณบ่อบำบัดน้ำเสียหรือสถานที่ปรับปรุงคุณภาพน้ำ

ประเสริฐ หมดปน² สมาชิกสภาเทศบาลนครหาดใหญ่ ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ สรุปได้ว่า โครงการนี้เป็นหนึ่งในหลายโครงการเพื่อจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลนครหาดใหญ่ โครงการนี้เกิดขึ้นเมื่อกรมควบคุมมลพิษ ประกาศให้หาดใหญ่เป็นเขตควบคุมมลพิษ ปี พ.ศ. 2538 ดังนั้นเทศบาลนครหาดใหญ่จึงได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยได้รับเงินสมทบจากกองทุนสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันน้ำที่ผ่านการบำบัดจะมีค่าที่ได้มาตรฐาน ซึ่งเป็นผลดีกับนครหาดใหญ่ สอดคล้องกับนโยบายในการทำงานของคณะผู้บริหารภายใต้การนำของ คุณเคร่ง

¹เคร่ง สุวรรณวงศ์. “ถ้อยแถลงนายกเทศมนตรี,” รักษ์ถิ่น. 5 (2) : 2 ; มีนาคม – เมษายน 2543.

²ประเสริฐ หมดปน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2544.

สุวรรณวงศ์ นายกเทศมนตรีนครหาดใหญ่ที่ว่า ฟ่ำสว้ย น้ำใส หาดใหญ่สะอาด ราษฎร์ปลอดภัย นอกจากนี้ พิพัฒน์ เจือละออง¹ ยังได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำไว้สอดคล้องกัน สรุปได้ว่า เป็นโครงการที่ดีมาก เป็นการลดปัญหาสภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อผลดีต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนชาวหาดใหญ่ และเป็นการอนุรักษ์สภาพสิ่งแวดล้อมให้สวยงาม สามารถเป็นโครงการนำร่องให้กับที่อื่นได้เป็นอย่างดี เพราะมีความสมบูรณ์แบบ ใช้ต้นทุนการดูแลรักษาต่ำ ฟังพาเทคโนโลยี น้อย บำรุงรักษาง่าย และน้ำที่ผ่านการปรับปรุงแล้วได้มาตรฐาน

ปัจจุบันเทศบาลนครหาดใหญ่กำลังดำเนินการออกเทศบัญญัติ เพื่อเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสีย ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ซึ่งกำหนดให้ผู้ก่อมลพิษไม่ว่าประเภทใด ๆ ก็ตาม ต้องรับผิดชอบค่ากำจัดมลพิษนั้น

1.2 การจัดการมูลฝอย ปริมาณมูลฝอยในเมืองหาดใหญ่ได้เพิ่มปริมาณไปตามความเจริญรุดหน้าของเทคโนโลยี ยิ่งมีการใช้สอยผลิตภัณฑ์มากเท่าไร ปริมาณของทิ้งก็มีมากขึ้นเท่านั้น กลายเป็นขยะกองมหึมาที่ต้องสูญเสียเทคโนโลยีมากำจัดอย่างมหาศาล โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ที่มีปริมาณมูลฝอยถึงวันละกว่า 250 ตัน นอกจากกองขยะจะทำให้ทัศนียภาพของบ้านเมืองไม่สวยงามแล้ว ยังส่งกลิ่นคละคลุ้ง ทั้งยังแอบแฝงไปด้วยโมเลกุลของเชื้อโรคที่กระจายไปทั่วที่พักอาศัยใกล้เคียง การหาทางกำจัดขยะมูลฝอยให้ได้ผล จำเป็นต้องวางแผน วิธีการกำจัดมูลฝอยจึงต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ปัญหาเรื่องขยะของเมืองใหญ่ต่าง ๆ เป็นภารกิจที่หนักพอสมควร แต่เนื่องจากวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้มีการดำเนินงานและแก้ไขปัญหา แม้ว่าทางเทศบาลนครหาดใหญ่จะประสบปัญหาด้านบุคลากรที่มีไม่พอเพียง การชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนขยะ การลักลอบทิ้งขยะของผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล แต่ทุกคนก็ตั้งใจที่จะทำหน้าที่อย่างเต็มที่จนทางเทศบาลนครหาดใหญ่ได้รับรางวัลที่ 1 ด้านการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย จากกรมการปกครองและสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย 3 ปีซ้อน

ประสงค์ สุวรรณวงศ์² เทศมนตรีนครหาดใหญ่ ได้กล่าวเกี่ยวกับดำเนินการในการแก้ปัญหา มูลฝอย สรุปได้ดังนี้ เทศบาลนครหาดใหญ่มีทิศทางในการกำจัดมูลฝอยอย่างยั่งยืน โดยการร่วมมือกับศูนย์นานาชาติเพื่อเมืองที่พัฒนาแบบยั่งยืน (ICSC) และสถาบันพัฒนาเมืองแคนาดา (CUI) จัดตั้งคณะกรรมการจัดการมูลฝอยเมืองหาดใหญ่ขึ้น และแบ่งการทำงานเฉพาะทางออกเป็น 4 กลุ่ม

¹พิพัฒน์ เจือละออง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2544.

²ประสงค์ สุวรรณวงศ์. "พบผู้บริหาร," กฤษณสาร. 4 (42) : 1-2 ; กันยายน 2543.

คือ คณะอนุกรรมการฝ่ายกำจัดมูลฝอย ได้ดำเนินการศึกษา สํารวจ สถานที่ฝังกลบ เพื่อให้สามารถรองรับปริมาณมูลฝอยให้ยาวนานที่สุด คณะกรรมการฝ่ายแยกมูลฝอยได้ดำเนินการจัดตั้งชุมชนสาธิต เพื่อรณรงค์ให้มีการแยกขยะก่อนทิ้ง จัดรถแยกขยะไปให้บริการยังชุมชนสาธิต และจัดถังขยะโดยเฉพาะไปให้บริการยังชุมชนต่าง ๆ รวมทั้งดำเนินการประกวดชุมชนอนุรักษ์รักษาความสะอาด และรณรงค์แยกขยะก่อนทิ้งดีเด่น คณะกรรมการฝ่ายการมีส่วนร่วมของสาธารณชนและภาครัฐ ได้มีการประสานงานกับองค์กรต่าง ๆ เพื่อเชิญตัวแทนองค์กรมาปรึกษาหารือร่วมกันและสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างองค์กร ด้วยวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้องค์กรต่าง ๆ ปลูกฝังให้สมาชิกในองค์กรรู้จักและเข้าใจวิธีการลดขยะ และแยกขยะก่อนทิ้ง คณะอนุกรรมการฝ่ายสร้างจิตสำนึก ได้ดำเนินการเผยแพร่ความรู้ รณรงค์ให้มีการแยกขยะก่อนทิ้ง และลดปริมาณขยะผ่านสื่อทุกแขนง จัดกิจกรรม ประกวดคำขวัญ และจัดกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมยังสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถาบันการศึกษา

นอกจากนี้ เทศบาลนครหาดใหญ่¹ ยังได้กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกำจัดมูลฝอย สรุปได้ว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 ทางเทศบาลนครหาดใหญ่ ได้รับอนุมัติเงินงบประมาณจากกองทุนสิ่งแวดล้อมตามแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สำหรับดำเนินงานตามแผนงานการจัดการมูลฝอย ซึ่งทางเทศบาลนครหาดใหญ่ได้ดำเนินงานแล้ว ประกอบด้วย

1. จัดซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และยานพาหนะสำหรับเก็บรวบรวมมูลฝอยให้มีปริมาณเพียงพอสำหรับดำเนินงาน
2. ติดตั้งเตาเผามูลฝอยติดเชื้อ เพื่อแยกการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อจากสถานพยาบาล
3. ฟื้นฟูสถานที่กำจัดมูลฝอยเดิม ให้สามารถขยายเวลาการใช้ประโยชน์ให้ยาวนานไม่ต่ำกว่า 7

สำหรับแนวทางการจัดการมูลฝอยของเมืองหาดใหญ่ให้ยั่งยืน ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทางเทศบาลนครหาดใหญ่ ได้ร่วมมือกับศูนย์พัฒนาเมืองนานาชาติแบบยั่งยืน (ICSC) และสถาบันพัฒนาเมืองแคนาดา (CUI) โดยการสนับสนุนของ Canadian International Development Agency (CIDA) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการไว้ดังนี้

1. จัดตั้งศูนย์ดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหาและดำเนินการ

¹เทศบาลนครหาดใหญ่. “แผนการจัดการมูลฝอยเมืองหาดใหญ่,” ใน รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ ประจำปี 2542. 2543. ไม่มีเลขหน้า.

2. ศึกษาสำรวจสถานที่ฝังกลบ เพื่อให้สามารถรองรับปริมาณมูลฝอยให้มากที่สุด
3. เพื่อประสิทธิภาพการประสานงานระหว่างเทศบาลและสถานพยาบาล เพื่อช่วยให้มีการแยกมูลฝอยติดเชื้อออกจากมูลฝอยชุมชนมากขึ้น
4. การเลือกใช้เทคโนโลยีในการกำจัดมูลฝอยที่เหมาะสม เพื่อให้การกำจัดมูลฝอยเป็นไปอย่างยั่งยืน
5. การจัดทำโครงการนำร่อง และโครงการตัวอย่างในระดับชุมชน เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกใหม่ในการทิ้งขยะ

เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2542 ได้กำหนดลงนามข้อตกลงความร่วมมือโครงการการจัดการมูลฝอยเมืองขนาดใหญ่แบบยั่งยืน ระหว่างคณะกรรมการผู้มีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยเมืองขนาดใหญ่ เทศบาลนครหาดใหญ่และศูนย์นานาชาติเพื่อเมืองที่พัฒนาแบบยั่งยืน (ICSC) มีระยะเวลาดำเนินการ 3 ปี ระหว่างปี 2542 – 2544 นับตั้งแต่วันที่ 13 มกราคม 2542 เป็นต้นไป และหลังจาก 13 มกราคม 2542 พิธีลงนามบันทึกข้อตกลงร่วมมือระหว่างศูนย์นานาชาติเพื่อเมืองที่พัฒนาแบบยั่งยืน ICSC (International Centre For Sustainable Cities) และสถาบันพัฒนาเมืองแห่งประเทศแคนาดา หรือ CUI (Canadian Urban Institute) กับคณะกรรมการผู้มีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยเมืองขนาดใหญ่ หรือ SC (Stakeholder Subcommittee) ได้ถูกกำหนดขึ้น เพื่อหาทางแก้ปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะปัญหาขยะมูลฝอย ส่งเสริมเมืองขนาดใหญ่ให้ได้รับการพัฒนาแบบยั่งยืน ยึดอาณัติสภาพแวดล้อมเอาไว้ให้นานที่สุด

คณะกรรมการผู้มีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยเมืองขนาดใหญ่ (SC) ประกอบไปด้วยผู้แทนจากชุมชน ผู้แทนอบต.คอหงส์ ผู้แทนจากสถานีวิจัยโทรทัศน์แห่งประเทศไทยของ 11 จังหวัดสงขลา ศึกษาธิการอำเภอหาดใหญ่ ผู้แทนจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 12 สมามคมสตรีประสานมิตร ชมรมผู้ค้าปลีกหาดใหญ่ องค์การกุศลหอการค้าจังหวัดสงขลา ตัวแทนจากภาคเอกชนอื่น ๆ และเจ้าหน้าที่เทศบาลนครหาดใหญ่ โดยมี ประสงค์ สุวรรณวงศ์ เทศมนตรีนครหาดใหญ่เป็นประธานกรรมการ ชูติมา คูบุรัตน์ เป็นรองประธานภาคเอกชน และ ดร.สมทิพย์ ด้านธีรวิชัย เป็นรองประธานภาครัฐ คณะกรรมการผู้มีส่วนร่วมเหล่านี้จะได้ระดมสมองกำหนดนโยบายวางแผนการดำเนินงาน และประสานงานการจัดการมูลฝอยเมืองขนาดใหญ่แบบยั่งยืนให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ทั้งนี้ได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ 4 ฝ่ายด้วยกัน สอดคล้องกับแผนงานการจัดการ 4 แผนงานด้วยกัน อันประกอบด้วย

1. การกำจัดมูลฝอย โดยการทบทวนวิธีการฝังกลบและระบบเตาเผามูลฝอยติดเชื้อที่มีอยู่เดิม เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ดียิ่งขึ้น การศึกษาระบบการจัดการ

มูลฝอยในรูปแบบอื่นที่มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น คือ การทำปุ๋ยหมัก และศูนย์กำจัดมูลฝอยรวม ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรผู้ควบคุมดูแลระบบกำจัดมูลฝอยให้มีสมรรถนะในการทำงานที่ดี

2. การสร้างจิตสำนึกประกอบด้วย แผนการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ การประกวดการรักษาความสะอาดในพื้นที่ต่าง ๆ การจัดตั้งองค์กรอาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อม และศูนย์สารสนเทศเพื่อสิ่งแวดล้อม

3. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสาธารณชนกับภาครัฐ ประกอบด้วยการประชุมชี้แจงสาธารณชนกลุ่มต่าง ๆ การจัดอบรม การจัดทำคู่มือลดปริมาณมูลฝอย การบังคับใช้กฎหมาย และการศึกษาแนวทางการลงทุน เพื่อจัดตั้งโรงงาน Recycling ในเมืองหาดใหญ่

4. การแยกมูลฝอย ประกอบด้วย การจัดทำพื้นที่สาธิต การจัดตลาดนัดรับซื้อของเก่า และการศึกษาระบบเก็บรวบรวมมูลฝอยแยกประเภทแล้ว

ผลการปฏิบัติงานตามแผนการจัดการมูลฝอยเมืองหาดใหญ่แบบยั่งยืนจะทำให้ปริมาณมลพิษจากขยะลดลง ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวในอีกทางหนึ่ง และช่วยปรับปรุงพื้นที่ฝังกลบ ซึ่งมีเนื้อที่ 135 ไร่ ตั้งอยู่ที่ ตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และถูกใช้งานมานานกว่า 20 ปี ปัจจุบันได้มีการปรับปรุงเป็นระบบแบบฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล โดยสามารถรองรับได้อีกประมาณ 7 ปีข้างหน้า เพื่อยืดระยะเวลาการฝังขยะได้นานมากขึ้น สามารถใช้ประโยชน์จากพื้นที่มากขึ้น ทางเทศบาลนครหาดใหญ่ จึงมีการวางแผนการจัดการมูลฝอยอย่างรอบคอบ และให้มีความเหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหามูลฝอยให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น

2. สาธารณสุข

ด้วยปัจจุบันการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ ต่างมุ่งเน้นที่จะพัฒนาคนมากกว่าที่จะพัฒนาความเจริญทางด้านวัตถุที่จะทำให้การเจริญเติบโตของเมืองเต็มไปด้วยปัญหาต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อม ปัญหาสังคม ดังนั้นการพัฒนาคนจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนา ซึ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีนั้น นายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่และคณะต่างมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชน โดยให้ประชาชนมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี รวมไปถึงความปลอดภัยในการดำรงชีวิตภายในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ ดังที่เทศบาลนครหาดใหญ่¹ ได้กล่าวถึงแนวคิดด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยจัดการบริการด้าน

¹เทศบาลนครหาดใหญ่. “นโยบายส่งเสริมคุณภาพชีวิต,” ใน ผลงานดีเด่นในรอบ 4 ปี พ.ศ. 2539 – 2542. 2543. หน้า 22 – 24.

สาธารณสุข สรุปได้ดังนี้ เทศบาลนครหาดใหญ่มีแนวคิดด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านสาธารณสุข คือ

1. การให้บริการดูแลสุขภาพของประชาชนต้องครอบคลุมพื้นที่ทุกกลุ่มอายุ ทุกเพศ ทุกวัย โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงและผู้ด้อยโอกาส

2. จัดให้มีการดูแลสุขภาพอนามัยแก่ประชาชนในทุกระดับ

3. มีการส่งเสริมการป้องกันโรคในทุกด้านอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

งานศูนย์บริการสาธารณสุขอยู่ในความรับผิดชอบของกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้ดำเนินการตามกรอบนโยบายดังกล่าว โดยพยายามจัดระบบการบริการให้มีศูนย์บริการสาธารณสุขให้สามารถครอบคลุมได้ทุกพื้นที่ในรูปแบบต่าง ๆ และกำหนดให้แต่ละศูนย์มีพื้นที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน มีกลุ่มประชากรเป้าหมายที่รับผิดชอบประมาณ 5,000 – 10,000 คน และให้บริการที่ครอบคลุมและต่อเนื่อง ทั้งด้านการส่งเสริม ป้องกัน รักษาและฟื้นฟู

ปัจจุบันเห็นได้ว่าอัตราการขยายตัวของเมืองหาดใหญ่นั้นมีมากกว่าการขยายตัวของบริการสาธารณสุข จะเห็นได้จากโรงพยาบาลขนาดใหญ่ของรัฐที่มีอยู่ยังไม่สามารถบริการได้อย่างทั่วถึง และประชาชนที่มีรายได้น้อยก็มีเป็นจำนวนมาก ที่ไม่สามารถใช้บริการจากโรงพยาบาลเอกชน แต่ต้องพึ่งการบริการด้านสาธารณสุขของรัฐเพียงอย่างเดียว ดังนั้น เคร่ง สุวรรณวงศ์ ในฐานะนายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ จึงมีความคิดที่จะช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี จึงได้จัดการบริการสาธารณสุขเป็นศูนย์บริการสาธารณสุข มีรูปแบบศูนย์บริการสาธารณสุข ที่เปิดให้บริการแก่ประชาชนในชุมชน 4 รูปแบบ จำนวน 15 ศูนย์ ดังที่ ประภาพร กาญจนมิ่ง¹ หัวหน้างานส่งเสริมสุขภาพ และเทศบาลนครหาดใหญ่² ได้กล่าวถึงศูนย์บริการสาธารณสุขไว้ในทำนองเดียวกัน สรุปได้ว่า เทศบาลนครหาดใหญ่มีศูนย์บริการสาธารณสุข ซึ่งรับผิดชอบ 29 ชุมชน ดังนี้

ศูนย์บริการสาธารณสุขขนาดใหญ่ คือศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล มีหน้าที่รับผิดชอบให้บริการรักษาพยาบาลทั้งในและนอกสถานที่ ศูนย์บริการสาธารณสุข 1 และ ศูนย์บริการสาธารณสุข 2 เป็นศูนย์ขนาดใหญ่ จะมีแพทย์และทันตแพทย์ประจำศูนย์แต่ละศูนย์ 1 คน นอกจากนั้นมีเภสัชกรพยาบาลวิชาชีพ เจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์การแพทย์ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอื่น ๆ การให้บริการจะ

¹ประภาพร กาญจนมิ่ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 49 ซอย 2 ถนนสันติราษฎร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

²เทศบาลนครหาดใหญ่. “นโยบายส่งเสริมคุณภาพชีวิต,” ใน รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ ประจำปี 2542. 2543. ไม่มีเลขหน้า.

เป็นการตรวจรักษาพยาบาลโรคทั่ว ๆ ไป การผ่าตัดเล็ก บริการทางทันตกรรม วางแผนครอบครัว ฝากครรภ์ ตรวจสุขภาพเด็ก ฉีดวัคซีนป้องกันโรค และฉีดวัคซีนสัตว์

ศูนย์บริการสาธารณสุข มีจำนวน 7 แห่ง มีอยู่ 4 แห่ง ที่ได้รับการบริจาคที่ดินจากประชาชน ในชุมชน ทั้งนี้เนื่องจากนโยบายของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ที่ต้องการให้ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วม ในการพัฒนาและเทศบาลสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างศูนย์บริการสาธารณสุข และได้ ดำเนินงานในชุมชนอย่างเต็มรูปแบบแล้ว คือ ศูนย์บริการสาธารณสุขชุมชนรัตนอุทิศ ศูนย์บริการ สาธารณสุขพ่อพรหม ศูนย์บริการสาธารณสุขชุมชนคลองเตย ศูนย์บริการสาธารณสุขชุมชนอู่ ท.ส. และศูนย์บริการสาธารณสุขซึ่งได้รับความอนุเคราะห์พื้นที่จากการเคหะแห่งชาติ คือ ศูนย์บริการ สาธารณสุขชุมชนแฟลตการเคหะแห่งชาติ ซึ่งทุกศูนย์ฯ จะมีพยาบาลวิชาชีพประจำศูนย์ฯ ละ 1 คน ให้บริการรักษาพยาบาลในช่วงเช้า ช่วงบ่ายจะออกเยี่ยมบ้านในชุมชน และมีแพทย์จากเทศบาลหมุน เวียนมาตรวจรักษาประชาชนที่ศูนย์ฯ ในช่วงบ่ายตามที่กำหนด สำหรับอีกสองแห่ง คือ ศูนย์บริการ สาธารณสุขสนามกีฬากลาง มีเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 1 คน รับผิดชอบงานด้านเวชศาสตร์ การกีฬาเป็นหลัก และศูนย์บริการสาธารณสุขสวนสาธารณะ จะดูแลผู้มารับการฝึกอบรมด้านการ จรจรเป็นหลัก มีเจ้าหน้าที่มาดูแลเฉพาะช่วงที่มีการฝึกอบรม

ศูนย์บริการสาธารณสุขในโรงเรียนสังกัดเทศบาล 5 แห่ง ได้พัฒนามาจากห้องพยาบาล ประจำโรงเรียน ซึ่งรับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนเป็นหลัก เมื่อเริ่มมีโครงการสาธารณสุขมูลฐานใน เขตเมือง ก็ได้ใช้เป็นศูนย์บริการสาธารณสุขมูลฐานในโรงเรียน รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนและ งานในชุมชนรอบโรงเรียน เมื่อมีการขยายจำนวนศูนย์บริการสาธารณสุข เพื่อให้สามารถครอบคลุม พื้นที่และประชากรเป้าหมาย มีการสร้างบริการสาธารณสุขชุมชนหลายแห่ง แต่ก็ยังไม่สามารถครอบ ครอบพื้นที่ได้ทั้งหมด ประกอบกับในช่วงแผนฯ 6 ซึ่งเศรษฐกิจเฟื่องฟู ทำให้ราคาที่ดินเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้การขยายในรูปของศูนย์บริการสาธารณสุขชุมชนไม่สามารถหาพื้นที่ได้ ทางเทศบาลจึงได้ ใช้พื้นที่ของห้องพยาบาลโรงเรียนมาปรับปรุงเพื่อพัฒนาให้เป็นศูนย์บริการสาธารณสุข โดยมี พยาบาลวิชาชีพหรือพยาบาลเทคนิคปฏิบัติงานศูนย์ฯ ละ 1 คน ให้บริการรักษาพยาบาลประชาชน ในช่วงเช้า และให้บริการงานอนามัยโรงเรียนทั้งเช้าและบ่าย โดยมีแพทย์จากเทศบาลหมุนเวียนมา ตรวจรักษาประชาชน และนักเรียนที่ศูนย์ฯ

ศูนย์บริการสาธารณสุขเคลื่อนที่ ถึงแม้ว่าทางเทศบาลนครหาดใหญ่จะได้ขยายศูนย์บริการ สาธารณสุขเข้าไปในชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ แล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีพื้นที่ในหลายชุมชนที่ยังไม่มีศูนย์ บริการสาธารณสุขอยู่ใกล้เคียง เนื่องจากไม่มีสถานที่สำหรับก่อสร้างศูนย์ฯ ทางเทศบาลได้แก้ไข ปัญหาโดยการนำศูนย์บริการสาธารณสุขเคลื่อนที่ ซึ่งจะหมุนเวียนไปในชุมชนต่าง ๆ

นอกจากนี้ ทางเทศบาลนครหาดใหญ่ได้สำรวจความต้องการของประชาชนในชุมชน พบว่ากลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงและผู้ด้อยโอกาสยังไม่ได้ได้รับการบริการเท่าที่ควร เนื่องจากจะต้องออกไปประกอบอาชีพในเวลาว่างที่ทางศูนย์ฯ เปิดให้บริการ ดังนั้น เพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสให้สามารถมารับบริการได้สะดวกยิ่งขึ้น โดยไม่ต้องเสียเวลาประกอบอาชีพของตน เทศบาลจึงได้ริเริ่มโครงการคลินิกนอกเวลาในศูนย์สาธารณสุขของเทศบาลขึ้น โดยได้รับความร่วมมืออย่างดีจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญของโรงพยาบาลหาดใหญ่ มาช่วยตรวจรักษานอกเวลาราชการ โดยเริ่มดำเนินการครั้งแรกที่ ศูนย์บริการสาธารณสุขโรงเรียนเทศบาล 2 เมื่อวันที่ 3 มกราคม 2539 และได้ขยายเพิ่มอีก 3 ศูนย์ฯ คือ ศูนย์บริการสาธารณสุข 2 ศูนย์บริการสาธารณสุขชุมชนแฟลตการเคหะแห่งชาติ และศูนย์บริการสาธารณสุขโรงเรียนเทศบาล 4 และเปิดคลินิกนอกเวลาแห่งที่ 5 ณ ศูนย์บริการสาธารณสุขโรงเรียนเทศบาล 3 โดยทำการตรวจรักษาทุกวัน ตั้งแต่เวลา 17.00 – 20.00 น.

ประทุม กาญจนมิ่ง¹ ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับศูนย์บริการสาธารณสุข สรุปได้ว่า เป็นการดีที่ทางเทศบาลนครหาดใหญ่ได้ขยายศูนย์บริการสาธารณสุขให้มีเพิ่มมากขึ้น สะดวกต่อประชาชน ไม่ต้องเดินทางไปรักษายังโรงพยาบาลหรือคลินิก เนื่องจากต้องเสียเวลาในการเดินทางและต้องเสียค่าใช้จ่าย แต่ศูนย์บริการสาธารณสุขอยู่ใกล้ที่พักอาศัย ค่าใช้จ่ายก็ไม่สูงมาก หากเจ็บไข้ไม่สบายเล็กน้อย ๆ ก็สามารถพบแพทย์ที่ศูนย์บริการใกล้บ้านได้ แต่หากเป็นโรคที่ต้องรักษาด้วยเครื่องมือแพทย์หรือยาที่เกินกำลังของศูนย์บริการสาธารณสุข แพทย์ก็จะแนะนำให้ไปพบแพทย์ผู้เชี่ยวชาญยังโรงพยาบาลอื่นต่อไป

นอกจากนี้ พิเชษฐ ศรีละมุล² ครูโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาคาร ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับศูนย์บริการสาธารณสุข สรุปได้ว่า โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาคารอยู่ใกล้กับศูนย์บริการสาธารณสุขพ่อพรหม เมื่อเกิดอุบัติเหตุภายในโรงเรียนก็นำนักเรียนไปรับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นที่ศูนย์บริการสาธารณสุขพ่อพรหมก่อนนำส่งแพทย์เพื่อทำการรักษายังโรงพยาบาล

¹ประทุม กาญจนมิ่ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 49 ซอย 2 ถนนสันติราษฎร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2544.

²พิเชษฐ ศรีละมุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาคาร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2544.

3. การศึกษา

ปัจจุบันทางเทศบาลนครหาดใหญ่ได้มีโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จำนวน 5 แห่ง ซึ่งแต่ละโรงเรียนสามารถรองรับจำนวนนักเรียนได้ทั่วถึง เพื่อให้บุตรหลานของประชาชนที่มีรายได้น้อยสามารถได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไปในอนาคต การส่งเสริมทางด้านการศึกษาที่ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ให้การสนับสนุนและเอาใจใส่ มีทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน และการศึกษานอกระบบโรงเรียน

3.1 การศึกษาในระบบโรงเรียน หมายถึง การศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลทั้ง 5 โรงเรียน ซึ่งเปิดรับเด็กนักเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่ง เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้ให้การสนับสนุนและเอาใจใส่มาก ดังจะเห็นได้จากโครงการต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการสนับสนุนเด็กนักเรียนในสังกัดโรงเรียนเทศบาล ดังที่เทศบาลนครหาดใหญ่¹ ได้กล่าวถึง นโยบายส่งเสริมและสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของการศึกษา สรุปได้ว่า เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้มีนโยบายที่จะส่งเสริมและสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของการศึกษา เช่น โครงการมอบอุปกรณ์การศึกษาและเสื้อผ้าให้แก่เด็กนักเรียนทุกคน ๆ ละ 2 ชุด ปีละ 2 ครั้ง โครงการให้อาหารเสริม (นม) โครงการอาหารกลางวัน โครงการมอบทุนการศึกษา และ โครงการส่งเสริมการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา นอกจากนี้ภายในโรงเรียน เคร่ง สุวรรณวงศ์ ยังได้มีการส่งเสริมให้จัดสร้างห้องควบคุมการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในทุกโรงเรียน จัดซื้อคอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ห้องปฏิบัติการทางภาษาอังกฤษ (Sound Lab) และที่สำคัญ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้สร้างผลงานจนได้รับการยอมรับทางด้านการศึกษา คือ โครงการจัดการศึกษาแก่เด็กเร่ร่อน ซึ่งนับได้ว่า เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ที่มองเห็นว่าปัญหาของเมืองใหญ่ที่หาดใหญ่กำลังจะก้าวไปนั้น ย่อมจะต้องมีปัญหารองเด็กเร่ร่อน

อมรรัตน์ คำวอน² อาจารย์โรงเรียนเทศบาล 2 บ้านหาดใหญ่ ได้กล่าวเกี่ยวกับผลงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ในด้านการศึกษา สรุปได้ว่า ทางเทศบาลนครหาดใหญ่ โดย เคร่ง สุวรรณวงศ์ ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องของการศึกษามาก มีโครงการต่าง ๆ เกิดขึ้นภายในโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นโครงการอาหารกลางวัน มื้อเที่ยงสำหรับเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 – 6, โครงการมอบทุน

¹เทศบาลนครหาดใหญ่. “4 รางวัลแห่งความภาคภูมิใจ,” ใน ผลงานดีเด่นในรอบ 4 ปี พ.ศ. 2539 – 2542. 2543. หน้า 32.

²อมรรัตน์ คำวอน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 12 ซอย 43 ถนนเพชรเกษม ตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544.

การศึกษาแก่เด็กนักเรียนที่ยากจนและเด็กนักเรียนที่มีผลการเรียนดี ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6, โครงการมอบอุปกรณ์การเรียนแก่เด็กนักเรียน เช่น เสื้อผ้า เครื่อง สุวรรณวงศ์ จะมอบเสื้อผ้า ให้แก่เด็กนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 ทุกคน ๆ ละ 2 ชุด ทุกปี ๆ ละ 2 ครั้ง , โครงการอาหารเสริมประเภทนมแก่เด็กนักเรียนทุกคน โดยอาจารย์จะแจกนมให้แก่เด็กนักเรียนในช่วงเช้าเวลาประมาณ 09.30 น., โครงการการจัดแข่งขันทางวิชาการ เพื่อเป็นการเสริมสร้างการเรียนรู้ของเด็กนักเรียน ปีละ 1 ครั้ง ประมาณช่วงเดือนสิงหาคม มีการจัดประกวดมารยาทของเด็กนักเรียน ซึ่งจัดก่อนที่จะมีการแข่งขันทางวิชาการ และมอบรางวัลพร้อมกันทั้ง 2 รางวัล มีคอมพิวเตอร์สำหรับให้เด็กนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 ได้เรียนจำนวน 30 เครื่อง นอกจากนี้ช่วงปิดเทอมภาคฤดูร้อน ยังมีกิจกรรมภาคฤดูร้อน รับสมัครนักเรียนที่สมัครใจไปเรียน กิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดให้มี เช่น นาฏศิลป์ ดนตรีไทย กีฬา เป็นต้น เรียนตั้งแต่วันจันทร์ – ศุกร์ ที่สนามกีฬาจิระนคร โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเรียน เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองและเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ของเด็กนักเรียน ซึ่งในปัจจุบันการเรียนการสอน รวมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนทันสมัยไม่แพ้โรงเรียนเอกชน ทั้งหมดนี้เป็นเพราะวิสัยทัศน์ของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ที่มุ่งพัฒนาการศึกษาของเยาวชน เพื่ออนาคตของประเทศชาติ นอกจากนี้ ศุภลักษณ์ จินต์ถาวรรักษ์¹ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 2 ยังได้ให้สัมภาษณ์ว่า ผู้ปกครองให้เงินไปโรงเรียนวันละ 10 บาท แทบจะไม่มีค่าใช้จ่ายอะไร เนื่องจากทางโรงเรียนแจกนมเป็นอาหารเสริมช่วงเช้า ช่วงเที่ยงทางโรงเรียนยังมีอาหารมื้อเที่ยงให้ทาน ทำให้บางวันมีเงินเหลือสำหรับออมอีกด้วย

ขวัญตา ชูกำเหนิด² อาจารย์โรงเรียนเทศบาล 5 วัดหาดใหญ่โน ได้ให้สัมภาษณ์ถึง บทบาทของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ในการสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเพิ่มวิทยฐานะ สรุปได้ว่า เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และเป็นการเพิ่มวิทยฐานะของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาล ซึ่งครูทุกคนต้องจบการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาตรี เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้มอบ

¹ศุภลักษณ์ จินต์ถาวรรักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 12 ซอย 43 ถนนเพชรเกษม ตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544.

²ขวัญตา ชูกำเหนิด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 7/8 ถนนจิระนคร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

หมายให้สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครหาดใหญ่ ได้ประสานงานไปยังสถาบันราชภัฏ สงขลา ดำเนินการเปิดสอนในระดับปริญญาตรีที่หาดใหญ่ โดยใช้สถานที่ที่โรงเรียนหาดใหญ่สมบูรณ์กุลกัลยา ทำการเปิดสอนครูในสังกัดโรงเรียนเทศบาลและประชาชนทั่วไปที่ต้องการจะศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ที่ประสงค์จะเรียนต่อไม่ต้องเดินทางไปยังสถาบันราชภัฏ สงขลา นอกจากนี้แล้ว เคร่ง สุวรรณวงศ์ ยังมอบทุนให้แก่เด็กนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนที่มีความมุ่งมั่นและตั้งใจ ทำคะแนนในการเรียนได้ 80 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป ทุนละ 1,000 บาท เพื่อนำไปใช้จ่ายในการศึกษาต่อ

นิตยา นพคุณ¹ อาจารย์โรงเรียนเทศบาล 3 โศภนพิทยาคูณานุสรณ์ ได้ให้สัมภาษณ์ถึง บทบาทของเคร่ง สุวรรณวงศ์ ในด้านการศึกษา สรุปได้ว่า เคร่ง สุวรรณวงศ์ ต้องการที่จะให้ครูในสังกัดโรงเรียนเทศบาลทุกคนพัฒนาประสิทธิภาพทางการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์แก่เด็กนักเรียน จึงได้มอบหมายให้โรงเรียนในสังกัดเทศบาลทั้ง 5 แห่ง จัดนิทรรศการและกิจกรรมทางการศึกษา เพื่อแสดงถึงความก้าวหน้าและความสำเร็จของนักเรียนในสังกัด ซึ่งสอดคล้องกับที่ ทีมข่าวภูมิภาค² ได้กล่าวถึงคำให้สัมภาษณ์ของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ เกี่ยวกับการจัดนิทรรศการและกิจกรรมทางการศึกษา สรุปได้ว่า การจัดนิทรรศการทางวิชาการและกิจกรรมทางการศึกษาจะเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางการศึกษา ชี้ให้เห็นถึงความรู้ของนักเรียน ตลอดจนความรู้ความสามารถ ประสิทธิภาพของครู และยังเป็นตัวชี้้นำให้เห็นถึงอนาคตของประเทศชาติ เพราะหากทุกคนมีพื้นฐานการศึกษาที่ดี ประเทศชาติก็จะเจริญก้าวหน้า

3.2 การศึกษานอกระบบโรงเรียน นอกจากการศึกษาจากโรงเรียนในสังกัดเทศบาลทั้ง 5 แห่งแล้ว ยังมีแหล่งที่ให้ความรู้แก่เยาวชนที่ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก คือ

3.2.1 ห้องสมุดประชาชนเทศบาลนครหาดใหญ่ ซึ่งตั้งอยู่ตรงกันข้ามกับสถานีตำรวจภูธรอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งเปิดให้บริการทุกวัน เวลา 09.00 – 17.00 น. ยกเว้นวันจันทร์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ซึ่งมีหนังสือทั้งหนังสือวิชาการและหนังสืออ่านเล่น สำหรับให้เยาวชนและประชาชนทั่วไป ได้ใช้บริการ ซึ่งอัตราค่าบริการก็มีราคาไม่สูงมากนัก คือ ประชาชนทั่วไป 40 บาท ต่อปีต่อคน สำหรับนักเรียน นักศึกษา 20 บาทต่อปีต่อคน

¹นิตยา นพคุณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 9 ถนนจิระนคร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

²ทีมข่าวภูมิภาค. “นายกหาดใหญ่ลุยจัด ‘นิทรรศการ’ เชิญอบต.ร่วมงาน,” สยามรัฐ 24 กันยายน 2543. หน้า 12.

3.2.2 สำนักสวนจรรยา ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดฝึกอบรมขับขี่ปลอดภัยเบื้องต้น ทั้งหลักสูตรจักรยาน จักรยานยนต์ ให้กับนักเรียนในสังกัดโรงเรียนเทศบาลนครหาดใหญ่ และผู้ที่ประสงค์จะฝึกอบรม ซึ่งผู้เข้ารับการอบรมจะได้รับความรู้เกี่ยวกับการขับขี่รถ กฎจราจร และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังที่ ร.ต.อ.ธรรมรัตน์ เพชรหนองชุม¹ ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดโครงการอบรมขับขี่ปลอดภัยเบื้องต้นและสำนักสวนจรรยา สรุปได้ว่า เป็นโครงการที่ดีมีประโยชน์มาก ปัจจุบันมีสถิติอุบัติเหตุจากการขับขี่ยวดยานบนท้องถนนเป็นจำนวนมาก การอบรมให้ความรู้แก่เด็กนักเรียนและผู้ที่มีความประสงค์จะเข้ารับการอบรม เป็นอีกวิธีหนึ่งที่มีส่วนช่วยให้ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน สวนจรรยาในหาดใหญ่เป็นแห่งแรกและแห่งเดียวของภาคใต้ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าภาคภูมิใจและน่ายินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ผู้บริหารของเทศบาลนครหาดใหญ่ให้ความสำคัญกับเรื่องของ การขับขี่และกฎจราจร

นอกจากนี้ สมบัติ อนันตพันธ์² และอุทิศ อินทะมะโน³ ครูฝึกสำนักสวนจรรยา เทศบาลนครหาดใหญ่ ได้ให้สัมภาษณ์ถึงการ อบรมขับขี่ปลอดภัยเบื้องต้น สรุปได้ว่า ในแต่ละปีจะมีจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นจำนวนมาก ในการฝึกอบรมมีทั้งหลักสูตรจักรยาน สำหรับเด็กนักเรียนที่มีอายุไม่ถึง 15 ปี หลักสูตรจักรยานยนต์ สำหรับเด็กนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปที่สนใจ ที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี ส่วนใหญ่เป็นนักเรียน นักศึกษาที่ เกรง สุวรรณวงศ์ นายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ ได้ส่งหนังสือเชิญไปยังโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อจัดส่งเด็กนักเรียนมาเข้ารับการฝึกอบรม รู้สึกภูมิใจและดีใจที่ตนเองมีส่วนช่วยให้เด็ก ๆ มีความรู้ในด้านการขับขี่และกฎจราจร เป็นการช่วยลดอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นบนท้องถนน บริเวณสวนจรรยาเป็นที่ตั้งของศูนย์บริการสาธารณสุขสวนสาธารณะ หากเกิดอุบัติเหตุจากการฝึกอบรมการขับขี่ ก็สามารถปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้ในทันทีที่ ปราง อินทฤทธิ์⁴ นักเรียนที่เข้ารับการฝึกอบรมขับขี่ปลอดภัยเบื้องต้น หลักสูตรจักรยาน ได้ให้สัมภาษณ์

¹ร.ต.อ.ธรรมรัตน์ เพชรหนองชุม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543.

²สมบัติ อนันตพันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักสวนจรรยา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

³อุทิศ อินทะมะโน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักสวนจรรยา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

⁴ปราง อินทฤทธิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักสวนจรรยา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

เกี่ยวกับการเข้ารับการฝึกอบรม สรุปได้ว่า ได้รับความรู้ในด้านการขับขี่ กฎจราจร ทั้งทางด้านทฤษฎี และปฏิบัติ ซึ่งเป็นประโยชน์มาก

4. การกีฬา

เทศบาลนครหาดใหญ่เป็นหน่วยงานหนึ่งที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของการกีฬา และพร้อมให้การส่งเสริมและสนับสนุนด้วยดีตลอดมา ดังจะเห็นได้จากจำนวนของการจัดการแข่งขันกีฬามากหลายประเภทที่มีอยู่จำนวนมากตลอดทั้งปี เพื่อมุ่งเน้นให้เมืองหาดใหญ่เป็นศูนย์กลางแห่งการส่งเสริมกีฬาทั้งในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ ดังที่ เทศบาลนครหาดใหญ่¹ ได้กล่าวเกี่ยวกับการส่งเสริมกีฬาของเทศบาลนครหาดใหญ่ สรุปได้ว่า ในการจัดการแข่งขันกีฬา ผู้ที่รับผิดชอบ คือ ฝ่ายกิจกรรมเด็กและเยาวชน สำนักการศึกษาเทศบาลนครหาดใหญ่ ซึ่งตั้งอยู่ภายในบริเวณสนามกีฬาจิระนคร เทศบาลนครหาดใหญ่ ซึ่งในรอบปีที่ผ่านมาได้จัดให้มีการแข่งขันกีฬาหลายโครงการทั้งในระดับท้องถิ่นจนถึงระดับนานาชาติ รวมไปถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการแข่งขันเอเชียนเกมส์ ในประเภทกีฬาเซปักตะกร้อ ตลอดปีเทศบาลได้สนับสนุนการแข่งขันทุกประเภท โดยครอบคลุมการบริการแก่ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย และทุกสาขาอาชีพ เพื่อความเสมอภาคทางการกีฬาอีกด้วย นอกจากการเป็นผู้ดำเนินการจัดการกีฬา และสนับสนุนสถานที่เพื่อการแข่งขันกีฬาแล้ว เทศบาลนครหาดใหญ่ยังได้ทำการคัดสรรนักกีฬาประเภทต่าง ที่มีความสามารถ เพื่อเก็บตัวและเข้าร่วมการแข่งขันในระดับอื่น ๆ อีกด้วย เช่น การเข้าร่วมแข่งขันกีฬา-กรีฑาเทศบาลและเมืองพัทยา ทั้งในระดับภาคและประเทศ คณะกรรมการคือสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการที่จะทำให้การแข่งขันกีฬาแต่ละครั้งสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ดังนั้น เทศบาลนครหาดใหญ่ จึงจัดให้มีโครงการอบรมผู้ตัดสินกีฬาประเภทต่าง ๆ ขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อให้การแข่งขันเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม

4.1 การพัฒนาสนามกีฬา สถานที่ที่ใช้ดำเนินการแข่งขันกีฬาก็มีความสำคัญยิ่งสำหรับเมืองหาดใหญ่ สถานที่ที่ใช้ดำเนินการแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ คือ สนามกีฬาจิระนคร เทศบาลนครหาดใหญ่ เพราะเป็นสถานที่ที่มีศักยภาพสูง มีสถานที่กว้างขวาง อุปกรณ์ครบครัน และที่สำคัญสามารถจุจำนวนผู้ชมได้จำนวนมาก ดังที่ ยงยุทธ วิชัยดิษฐ์ และคนอื่น ๆ² ได้กล่าวถึง การ

¹เทศบาลนครหาดใหญ่. “ผลแห่งการพัฒนาทางด้านกีฬา,” ใน รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ ประจำปี 2542. 2543. หน้า โครงการเด่น.

²ยงยุทธ วิชัยดิษฐ์ และคนอื่น ๆ. ชีวประวัติและผลงาน เครื่อง สุวรรณวงศ์. ม.ป.ป. ไม่มีเลขหน้า.

จัดสร้างสนามกีฬาจิระนคร สรุปได้ว่า ในการจัดสร้างสนามกีฬาจิระนคร ทางเทศบาลได้ดำเนินการก่อสร้างในวงเงินงบประมาณถึง 40,450,000 บาท ซึ่งเทศบาลได้รับการสนับสนุนจากการกีฬาแห่งประเทศไทย เป็นเงิน 18 ล้านบาท และจ่ายจากเงินงบประมาณเทศบาล 12,450,000 บาท ให้เป็นศูนย์กลางกิจกรรมกีฬาทุกประเภทที่ได้มาตรฐานสากล และได้รับความเห็นชอบจากสภาเทศบาลเมืองหาดใหญ่ตั้งชื่อเป็นการถาวรว่า โรงพลศึกษา “สุวรรณวงศ์” เพื่อเป็นเกียรติแก่ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ในฐานะที่ได้ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเมืองหาดใหญ่มาเป็นเวลานานหลายสมัยติดต่อกัน ซึ่งได้ทุ่มเทเวลาและชีวิต เพื่อรับใช้ชาวหาดใหญ่อย่างแท้จริง จนทำให้ท้องถิ่นได้รับความเจริญเป็นลำดับเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

นอกจากนี้ วัชรินทร์ เกษภาษา¹ ได้กล่าวถึงการจัดสร้างสนามกีฬาจิระนคร สรุปได้ว่า เทศบาลนครหาดใหญ่ได้รับการสนับสนุนทางการเงินส่วนหนึ่งจากสำนักสลากกินแบ่งรัฐบาล จัดสร้างสนามฟุตบอล ลู่วิ่ง ชนิดยกพื้นผิวสูงแห่งแรกในประเทศไทย อัฒจันทร์ที่ได้มาตรฐาน สนามเทนนิส และโรงยิมเนเซียมขนาดมาตรฐาน ให้เป็นศูนย์กลางกิจกรรมกีฬาทุกประเภท นอกจากนี้ยังมีศูนย์สุขภาพ ซึ่งทุกวันทั้งช่วงเช้าและช่วงเย็น ประชาชนทุกระดับในเขตเทศบาลจะนิยมไปออกกำลังกายในสนามกีฬาจิระนครเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ยังได้มีนโยบายที่จะส่งเสริมทางด้านกีฬาอีกด้วย โดยจัดให้มีการฝึกกีฬาทุกชนิดแก่เยาวชนภาคฤดูร้อน ระหว่างโรงเรียนปิดภาคเรียน โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ รวมไปถึงดนตรี ศิลปะ นาฏศิลป์ การส่งเสริมอาชีพเพื่อให้เยาวชนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง

4.2 การจัดการแข่งขันกีฬา การสนับสนุนการจัดงานในด้านต่าง ๆ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ให้ความสำคัญแก่การร่วมงานหรือการเป็นเจ้าภาพในการจัดงาน ซึ่งเป็นการสร้างมิตรภาพและสนับสนุนกิจกรรม โดยได้อำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ดังที่ ยงยุทธ วิชัยดิษฐ์ และคนอื่น ๆ² ได้กล่าวถึงบทบาทของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ในการจัดการแข่งขันกีฬาที่สนามกีฬาจิระนคร สรุปได้ว่า เครื่อง สุวรรณวงศ์ ให้ความสำคัญในการจัดการแข่งขันกีฬา และมักจะได้รับมอบหมายให้มีส่วนร่วมในการจัดการแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันในประเทศหรือการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ เช่น

¹วัชรินทร์ เกษภาษา. ภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีและโครงสร้างอำนาจในท้องถิ่นไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลนครหาดใหญ่. 2542. หน้า 138.

²ยงยุทธ วิชัยดิษฐ์ และคนอื่น ๆ. ชีวประวัติและผลงาน เครื่อง สุวรรณวงศ์. ม.ป.ป. ไม่มีเลขหน้า.

4.2.1 เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการแข่งกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 3 (กีฬาเขตแห่งประเทศไทยเดิม) ที่สนามกีฬาเทศบาลเมืองหาดใหญ่ ได้รับผลดีสำเร็จความมุ่งหมายทุกประการ เป็นแห่งแรกและแห่งสุดท้ายในประเทศไทย ที่หน่วยการปกครองระดับเทศบาลเป็นผู้รับผิดชอบ จัดตามปกติการแข่งขันกีฬาดังกล่าวจะต้องจัดที่ตัวจังหวัด

4.2.2 ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมกีฬาอำเภอหาดใหญ่มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 จนถึงปัจจุบัน ตลอดเวลาที่ดำรงตำแหน่งได้สร้างเสริมความเจริญในวงการกีฬาของเมืองหาดใหญ่เจริญรุดหน้าอย่างเต็มที่

4.2.3 ได้รับความไว้วางใจจากจังหวัดสงขลา มอบหมายให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการกีฬาแห่งชาติ ประจำเขต 9 ตั้งแต่การแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 5 ติดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งโดยปกติข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของจังหวัดจะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว แต่เนื่องด้วยเครื่อง สุวรรณวงศ์ เป็นผู้สนับสนุนและส่งเสริมการกีฬาด้วยใจรักจริง ๆ จึงได้รับความไว้วางใจจากจังหวัด

4.2.4 เป็นผู้รับผิดชอบจัดให้มีการชมมวยชิงแชมป์โลก รุ่นไลท์เวลเตอร์เวท เมื่อปี พ.ศ. 2520 ซึ่งอาจนับได้ว่าเป็นครั้งแรกที่มีการจัดชิงแชมป์โลกในส่วนภูมิภาคขึ้น ซึ่งได้ผลดี และมีการจัดขึ้นตามภูมิภาคอีกหลายแห่งในภายหลัง

4.2.5 เสนอโครงการต่อสภาเทศบาลในการสนับสนุนส่งเสริมกีฬาทุกประเภท อาทิ เช่น ขอสนับสนุนงบประมาณซื้อที่ดินขยายสนามกีฬากลางออกไปอีก เพื่อให้เพียงพอับความต้องการของประชาชน และได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกสภาเทศบาลด้วยดี

4.2.6 จัดและส่งเสริมให้ประชาชนและเยาวชนสนใจกีฬาทุกประเภท โดยมีวัตถุประสงค์ให้ดูเป็นและเล่นเป็น

4.2.7 จัดและส่งเสริมให้มีการฝึกกีฬาแก่เยาวชนภาคฤดูร้อนระหว่างโรงเรียนปิดภาคเรียน โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย กีฬาที่ฝึกมีทุกชนิด และยังรวมไปถึงดนตรี ศิลปะ การส่งเสริมอาชีพ เพื่อให้เยาวชนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง

4.2.8 ทำการปรับปรุงสนามฟุตบอล และลู่วิ่งชนิดยกพื้นผิวสูงเป็นแห่งแรกในประเทศไทย เพื่อให้ทันสมัยและเด่น นอกจากนั้นยังสร้างสนามกีฬามาตรฐานขึ้นอีกทุกชนิด เช่น เทนนิส บาสเก็ตบอล เซปักตะกร้อ และกรีฑาทุกชนิด

4.2.9 เป็นผู้รับผิดชอบจัดให้มีการแข่งขันรักบี้ 7 คนนานาชาติ ร่วมกับสมาคมรักบี้แห่งประเทศไทย เป็นครั้งแรกที่สนามกีฬาเทศบาลหาดใหญ่ เพื่อส่งเสริมให้ชาวหาดใหญ่และจังหวัด

ใกล้เคียงรู้จักกับกีฬาประเภทดังกล่าว ได้จัดเป็นประจำทุกปี ซึ่งได้รับความนิยมจากนานาชาติประเทศส่งทีมเข้าแข่งขัน และได้รับความสนใจจากผู้ดู

4.2.10 ปรับปรุงและส่งเสริมส่วนหนึ่งของสวนสาธารณะ เทศบาลนครหาดใหญ่ ให้เป็นสวนสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนได้ออกกำลังกายและพักผ่อน

4.2.11 ได้พยายามส่งเสริมและสนับสนุนให้มีกีฬาสัมพันธ์ทุกประเภทระหว่างหน่วยงานทั้งของรัฐบาลและเอกชน ในอำเภอหาดใหญ่ ภายในจังหวัดสงขลา ระหว่างจังหวัดต่าง ๆ และกับประเทศใกล้เคียง เช่น มาเลเซีย และสิงคโปร์ เป็นประจำ ซึ่งนอกจากจะเป็นการส่งเสริมกีฬาแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมสัมพันธ์ไมตรีที่ดีต่อกัน กีฬาที่จัดให้มีการเล่นร่วมกันก็มีทุกประเภท เช่น เทนนิส ฟุตบอล วอลเลย์บอล ปิงปอง บาสเก็ตบอล เป็นต้น

4.2.12 ริเริ่มและส่งเสริมให้มีการบริหารร่างกายประกอบดนตรี โดยจัดให้มีที่สนามกีฬากลางทุกเช้า มีสมาชิกมาร่วมกิจกรรมดังกล่าวเป็นจำนวนมาก ประมาณ 300 – 400 คน

อภิญญา สิทธิพันธ์¹ ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนามกีฬาจิระนคร สรุปได้ว่า ที่สนามกีฬาจิระนครมีการจัดการแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันกีฬาในประเทศและระหว่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้าน มาเลเซียและสิงคโปร์ มักจะร่วมแข่งขันกีฬากับประเทศไทยบ่อย ๆ เนื่องจากความพร้อมของสนามกีฬา ซึ่งเป็นสนามกีฬาที่มีศักยภาพสูง มีอุปกรณ์ครบครัน มีสถานที่กว้างขวาง สามารถรองรับผู้ชมได้เป็นจำนวนมาก แต่ในบางจุดก็ต้องมีการปรับปรุง นอกจากนี้ในช่วงเช้าและช่วงเย็นยังมีความไปออกกำลังกายกันเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นแอโรบิค เทนนิส วิ่ง ตะกร้อ ฟุตบอล ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ร่วมออกกำลังกาย เป็นการดีที่ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเพื่อสุขภาพที่ดีของผู้ออกกำลังกาย นอกจากนี้ ฉลวย ร่มเย็น² ยังได้กล่าวถึงการออกกำลังกายที่สนามกีฬาจิระนคร สรุปได้ว่า ช่วงเช้า เวลาประมาณ 05.30 – 06.00 น. และช่วงเย็น เวลาประมาณ 17.30 – 18.00 น. ได้มาร่วมออกกำลังกายแอโรบิค มีสมาชิกเป็นจำนวนมาก โดยเสียค่าสมาชิกคนละ 50 บาท ต่อเดือน มนตรี รักษ์วงศ์³ ได้ให้สัมภาษณ์ว่า เป็นผู้ดำเนินการเดินแอโรบิค

¹อภิญญา สิทธิพันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สนามกีฬาจิระนคร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2544.

²ฉลวย ร่มเย็น เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สนามกีฬาจิระนคร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2544.

³มนตรี รักษ์วงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงพยาบาลสงขลา นครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

ที่สนามกีฬาจิระนคร โดยได้ค่าตอบแทนครั้งละ 200 บาท ซึ่งนอกจากจะเป็นการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพที่ดีของตนเองแล้ว ยังได้รับค่าตอบแทนอีกด้วย

5. สาธารณูปโภค

เนื่องจากหน้าที่หลักของเทศบาลต้องสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนให้ดีที่สุด ดังนั้นระบบสาธารณูปโภคจึงเป็นความต้องการพื้นฐานของประชาชนที่ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านที่อยู่อาศัย การประปา ไฟฟ้า ถนนหนทาง การรักษาความปลอดภัย การบรรเทาสาธารณภัย เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอผลงานของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ในด้านสาธารณูปโภค มีดังนี้

5.1 การส่งเสริมให้มีการเคหะชุมชน เนื่องด้วยผู้มีรายได้น้อยในเมืองหาดใหญ่มีจำนวนมากที่ขาดที่อยู่อาศัยที่มีสภาพเรียบร้อย และอาศัยอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม ซึ่งทำให้ขาดความสวยงามและขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย เพื่อเป็นการแก้ปัญหาทางด้านที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้มีรายได้น้อย เครื่อง สุวรรณวงศ์ จึงได้ประสานงานกับการเคหะแห่งชาติ และจัดหาที่ดินให้ โดยเริ่มทำการก่อสร้างตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 ปัจจุบันการเคหะแห่งชาติได้ก่อสร้างอาคารแล้วเสร็จไปแล้วหลายอาคาร นอกจากนี้ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ยังเป็นกรรมการร่วมกับการเคหะแห่งชาติ เพื่อสรรหาที่ดินแปลงใหม่ เพื่อทำการก่อสร้างเคหะเพิ่มเติม โดยจัดสรรเป็นบ้านเดี่ยวชั้นเดียว

5.2 การสร้างและปรับปรุงถนน ตรอก ซอย พร้อมท่อระบายน้ำ ในแต่ละปีงบประมาณนั้นได้มีการก่อสร้างและปรับปรุงถนน ตรอก ซอก ซอยกว่า 500 สาย ซึ่งปัจจุบันถนนแทบทุกสายที่มีมากกว่า 600 สาย ได้ดำเนินการปรับปรุงและจัดทำท่อระบายน้ำแล้วทั้งสิ้น กล่าวได้ว่าผลงานดังกล่าวมีส่วนช่วยผลักดันที่จะสร้างฐานคะแนนนิยม เพราะความต้องการน้ำไหล ไฟสว่าง ทางสะดวก คือ ความต้องการพื้นฐานของประชาชน ดังที่ วีณา ตาเฮ¹ ได้ให้สัมภาษณ์ถึงถนนหนทางในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ สรุปได้ว่า ถนนหนทางในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ดีมาก ตามตรอก ซอก ซอยมีไฟฟ้าสว่างตลอด ระบบสาธารณูปโภคทั่วถึงทุกครัวเรือน เนื่องจากนายกเทศมนตรีรัฐดูแลเอาใจใส่มีการพัฒนาจนผลงานปรากฏอย่างต่อเนื่อง

¹วีณา ตาเฮ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงพยาบาลสงขลา นครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

5.3 การรักษาความสะอาด หาดใหญ่ได้ชื่อว่าเป็นเมืองธุรกิจการท่องเที่ยวศูนย์กลางแห่งธุรกิจแดนใต้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพร้อมเสมอสำหรับความสะอาด 24 ชั่วโมง เพื่อต้อนรับผู้มาเยือนให้ประทับใจ ปัญหาหนักสำหรับการรักษาให้นครหาดใหญ่สะอาด 24 ชั่วโมง คือ ปัญหาปริมาณขยะที่นับวันจะเพิ่มปริมาณมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันปริมาณขยะในหาดใหญ่มีมากถึง 250 ตันต่อวัน ภารกิจที่สำคัญเหล่านี้จึงเป็นหน้าที่ของงานรักษาความสะอาด สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมที่จะต้องรักษาความสะอาด ทางเท้าสาธารณะ ท่อระบายน้ำ และเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยภายใน 21 ตารางกิโลเมตรของเทศบาลนครหาดใหญ่อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่เทศบาลนครหาดใหญ่¹ ได้กล่าวถึง การรักษาความสะอาดในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ สรุปได้ดังนี้ งานรักษาความสะอาดเป็นหน้าที่ของงานรักษาความสะอาด สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม โดยแบ่งความรับผิดชอบออกเป็น

งานกวาดขยะบนถนน ทางเท้าและที่สาธารณะอื่น ๆ มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบกว่า 250 คน แบ่งการกวาดขยะออกเป็น ถนนที่เป็นศูนย์กลางธุรกิจการค้าและถนนสายหลัก จะทำความสะอาดตลอด 24 ชั่วโมง ถนนสายรอง ทำความสะอาด 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 เวลา 07.00 – 17.00 น. ครั้งที่ 2 เวลา 17.00 – 24.00 น. ส่วนตามอาคารบ้านพักอาศัย จะทำความสะอาดวันละ 1 ครั้ง และจัดพัฒนาความสะอาดตามพื้นที่ในชุมชนต่าง ๆ ด้วย

งานเก็บขยะมูลฝอย มีรถบรรทุกขยะมูลฝอย รถดูดฝุ่น รถดูดโคลน รวมกว่า 100 คัน มีเจ้าหน้าที่กว่า 300 คน ที่หมุนเวียนกัน 3 ชุด คือ ชุดที่ 1 ปฏิบัติงานตั้งแต่เวลา 04.00 – 13.00 น. เป็นการบริการด้านการเก็บขนขยะตามอาคารบ้านเรือนที่ไม่อยู่ในเขตธุรกิจการค้า การท่องเที่ยว หรือย่านที่มีสภาพการจราจรหนาแน่น ชุดที่ 2 ปฏิบัติงานตั้งแต่เวลา 07.00 – 17.00 น. เป็นการเก็บขนขยะ โดยใช้รถบรรทุกขยะแบบกระบะ เก็บขนขยะตักต่าง ๆ ที่ไม่สามารถทำการเก็บขนในรอบที่ 1 ได้ และเป็นชุดที่สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นการเร่งด่วนได้ ชุดที่ 3 ปฏิบัติงานตั้งแต่เวลา 24.00 – 08.00 น. เป็นการเก็บขนขยะในย่านธุรกิจ การค้า การท่องเที่ยว ซึ่งมีการจราจรหนาแน่น จึงมีการปฏิบัติงานค่อนข้างดี ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการจราจร

งานรักษาความสะอาดท่อระบายน้ำจะทำการขุดลอกล้างทำความสะอาดทุกวัน โดยเฉพาะย่านธุรกิจหนาแน่นจะให้การดูแลเป็นพิเศษ และสำหรับการทำความสะอาดถนน และทางเท้า นั้น จะมีพนักงานทำความสะอาดคอยดูแลเก็บตลอด 24 ชั่วโมง โดยจะมีพนักงานคอยผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันไป ไม่ว่าจะเป็นบริเวณย่านธุรกิจที่หนาแน่นหรือปานกลางก็ตาม

¹เทศบาลนครหาดใหญ่. “สัมผัสหาดใหญ่,” *กฤษฎาสาร*. 4 (42) : 3 ; กันยายน 2543.

งานรักษาความสะอาดตลาดสด ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่มีตลาดสาธารณะ 1 แห่ง และตลาดเอกชน 5 แห่ง โดยเฉพาะตลาดสด เทศบาลนครหาดใหญ่มีผู้ประกอบการค้ามากที่สุด ทั้งอาหารสด พืชผลการเกษตร และตลาดขายอาหารได้รุ่ง โดยจะผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันค้าขาย 24 ชั่วโมง ทางเจ้าหน้าที่จึงจำเป็นต้องทำความสะอาด โดยการฉีดล้าง 2 เวลา คือ ช่วงรุ่งเช้า และตอนย่ำค่ำ ส่วนการกวาดเก็บขยะทั่วไป จะแบ่งออกเป็น 2 เวลา คือ 04.00 – 12.00 น. และ 12.00 – 20.00 น. ส่วนตลาดเอกชนนั้นจะมีเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน เป็นผู้ตรวจสอบควบคุมดูแล โดยไม่ให้มีขยะตกค้าง

งานกำจัดขยะมูลฝอย ปัจจุบันสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลนครหาดใหญ่ อยู่ที่ตำบลควนลัง ถนนหาดใหญ่ – สนามบิน ซึ่งมีพื้นที่ 135 ไร่ และใช้พื้นที่มาแล้วกว่า 20 ปี สามารถกำจัดขยะได้วันละประมาณ 237.5 ตัน โดยใช้วิธีฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล

การรักษาความสะอาด ถนน ทางเท้า ท่อระบายน้ำ เก็บขนมูลฝอย แบ่งเขตรับผิดชอบออกเป็น 4 เขต มีเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน และพนักงานเทศบาลที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้รับผิดชอบ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

งานกำจัดสิ่งปฏิกูล มีการปฏิบัติงานตามคำร้องขอใช้บริการดูดสิ่งปฏิกูลของเทศบาล โดยมีรถยนต์ดูดสิ่งปฏิกูลจำนวน 6 คัน มีเจ้าหน้าที่ 18 คน และนำสิ่งปฏิกูลไปกำจัด ณ บ่อหมักสิ่งปฏิกูลจำนวน 30 บ่อ ซึ่งเป็นระบบหมักย่อยสลายแบบไม่ใช้อากาศ และสามารถนำกลับมาใช้เป็นปุ๋ยในงานของเทศบาลต่อไป

นอกจากนี้งานรักษาความสะอาด ยังรับเรื่องราวร้องทุกข์และแก้ไขเหตุรำคาญ ซึ่งเป็นงานบริการแก่ประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อนจากเหตุรำคาญต่าง ๆ ภายในเขตเทศบาล โดยจะมีเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชนทำหน้าที่ตรวจ แนะนำ ตักเตือนและคอยระงับเหตุต่าง ๆ อันจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญต่อประชาชนหรือผู้ร้องเรียน

จากผลงานในการรักษาความสะอาดจนเป็นที่ประจักษ์ จนทำให้ได้รับรางวัลที่ 1 ด้านการรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบ จากกรมการปกครองและสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย 3 ปี ติดต่อกัน

5.4 งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หาดใหญ่เป็นเมืองที่เฝ้าระวังไปด้วยอาคารพาณิชย์ การคมนาคม และจำนวนประชากร อัตราการเสี่ยงของการเกิดอุบัติเหตุก็มากขึ้นการเกิดอุบัติเหตุในหาดใหญ่ที่ผ่านมา อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นอย่างร้ายแรงและก่อให้เกิดความเสียหายเป็นอย่างมาก คือ การเกิดอุทกภัยและอัคคีภัย

5.4.1 การป้องกันและบรรเทากรณีเกิดอัคคีภัย การเตรียมการบรรเทาปัญหาสาธารณภัยต่าง ๆ เป็นหน้าที่ที่หน่วยงานของรัฐจะต้องรับผิดชอบอย่างเต็มที่ เพื่อแบ่งเบาและบำบัดทุกข์ของประชาชนผู้ ซึ่งในการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน้าที่งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ดังที่ เทศบาลนครหาดใหญ่¹ ได้กล่าวถึง การบรรเทาสาธารณภัยในการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน้าที่ของศูนย์ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ตามพระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2522 ศูนย์ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เป็นหน่วยงานของงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลนครหาดใหญ่ โดยมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่เตรียมพร้อมให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง จะจัดเจ้าหน้าที่ชุดละ 10 คน เข้าเวรเตรียมพร้อมผลัดละ 3 ชั่วโมง วันละ 8 ผลัด เริ่มตั้งแต่ 08.00 น. ไปจนถึง 08.00 น. ของวันรุ่งขึ้น ซึ่งมีด้วยกัน 4 ศูนย์ คือ ศูนย์ที่ 1 บริเวณ ถนนนิพัทธ์สงเคราะห์ 1 หลังสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 โทรศัพท์ 243111 ศูนย์ที่ 2 บริเวณถนนสามชัย โทรศัพท์ 244678 ศูนย์ที่ 3 บริเวณ ถนนศรีภูวนารถ ข้างศูนย์การไดอาน่า โทรศัพท์ 232844 ศูนย์ที่ 4 บริเวณ ถนนเพชรเกษม ตรงข้ามสถานีตำรวจภูธร หาดใหญ่ โทรศัพท์ 231844

ความพร้อมของทรัพยากรด้านบุคคล วัสดุอุปกรณ์ในด้านยานพาหนะในการป้องกันและช่วยเหลือกรณีเกิดอุบัติเหตุร้ายแรง

1.ด้านทรัพยากรบุคคล ปัจจุบันงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลนครหาดใหญ่ มีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ทั้งสิ้นจำนวน 168 คน โดยแบ่งได้ดังนี้

เจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	64	คน
ลูกจ้างประจำ	9	คน
ลูกจ้างชั่วคราว	91	คน
และสมาชิก อปพร.	690	คน

2. ด้านยานพาหนะและวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ

รถยนต์ดับเพลิงชนิดบันไดเลื่อนอัตโนมัติ (สูง 41 เมตร)	1	คัน
รถยนต์ดับเพลิงชนิดมีบันไดเลื่อนอัตโนมัติ (สูง 30 เมตร)	1	คัน
รถยนต์ดับเพลิงชนิดมีกระเช้า ยกได้สูง 23 เมตร	1	คัน
รถยนต์กู้ภัยเอนกประสงค์	1	คัน
รถยนต์บรรทุกอุปกรณ์ผจญเพลิง	1	คัน

¹เทศบาลนครหาดใหญ่. “หน่วยงานราชการ : คู่มือภัยตลอด 24 ชั่วโมง,” ใน ผลงานดีเด่นในรอบ 4 ปี พ.ศ. 2539 – 2542. 2543. หน้า 26 – 27.

รถยนต์ดับเพลิงชนิดมีถังน้ำในตัว	9	คัน
รถยนต์บรรทุกน้ำดับเพลิง ขนาด 5,000 – 12,000	20	คัน
รถยนต์ตรวจการณ์และธุรการ	2	คัน
เครื่องสูบน้ำหามหามาตรฐาน	3	เครื่อง
เครื่องสูบน้ำหามหามขนาดเล็ก	24	เครื่อง
เครื่องสูบน้ำชนิดที่เทบเบอร์ลากจูง	6	เครื่อง
เครื่องสูบน้ำแบบลอยน้ำ	10	เครื่อง
รถช่วยชีวิตบนที่สูงขนาด 60 เมตร	2	ชุด
เครื่องตัดถ่าง ใช้เครื่องยนต์เป็นต้นกำลัง	1	ชุด
เครื่องช่วยหายใจชนิดอัดอากาศบริสุทธิ์ (BA)	10	ชุด
หน้ากากป้องกันแก๊สพิษ	4	ชุด
เรือท้องแบนพร้อมเครื่องยนต์	5	เครื่อง
วิทยุสื่อสารที่ใช้ประสานงาน	110	เครื่อง
เบาะลมช่วยชีวิต	2	ชุด
ถุงหนีไฟ	2	ชุด

การปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของศูนย์ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาล นอกจากจะใช้กำลังพนักงานเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ ภายในของเทศบาลเองแล้ว เทศบาลยังได้จัดตั้งศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลเมืองหาดใหญ่ ทำการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน หรือ อปพร. จากพ่อค้า ประชาชนทั่วไป ที่มีใจรักและเสียสละเพื่อส่วนรวม โดยมุ่งเน้นให้เป็นตัวแทนจากชุมชนต่าง ๆ ของเทศบาลทั้ง 30 ชุมชน รวมทั้งเจ้าหน้าที่จากสมาคม มูลนิธิ บริษัท ห้างร้าน โรงงานอุตสาหกรรม โรงแรม ดังที่ สุภาพ อินทนุกูล¹ เจ้าหน้าที่งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้กล่าวถึงการฝึกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน สรุปได้ว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เป็นตัวแทนจากชุมชนต่าง ๆ ของเทศบาลทั้ง 30 ชุมชน ที่เข้ามาร่วมฝึก ซึ่งอาสาสมัครดังกล่าวจะนำความรู้ ความสามารถที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปเผยแพร่ให้ประชาชนมีความรู้ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการป้องกัน

¹สุภาพ อินทนุกูล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่ไคว้ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ฝ่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลนครหาดใหญ่ ถนนนิพัทธ์สงเคราะห์ 1 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

สาธารณภัยมิให้เกิดขึ้นเป็นอันดับแรก หรือหากเกิดขึ้นก็สามารถระงับได้โดยถูกต้องและทัน่วงที นอกจากจะเป็นการแบ่งเบาภาระของเทศบาลแล้ว ยังเป็นการฝึกให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมและรับผิดชอบ ในการช่วยตนเองและสังคมส่วนรวมอีกด้วย โดย เคร่ง สุวรรณวงศ์ นายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ ในฐานะผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลเป็นผู้สั่งใช้กำลัง โดยเทศบาลมีโครงการฝึกอบรมทบทวนอาสาสมัครเดิม และฝึกอบรมใหม่เป็นประจำทุกปี นอกจากกำลังอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลแล้ว เทศบาลยังได้รับความร่วมมือ สนับสนุนจาก มูลนิธิ สมาคม โรงแรม หอการค้า และกรรมการชุมชนที่เทศบาลจัดตั้งไว้ 30 ชุมชนอีกด้วย นอกเหนือจากการระงับภัยแล้ว เทศบาลยังได้เตรียมการป้องกันภัย โดยแต่งตั้งนายตรวจอัคคีภัยออกตรวจ แนะนำเจ้าของอาคาร ร้านค้า โรงแรม โรงงานอุตสาหกรรม สถานที่เก็บและจำหน่ายเชื้อเพลิง และแก๊ส ตลอดจนสถานประกอบการต่าง ๆ ให้มีการเก็บรักษาวัสดุไวไฟและเชื้อเพลิงให้ถูกต้อง และจัดเตรียมเครื่องมือดับเพลิงไว้ใช้ประจำสถานที่ประกอบการของตน และยังได้จัดเจ้าหน้าที่ออกทำการฝึกการดับเพลิงแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ของสถานประกอบการต่าง ๆ ดังกล่าวด้วย ในการออกไปอนุญาตและควบคุมการก่อสร้างอาคารนั้น เทศบาลได้มอบให้สำนักงานช่างควบคุมให้มีการเว้นช่องทางเข้าออกของรถดับเพลิง กรณีการปลูกสร้างอาคารชุดหรือตึกแถวตามระเบียบ ควบคุมให้มีบันได และทางหนีไฟในอาคารสูง และควบคุมให้มีการทำลูกกรงเหล็กดัดหน้าต่าง และระเบียง ให้สามารถเปิดทางหนีไฟได้ ตามแบบของกรมโยธาธิการ เพื่อป้องกันการเสียชีวิตจากการถูกไฟคลอก นอกจากนี้ยังได้ประสานกับการประปา จัดเจ้าหน้าที่ออกตรวจสอบซ่อมแซมท่อประปาดับเพลิงร่วมกัน ให้สามารถใช้งานได้คืออยู่เสมอ ก่อสร้างสถานีสูบน้ำให้แก่อัตตดับเพลิงจากคลองเตยและบ่อบาดาล และจัดทำบ่อเก็บน้ำดับเพลิงได้ดินบริเวณตลาดพลูซ่า ความจุ 6 แสนลิตร จัดหาเครื่องดับเพลิงเคมีไว้ประจำหน่วยงาน

จากการดำเนินงานอย่างเข้มแข็ง ส่งผลให้เทศบาลนครหาดใหญ่ได้รางวัลที่ 1 ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยถึง 3 ปีซ้อน คือ ปี พ.ศ. 2538, 2538 และ 2539 ได้รับพระราชทานรางวัลตามโครงการประกวดการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในปี พ.ศ. 2540

5.4.2 การป้องกันและบรรเทากรณีเกิดอุทกภัย แต่เดิมพื้นที่อำเภอหาดใหญ่เป็นพื้นที่ลุ่ม เป็นพื้นที่ปลูกข้าว ทำเกษตรกรรม ธรรมชาติของฝนเมื่อเกิดฝนตกหนัก พื้นที่รับน้ำย่อมเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ดังนั้น น้ำหลายสายไหลมาจากพื้นที่ลุ่มน้ำคลองต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นคลองอู่ตะเภา คลองวาด คลองหระ คลองเจียน คลองเปลว และคลองตำ รวมพื้นที่ประมาณ 2,700 ตารางกิโลเมตร ล้วนมุ่งเข้าสู่ตัวเมืองหาดใหญ่ทั้งสิ้น อำเภอหาดใหญ่ตั้งอยู่บนที่ราบลุ่มระหว่างคลองใหญ่หลายสาย คือ คลองอู่ตะเภาทางทิศตะวันตก คลองเตยทางทิศตะวันออก และคลองวาด เป็นแหล่งชุมนุมทาง

น้ำก่อนจะระบายลงสู่ทะเลสาบสงขลาต่อมาเมื่อความเจริญได้ก้าวเข้ามาสู่อำเภอหาดใหญ่ สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป จากพื้นที่ทำนา กลายเป็นย่านธุรกิจ ศูนย์การค้า ตึกรามบ้านช่อง ถนนหนทางทางรถไฟ ซึ่งเหล่านี้อ้วนป้วนไปขวางทางน้ำ ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมมาโดยตลอด ดังที่ หาดใหญ่เจอนัล¹ ได้อ้างจากเอกสารการสัมมนาเรื่อง อุทกภัยภาคใต้โคกนาฏกรรมที่น่าจะหลีกเลี่ยงได้ เล่ม 1 โดยสมาคมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 19 มกราคม 2538 ได้กล่าวถึงเหตุการณ์น้ำท่วมเมืองหาดใหญ่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สรุปได้ว่า ในอดีตหาดใหญ่ได้ประสบปัญหาอุทกภัยมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 3 พ.ศ. 2376 จากนั้นน้ำก็ได้ท่วมหาดใหญ่มาโดยตลอด คือ เมื่อวันที่ 28 – 30 ตุลาคม พ.ศ. 2505, วันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2509, วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2512, วันที่ 10 – 12 ธันวาคม พ.ศ. 2516, วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2517, วันที่ 5 – 17 มกราคม พ.ศ. 2518, วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2519, วันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2524, วันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2527, วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2531, และล่าสุด เมื่อวันที่ 22- 23 พฤศจิกายน 2543 ซึ่งทำให้เศรษฐกิจของเมืองหาดใหญ่เสียหายถึง 10,000 ล้านบาท

จากเหตุการณ์ตั้งแต่อดีต ซึ่งได้เกิดปัญหาอุทกภัยมาโดยตลอด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 ที่ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้เข้ามารับตำแหน่งผู้นำท้องถิ่น ในฐานะนายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ ได้พิจารณาหาหนทางแก้ไขปัญหามานาน ซึ่งเกิดขึ้นซ้ำซาก เป็นผลให้เกิดความเสียหายทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในแต่ละครั้ง เป็นจำนวนมากมายมหาศาล จึงได้ดำเนินการสร้างถนนราชบุรีินดี (ถนน 30 เมตร) และสร้างรางระบายน้ำขนาดใหญ่ด้านหนึ่ง ระบายน้ำขนาดใหญ่อีกด้านหนึ่ง เพื่อกักน้ำและระบายน้ำที่ไหลบ่ามาจากอำเภอสะเดา ซึ่งการสร้างถนนสายดังกล่าว ก็สามารถแก้ปัญหาอุทกภัยไปได้ในระดับหนึ่ง ดังจะเห็นได้จากความถี่ในการเกิดอุทกภัยระหว่างปี พ.ศ. 2531 จนถึงปี พ.ศ. 2543 ห่างกันไปถึง 12 ปี

ทางเทศบาลนครหาดใหญ่ ภายใต้การนำของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ก็ไม่ได้วางใจ ได้ดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในหลาย ๆ โครงการด้วยกัน โครงการเหล่านี้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากโครงการพัฒนาเมืองหลักของกรมโยธาธิการ เงินอุดหนุนภายใต้แผนพัฒนาเมืองของกรมการปกครอง หมวดเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ เพื่อพัฒนาพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษ และเงินงบประมาณของเทศบาลนครหาดใหญ่เอง

¹“หาดใหญ่น้ำท่วมแล้ว 12 ครั้ง เป็นจำนวนถึง 167 ปี จนถึงวันนี้,” หาดใหญ่เจอนัล. 1 – 15 มกราคม 2544. หน้า 1, 11.

เทศบาลนครหาดใหญ่¹ ได้กล่าวถึงโครงการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม สรุปได้ว่า เทศบาลนครหาดใหญ่ได้ดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในหลาย ๆ โครงการ คือ

1. โครงการปรับปรุงคลองเตย ซึ่งเป็นทางระบายน้ำสายหลัก ที่ไหลผ่านใจกลางเมือง เพื่อขยายหน้าตัดให้มีความสามารถในการระบายน้ำฝนในพื้นที่และน้ำหลากจากคลองสาขาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. โครงการปรับปรุงระบบระบายน้ำ ทั้งก่อสร้างระบบโครงข่ายการระบายน้ำ เพื่อให้สามารถระบายน้ำจากทางสาธารณะริมถนน ในบริเวณพื้นที่ลุ่มคล้ายกันกระทะได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อสร้างระบบระบายน้ำริมถนนสาธารณะพื้นฐานให้กับพื้นที่รับน้ำย่อย และก่อสร้างระบบท่อขนส่งน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังและน้ำท่วมไหลหลาก

3. โครงการปรับปรุงคลองอู่ตะเภา ในรูปแบบของกำแพงดิน

นอกจากนี้เทศบาลนครหาดใหญ่ยังได้ว่าจ้างที่ปรึกษาที่ปรึกษาจัดทำโครงการศึกษา สำรวจ ออกแบบ ระบบป้องกันและระบบระบายน้ำ ภายในพื้นที่ 30 ตารางกิโลเมตร ซึ่งครอบคลุมเขตเทศบาลฯ ทั้งหมด และรวมพื้นที่บางส่วนของตำบลคลองหอยโข่งและตำบลคลองแห วิธีการแก้ไขปัญหตามโครงการนี้ คือ การแบ่งพื้นที่ระบบระบายน้ำย่อยออกเป็น 11 เขตระบายน้ำ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการระบายน้ำให้มีความสอดคล้องกับสภาพการใช้สอยพื้นที่ และออกแบบให้รองรับการเจริญเติบโตของเมืองในอนาคตตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารวมเมือง และแผนการพัฒนาผังเมืองนครหาดใหญ่และปริมณฑลใน 20 ปีข้างหน้า ทั้งนี้ได้ออกแบบให้สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมเดิม ตามโครงการพัฒนาเมืองหลัก และโครงการออกแบบรวมก่อสร้างระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียรวม วิธีการแก้ไขปัญห่อีกวิธีหนึ่งคือ การจัดหาและปรับปรุงที่พักรน้ำชั่วคราว (แก้มลิง) เพื่อใช้รับพักรน้ำเป็นที่ชะลอน้ำหลาก ในช่วงฝนตกหนักมาเก็บไว้ที่บึง โดยเฉพาะน้ำไหลหลากในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองเรียน และลุ่มน้ำคลองเปล ซึ่งรับน้ำมาจากเทือกเขาคลองหอยโข่ง วิธีนี้ทำให้ได้รับผลประโยชน์อีกทางหนึ่ง คือ การปรับปรุงบริเวณบึงพักรน้ำให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ส่วนวิธีการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมอีกวิธีหนึ่งตามโครงการศึกษาฯ นี้ คือ การทำพื้นที่หนีนน้ำ ด้วยการสร้างคันป้องกันน้ำท่วมในพื้นที่ปิดล้อม โครงการดังกล่าวนอกจากจะช่วยแก้ปัญหการเกิดน้ำท่วมที่คาบอูบติ 25 ปี แล้ว ยังสามารถแก้ปัญหาน้ำท่วมขังที่เกิดจากพายุฝนประมาณ 68 มม. ที่คาบอูบติ 2 ปีได้อีกด้วย ทำให้ความเสียหายจากปัญหาน้ำท่วมลดลงได้อย่างมากมาย

¹เทศบาลนครหาดใหญ่. “แผนป้องกันอุทกภัย,” ใน รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ ประจำปี 2542. 2543. ไม่มีเลขหน้า.

แต่ถึงจะมีโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาอุทกภัยที่อาจจะเกิดขึ้นเพียงใด ในปี 2543 ก็เกิดอุทกภัยที่เสียหายอย่างใหญ่หลวง ในวันที่ 22 – 24 พฤศจิกายน 2543 ก็เกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ในหาดใหญ่อีก ดังที่ ประสงค์ สุวรรณวงศ์¹ ได้กล่าวถึงการเกิดอุทกภัยในช่วงวันที่ 21 – 24 พฤศจิกายน 2543 และการให้ความช่วยเหลือของเทศบาลนครหาดใหญ่ สรุปได้ว่า การเกิดอุทกภัยของเมืองหาดใหญ่เกิดจากปริมาณน้ำที่ไหลจากประเทศมาเลเซีย อำเภอสะเดา ไหลลงสู่นครหาดใหญ่ โดยเส้นทางคลองอู่ตะเภา ทุกปีในช่วงหน้าฝน เทศบาลนครหาดใหญ่จะเฝ้าระวังปริมาณน้ำเพื่อการระวังภัยที่เกิดขึ้น โดยติดตามความเคลื่อนไหวของน้ำจากระดับน้ำของคลองอู่ตะเภา ที่บ้านทุ่งปราบ อำเภอสะเดา บ้านคลองแงะ ตำบลพังลา บ้านบางศาลา ตำบลทุ่งลาน และบริเวณที่ว่าการอำเภอหาดใหญ่ โดยหากปริมาณน้ำในคลองสูงกว่า 7 เมตร น้ำจะเข้าท่วมตัวเมืองและจะทำการเตือนภัยเมื่อมีน้ำสูงกว่า 6.30 เมตร หลังจากฝนตกหนักติดต่อกัน 3 วัน โดยเฉพาะในวันที่ 21 พฤศจิกายน 2543 ฝนตกหนักที่สุด ทำให้เกิดน้ำท่วมอย่างรวดเร็ว ในขณะเดียวกันก็ได้เกิดไฟไหม้ขึ้นหลายจุด วันที่ 22 พฤศจิกายน 2543 น้ำจากอำเภอสะเดา เข้าสู่คลองอู่ตะเภาเพิ่มสูงขึ้น จนเป็นเหตุให้น้ำท่วมไหลเข้าสู่เมืองหาดใหญ่ 2 ทิศทาง เกิดน้ำท่วมไหลวน กระแสน้ำไหลแรงและเชี่ยวจนเรือไม่สามารถแล่นได้ ในขณะที่ได้เกิดอุทกภัย ทางเทศบาลนครหาดใหญ่ ภายใต้การนำของ เกรียง สุวรรณวงศ์ ได้ดำเนินการช่วยเหลือประชาชนชาวหาดใหญ่ มีการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่สำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่ สมาชิกสภาเทศบาลจำนวนหนึ่งประสานเอกชนตั้งเป็นหน่วยช่วยเหลือประชาชนบริเวณช่องเขา นอกจากนี้ทางเทศบาลนครหาดใหญ่ยังได้ขอรับการสนับสนุนจากจังหวัดสงขลา และมณฑลทหารบกที่ 42 ได้จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยจังหวัดสงขลาค่ายเสนาณรงค์อีกด้วย คอยช่วยเหลือแจกจ่ายอาหารให้แก่ผู้ประสบอุทกภัย

ภายหลังจากน้ำลด ทางเทศบาลนครหาดใหญ่ได้ตระหนักถึงความเดือดร้อนของประชาชนชาวหาดใหญ่ที่ประสบภัยเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งหาดใหญ่เป็นเมืองเศรษฐกิจ ความเสียหายที่เกิดขึ้นมากมาย ทางเทศบาลนครหาดใหญ่จึงริเริ่มในการฟื้นฟูนครหาดใหญ่ โดยได้รับความช่วยเหลือจากบรรดาหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ทหาร รวมทั้งนักเรียน นักศึกษา ช่วยกันเก็บกวาดทำความสะอาดและฉีดล้างถนนทุกสาย ฟื้นฟู ปรับปรุง ซ่อมแซม ส่วนที่ชำรุดให้กลับคืนสู่สภาพเดิมโดยเร็วที่สุด นอกจากการดำเนินการฟื้นฟูเมืองให้กลับคืนสภาพเดิมโดยเร็ว ทางเทศบาล

¹ประสงค์ สุวรรณวงศ์. “ข้อเท็จจริงจากภาวะน้ำท่วม,” ภูษธรสาร. 5 (2) : 1 – 4 ; พฤศจิกายน 2543.

นครหาดใหญ่ยังได้ดำเนินการช่วยเหลือพี่น้องประชาชนตามชุมชนต่าง ๆ ทั่วเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ เพื่อบรรเทาทุกข์ความเดือดร้อนของประชาชนชาวหาดใหญ่

6. สังคมสงเคราะห์

เนื่องจากยังมีประชาชนชาวหาดใหญ่เป็นจำนวนมากที่มีฐานะยากจน เพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้ยากไร้เหล่านี้ เคร่ง สุวรรณวงศ์ จึงได้ประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการหาวิธีการที่จะช่วยเหลือ เช่น ประสานกับการเคหะแห่งชาติในการจัดหาที่อยู่อาศัยให้เช่าในราคาถูก การจัดให้มีโรงเรียนในสังกัดเทศบาลทั้ง 5 แห่ง เพื่อช่วยเหลือในด้านการศึกษา การออกหน่วยสาธารณสุขเคลื่อนที่ หรือ โครงการเทศบาลพบประชาชน เป็นต้น ผลงานต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนดำเนินการขึ้น เพื่อช่วยเหลือประชาชนทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังมีผลงานต่าง ๆ ที่เป็นการช่วยเหลือผู้ยากไร้ เช่น

6.1 บัตรสวัสดิการประชาชนด้านการรักษาพยาบาล การไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ เป็นคำกล่าวที่ทุกคนปรารถนา และทางรัฐบาลก็หวังเป็นอย่างยิ่งที่จะให้ประชาชนคนไทยจะต้องมีหลักประกันสุขภาพ และสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยการเร่งรัดในการจัดทำบัตรสวัสดิการประชาชนด้านการรักษาพยาบาลให้กับประชาชน โดยเฉพาะผู้ยากไร้ ผู้ด้อยในสังคม และผู้ที่ควรช่วยเหลือเกื้อกูล เทศบาลนครหาดใหญ่ในฐานะหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานตามสำนักสาธารณสุข จังหวัดสงขลา เพื่อสนองนโยบายรัฐบาลให้บรรลุผลสำเร็จ โดยการรักษาพยาบาล โดยไม่คิดมูลค่าแก่ผู้มีรายได้น้อย และผู้ที่สังคมควรช่วยเหลือ เกื้อกูลตามเกณฑ์ที่กำหนดได้รับบัตรสวัสดิการประชาชนด้านการรักษาพยาบาล

เทศบาลนครหาดใหญ่¹ ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการกำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิได้รับบัตรสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล สรุปได้ดังนี้ ผู้ที่ประสงค์จะทำบัตรสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล จะต้องมีความสมบัติดังนี้ คือ คนโสดหรือผู้เยาว์ที่ไม่มีผู้อุปการะ มีรายได้ไม่เกินเดือนละ 2,000 บาท หรือบุคคลในครอบครัวเดียวกัน มีรายได้ร่วมกันไม่เกินเดือนละ 2,800 บาท

สิทธิของผู้ได้รับบัตรสวัสดิการประชาชน ด้านการรักษาพยาบาล

1. มีสถานพยาบาลประจำครอบครัว และเจ้าหน้าที่ให้การดูแลสุขภาพของผู้ได้รับบัตร ให้บริการทางการแพทย์และสาธารณสุขขั้นพื้นฐานที่จำเป็น ได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง

¹เทศบาลนครหาดใหญ่. “ห่วงใย ใส่ใจสุขภาพ,” ภูธรสาร. 4 (24) : 11 ; กุมภาพันธ์ 2542.

2. เมื่อเจ็บป่วยได้รับการรักษาพยาบาลที่จำเป็น จนสิ้นสุดการรักษาพยาบาลจาก สถานพยาบาลประจำครอบครัวที่ระบุในบัตร รวมทั้งเครือข่ายของสถานพยาบาลนั้น โดยไม่ต้องเสียเงินอีก โดยคุ้มครองค่าใช้จ่าย ดังต่อไปนี้

2.1 ค่ายา ค่าผ่าตัด ค่าน้ำเกลือ ค่าทำคลอด ค่าทำหัตถ์ ค่าบริการในการวางแผนครอบครัว ค่าเลือดและส่วนประกอบของเลือดหรือสารทดแทน ค่าน้ำยาหรืออาหารทางเส้นเลือด ค่าออกซิเจนและอื่น ๆ ทำนองเดียวกันที่ใช้ในการบำบัดรักษาโรค

2.2 ค่าอวัยวะเทียมและอุปกรณ์ในการบำบัดรักษาโรค รวมทั้งค่าซ่อมแซม ยกเว้นค่าแว่นตา

2.3 ค่าบริการทางการแพทย์ ค่าตรวจโรค ค่าวิเคราะห์โรค ค่าชันสูตรโรค ค่าตรวจทางห้องทดลอง และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ของผู้ป่วยใน แต่ไม่รวมถึงค่าจ้างผู้พยาบาลพิเศษ ค่าธรรมเนียมพิเศษ และค่าบริการอื่น ทำนองเดียวกันที่มีลักษณะเป็นเงินตอบแทนพิเศษ

2.4 ค่าอุดฟันธรรมชาติ ค่าถอนฟัน ค่าชุดหินน้ำลาย ค่าทำฟันปลอมที่ใช้อะคริลิกเป็นฐาน

2.5 ค่าห้องและค่าอาหารสามัญ ตลอดเวลาที่เข้ารับการักษาพยาบาล ยกเว้นค่าห้องพิเศษ

ทั้งนี้หากเป็นการบาดเจ็บเพราะอุบัติเหตุจากรถ ซึ่งผู้บาดเจ็บจะได้รับการคุ้มครองและให้สิทธิตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 ก่อน โดยให้ผู้ป่วยมอบอำนาจและสำเนาเอกสารที่จำเป็นให้สถานพยาบาลเรียกเก็บเงินค่ารักษาพยาบาลจาก บริษัทประกันภัย หรือกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจากรถแทน

3. ผู้ได้รับบัตร เมื่อใช้สิทธิรับการรักษาพยาบาลจากสถานพยาบาลแห่งหนึ่งแล้ว จะใช้สิทธิเพื่อรับการรักษาพยาบาล สำหรับโรคเดียวกันในสถานพยาบาลแห่งอื่น ในวันเดียวกันนั้นอีกไม่ได้ เว้นแต่กรณีที่แพทย์ผู้ทำการรักษาจะนัดหมายโดยเฉพาะ หรือกรณีที่การเจ็บป่วยเกิดจากอุบัติเหตุหรือป่วยฉุกเฉิน หรือผู้ได้รับบัตรยินยอมชำระค่ารักษาพยาบาลตามที่สถานพยาบาลเรียกเก็บ

หน้าที่และการปฏิบัติเมื่อจะใช้สิทธิรับบริการ

1. ต้องแสดงบัตรพร้อมบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาทะเบียนบ้าน หรือเอกสารอื่น ที่ทางราชการออกให้ (เพื่อความสะดวกรวดเร็ว) ควรยื่นบัตรทันทีเมื่อไปขอรับบริการ

2. ต้องเข้ารับการรักษาพยาบาล ในสถานพยาบาลประจำครอบครัวที่ระบุไว้ในบัตรหรือสถานพยาบาลเครือข่ายของสถานพยาบาลประจำครอบครัวนั้น ๆ เว้นในกรณีดังต่อไปนี้ ให้เข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลแห่งอื่นได้

2.1 เมื่อหนังสือส่งตัวจากสถานพยาบาลประจำครอบครัวให้ไปรักษาต่อที่สถานพยาบาลอื่น

2.2 เมื่อการเจ็บป่วยเกิดจากอุบัติเหตุหรือป่วยฉุกเฉิน

2.3 ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าสถานพยาบาลแห่งอื่น เห็นสมควรให้ผู้ได้รับบัตรเข้ารับการรักษาพยาบาลได้

3. ผู้ได้รับบัตรต้องปฏิบัติตามระเบียบของสถานพยาบาลประจำครอบครัว และต้องขอรับการรักษาพยาบาลในเวลาทำการปกติของสถานพยาบาลนั้น เว้นแต่ในกรณีที่เกิดจากอุบัติเหตุหรือป่วยฉุกเฉิน

หากผู้ได้รับบัตรไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนดไว้ ก็จะไม่ได้รับสิทธิฟรีในการรักษาพยาบาล และต้องเสียค่าใช้จ่ายเอง

6.2สถาน ธานานุบาล ภาระกิจที่สำคัญอีกประการหนึ่งของเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 คือ การจัดให้มีการดำเนินการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น สถาน ธานานุบาลหรือโรงรับจำนำเทศบาลนครหาดใหญ่ ตั้งอยู่บริเวณตลาดสด มีหน้าที่ให้บริการรับจำนำสิ่งของที่ลูกค้านำมาวางไว้ เพื่อแลกเปลี่ยนเป็นเงินตรา โดยเสียดอกเบี้ยในอัตราที่ไม่สูงมากนัก เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ยากไร้ในระดับหนึ่ง

นอกจากผลงานในการพัฒนาเทศบาลนครหาดใหญ่ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และวัฒนธรรม และด้านการเมือง การบริหาร แล้ว เคร่ง สุวรรณวงศ์ ยังมุ่งมั่นที่จะพัฒนาในด้านโครงสร้างพื้นฐาน และพัฒนาสิ่งแวดล้อมและจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ดังที่ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้กล่าวไว้ สรุปได้ว่า การพัฒนาจะต้องมุ่งเน้นทั้ง 5 ด้านควบคู่กันไปไม่ได้เน้นในสาขาใดสาขาหนึ่งโดยเฉพาะ เนื่องจากสำนึกที่ว่าประชาชนจะต้องได้รับความสะดวกสบายจากสาธารณูปโภคต่าง ๆ มีชีวิตความเป็นอยู่ภายในสภาพแวดล้อมที่ให้คุณประโยชน์และสภาพจิตใจที่ดี

การที่หาดใหญ่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว นอกจากจะทำให้หาดใหญ่พัฒนาก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว เป็นศูนย์กลางทางการค้า การศึกษา การคมนาคมขนส่ง และการท่องเที่ยว สิ่งเหล่านี้จึงทำให้หาดใหญ่เป็นเมืองที่มีอาคารบ้านเรือนใหญ่โตมากมาย และมีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น และมักจะประสบปัญหามากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการจราจร ปัญหาคว้นพิษ

¹เคร่ง สุวรรณวงศ์. “พบผู้บริหาร,” กฤษขรรค์. 5 (1) : 3 ; ตุลาคม 2543.

ปัญหาน้ำท่วม และปัญหาต่าง ๆ และหากไม่หาทางแก้ไขอย่างเร่งด่วน จะทำให้หาดใหญ่เป็นเมืองที่เต็มไปด้วยปัญหาต่าง ๆ มากมาย

เทศบาลนครหาดใหญ่¹ ได้กล่าวถึง การแก้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นต่อไปในเมืองหาดใหญ่ สรุปได้ว่า เนื่องความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของหาดใหญ่ ทำให้หาดใหญ่ประสบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งหากไม่หาทางแก้ปัญหาก็จะทำให้ในอนาคตหาดใหญ่จะต้องประสบปัญหาต่าง ๆ ยิ่งขึ้น ดังนั้น เทศบาลนครหาดใหญ่จึงได้ว่าจ้างสถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ (สปร.) ได้เข้ามาศึกษาหาวิธีป้องกันและแก้ไขด้วยการจัดทำเป็นแผนการพัฒนาเมือง และแผนการพัฒนาผังเมือง นครหาดใหญ่และพื้นที่ใกล้เคียงใน 20 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2542 – 2562) ซึ่งมีประเด็นยุทธศาสตร์ดังต่อไปนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่ม ศักยภาพการจัดบริการให้ประชาชนและชุมชน ส่งเสริมสิทธิชุมชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่ม ศักยภาพการบริหารงานด้านรักษาความสงบเรียบร้อย ความสะอาดเป็นระเบียบ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนพัฒนาทุกระดับ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมการใช้มาตรการของผังเมือง เพื่อการพัฒนาเมืองและควบคุมการขยายตัวชุมชนเมือง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาและส่งเสริม การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 การส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และการมีส่วนร่วมของประชาชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 8 การจัดให้มีความสม ดุลย์ในการใช้ การป้องกันรักษา และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 9 การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเท่าเทียมกัน

¹เทศบาลนครหาดใหญ่. ยุทธศาสตร์การพัฒนานครหาดใหญ่ใน 2 ทศวรรษ. 2543. หน้า 1-5.

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 10 การจัดให้มีการส่งเสริมและพัฒนาสวนสาธารณะ แหล่งท่องเที่ยว
และนันทนาการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 11 การพัฒนาศักยภาพขององค์กรและบุคลากรด้านพัฒนาองค์กร

บทที่ 4

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

การศึกษาเรื่อง “ประวัติและผลงานของ เครื่อง สุวรรณวงศ์” ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาโดยกำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

1.1 ประวัติของ เครื่อง สุวรรณวงศ์

1.2 ผลงานของ เครื่อง สุวรรณวงศ์

2. ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า การศึกษาประวัติและผลงานของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

2.1 ขอบเขตด้านข้อมูล การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาจากข้อมูลต่าง ๆ ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติและผลงานของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ จึงกำหนดขอบเขตข้อมูล ดังนี้

2.1.1 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ครอบครัวญาติ ผู้ร่วมงาน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องและสามารถให้ข้อมูลได้

2.1.2 ข้อมูลจากเอกสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติและผลงานของ เครื่อง สุวรรณวงศ์

2.1.3 ข้อมูลจากผลงานของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ที่ปรากฏอยู่เท่าที่จะสามารถศึกษาได้ ภายในขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

2.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งจะศึกษาประวัติและผลงานของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ โดยมีประเด็นย่อย ๆ ในการศึกษา ดังนี้

2.2.1 ประวัติของ เครื่อง สุวรรณวงศ์

2.2.1.1 ชาติภูมิ

2.2.1.2 ปฐมวัย

2.2.1.3 การศึกษา

2.2.1.4 ครอบครัว

2.2.1.5 อาชีพและการงาน

2.2.1.6 อุปนิสัยและบุคลิกภาพ

2.2.1.7 ผลงานที่สำคัญ

2.2.1.8 เกียรติคุณที่ได้รับ

2.2.2 ผลงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์

2.2.2.1 ด้านเศรษฐกิจ

2.2.2.2 ด้านการเมือง การปกครอง

2.2.2.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

3. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเป็นขั้นตอนดังนี้

3.1 ขั้นสำรวจและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยการสำรวจและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาจากแหล่งเอกสารต่าง ๆ เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานช่วยกำหนดแนวทางในการศึกษาและเขียนเค้าโครงวิจัย

3.2 ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาด้วยวิธีการดังนี้

3.2.1 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสังเกต โดยการสัมภาษณ์ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ครอบครัวและญาติ จำนวนไม่น้อยกว่า 10 คน ผู้ร่วมงาน จำนวนไม่น้อยกว่า 20 คน รวมทั้งบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับประวัติและผลงาน เคร่ง สุวรรณวงศ์ จำนวนไม่น้อยกว่า 20 คน พร้อมทั้งถ่ายภาพประกอบตามความเหมาะสม การสัมภาษณ์จะใช้วิธีการบันทึกในแถบบันทึกเสียงและจดบันทึกสรุปตามที่เห็นสมควร

3.2.2 ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประวัติและผลงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวแล้วนำมาอ่าน เพื่อเก็บสาระสำคัญและนำมาประกอบการศึกษาตามขอบเขตที่กำหนดไว้

3.3 ขั้นจัดกระทำกับข้อมูล โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

3.3.1 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ ทั้งในส่วนที่เป็นข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เอกสาร ภาพประกอบ มาจัดระบบศึกษาตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนดไว้

3.3.2 นำข้อมูลที่ได้เรียบเรียงแล้วไปให้ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้ตรวจสอบในสาระสำคัญ อีกครั้งหนึ่ง เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

3.4 ขั้นนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า เสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีพรรณนา วิเคราะห์และมีภาพประกอบ

สรุปผล

การศึกษาประวัติและผลงานของเครื่อง สุวรรณวงศ์ สรุปได้ดังนี้

1. ประวัติของ เครื่อง สุวรรณวงศ์

เครื่อง สุวรรณวงศ์ เกิดเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2472 ที่หมู่ที่ 4 ตำบลคองหงส์ อำเภอนาดใหญ่ จังหวัดสงขลา บิดา ชื่อ นายนะ สุวรรณวงศ์ มารดา ชื่อ นางเทศ สุวรรณวงศ์ มีพี่น้องรวม 4 คน เครื่อง สุวรรณวงศ์ เป็นคนที่ 3 โดยมีพี่ชาย 1 คน พี่สาว 1 คน และน้องชาย 1 คน เครื่อง สุวรรณวงศ์ เริ่มเรียนชั้นประถมที่ โรงเรียนประชาบาล วัดคลองเรียน มัธยม 1 – 3 ที่โรงเรียนหาดใหญ่วิทยา และ มัธยม 4 - 6 ที่โรงเรียนมัธยมชาย ซึ่งในบรรดาพี่น้องทุกคน เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้เรียนหนังสือมากกว่าทุกคนและเป็นคนที่เรียนหนังสือเก่งกว่าทุกคน เครื่อง สุวรรณวงศ์ สมรสกับ นางสาวเบญจจิต เตียวจำเริญ ซึ่งได้ถึงแก่กรรมไปแล้ว มีบุตรธิดาด้วยกัน 6 คน และหนึ่งในจำนวนนั้น คือ นายประสงค์ สุวรรณวงศ์ เทศมนตรีนครหาดใหญ่ในปัจจุบัน หลังจากจบการศึกษาก็ได้เข้าทำงานเป็นเสมียนกำนันกับกำนันวร ทวีรัตน์ จากประสบการณ์ในหน้าที่ดังกล่าว ทำให้เครื่องเป็นที่รู้จักคุ้นเคยกับประชาชน และทีมการเมืองต่าง ๆ ต้องการที่จะให้เครื่อง เข้าร่วมทีมด้วย ปี พ.ศ. 2500 เครื่อง ได้เข้าลงเล่นการเมืองในนามทีมเก่า โดยได้รับการชักชวนจาก นายโกเมศ อินทวงศ์ หัวหน้าทีมในครั้งแรกที่ได้เข้ามาลงเล่นการเมืองท้องถิ่นก็ประสบความสำเร็จทันที เมื่อได้รับเลือกจากประชาชนให้เป็นสมาชิกสภาเทศบาล และได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเทศมนตรีในสภา เครื่อง สุวรรณวงศ์ ปฏิบัติหน้าที่เป็นเทศมนตรีมา 3 สมัย จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2516 เครื่องได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าทีมเก่า ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เครื่องได้สร้างผลงานเป็นที่ปรากฏและเป็นที่ยอมรับแก่ประชาชนทั่วไป ได้รับเลือกตั้งให้เข้ามาบริหารงานเทศบาลตลอดอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน จากผลงานและบทบาทมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ตระหนักถึงความสามารถในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้มอบปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ในปี พ.ศ. 2523

เครื่อง สุวรรณวงศ์ มีลักษณะความเป็นผู้นำสูง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้นำทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน พนักงานเทศบาล และประชาชนทั่วไป มีความเป็นกันเอง มีน้ำใจ เป็นที่รักใคร่นับถือของคนทั่วไป ในการบริหารงาน เครื่อง สุวรรณวงศ์ ยึดหลักนำประสบการณ์ที่ผ่านมาเป็นบทเรียนในการปรับปรุงงาน เข้าใจ ซื่อสัตย์ ตั้งใจ จริงใจ และที่สำคัญที่สุดต้องรับฟังเสียงประชาชน เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน นอกจากนี้ในการปกครองผู้ใต้บังคับบัญชา เครื่อง ยังรู้จักอะลุ่มอະล่วย ใช้หลักจิตวิทยาในการปกครอง จนเป็นที่เคารพรักใคร่แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

เนื่องจาก เคร่ง สุวรรณวงศ์ บริหารงานเทศบาลมาเป็นเวลานาน จึงมากทั้งความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ ทำให้เป็นที่ยอมรับให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ระดับประเทศ เช่น นายก สันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทยถึง 3 สมัย กรรมการบริหารสำนักงานกิจการส่งเสริมการลงทุนของเทศบาล 2 สมัย สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้รับพระราชทานเครื่องอิสริยาภรณ์ ได้รับเข็มเชิดชูเกียรติจากสมาคมสันนิบาตแห่งประเทศไทยในฐานะที่ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีมานานกว่า 20 ปี นอกจากนี้จากการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้เทศบาลนครหาดใหญ่ได้รับรางวัลต่าง ๆ หลายรางวัล

2. ผลงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์

เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้เข้ามาบริหารงานเทศบาลนครหาดใหญ่ จนหาดใหญ่เจริญก้าวหน้าแทบจะกล่าวได้ว่าเป็นศูนย์กลางของภาคใต้ มีคณะบริหารงานทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ได้เดินทางเข้ามาศึกษาดูงานยังเทศบาลนครหาดใหญ่เป็นจำนวนมาก มีผลงานปรากฏต่าง ๆ มากมาย ได้รับเลือกให้เข้ามาดำรงตำแหน่งต่อเนื่อง ผลงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ แบ่งออกได้ 3 ด้าน ดังนี้.

2.1 ด้านเศรษฐกิจ หาดใหญ่เป็นเมืองของการท่องเที่ยว แต่หาดใหญ่ไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ดังนั้น เคร่ง สุวรรณวงศ์ จึงได้ดำเนินการก่อสร้างสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ เพื่อให้เป็นสถานที่พักผ่อนทางธรรมชาติสำหรับประชาชนชาวหาดใหญ่และประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียง และเพื่อให้เป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในเมืองหาดใหญ่ ซึ่งส่วนใหญ่ต้องการเข้ามาหาซื้อสินค้าและบริการ นอกจากนี้ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ยังได้พยายามพัฒนา ปรับปรุง และจัดสร้างสิ่งต่าง ๆ ในสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ เช่น พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ศาลาทำมหาพรหม พระโพธิสัตว์กวนอิม พระพุทธรูปประจำนครหาดใหญ่ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์คลองเตย โครงการไฟประดับและธงทิวเฉลิมพระเกียรติ ซึ่งโครงการต่าง ๆ ล้วนสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ความสวยงาม ให้แก่เมืองหาดใหญ่ ซึ่งมีส่วนในการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในเมืองหาดใหญ่ ส่วนทางด้านการพาณิชย์ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจการค้า ธุรกิจบริการ และธุรกิจการโรงแรม ซึ่งเป็นธุรกิจที่สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในหาดใหญ่ได้เป็นจำนวนมาก และยังทำให้นักลงทุนเข้ามาลงทุนในหาดใหญ่ ส่งผลให้เศรษฐกิจในหาดใหญ่เติบโตอย่างรวดเร็ว เคร่ง สุวรรณวงศ์ ในฐานะนายกเทศมนตรีนครหาดใหญ่ จึงเน้นย้ำให้เจ้าหน้าที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกฝ่าย คอยอำนวยความสะดวกให้แก่นักลงทุน และบรรดาพ่อค้าแม่ค้าต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล

2.2 ด้านการเมือง การปกครอง มีนายกเทศมนตรีในประเทศไทยเพียง 8 คนเท่านั้นที่ได้รับเลือกจากประชาชนให้เข้ามาดำรงตำแหน่งยาวนานกว่า 20 ปี และในจำนวนนี้ เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นนายกเทศมนตรีที่ประสบความสำเร็จในการทำงาน ความสำเร็จที่เกิดบ่งบอกถึงความสามารถ ประสิทธิภาพ การเป็นที่ยอมรับของประชาชน

เคร่งเริ่มเข้ามาสู่การเมืองท้องถิ่นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2500 ได้รับการทาบทามจาก นาย โกเมศ อินทวงศ์ หัวหน้าทีมเก่า และได้รับการสนับสนุนจากกำนันวร ทีวีรัตน์ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ประสบความสำเร็จทันทีที่เข้าสู่การเมืองท้องถิ่น ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาเทศบาลและเทศมนตรี มา 3 สมัย ต่อมาปี พ.ศ. 2516 ได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าทีมเก่า และดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ในการแข่งขันเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลจะมีคู่แข่ง ชัน แต่ก็ไม่สามารถเอาชนะ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้ และมีอยู่ถึง 3 สมัย ที่คู่แข่งชันไม่สามารถเอาชนะ เข้ามาบริหารงานในเทศบาลได้แม้แต่คนเดียว เคร่ง สุวรรณวงศ์ สามารถบริหารงานเทศบาลจน ประสบความสำเร็จ ได้รับรางวัลต่าง ๆ มากมาย ส่งผลให้เทศบาลนครหาดใหญ่ มีรายได้สูงสุดเป็น เทศบาลอันดับ 1 ของประเทศ

นอกจากนี้ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ยังใช้หลักจิตวิทยาในการเมือง การปกครอง จะเห็นได้จาก กลยุทธ์ในการชิงคู่แข่งในสมัยก่อนเข้ามาร่วมทีมเดียวกับตนเอง รวมทั้งการปกครองพนักงาน เทศบาล ด้วยหลักจิตวิทยาใช้พระคุณในการปกครอง ซึ่งย่อมผูกมัดจิตใจของพนักงานได้ดีกว่า พระเดช ดังตัวอย่างจากโครงการเทศบาลพบประชาชน การให้บริการประชาชนในด้านต่าง ๆ การทำ ตัวใกล้ชิด สนับสนุน เป็นกันเอง ทั้งกับประชาชนทั่วไป และผู้ได้บังคับบัญชา สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผล ให้ เคร่ง สุวรรณวงศ์ สามารถครองใจคนได้ทุกระดับ

2.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม เป็นผลงานอีกด้านหนึ่งของเคร่ง สุวรรณวงศ์ ที่ ประชาชนพอใจ โดยเฉพาะด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม เนื่องจากนโยบายที่ใช้ในการหาเสียง ฟ่ำสวย น้ำใส หาดใหญ่สะอาด ราษฎร์ปลอดภัย ทำให้เกิดโครงการต่าง ๆ ขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการบำบัดน้ำเสีย โครงการกำจัดมูลฝอย เป็นต้น นอกจากนี้ การสาธารณสุข การศึกษา การกีฬา การสาธารณสุขปโศค และด้านสังคมสงเคราะห์ ก็เป็นสิ่งที่ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ให้ความสำคัญ ดังจะเห็นได้จากโครงการต่าง ๆ ที่ปรากฏ ส่วนใหญ่จะเป็นโครงการที่สนองตอบความต้องการ พื้นฐานของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการประสานกับการเคหะแห่งชาติสร้างอาคารที่พักให้เช่า ศูนย์ บริการสาธารณสุขชุมชน เพื่อให้บริการด้านรักษาพยาบาลแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง โครงการมอบ ทุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียน เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่เด็กนักเรียน การปรับปรุงสนามกีฬาให้ได้

มาตรฐาน เป็นให้เป็นสถานที่ออกกำลังกายแก่ประชาชน และเพื่อใช้เป็นสถานที่แข่งขันกีฬาทั้งภายในและภายนอกประเทศ การรักษาความสะอาดในเขตเทศบาล เพื่อให้หาดใหญ่เป็นเมืองที่สะอาด คุติในสายตานักท่องเที่ยว เพื่อเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดี การสงเคราะห์ผู้ยากไร้ในด้านต่าง ๆ เช่น การทำบัตรสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล หรือการให้มีสถานธนาถูปาล เป็นต้น

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาประวัติและผลงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ผู้วิจัยได้พบว่า

1. ระดับการศึกษามีใช้ตัววัดความสำเร็จในชีวิต บุคคลที่จะประสบความสำเร็จทั้งในชีวิต และหน้าที่การงานได้ จะต้องประกอบด้วยหลายปัจจัยด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นความขยัน ความสามารถ ประสิทธิภาพ และที่สำคัญคือการรู้จักเลือกใช้คน การบริหารบุคคล เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นนายกเทศมนตรีที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ถึงแม้จะจบการศึกษาเพียงแค่ระดับมัธยมปีที่ 6 เท่านั้น เนื่องจากคนในรุ่นก่อนมีโอกาสน้อยที่จะได้รับการศึกษาในระดับสูง นอกจากนี้มูลเหตุจูงใจในอันที่จะทำให้ประชาชนหันมาสนใจในการศึกษาในสมัยก่อนมีอยู่น้อย ทั้งนี้เพราะบุคคลสามารถประสบความสำเร็จในชีวิตได้โดยไม่ต้องได้จบการศึกษาในระดับสูงมากนัก ความรู้เพียงแค่อ่านออกเขียนได้ จบการศึกษาเพียงแค่ระดับประถมศึกษาก็สามารถประกอบอาชีพเป็นครูได้ จะเห็นได้ว่าสมาชิกสภาเทศบาลรุ่นก่อน ๆ ส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อย แต่เคร่ง สุวรรณวงศ์ ก็สามารถสร้างผลงานเป็นที่ยอมรับของบุคคลหลายฝ่าย และเห็นว่าถึงแม้การศึกษาจะมีใช้ตัววัดความสำเร็จของชีวิต แต่การศึกษาก็เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง จะเห็นได้จากการที่บรรดาบุตรของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และบรรดาสมาชิกสภาเทศบาลรุ่นใหม่ ล้วนจบการศึกษาในระดับสูงกว่ารุ่นก่อน เนื่องจากวุฒิการศึกษาของสมาชิกสภาเทศบาลรุ่นก่อน เป็นจุดอ่อนให้ทีมคู่แข่งนำไปโจมตี

2. กลยุทธ์ในการทำงาน เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นนายกเทศมนตรีที่ดำรงตำแหน่งมายาวนาน สร้างผลงานปรากฏมากมาย เป็นที่ยอมรับจากบุคคลทุกระดับ ทั้งพนักงานเทศบาล ที่เคร่ง สุวรรณวงศ์ ใช้หลักจิตวิทยาในการปกครอง ทำให้บุคลากรทั้งรัก เคารพ และยำเกรง โดยมีความรู้ลึกว่า เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นเสมือนญาติผู้ใหญ่ที่เคารพ จึงออกมาในรูปแบบของความจงรักภักดี กลุ่มสมาคมจีน หรือกลุ่มนักธุรกิจต่าง ๆ ซึ่งล้วนแต่เป็นกลุ่มผู้สนับสนุนของเคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้มีการพบปะ พูดคุย และร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอยู่เสมอ ๆ มีการประสานงานร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นการจัดสร้างพระโพธิสัตว์กวนอิม หรือพระพุทธประจักษ์นครหาดใหญ่ ซึ่งมีกลุ่มต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ล้วนให้ความร่วมมือประสานงานกันอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังมีนักธุรกิจบางรายได้มีโอกาสเข้ามาร่วมทีม บริหารงานเทศบาลนครหาดใหญ่ด้วยกัน เป็นการเพิ่ม

อำนาจเพิ่มฐานคะแนนเสียงให้กับทีมเก่า ที่มี เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นหัวหน้าทีม ในส่วนของประชาชนชาวหาดใหญ่ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้จัดโครงการเทศบาลพบประชาชน และการแบ่งเขตชุมชนต่าง ๆ ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่เป็น 30 ชุมชน ซึ่งจะมีสมาชิกสภาเทศบาลคอยดูแลในแต่ละเขต มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการจัดกิจกรรมร่วมกัน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นผลดีต่อ เคร่ง สุวรรณวงศ์ เกิดทัศนคติที่ดีที่ชาวบ้านในชุมชนต่าง ๆ มีต่อ เคร่ง สุวรรณวงศ์ จะเห็นได้ว่าผู้นำในแต่ละชุมชนจะเป็นผู้ที่มีอิทธิพลในละแวกนั้น กลยุทธ์ต่าง ๆ เหล่านี้ แสดงให้เห็นถึงไหวพริบ ความฉลาด วิสัยทัศน์ในการทำงาน ทำให้เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้รับการยอมรับจากประชาชนทุกระดับและประสบความสำเร็จในการแข่งขันรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลมาทุกสมัย

3. การให้ความร่วมมือของประชาชน หาดใหญ่เป็นเทศบาลเพียงแห่งเดียวในประเทศไทยที่มีถนนโดยไม่ต้องเสียเงินงบประมาณในการเวนคืนที่ดินแม้แต่บาทเดียว แต่เป็นลักษณะของการที่ประชาชนเต็มใจที่จะบริจาคให้เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ทำให้งบประมาณตรงส่วนนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาด้านอื่น ๆ ต่อไป แสดงให้เห็นคือความเชื่อมั่นในศักยภาพของตัวผู้บริหาร คือ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ที่ประชาชนเชื่อมั่นว่าจะสามารถพัฒนาท้องถิ่นของตนให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาประวัติและผลงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ส่วนราชการทั้งในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับตำบล ควรจะมีบทบาทในการประชาสัมพันธ์หรือประกาศให้คนทั่วไปเห็นคุณค่าของคนที่ทำความดีเพื่อสังคม และเพื่อเป็นแบบอย่างว่าผู้ที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคม จะได้รับการเชิดชูยกย่องอยู่เสมอ

1.2 ควรส่งเสริมให้เยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่สนใจในท้องถิ่นของตนเอง และทำประโยชน์ให้กับท้องถิ่นของตนเองและสังคมโดยรวมมากขึ้น

1.3 ควรมีการนำเอางานวิจัยเกี่ยวกับชีวประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในท้องถิ่นมาตีพิมพ์เผยแพร่ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการประกาศเกียรติคุณของบุคคลผู้นั้น และทั้งจะได้เป็นแบบตัวอย่างแก่บุคคลทั่วไปอีกด้วย

1.4 ควรนำผลการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นกลยุทธ์ หลักจิตวิทยา หรือแนวคิดต่าง ๆ ที่ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ใช้ในการทำงาน ซึ่งเป็นตัวอย่างของผู้ที่ประสบความสำเร็จไปปรับใช้กับการทำงาน และการดำเนินชีวิตประจำวันต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

จากการที่ได้ศึกษาถึงผลงานที่สำคัญ ๆ ของเครื่อง สุวรรณวงศ์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

2.1 ควรจะได้มีการศึกษาวิเคราะห์ผลงานของ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ในด้านใดด้านหนึ่งอย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะที่เป็นผลงานสำคัญของท่าน เช่น ศึกษาถึงปัจจัยและผลกระทบอันเกิดจากโครงการที่ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้ดำเนินการอยู่ในขณะนี้ ไม่ว่าจะเป็นโครงการบำบัดน้ำเสีย หรือโครงการกำจัดมูลฝอย ซึ่งเป็นปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม

2.2 ควรจะได้มีการศึกษาถึงหลักจิตวิทยาหรือกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่เครื่อง สุวรรณวงศ์ ใช้ในการปกครองให้สมาชิกในทีม รวมทั้งพนักงานเทศบาล และประชาชนทั่วไป ต่างให้การยอมรับและสนับสนุนจนเครื่อง สุวรรณวงศ์ ประสบความสำเร็จมาจนถึงปัจจุบัน

2.3 ควรจะได้มีการศึกษาเกี่ยวกับชีวิตและผลงานของบุคคลอื่น ๆ ที่ได้สร้างคุณประโยชน์ให้แก่สังคมอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กาญจนาท เรืองจิตปกรณ, วิชัย ธนรังสีกุล และบรรจง อยู่ทอง. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2521.

เกษตร โรจนนิล, พลอากาศเอก. “นายกเทศมนตรีผู้เปี่ยมด้วยน้ำใจ คุณเคร่ง สุวรรณวงศ์,” ใน ชีวประวัติและผลงาน เคร่ง สุวรรณวงศ์. ม.ป.ท. ม.ป.ป.

เคร่ง สุวรรณวงศ์. “ถ้อยแถลงนายกเทศมนตรี,” รักษ์ถิ่น. 5 (2) : 2; มีนาคม – เมษายน 2543.

_____ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุทธิชัย หยุ่น เป็นผู้สัมภาษณ์. เส้นทางสู่สภา ชีวประวัติประเทศไทย. (เทปโทรทัศน์) สถานีโทรทัศน์ไอทีวี. 20 ธันวาคม 2543. 22.30 – 24.00 น.

_____ . “พบผู้บริหาร,” บุญขรรค์. 5 (1) : 3 ; ตุลาคม 2543.

_____ . “สารนายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่,” ใน รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ ประจำปี 2539. ไม่มีเลขหน้า. สงขลา : วายุภักษ์, 2540.

_____ . “สารนายกเทศมนตรีนครหาดใหญ่,” รักษ์ถิ่น. 3 (4) : 3 ; กรกฎาคม – สิงหาคม 2543.

_____ . อยากเห็นฟ้าสวย น้ำใส หาดใหญ่สะอาด ราษฎร์ปอดภัย วางใจทีมเก่า. ม.ป.ท. ม.ป.ป.

ชาญ ลีลาภรณ์. “สาส์นจากนายชาญ ลีลาภรณ์,” ใน ชีวประวัติและผลงาน เคร่ง สุวรรณวงศ์.

ไม่มีเลขหน้า. ม.ป.ท. ม.ป.ป.

“ขิงนายกสมาคมท่องเที่ยว บัลดงกัที่ไร้ขุนพล,” นิวส์ไทม์. พฤษภาคม 2543. หน้า 19.

ดวงรัตน์ วงศ์สว่างศิริ. ศึกษาสภาพและผลกระทบจากการค้าอาหารริมบาทวิถีในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่. ปริญญาโท ศศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2542. ถ่ายเอกสาร.

ตัน ชู ฮวน. “HatYai For Fu” ใน กินอี. 13 (8) : 110 – 114 ; สิงหาคม 2543.

ทรงพล ภูมิพัฒน์. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2541.

ทีมข่าวภูมิภาค. “นายกหาดใหญ่ลุยจัด ‘นิทรรศการ’ เชิญ อบต. ร่วมงาน,” สยามรัฐ. 24 กันยายน 2543. หน้า 12.

_____ . “เปิดตัวผู้ยิ่งใหญ่แห่งเทศบาลสร้างตำนานครองตำแหน่ง 20 ปี”. สยามรัฐ. 4 กรกฎาคม 2543. หน้า 12.

ธนิดา คุรุเดโชชัย. การศึกษาชีวประวัติและผลงานวรรณกรรมของขุนอาเทศคดี (กลอน มัลลิกะมาส). ปริญญาโท ศศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2542. ถ่ายเอกสาร.

นงนุช แสงเสนห์. ศึกษาชีวประวัติและผลงานของพระราชศีลสังวร (ช่วง อุดมเวทีเถร).

ปริญญาโท ศศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2540. ถ่ายเอกสาร.

นงลักษณ์ สุทธิวัฒนาพันธ์. นักบริหารกับงานประชาสัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ออฟเซทเพรส จำกัด, 2539.

นิยพวรรณ วรรณศิริ. มานุษยวิทยาสังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.

“ในหลวงของเรา,” สยามรัฐ. 9 กุมภาพันธ์ 2544. หน้า 12.

บัญญัติ จันทร์เสนะ. “สารผู้ว่าราชการจังหวัด” ใน รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ ประจำปี 2539. ไม่มีเลขหน้า. สงขลา : วายุภักษ์, 2540.

_____. “สารผู้ว่าราชการจังหวัด” ใน รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ ประจำปี 2542. ไม่มีเลขหน้า. สงขลา : วายุภักษ์, 2543.

บุญณรงค์ กวีพันธ์. คัมภีร์เทศบาล. ม.ป.ท. 2542.

ปกิต กิระวานิช. “สารแสดงความยินดี,” ใน ชีวประวัติและผลงาน เคร่ง สุวรรณวงศ์. ไม่มีเลขหน้า. ม.ป.ท. ม.ป.ป.

“ปชป.หวังครองแชมป์สงขลา-ปัตตานี,” มติชน. 21 พฤศจิกายน 2543. หน้า 15.

ประพันธ์ ฐปะเตมีย์, พลอากาศเอก. “สารแสดงความยินดี,” ใน ชีวประวัติและผลงาน เคร่ง สุวรรณวงศ์. ไม่มีเลขหน้า. ม.ป.ท. ม.ป.ป.

ประมาณ ชันชื้อ. “ประธานศาลฎีกา,” ใน ชีวประวัติและผลงาน เคร่ง สุวรรณวงศ์. ไม่มีเลขหน้า. ม.ป.ท. ม.ป.ป.

ประสงค์ สุวรรณวงศ์, “ข้อเท็จจริงจากภาวะน้ำท่วม,” กฎหมายสาร. 4 (42) : 1 – 2 ; กันยายน 2543.

_____. “พบผู้บริหาร,” กฎหมายสาร. 5 (2) : 7 – 8 ; พฤศจิกายน 2543.

พจนารถ แสงประดับ. ศึกษาชีวประวัติและผลงานวรรณกรรมเพลงบอกของสร้อย เส็งเสนะ.

ปริญญาณิพนธ์ ศศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้. 2538. ถ่ายเอกสาร. พรเพ็ญ กาญจน์มณี. บทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสงขลา.

ปริญญาณิพนธ์ ศศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2541. ถ่ายเอกสาร.

พัทธยา สายหนู. กลไกของสังคม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์, 2540.

เภา สารสิน, พลตำรวจเอก. “สารแสดงความยินดีของพลตำรวจเอกเภา สารสิน,” ใน ชีวประวัติและผลงาน เคร่ง สุวรรณวงศ์. ไม่มีเลขหน้า. ม.ป.ท. ม.ป.ป.

ยงยุทธ วิชัยดิษฐ์ และคนอื่น ๆ. ชีวประวัติและผลงาน เคร่ง สุวรรณวงศ์. ม.ป.ท. ม.ป.ป.

ยงยุทธ แสงจันทร์. “สารของรองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา,” ใน รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ ประจำปี 2542. ไม่มีเลขหน้า. สงขลา : วายุภักษ์, 2543.

วิจิตรวาทการ, พลตรีหลวง. มหาวิบุลย์. กรุงเทพฯ : สารมวลชน จำกัด, 2535.

_____. ดวงหน้าในอดีต. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองรัตน์, 2514.

วิลาส เรืองกุล. “สารแสดงความยินดี,” ใน ชีวประวัติและผลงาน เคร่ง สุวรรณวงศ์. ไม่มีเลขหน้า.
ม.ป.ท. ม.ป.ป.

วีระ พ่างยัง. ศึกษาชีวประวัติและผลงานของธรรมทาส พานิช. ปริญญาโท ศศ.ม. สงขลา :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้. 2539. ถ่ายเอกสาร.

วันชัย แซ่จิว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุทธิชัย หยุ่น เป็นผู้สัมภาษณ์. เส้นทางสู่สภา ชีวะตาประเทศไทย.
(เทปโทรทัศน์). 20 ธันวาคม 2543. 22.30 – 24.00 น.

วัชรินทร์ เกษภาษา. ภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีและโครงสร้างอำนาจในท้องถิ่นไทย : ศึกษา
เฉพาะกรณีเทศบาลนครหาดใหญ่. ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒน
บริหารศาสตร์, 2542. ถ่ายเอกสาร.

สงบ ส่งเมือง และลักษมี จิระนคร. “หาดใหญ่, อำเภอ,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ พ.ศ.
2542 เล่ม 17. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย, 2542.

สมพร ใช้บางยาง. “สารของรองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา,” ใน รายงานกิจการเทศบาลนคร
หาดใหญ่ ประจำปี 2542. ม.ป.ท. ม.ป.ป.

สุนทร คงสมพงษ์, พลเอก. “พลเอก สุนทร คงสมพงษ์,” ใน ชีวประวัติและผลงาน เคร่ง สุวรรณวงศ์.
ม.ป.ท. ม.ป.ป.

สุนันทา เลานันท์. การพัฒนาองค์การ. กรุงเทพฯ : รุ่งพัฒนา, 2531.

สุรพงษ์ โสณะเสถียร. “สภาพเศรษฐกิจ,” ใน เมืองใหญ่และรูปแบบที่ควรเป็น : การบริหารงาน
หาดใหญ่. หน้า 53 – 100. ม.ป.ท. ม.ป.ป.

_____. “การประชุมคณะกรรมการไชน่ติก,” ใน เมืองใหญ่และรูปแบบที่ควรเป็น : การบริหาร
งานหาดใหญ่. หน้า 170 – 252. ม.ป.ท. ม.ป.ป.

เสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ, สำนักงาน สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. ประกาศเกียรติคุณ
บุคคลดีเด่นของชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2533.

หาดใหญ่, เทศบาลนคร. “เก็บมาฝาก,” ใน กฤษณสาร. 4 (29) : 4 : กรกฎาคม 2542.

_____. ขอเชิญร่วมสร้างพระพุทธรูปประจำนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. ม.ป.ท. ม.ป.ป.

_____. “ความเป็นมาการก่อสร้างพระรูปแกะสลักหินหยกขาวพระโพธิสัตว์กวนอิม
เทศบาลนครหาดใหญ่,” ใน รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ ประจำปี 2539. ไม่มีเลข
หน้า. สงขลา : วายุภักษ์, 2540.

- หาดใหญ่, เทศบาลนคร. “โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ริมคลองเตย,” ใน รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ ประจำปี 2540. ไม่มีเลขหน้า. สงขลา : วายุภักษ์, 2541.
- _____. “โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในสวนสาธารณะ,” ใน ผลงานดีเด่นในรอบ 4 ปี พ.ศ. 2539 – 2542. หน้า 17 – 18. สงขลา : วายุภักษ์, 2543.
- _____. “นโยบายส่งเสริมคุณภาพชีวิต,” ใน ผลงานดีเด่นในรอบ 4 ปี พ.ศ. 2539 – 2542. หน้า 22 – 24. สงขลา : วายุภักษ์, 2543.
- _____. “นโยบายส่งเสริมคุณภาพชีวิต,” ใน รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ ประจำปี 2542. ไม่มีเลขหน้า. สงขลา : วายุภักษ์, 2543.
- _____. “น้ำเสียสู่น้ำใส,” รักษ์ถิ่น. 5 (2) : 10 – 11 ; มีนาคม – เมษายน 2553.
- _____. “ประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์,” กฎขรรสาร. 4 (24) : 1 – 2 ; กุมภาพันธ์ 2542.
- _____. “ผลงาน,” ใน รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ ประจำปี 2539. ไม่มีเลขหน้า. สงขลา : วายุภักษ์, 2540.
- _____. “ผลแห่งการพัฒนาทางด้านกีฬา,” ใน รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ ประจำปี 2542. ไม่มีเลขหน้า. สงขลา : วายุภักษ์, 2543.
- _____. “แผนการจัดการมูลฝอยเมืองหาดใหญ่,” ใน รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ ประจำปี 2542. ไม่มีเลขหน้า. สงขลา : วายุภักษ์, 2543.
- _____. “แผนป้องกันอุทกภัย,” ใน รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ ประจำปี 2542. ไม่มีเลขหน้า. สงขลา : วายุภักษ์, 2543.
- _____. “เจาะลึกเรื่องหาดใหญ่,” กฎขรรสาร. 4 (40) : 9 ; กรกฎาคม 2543.
- _____. “มิติใหม่,” กฎขรรสาร. 5 (1) : 13 ; ตุลาคม 2543.
- _____. ยุทธศาสตร์การพัฒนานครหาดใหญ่ใน 2 ทศวรรษ. สงขลา : วายุภักษ์, 2543.
- _____. “สว่างไสวทั่วเมืองด้วยไฟประดับและธงทิวเฉลิมพระเกียรติ,” ใน รายงานกิจการเทศบาลนครหาดใหญ่ ประจำปี 2542. ไม่มีเลขหน้า. สงขลา : วายุภักษ์, 2543.
- _____. “สัมผัสหาดใหญ่,” กฎขรรสาร. 4 (42) : 3 ; กันยายน 2543.
- _____. “หน่วยนาคราช : คุ่มภัยตลอด 24 ชั่วโมง,” ใน ผลงานดีเด่นในรอบ 4 ปี พ.ศ. 2539 – 2542. หน้า 26 – 27. สงขลา : วายุภักษ์, 2543.
- _____. “ห่วงใย ใส่ใจสุขภาพ,” กฎขรรสาร. 4 (24) : 11 ; กุมภาพันธ์ 2542.
- _____. “4 รางวัลแห่งความภาคภูมิใจ,” ใน ผลงานดีเด่นในรอบ 4 ปี พ.ศ. 2539 – 2542. หน้า 32. สงขลา : วายุภักษ์, 2543.

“หาดใหญ่น้ำท่วมมาแล้ว 12 ครั้ง เป็นจำนวนถึง 167 ปี จนถึงวันนี้,” หาดใหญ่เจอน้ำ. 1 – 15

มกราคม 2544. หน้า 1, 11.

อนันต์ อนันตกุล. “สารแสดงความยินดี, ใน ชีวประวัติและผลงาน เคร่ง สุวรรณวงศ์. ไม่มีเลขหน้า.

ม.ป.ท. ม.ป.ป.

อรสา สุกสว่าง. “การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์,” ใน มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์, 2542.

เอกวิทย์ ณ ถลาง. ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม พุทธศักราช 2523. กรุงเทพฯ :

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2523.

บุคลากรกรม

บุคลากรกรม

เกลื้อม ชูกำเหนิด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 8 ถนนจิระนคร

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2543.

ขวด จินดาดำ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 187/30 ถนน

ประชาธิปไตย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

ขวัญตา ชูกำเหนิด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 7/8 ถนนจิระนคร

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

เคร่ง สุวรรณวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานเทศบาลนคร

หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543.

จรรยา ชิงชัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 12 ซอย 43 ถนน

เพชรเกษม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543.

จันทนา สิทธิพันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สวนสาธารณะเทศบาลนคร

หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2543.

เจษฎา รัตนะจรณะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานเทศบาลนคร

หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543.

ฉลวย ร่มเย็น เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สนามกีฬาจิระนคร อำเภอ

หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2544.

ชุดิมา แหะละยูหิม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่ง

ประเทศไทย ช่อง 11 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543.

ถวิล สุวรรณวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 8 ถนน

จิระนคร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2543.

ธรรมรัตน์ เพชรหนองชุม, ร.ต.อ. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงพยาบาล

สงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543.

นิตยา นพคุณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 9 ถนนจิระนคร

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

นุกุล มุณิสิทธิ, จ.ส.อ. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 7 ถนน

คลองเรียน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

- ประทุม กาญจนมิ่ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 49 ซอย 2 ถนน
สันติราษฎร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.
- ประภาพร กาญจนมิ่ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานเทศบาลนคร
หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543.
- ประภาพร กาญจนมิ่ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 49 ซอย 2
ถนนสันติราษฎร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.
- ประยูทธ จินดาคำ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 187/30 ถนน
ประชาธิปไตย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.
- ประสงค์ สุวรรณวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานเทศบาลนคร
หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543.
- ประเสริฐ หมดปน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานเทศบาลนคร
หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2544.
- ปราง อินทฤทธิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สวนจรรยา อำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.
- ปราโมทย์ จินะวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัยทักษิณ
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2544.
- ผัน อุณะพำนัก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 187/30 ถนน
ประชาธิปไตย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.
- พนม วิไลรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงพยาบาลสงขลานครินทร์
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.
- พรตรี กิตติคุณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงพยาบาลสงขลานครินทร์
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.
- พร้อม อินทนุกูล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 8 ถนน
จิระนคร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543.
- พลับพลึง บุญรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ถนนนิพัทธ์อุทิศ 3 อำเภอ
หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.
- พัชนี สุทธิธรรม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงพยาบาลสงขลานครินทร์
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2544.

พิทักษ์ พุทธิวิโร, พ.ต.ท. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สถานีตำรวจภูธร
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2543.

พิณ สิทธิพันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สวนสาธารณะเทศบาลนคร
หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2543.

พิพัฒน์ เจือละออง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานเทศบาลนคร
หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2544.

พิเชษฐ์ ศรีละมุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

เพลินจันทร์ ดิษฐโชติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 8 ถนน
จิระนคร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2543

มนตรี รักษ์วงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงพยาบาลสงขลานครินทร์
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

มุจรินทร์ ทีปจิรังกูร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่ง
ประเทศไทย ช่อง 11 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2544.

ยุคล หมดยะมา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงพยาบาลสงขลานครินทร์
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2544.

ยุทธพงศ์ มณีสิทธิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 7/1 ถนน
คลองเรียน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

ยุวดี น่วมอยู่ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ถนนนิพัทธ์อุทิศ 3 อำเภอ
หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

วรรณิ์ สุวรรณวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 5 ถนนจิระนคร
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2543.

วัชรินทร์ เกษภาษา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัทอายุรักษ์ 590 ถนน
คลองเรียน 1 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2544.

วิภา ตาเฮ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ อำเภอ
หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

วุฒิ หมดอาดัม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงพยาบาลสงขลานครินทร์
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2544.

ศักดิ์ชาย เศรษฐวิรุฬห์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 6 ถนน

จิระนคร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2544.

ศุภลักษณ์ จินต์ถาวรวัชร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 12 ซอย

43 ถนนเพชรเกษม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ.2544.

สมบัติ อนันตพันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สวนจระจร อำเภอหาดใหญ่

จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

สมพงษ์ อินทนุกูล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 8 ถนนจิระนคร

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2543.

สุพจน์ สุวรรณวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ฝ่ายป้องกันและบรรเทา

สาธารณภัย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2544.

สุภาพ อินทนุกูล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ฝ่ายป้องกันและบรรเทา

สาธารณภัย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

เสนีย์ สุวรรณวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 8 ถนนจิระนคร

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2543.

โสภณ นวลศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงพยาบาลสงขลานครินทร์

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2543.

อนงค์ แก้วจังหวัด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงานเทศบาลนคร

หาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2544.

อภิญา สิริพันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สนามกีฬาจิระนคร อำเภอ

หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2544.

อมรรัตน์ คำวอน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 12 ซอย 43 ถนน

เพชรเกษม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2544.

อุดม หล้าเบญชีะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัยทักษิณ อำเภอ

เมืองสงขลา จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2543.

อุทิศ จารีย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 9 ถนนจิระนคร อำเภอ

หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

อุทิศ อินทมะโน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นริสา แซ่โค้ว เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สวนจระจร อำเภอหาดใหญ่

จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544.

ภาพประกอบ 1 เครื่อง สุวรรณวงศ์

ภาพประกอบ 2 วันมงคลสมรส นายเคร่ง สุวรรณวงศ์ กับ นางสาวเบญจจิต เตียวจำเริญ

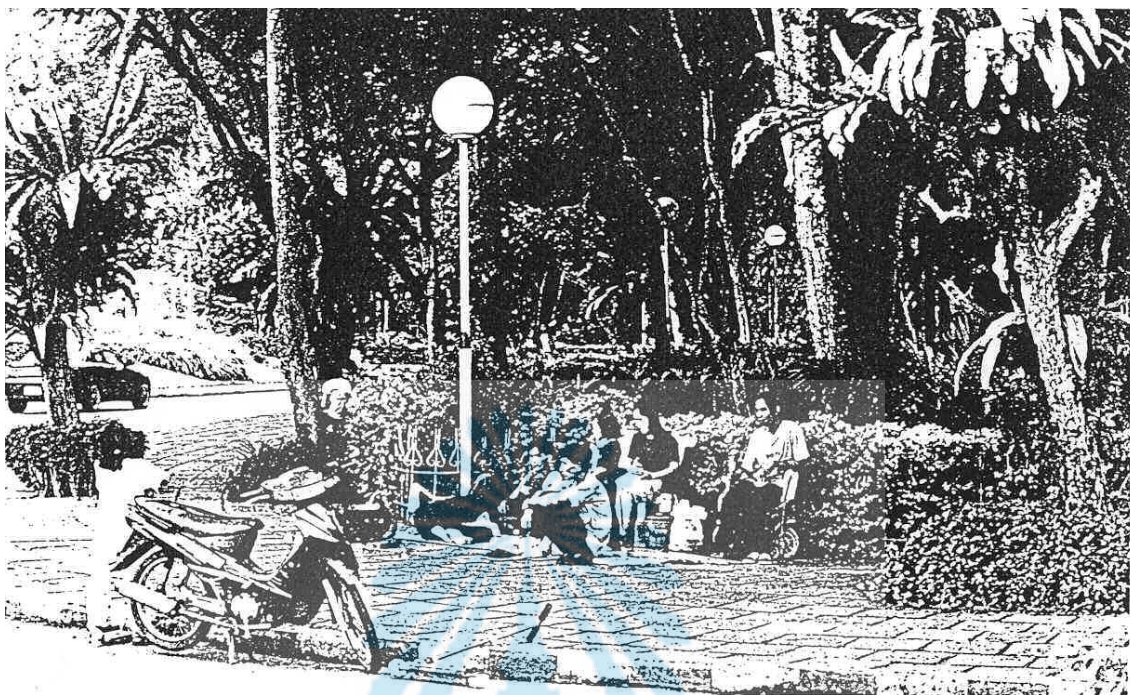
ภาพประกอบ 3 เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้รับพระราชทานปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์
จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อ ปี พ.ศ. 2523

ภาพประกอบ 4 บริเวณด้านหน้าสำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่

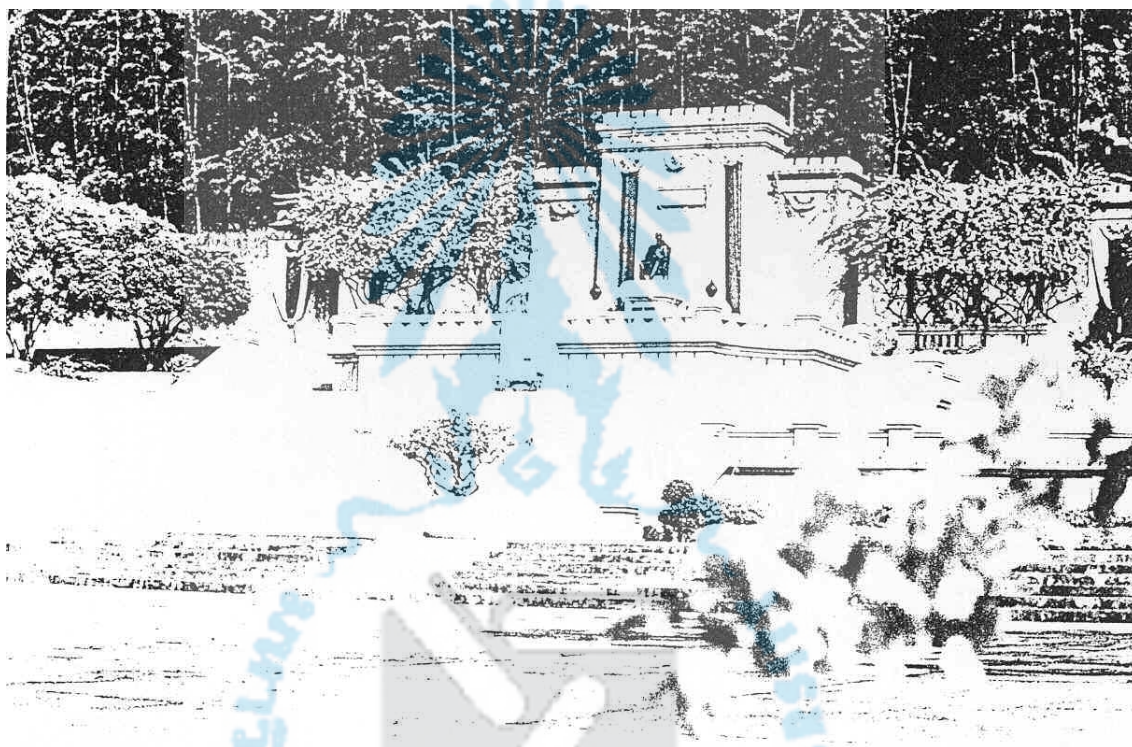
ภาพประกอบ 5 ป้ายประชาสัมพันธ์โครงการเทศบาลพบประชาชน หน้าสำนักงาน
เทศบาลนครหาดใหญ่

ภาพประกอบ 6 บรรยากาศการพักผ่อนภายในสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่
ซึ่ง เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้ดำเนินการก่อสร้างสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่ ในสมัยดำรง
ตำแหน่งเทศมนตรี เมื่อ ปี พ.ศ. 2506

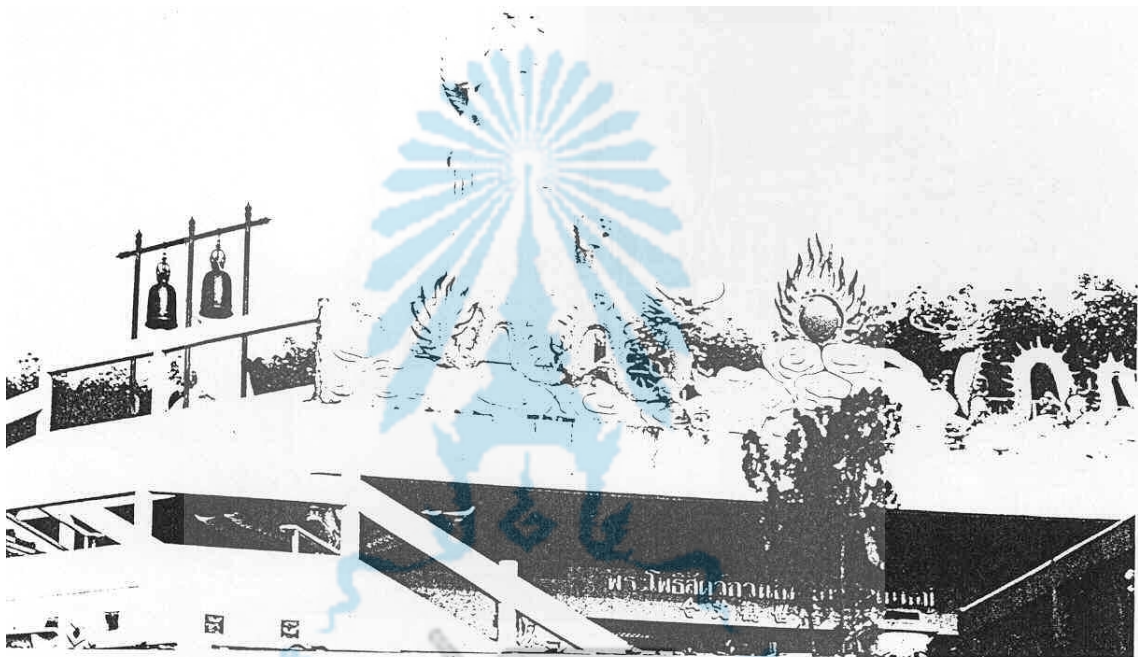
ภาพประกอบ 7 สระน้ำในสวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่

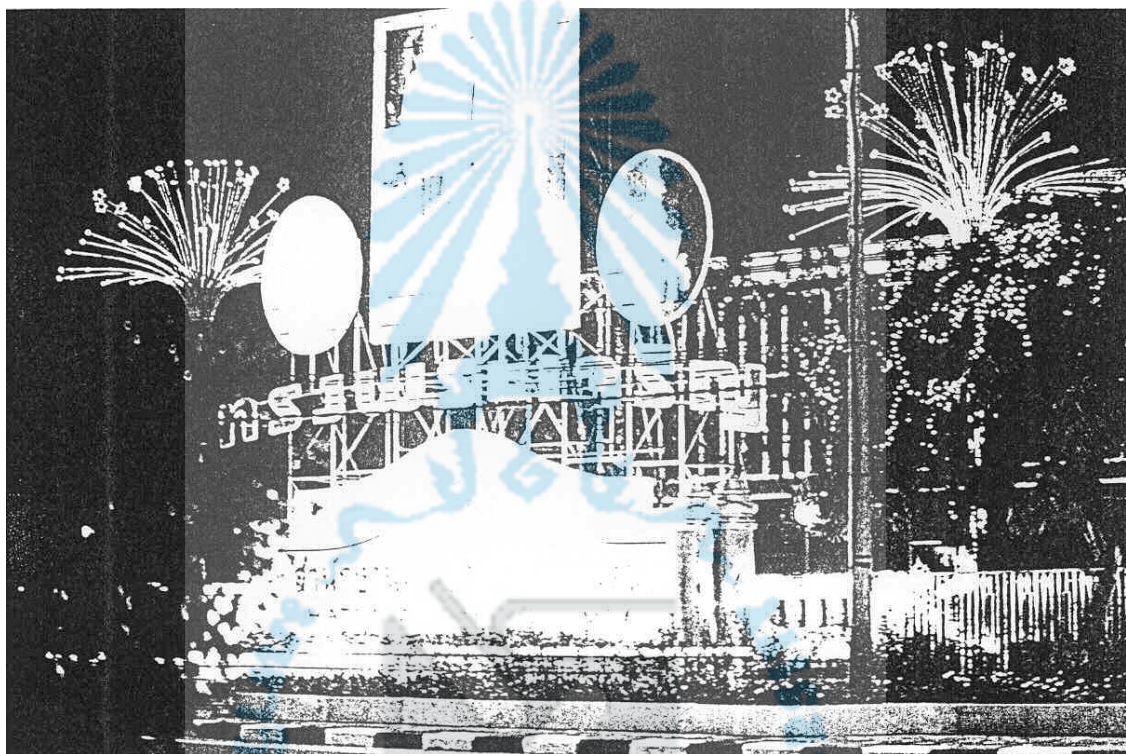
ภาพประกอบ 8 พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าอยู่หัว
เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้เป็นประธานในจัดสร้าง เมื่อปี พ.ศ. 2529

ภาพประกอบ 9 ศาลาทำวมหาพรหม บณยอตเขาชุมลึก ในสวนธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่
 เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้จัดสร้างขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2532

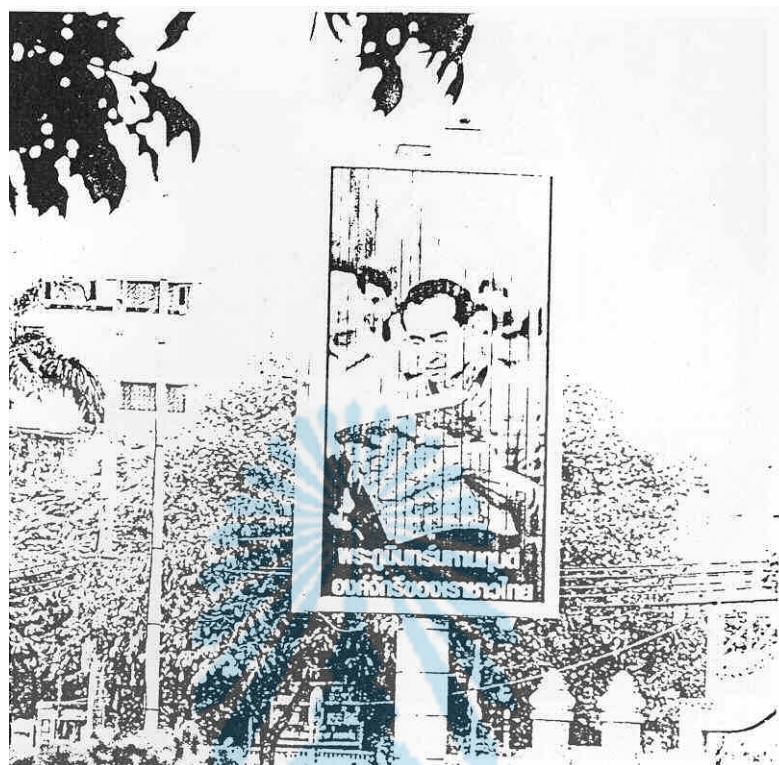
ภาพประกอบ 12 พระโพธิสัตว์กวนอิม ประดิษฐาน ณ บริเวณยอดเขาคอหงส์ สวนสาธารณะ
เทศบาลนครหาดใหญ่ เครื่อง สวรรณวงศ์ ได้จัดสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2539
เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เนื่องในวโรกาสทรงครอง
สิริราชย์สมบัติครบ 50 ปี

ภาพประกอบ 13 โครงการไฟประดับเฉลิมพระเกียรติ หน้าสำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่
 เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้จัดขึ้นเนื่องในโอกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรง
 มีพระชนมพรรษาครบ 72 พรรษา เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2542

ภาพประกอบ 14 โครงการไฟประดับเฉลิมพระเกียรติ บนถนนเพชรเกษม อำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา

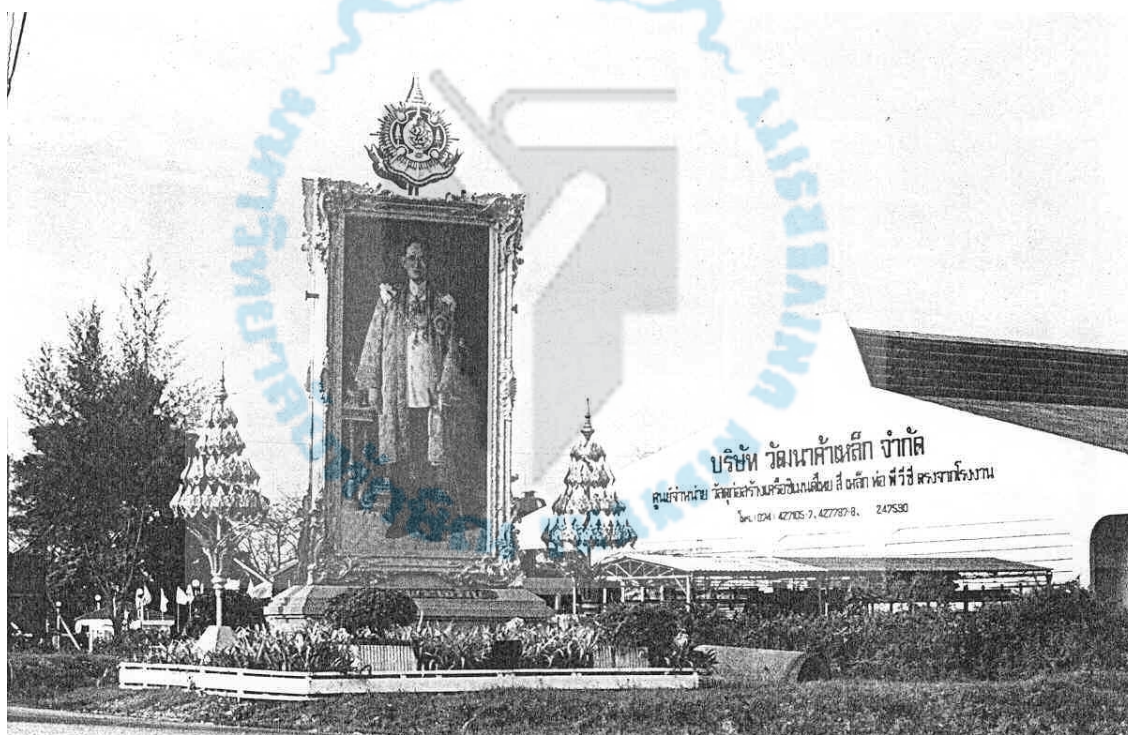
ภาพประกอบ 15 ภาพสามมิติ หน้าสำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่

ภาพประกอบ 16 อีกด้านหนึ่งของภาพสามมิติ หน้าสำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่

ภาพประกอบ 17 พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ บริเวณถนนเพชรเกษม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ภาพประกอบ 18 พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ บริเวณถนนนิพัทธ์สงเคราะห์ 1 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

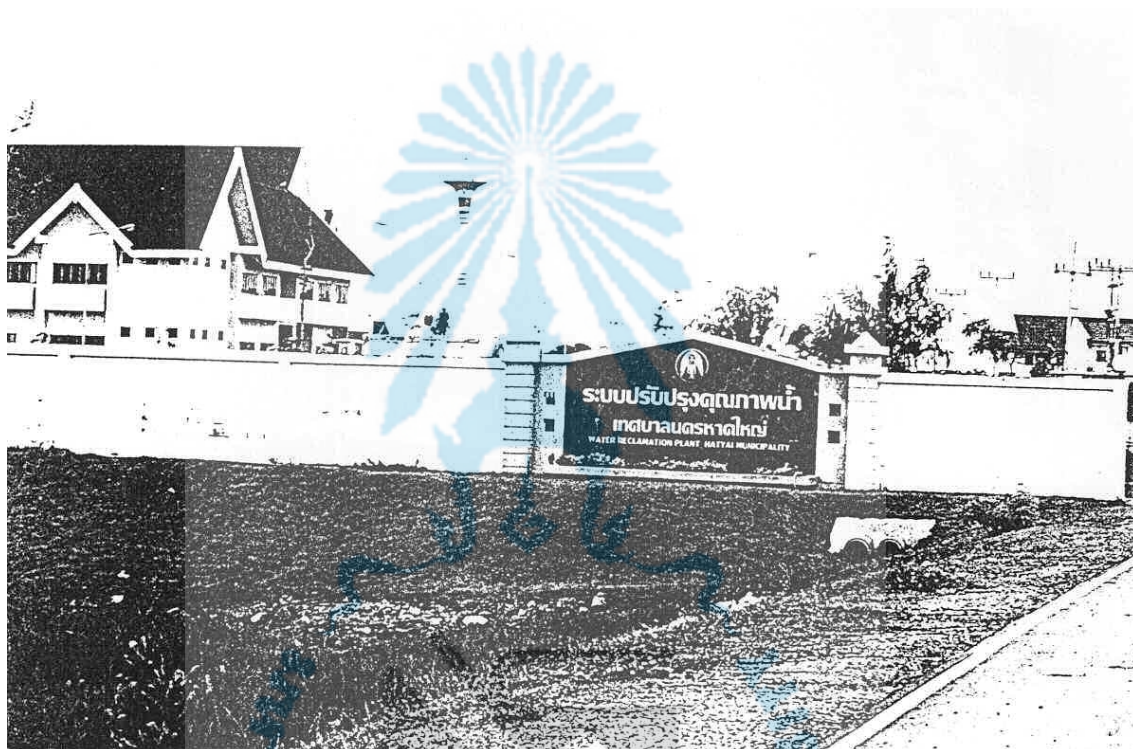
ภาพประกอบ 19 โครงการเทศบาลพบประชาชน ณ ชุมชนหน้าวัดหาดใหญ่ใน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้จัดขึ้น เพื่อให้บริการด้านการรักษาพยาบาลและกิจกรรมต่างๆ แก่ประชาชน

ภาพประกอบ 20 ประชาชนที่มารับบริการต่างๆ ในโครงการเทศบาลพบประชาชน ณ ชุมชนหน้าวัดหาดใหญ่ใน เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544

ภาพประกอบ 21 เอกสารประชาสัมพันธ์ประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ที่ เคร่ง สุวรรณวงศ์ ได้จัดทำขึ้น
เพื่อเผยแพร่ข่าวสารของทางเทศบาลนครหาดใหญ่

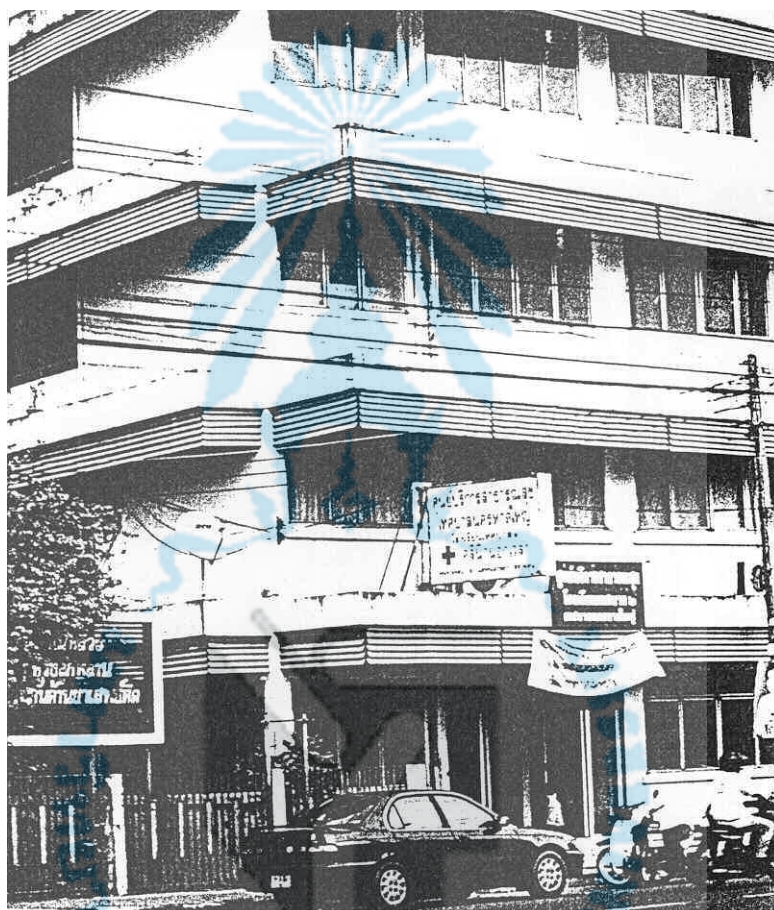
ภาพประกอบ 22 ระบบปรับปรุงคุณภาพ ตั้งอยู่บริเวณคลองขุด ริมถนนลพบุรีราเมศวร์
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เครื่องสูวรรณวงศ์ได้ดำเนินการ
จัดสร้างขึ้นเพื่อปรับปรุงคุณภาพน้ำ

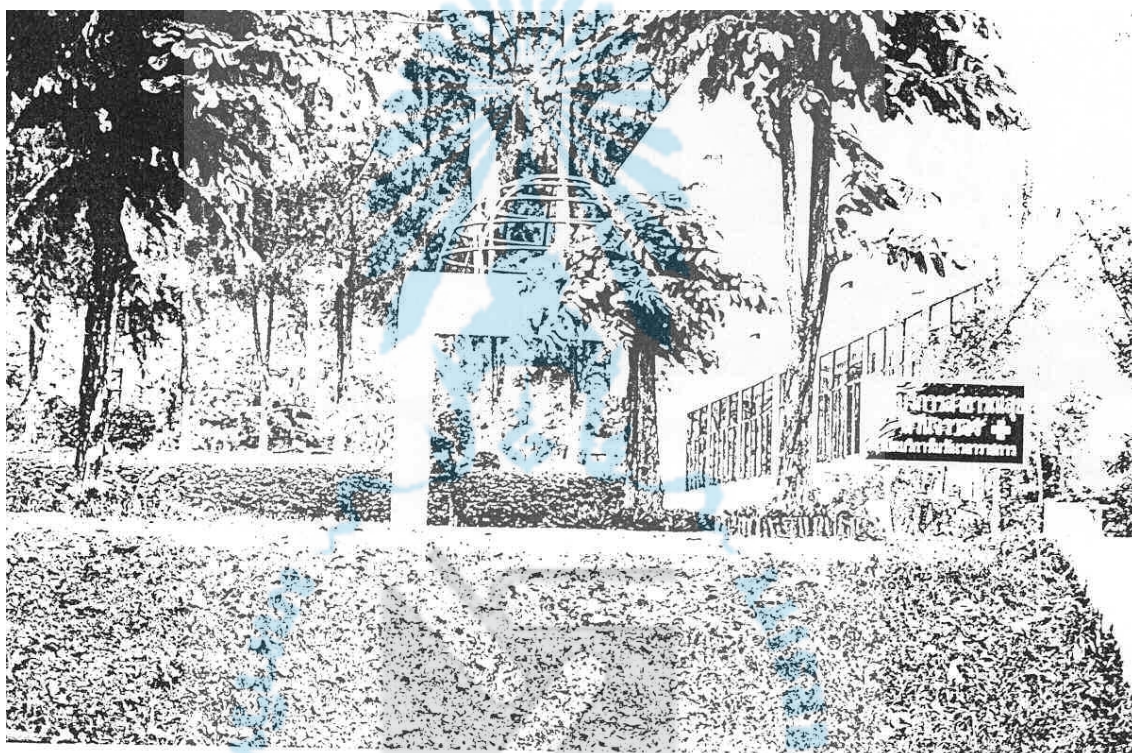
ภาพประกอบ 23 แฟลตเคหะชุมชน ถนนราษฎร์อุทิศ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
อาคารที่พักอาศัย ที่ เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้ประสานงานกับการเคหะแห่งชาติ
จัดหาที่ดินสำหรับสร้างอาคารที่พักอาศัยให้เช่า

ภาพประกอบ 24 โรงเรียนเทศบาล 2 บ้านหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
1 ใน 5 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่

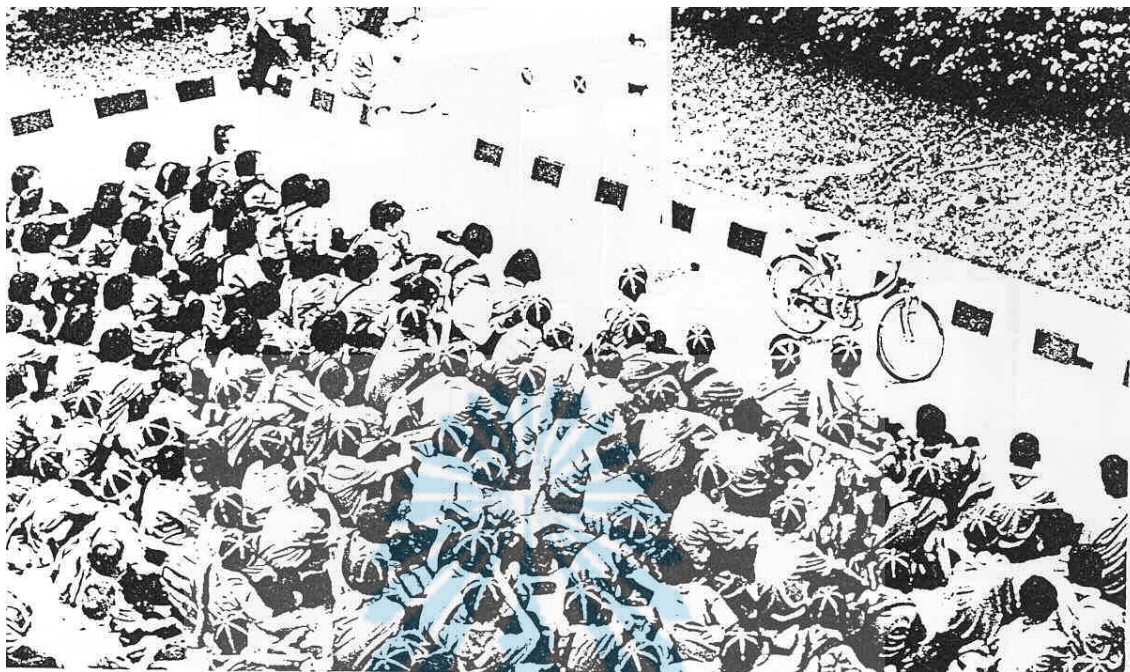
ภาพประกอบ 25 ศูนย์บริการสาธารณสุข โรงเรียนเทศบาล 2 ซึ่งเปิดให้บริการ
ด้านการรักษาพยาบาลแก่ประชาชนทั่วไป

ภาพประกอบ 26 ศูนย์บริการสาธารณสุขสวนจوارจ ตั้งอยู่บริเวณสวนสาธารณะเทศบาลนคร
หาดใหญ่ เปิดบริการรักษาพยาบาลแก่ประชาชนทั่วไป และกรณีเกิดอุบัติเหตุ
จากการฝึกอบรมโครงการขับขี่ปลอดภัยเบื้องต้น สามารถเข้ารับการรักษาได้
ทันทีทั้งที่

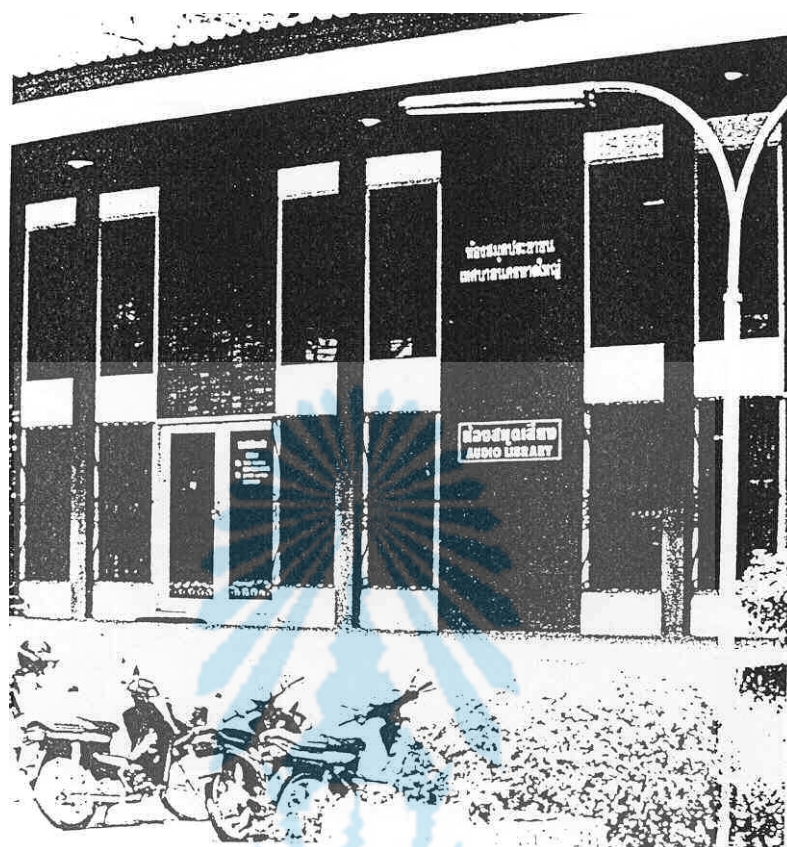
ภาพประกอบ 27 สำนักสวนจรรยา เทศบาลนครหาดใหญ่ ตั้งอยู่บริเวณสวนสาธารณะ เทศบาลนครหาดใหญ่ เป็นสถานที่สำหรับฝึกอบรมโครงการขับเคลื่อนภัยเบื้องต้น

ภาพประกอบ 28 การเรียนภาคทฤษฎี โครงการขับเคลื่อนภัยเบื้องต้น หลักสูตรรถจักรยาน
ณ สำนักสวนจรรยา เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544

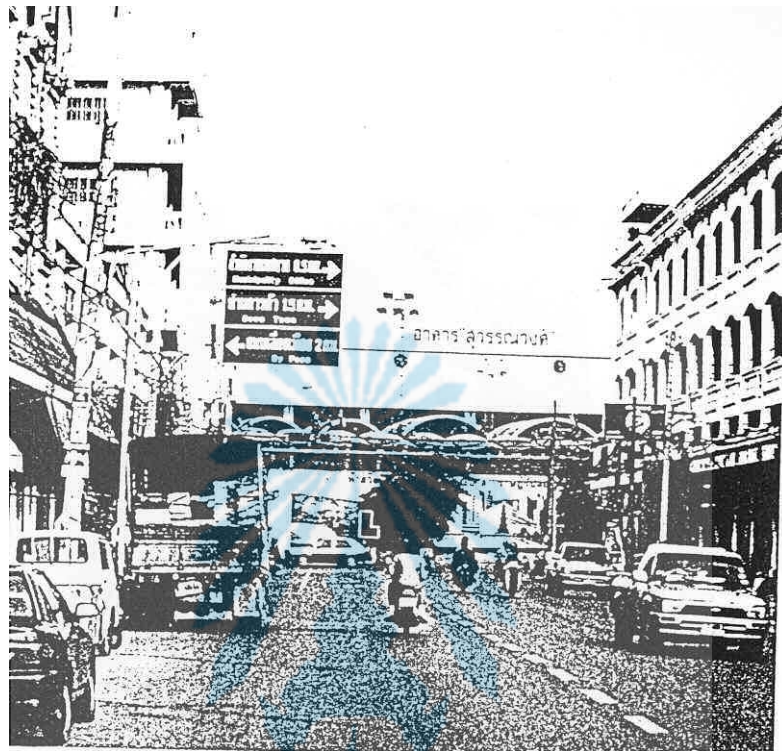
ภาพประกอบ 29 การฝึกภาคปฏิบัติ โครงการขับเคลื่อนภัยเบื้องต้น หลักสูตรรถจักรยาน
ณ สำนักสวนจรรยา เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544

ภาพประกอบ 30 บริเวณด้านหน้าห้องสมุดประชาชน เทศบาลนครหาดใหญ่

ภาพประกอบ 31 ผู้มาใช้บริการห้องสมุดประชาชน เทศบาลนครหาดใหญ่

ภาพประกอบ 32 ด้านหน้าอาคารสุวรรณวงศ์ สนามกีฬากีฬารัตนนคร

ภาพประกอบ 33 ป้ายประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดในสนามกีฬากีฬารัตนนคร

ภาพประกอบ 34 พนักงานรักษาความสะอาด เทศบาลนครหาดใหญ่
กำลังปฏิบัติหน้าที่ทำความสะอาดถนนหนทาง

ภาพประกอบ 35 ฝ่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลนครหาดใหญ่
ถนนนิพัทธ์สงเคราะห์ 1 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ภาพประกอบ 36 รถยนต์บรรทุกน้ำดับเพลิง ใช้สำหรับระงับอัคคีภัย

ประวัติและผลงานของ เคร่ง สุวรรณวงศ์

บทคัดย่อ
ของ
นริสา แซ่ไคว่

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกไทยคดีศึกษา
มีนาคม 2544

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาประวัติและผลงานของเครื่อง สุวรรณวงศ์ โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากเอกสาร สัมภาษณ์ และสังเกต จาก เครื่อง สุวรรณวงศ์ ครอบครัวและญาติ ผู้ร่วมงาน รวมทั้งบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วเสนอผลการค้นคว้าโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ และมีภาพประกอบซึ่งผลการศึกษารูปได้ดังนี้

เครื่อง สุวรรณวงศ์ เป็นชาวหาดใหญ่โดยกำเนิด เกิดเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2472 หลังจากจบการศึกษาชั้นมัธยมปีที่ 6 ได้เข้าทำงานเป็นเสมียนให้กับกำนันวร ทวีรัตน์ จากนั้นปี พ.ศ. 2500 ได้รับการทาบทามให้ลงเล่นการเมืองท้องถิ่นในนามทีมเก่า และได้ประสบความสำเร็จได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลและได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเทศมนตรี ต่อมาปี พ.ศ. 2516 ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี นับแต่นั้นเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

ตลอดระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้สร้างผลงานต่าง ๆ ปรากฏมากมาย โดยการศึกษาและวิเคราะห์ถึงความต้องการของประชาชนนำมาดำเนินการบริหารจัดการโครงการต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของประชาชน ผลงานด้านต่าง ๆ ที่เครื่อง สุวรรณวงศ์ ได้ดำเนินการจนประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับของประชาชนในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย ผลงานด้านเศรษฐกิจ ผลงานด้านการเมืองการปกครอง ผลงานและด้านสังคม และวัฒนธรรม

KRENG SUVANNAWONG'S BIOGRAPHY AND WORK ACCOMPLISHMENTS

AN ABSTRACT
BY
NARISA SAEKOW

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Arts degree in Thai Studies
at Thaksin University
March 2001

This research studied Kreng Suvannawong's biography and his work accomplishments. The researcher collected the data from documents, interviews and observations from Kreng Suvannawong himself, family, relatives and other people who knew or connected with him. The research results were presented utilizing a descriptive analysis method along with illustrations. The results could be summarized as follows:

Kreng Suvannawong who is a native of Hat Yai was born on August 13th 1929. After graduating from high school (Matthayomsuksa 6), he worked as clerk for Kamnun (Village Chief) Worn Taweerat. In 1957, he was approached to run for a political position under the name of the Old Team. He was successful in being elected and assumed a position of a Municipal Council member and was later appointed one of the Municipal Councilors. In 1973, he was appointed Mayor of Hat Yai, the political position he still currently holds.

Throughout his career as a mayor, Kreng Suvannawong has accomplished tremendously. He studied and analyzed the needs of people and then set up and managed projects to fulfill their needs. The people in Hat Yai Municipality, Songkhla Province, have accepted the various types of work that Kreng Suvannawong has accomplished. His work comprised economic, political, and social and cultural aspects.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นริสา

ชื่อสกุล แซ่ไคว่

เกิดวันที่ 22 เดือน ธันวาคม พุทธศักราช 2511

สถานที่เกิด

อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเลขที่ 6 ถนนจิระนคร อำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา 90110

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

พนักงานประชาสัมพันธ์ ระดับ 4

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

งานประชาสัมพันธ์ โรงพยาบาลสงขลานครินทร์
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2523 ประถมศึกษา จากโรงเรียนหาดใหญ่อำนวยวิทย์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- พ.ศ. 2526 มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนรัชตะวิทยา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา
- พ.ศ. 2530 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ จากวิทยาลัยเทคนิคยะลา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา
- พ.ศ. 2532 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคใต้ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
- พ.ศ. 2538 ปริญญาตรี สาขานิเทศศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
- พ.ศ. 2544 ศศ.ม. (วิชาเอกไทยคดีศึกษา) จากมหาวิทยาลัยทักษิณ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา